

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**КРИМІНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

**порівняльні таблиці статей (параграфів) Загальної частини
Кримінального кодексу України 2001 року
та Кримінальних кодексів зарубіжних країн**

**Харків
2021**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**КРИМІНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН**

**порівняльні таблиці статей (параграфів) Загальної частини
Кримінального кодексу України 2001 року
та Кримінальних кодексів зарубіжних країн**

для студентів II курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальності 293 «Міжнародне право»

**Харків
2021**

Кримінальне законодавство України та зарубіжних країн: порівняльні таблиці статей (параграфів) Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року та Кримінальних кодексів зарубіжних країн для студентів II курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» / уклад.: С. О. Харитонов, О. О. Володіна, В. В. Гальцова та ін. 2-ге електрон. вид., перероб. та допов. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. 428 с.

У к л а д а ч і : С. О. Харитонов,
О. О. Володіна,
В. В. Гальцова,
Т. М. Гуд,
Ю. П. Дзюба,
В. В. Ємельяненко,
І. О. Зінченко,
К. М. Оробець,
І. В. Самощенко

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2021

Витяги
із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 р.
(станом на 1 липня 2020 р.) і Загальної частини Кримінального кодексу Грузії (станом на 03.09.2020 р.)

Кримінальний кодекс України 2001 р. Загальна частина	Кримінальний кодекс Грузії Загальна частина
<p style="text-align: center;">Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України</p> <p>1. Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від кримінально-протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання кримінальним правопорушенням.</p> <p>2. Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс України визначає, які суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ перший КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН <i>Глава I</i> КРИМІНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ГРУЗІЇ</p> <p>Стаття 1. Кримінальне законодавство Грузії і його цілі</p> <p>1. Кримінальний кодекс Грузії встановлює підстави кримінальної відповідальності, визначає, які діяння є злочинними, і встановлює відповідні покарання або кримінальні заходи іншого виду.</p> <p>2. Цей Кодекс відповідає Конституції Грузії, загальноновизнаним принципам і нормам міжнародного права.</p> <p>3. Цілями цього Кодексу є запобігання злочинним посяганням та охорона правопорядку.</p>
<p>Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом.</p> <p>2. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки</p>	<p style="text-align: center;">Розділ другий ЗЛОЧИН <i>Глава III</i> ПІДСТАВИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ. КАТЕГОРІЇ ЗЛОЧИНІВ</p> <p>Стаття 7. Підстава кримінальної відповідальності</p>

<p>її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.</p> <p>3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.</p>	<p>1. Підставою кримінальної відповідальності є злочин, тобто передбачене цим Кодексом протиправне і винне діяння. Підстава кримінальної відповідальності юридичної особи визначається відповідними нормами цього Кодексу (25.07.2006 № 3530).</p> <p>2. Не є злочином діяння, яке хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не заподіяло шкоди, що спричинила б необхідність кримінальної відповідальності особи, яка його вчинила, або не створило загрози заподіяння такої шкоди.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ II</p> <p style="text-align: center;">ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p style="text-align: center;"><i>Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність</i></p> <p>1. Законодавство України про кримінальну відповідальність становить Кримінальний кодекс України, який ґрунтується на Конституції України та загальноновизнаних принципах і нормах міжнародного права.</p> <p>2. Закони України про кримінальну відповідальність, прийняті після набрання чинності цим Кодексом, включаються до нього після набрання ними чинності.</p> <p>3. Кримінальна протиправність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом.</p> <p>4. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено.</p> <p>5. Закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням, що містяться в чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ перший</p> <p style="text-align: center;">КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН</p> <p style="text-align: center;"><i>Глава I</i></p> <p style="text-align: center;">КРИМІНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ГРУЗІЇ</p> <p style="text-align: center;"><i>Стаття 1. Кримінальне законодавство Грузії і його цілі</i></p> <p>1. Кримінальний кодекс Грузії встановлює підстави кримінальної відповідальності, визначає, які діяння є злочинними, і встановлює відповідні покарання або кримінальні заходи іншого виду.</p> <p>2. Цей Кодекс відповідає Конституції Грузії, загальноновизнаним принципам і нормам міжнародного права.</p> <p>3. Метою цього Кодексу є запобігання злочинним посяганням та охорона правопорядку.</p>

<p>6. Зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.</p>	
<p>Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.</p> <p>2. Кримінальна протиправність і караність, а також інші кримінально-правові наслідки діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, що діяв на час вчинення цього діяння.</p> <p>3. Часом вчинення кримінального правопорушення визнається час вчинення особою передбаченої законом про кримінальну відповідальність дії або бездіяльності.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ перший КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН <i>Глава II</i> МЕЖІ ДІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНУ</p> <p>Стаття 2. Дія кримінального закону в часі</p> <p>1. Злочинність і караність діяння визначаються кримінальним законом, який діяв на час його вчинення.</p> <p>2. Часом вчинення злочину є час, коли діяв або повинен був діяти виконавець або співучасник. Час настання наслідків значення не має.</p>
<p>Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.</p> <p>2. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює кримінальну протиправність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має зворотної дії в часі.</p>	<p>Стаття 3. Зворотна дія кримінального закону</p> <p>1. Кримінальний закон, який скасовує злочинність діяння або пом'якшує покарання (30.05.2000 № 333) має зворотну силу. Кримінальний закон, що встановлює злочинність діяння або (30.05.2000 № 333) посилює покарання (05.05.2000 № 292) зворотної сили не має.</p> <p>2. Якщо новий кримінальний закон пом'якшує покарання за діяння, яке відбуває особа, яка вчинила злочин, це покарання підлягає скороченню в межах санкції цього кримінального закону.</p> <p>3. Якщо з часу вчинення злочину до часу винесення вироку кримінальний закон неодноразово змінювався, застосовується найбільш м'який закон.</p>

<p>3. Закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, має зворотну дію у часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p> <p>4. Якщо після вчинення особою діяння, передбаченого цим Кодексом, закон про кримінальну відповідальність змінювався кілька разів, зворотну дію в часі має той закон, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p>	
<p>Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України</p> <p>1. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України.</p> <p>4. Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які за законами України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не є підсудні у кримінальних справах судам України, в разі вчинення ними кримінального правопорушення на території України вирішується дипломатичним шляхом.</p>	<p>Стаття 4. Дія кримінального закону щодо злочинів, вчинених на території Грузії</p> <p>1. Особа, яка вчинила злочин на території Грузії, підлягає кримінальній відповідальності згідно з цим Кодексом.</p> <p>2. Скоєним на території Грузії вважається злочин, розпочатий, продовжений, припинений або закінчений на території Грузії. Дія цього Кодексу поширюється також на злочини, вчинені на континентальному шельфі та у виключній економічній зоні Грузії.</p> <p>3. Особа, яка вчинила злочин на судні, що є правомочним користуватися Державним прапором або розпізнавальними знаками Грузії, або проти такого судна, підлягає кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародним договором Грузії.</p> <p>4. Якщо злочин вчинено на території Грузії дипломатичними представниками іноземних держав, а також іншими особами, які користуються дипломатичним імунітетом, питання про їх кримінальну відповідальність вирішується в порядку, передбаченому міжнародним правом.</p>

Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України

1. Громадяни України та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Якщо особи, зазначені у частині першій цієї статті, за вчинені кримінальні правопорушення зазнали кримінального покарання за межами України, вони не можуть бути притягнені в Україні до кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення.

Стаття 5. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені за кордоном (25.05.2012 № 6301)

1. Громадяни Грузії й особи, які мають статус у Грузії осіб без громадянства, які вчинили за кордоном передбачені цим Кодексом діяння, що визнаються злочинами законодавством держави, де вони були вчинені, підлягають кримінальній відповідальності згідно з цим Кодексом.

2. Громадяни Грузії й особи, які мають статус у Грузії осіб без громадянства, які вчинили за кордоном передбачені цим Кодексом діяння, що не визнаються злочинами законодавством держави, де вони були вчинені, підлягають кримінальній відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо це – спрямовані проти інтересів Грузії тяжкі або особливо тяжкі злочини або якщо кримінальна відповідальність за ці злочини передбачена міжнародним договором Грузії.

3. Іноземні громадяни й особи без громадянства, які вчинили злочини за кордоном, підлягають кримінальній відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо це спрямовані проти інтересів Грузії тяжкі або особливо тяжкі злочини або якщо кримінальна відповідальність за ці злочини передбачена міжнародним договором Грузії.

4. Громадяни Грузії й особи, які мають статус у Грузії осіб без громадянства, які вчинили за кордоном діяння, передбачені статтями 221, 338, 339 або 339¹ цього Кодексу, що не визнаються злочинами за законодавством країн, де вони були вчинені, притягуються до кримінальної відповідальності відповідно до цього Кодексу.

5. Іноземні громадяни та особи без громадянства, які здійснюють публічно-правові повноваження для Грузії, які вчинили за кордоном злочини, передбачені цим Кодексом, притягуються до кримінальної відповідальності за вчинення злочинів, передбачених статтями 221, 338, 339 або 339¹ цього Кодексу, відповідно до цього Кодексу.

6. На осіб, які вчинили злочин на території дипломатичного

	представництва або консульської установи Грузії за кордоном, кримінальна відповідальність покладається цим Кодексом, якщо міжнародним договором Грузії не передбачено інше (20.07.2018 № 3158).
<p>Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають в Україні відповідальності за цим Кодексом у випадках, передбачених міжнародними договорами, або якщо вони вчинили передбачені цим Кодексом тяжкі або особливо тяжкі злочини проти прав і свобод громадян України або інтересів України.</p> <p>2. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, також підлягають в Україні відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо вони за межами України вчинили у співучасті зі службовими особами, які є громадянами України, будь-яке кримінальне правопорушення, передбачене у статтях 368, 368³, 368⁴, 369 і 369² цього Кодексу, або якщо вони пропонували, обіцяли, надали неправомірну вигоду таким службовим особам, або прийняли пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди чи одержали від них таку вигоду.</p>	<p>Стаття 5. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені за кордоном (25.05.2012 № 6301)</p> <p>1. Громадяни Грузії й особи, які мають статус у Грузії осіб без громадянства, які вчинили за кордоном передбачені цим Кодексом діяння, що визнаються злочинами законодавством держави, де вони були вчинені, підлягають кримінальній відповідальності згідно з цим Кодексом.</p> <p>2. Громадяни Грузії й особи, які мають статус у Грузії осіб без громадянства, які вчинили за кордоном передбачені цим Кодексом діяння, що не визнаються злочинами законодавством держави, де вони були вчинені, підлягають кримінальній відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо це спрямовані проти інтересів Грузії тяжкі або особливо тяжкі злочини або якщо кримінальна відповідальність за ці злочини передбачена міжнародним договором Грузії.</p> <p>3. Іноземні громадяни й особи без громадянства, які вчинили злочини за кордоном, підлягають кримінальній відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо це спрямовані проти інтересів Грузії тяжкі або особливо тяжкі злочини або якщо кримінальна відповідальність за ці злочини передбачена міжнародним договором Грузії.</p> <p>4. Громадяни Грузії й особи, які мають статус у Грузії осіб без громадянства, які вчинили за кордоном діяння, передбачені статтями 221, 338, 339 або 339¹ цього Кодексу, що не визнаються злочинами за законодавством країн, де вони були вчинені, притягуються до кримінальної відповідальності відповідно до цього Кодексу.</p> <p>5. Іноземні громадяни та особи без громадянства, які здійснюють</p>

	<p>публічно-правові повноваження для Грузії, які вчинили за кордоном злочини, передбачені цим Кодексом, притягуються до кримінальної відповідальності за вчинення злочинів, передбачених статтями 221, 338, 339 або 3391 цього Кодексу, відповідно до цього Кодексу.</p> <p>6. На осіб, які вчинили злочин на території дипломатичного представництва або консульської установи Грузії за кордоном, кримінальна відповідальність покладається цим Кодексом, якщо міжнародним договором Грузії не передбачено інше (20.07.2018 N3158).</p>
<p>Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України</p> <p>1. Вирок суду іноземної держави може бути врахований, якщо громадянин України, іноземець або особа без громадянства були засуджені за кримінальне правопорушення, вчинене за межами України, та знову вчинили кримінальне правопорушення на території України.</p> <p>2. Відповідно до частини першої цієї статті рецидив кримінальних правопорушень, невідбуто покарання або інші правові наслідки вироку суду іноземної держави враховуються при кваліфікації нового кримінального правопорушення, призначенні покарання, звільненні від кримінальної відповідальності або покарання.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами</p> <p>1. Громадяни України, які вчинили злочини поза межами України, не можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності та віддання до суду.</p> <p>2. Іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочини поза межами України і перебувають на території України, можуть бути</p>	<p>Стаття 6. Передача й екстрадиція осіб, які вчинили злочин (14.08.2003 № 2980)</p> <p>1. Громадяни Грузії й особи, які мають статус у Грузії осіб без громадянства, не можуть бути екстрадовані до іншої держави для притягнення до кримінальної відповідальності або відбування покарання, якщо інше не передбачено міжнародним договором Грузії. Передача громадян Грузії й осіб, які мають статус у Грузії осіб без громадянства, Міжнародному кримінальному суду здійснюється у випадках та у встановленому порядку, передбачених Статутом Міжнародного кримінального суду (Римським статутом) і</p>

<p>видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності і віддання до суду.</p> <p>3. Україна може перейняти кримінальне провадження, в якому судовими органами іноземної держави не ухвалено вирок, щодо громадян України та іноземців, які вчинили злочини за межами України і перебувають на території України, але які не можуть бути видані іноземній державі або у видачі яких відмовлено, якщо діяння, у зв'язку з яким запитується передача кримінального провадження, згідно з цим Кодексом визнається злочином.</p> <p>4. Виконання в Україні вироку іноземного суду чи міжнародної судової установи можливо, якщо діяння, внаслідок вчинення якого було ухвалено вирок, згідно з цим Кодексом визнається кримінальним правопорушенням або було б кримінальним правопорушенням у разі його вчинення на території України.</p>	<p>Законом Грузії «Про співпрацю Грузії з Міжнародним кримінальним судом» (25.05.2012 № 6301).</p> <p>2. Іноземний громадянин, а також особа без громадянства, які вчинили злочин і які перебувають на території Грузії, відповідно до міжнародного договору Грузії можуть бути екстрадовані до іншої держави для притягнення до кримінальної відповідальності або відбування покарання або передані Міжнародному кримінальному суду (14.08.2003 № 2980).</p> <p>3. Не можуть бути видані іншій державі особи, які шукають притулку, вчинили злочини, переслідуються за політичні переконання, а також ті, хто вчинив діяння, що не визнаються злочинними згідно із законодавством Грузії, або якщо за вчинені злочини у державі, що вимагає видачі, встановлено покарання у виді смертної кари. Питання про кримінальну відповідальність таких осіб вирішується у порядку, передбаченому міжнародним правом.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ III КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ</p> <p>Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення</p> <p>1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.</p> <p>2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ другий ЗЛОЧИН Глава III ПІДСТАВИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ. КАТЕГОРІЇ ЗЛОЧИНІВ</p> <p>Стаття 7. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. Підставою кримінальної відповідальності є злочин, тобто передбачене цим Кодексом протиправне і винне діяння. Підстава кримінальної відповідальності юридичної особи визначається відповідними нормами цього Кодексу (25.07.2006 № 3530).</p> <p>2. Не є злочином діяння, яке хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не заподіяло шкоди, що спричинила б необхідність кримінальної відповідальності особи, яка його вчинила, або не створило загрози заподіяння такої шкоди.</p>

Стаття 12. Класифікація кримінальних правопорушень

1. Кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини.

2. Кримінальним проступком є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.

3. Злочини поділяються на нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі

4. Нетяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років.

5. Тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років.

6. Особливо тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі.

7. Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається виходячи зі строку покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.

Стаття 12. Категорії злочинів

1. Залежно від максимального строку позбавлення волі, передбаченого в якості покарання статтями або частинами статей цього Кодексу, злочини поділяються на три категорії:

- а) менш тяжкі злочини;
- б) тяжкі злочини;
- в) особливо тяжкі злочини.

2. Менш тяжкими є умисні або вчинені з необережності злочини, за які максимальне покарання, передбачене цим Кодексом, не перевищує п'яти років позбавлення волі.

3. Тяжкими є умисні злочини, за які максимальне покарання, передбачене цим Кодексом, не перевищує десяти років позбавлення волі, а так само вчинені з необережності злочини, за які цим Кодексом у виді покарання передбачено позбавлення волі на строк понад п'ять років (05.05.2000 № 292).

4. Особливо тяжкими є умисні злочини, за які цим Кодексом в якості покарання передбачено позбавлення волі на строк понад десять років або довічне позбавлення волі.

<p>Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>1. Закінченим кримінальним правопорушенням визнається діяння, яке містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу.</p> <p>2. Незакінченим кримінальним правопорушенням є готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення.</p>	<p>Стаття 8. Причинний зв'язок</p> <p>1. Якщо згідно з відповідною статтею цього Кодексу злочин тільки тоді вважається закінченим, коли діяння спричинило протиправні наслідки або створило безпосередню небезпеку здійснення таких наслідків, необхідне встановлення причинного зв'язку між цим діянням і наслідками або небезпекою.</p> <p>2. Причинний зв'язок існує тоді, коли діяння було необхідною умовою передбачених відповідною статтею цього Кодексу протиправних наслідків або безпосередньої небезпеки, без яких цього разу ці наслідки не були б здійснені або така небезпека не виникла б.</p> <p>3. Бездіяльність у цьому випадку буде вважатися необхідною умовою настання передбачених відповідною статтею цього Кодексу протиправних наслідків або створення безпосередньої небезпеки, коли на особу покладался спеціальний правовий обов'язок дії, особа мала можливість такої дії і в результаті обов'язкової і можливої дії наслідкам можна було б запобігти.</p>
<p>Стаття 14. Готування до кримінального правопорушення</p> <p>1. Готуванням до кримінального правопорушення є підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення.</p> <p>2. Готування до кримінального проступку або злочину, за який статтею Особливої частини цього Кодексу передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років або інше, більш м'яке покарання, не тягне за собою кримінальної відповідальності.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ другий ЗЛОЧИН</p> <p style="text-align: center;">Глава VI НЕЗАКІНЧЕНИЙ ЗЛОЧИН</p> <p>Стаття 18. Готування до злочину</p> <p>1. Готуванням до злочину визнається умисне створення умов для вчинення злочину.</p> <p>2. Кримінальна відповідальність встановлена за готування тільки до тяжкого та особливо тяжкого злочинів, а також злочинів, передбачених частиною першою статті 182, частинами першою і другою статті 186, частинами першою і другою статті 194¹, частиною першою статті 202, частинами першою – третьою статті 221,</p>

	<p>частинами першою і другою статті 332, частиною першою статті 339, частинами першою і другою статті 339¹, частинами першою - третьою статті 365 та частиною першою статті 372 цього Кодексу (28.10.2011 № 5170).</p> <p>3. Кримінальна відповідальність за готування до злочину визначається відповідною статтею цього Кодексу, що передбачає відповідальність за закінчений злочин, з посиланням на чинну статтю.</p>
<p>Стаття 15. Замах на кримінальне правопорушення</p> <p>1. Замахом на кримінальне правопорушення є вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо спрямованого на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу, якщо при цьому кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.</p> <p>2. Замах на вчинення кримінального правопорушення є закінченим, якщо особа виконала усі дії, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця, але кримінальне правопорушення не було закінчено з причин, які не залежали від її волі.</p> <p>3. Замах на вчинення кримінального правопорушення є незакінченим, якщо особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила усіх дій, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.</p>	<p>Стаття 19. Замах на злочин</p> <p>1. Замахом на злочин визнається умисне діяння особи, яке безпосередньо хоча і було спрямоване на вчинення злочину, але злочин не було доведено до кінця.</p> <p>2. Кримінальна відповідальність за замах на злочин визначається відповідною статтею цього Кодексу, що передбачає відповідальність за закінчений злочин, із посиланням на чинну статтю.</p>
<p>Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення і замах на кримінальне правопорушення настає за статтею 14 або 15 і за тією статтею Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає відповідальність за закінчене кримінальне правопорушення.</p>	<p>Стаття 18. Готування до злочину</p> <p>1. Готуванням до злочину визнається умисне створення умов для вчинення злочину.</p> <p>2. Кримінальна відповідальність встановлена за готування тільки до тяжкого та особливо тяжкого злочинів, а також злочинів, передбачених частиною першою статті 182, частинами першою і</p>

	<p>другою статті 186, частинами першою і другою статті 1941, частиною першою статті 202, частинами першою – третьою статті 221, частинами першою і другою статті 332, частиною першою статті 339, частинами першою і другою статті 339¹, частинами першою - третьою статті 365 та частиною першою статті 372 цього Кодексу (28.10.2011 № 5170).</p> <p>3. Кримінальна відповідальність за готування до злочину визначається відповідною статтею цього Кодексу, що передбачає відповідальність за закінчений злочин, з посиланням на чинну статтю.</p> <p>Стаття 19. Замах на злочин</p> <p>1. Замахом на злочин визнається умисне діяння особи, яке безпосередньо хоча і було спрямоване на вчинення злочину, але злочин не було доведено до кінця.</p> <p>2. Кримінальна відповідальність за замах на злочин визначається відповідною статтею цього Кодексу, що передбачає відповідальність за закінчений злочин, із посиланням на чинну статтю.</p> <p>Стаття 20. Звільнення від відповідальності за незакінчений злочин</p> <p>Особа не підлягає кримінальній відповідальності за готування до злочину або замах на злочин, якщо, з огляду на її невігластво або іншу особисту ваду, за допомогою засобу, використаного для вчинення злочину, не могли бути досягнуті відповідні протиправні наслідки.</p>
<p>Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні</p> <p>1. Добровільною відмовою є остаточне припинення особою за своєю волею готування до кримінального правопорушення або замаху</p>	<p>Стаття 21. Добровільна відмова від злочину</p> <p>1. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо вона добровільно і остаточно відмовилася від доведення цього злочину до кінця.</p>

<p>на кримінальне правопорушення, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення кримінального правопорушення до кінця.</p> <p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення.</p>	<p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення злочину до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння є іншим злочином.</p> <p>3. Організатор злочину, підбурювач до злочину і пособник злочину не підлягають кримінальній відповідальності, якщо вони переконали виконавця своєчасним повідомленням органам влади або іншим чином перешкодили виконавцю або іншому співучаснику і цим не дозволили довести злочин до кінця. Пособник злочину також не підлягає кримінальній відповідальності, якщо він до початку вчинення виконавцем злочину відмовився від виконання обіцяних діянь або до закінчення виконавцем злочину повернув передані для вчинення злочину знаряддя або засоби (05.05.2000 № 292).</p> <p>4. Якщо організатор, підбурювач і психічний пособник своїми діями не змогли запобігти закінченню (05.05.2000 № 292) злочину виконавцем, вжиті ними заходи можуть бути визнані судом пом'якшуючими обставинами при призначенні покарання.</p> <p>5. Кримінальній відповідальності не підлягають також особи, які хоча і зробили все від них залежне для настання відповідних наслідків складу злочину, але потім своїм добровільним діянням запобігли цим наслідкам (05.05.2000 № 292).</p>
<p style="text-align: center;">Розділ IV</p> <p style="text-align: center;">ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ</p> <p style="text-align: center;">ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО</p> <p style="text-align: center;">ПРАВОПОРУШЕННЯ)</p> <p>Стаття 18. Суб'єкт кримінального правопорушення</p> <p>1. Суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність.</p>	<p>Стаття 22. Виконавство злочину</p> <p>Виконавцем є особа, яка безпосередньо вчинила злочин або безпосередньо брала участь у його скоєнні спільно з іншими особами (співвиконавцями), а також особа, яка вчинила злочин за допомогою</p>

2. Спеціальним суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, суб'єктом якого може бути лише певна особа.

3. Службовими особами є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом.

4. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), а також члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.

Див.: Примітки 1,2 до ст. 364 КК України, Особлива частина. Розділ XVII. Злочини проти службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг КК України:

інших осіб, які не підлягають згідно з цим Кодексом кримінальній відповідальності з огляду на вік, неосудність або інші обставини.

(Див.: ст. 33, 34)

Див.: Примітки до ст. 332. Зловживання службовими повноваженнями. Особлива частина. Розділ XI. Злочини проти держави. Глава XXXIX. Службові злочини:

1. Суб'єктами злочинів, передбачених цією главою, є також співробітники юридичних осіб публічного права (крім політичних і релігійних об'єднань), які здійснюють публічно-правові повноваження, члени і співробітники тимчасових комісій Парламенту Грузії, виборчі суб'єкти (тільки щодо злочинів, передбачених статтею 338 чинного Кодексу), приватні виконавці, а також будь-які інші особи, які здійснюють публічно-правові повноваження на підставі законодавства Грузії.

2. Для цілей цієї глави під особами, прирівняними до чиновників, маються на увазі також іноземні державні посадові особи (в тому числі – члени державних органів, які здійснюють законодавчі або (і) адміністративні повноваження), а також будь-які особи, які виконують будь-які публічні функції для інших держав, посадові особи або найняті за договором співробітники міжнародних організацій або органів, а так само будь-які відряджені чи невідряджені особи, які виконують функції, що відповідають повноваженням цих посадових осіб або співробітників, іноземні присяжні засідателі, які здійснюють свої функції на підставі іноземного законодавства, члени міжнародних парламентських асамблей, представники Міжнародного кримінального суду, судді та посадові особи Міжнародного суду або судового органу.

3. Суб'єктами злочинів, передбачених статтями 338 і 339 цього Кодексу, є також члени арбітражів Грузії та іноземних арбітражів, а суб'єктами злочинів, передбачених статтями 338 – 339¹ цього Кодексу, – присяжні засідателі (кандидати в присяжні засідателі), що

1. Службовими особами у статтях 364, 368, 368⁵, 369 цього Кодексу є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною особою підприємства, установи, організації, судом або законом.

Для цілей статей 364, 368, 368⁵, 369 цього Кодексу до державних та комунальних підприємств прирівнюються юридичні особи, у статутному фонді яких відповідно державна чи комунальна частка перевищує 50 відсотків або становить величину, що забезпечує державі чи територіальній громаді право вирішального впливу на господарську діяльність такого підприємства.

2. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), а також іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.

здійснюють зазначені повноваження на підставі законодавства Грузії.

<p>Стаття 19. Осудність</p> <p>1. Осудною визнається особа, яка під час вчинення кримінального правопорушення могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними.</p> <p>2. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого цим Кодексом, перебувала в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки. До такої особи за рішенням суду можуть бути застосовані примусові заходи медичного характеру.</p> <p>3. Не підлягає покаранню особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але до постановлення вироку захворіла на психічну хворобу, що позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними. До такої особи за рішенням суду можуть застосовуватися примусові заходи медичного характеру, а після одужання така особа може підлягати покаранню.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ другий ЗЛОЧИН Глава IX ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ (30.05.2000 № 333) І ПОМ'ЯКШУЮТЬ (05.05.2000 № 292) ВИНУ</p> <p>Стаття 33. Неосудність через вік (23.02.2010 № 2641)</p> <p>Протиправні діяння, передбачені цим Кодексом, не ставляться в провину особам, які до вчинення цих діянь не досягли чотирнадцятирічного віку.</p> <p>Стаття 34. Неосудність через психічне захворювання</p> <p>1. Протиправне діяння, передбачене цим Кодексом, не ставиться у провину особі, яка під час вчинення цього діяння внаслідок хронічної психічної хвороби, тимчасового розладу психіки, недоумства чи іншого психічного захворювання не могла усвідомлювати фактичний характер або протиправність свого діяння або керувати ним (16.12.2005 № 2264).</p> <p>2. Виключена (03.07.2007 № 5181).</p> <p>3. Особа, яка вчинила злочин у стані осудності, але до винесення вироку захворіла психічно, внаслідок чого не може усвідомлювати свою поведінку або керувати нею, до одужання відбуває призначене судом покарання у відповідному медичному (лікувальному) закладі (03.07.2007 № 5181).</p>
<p>Стаття 20. Обмежена осудність</p> <p>1. Підлягає кримінальній відповідальності особа, визнана судом обмежено осудною, тобто така, яка під час вчинення кримінального правопорушення, через наявний у неї психічний розлад, не була здатна повною мірою усвідомлювати свої дії (бездіяльність) та (або) керувати ними.</p>	<p>Стаття 35. Обмежена осудність</p> <p>1. Не звільняється від кримінальної відповідальності повнолітня особа, яка під час вчинення злочину перебувала у стані обмеженої осудності, тобто яка через психічне захворювання не могла повною мірою усвідомлювати фактичний характер або протиправність свого діяння або керувати ним.</p>

<p>2. Визнання особи обмежено осудною враховується судом при призначенні покарання і може бути підставою для застосування примусових заходів медичного характеру.</p>	<p>2. Обмежена осудність враховується судом при призначенні покарання (03.07.2007 № 5181).</p> <p>3. Від кримінальної відповідальності може бути звільнений неповнолітній, який під час вчинення злочину знаходився у стані обмеженої осудності (03.07.2007 № 5181).</p>
<p>Стаття 21. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції</p> <p>Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, підлягає кримінальній відповідальності.</p>	<p>Стаття 65. Покладання обов'язків</p> <p>При умовному засудженні і наявності підстав для цього суд може покласти на засудженого виконання певних обов'язків: не змінювати постійного місця проживання без дозволу бюро пробації, не встановлювати відносин з особами, що можуть залучити його в антигромадську діяльність, не відвідувати певних місць, надавати матеріальну підтримку сім'ї, пройти курс лікування від алкоголізму, наркоманії, токсикоманії чи венеричного захворювання, а якщо засуджений є особою, яка вчинила сімейний злочин, також пройти курси обов'язкового навчання, орієнтованого на зміну насильницького ставлення та поведінки. Суд може покласти на засудженого й інші обов'язки, що сприяють його виправленню</p> <p>(17.10.2014 № 2704, ввести в дію з 1 вересня 2015 року).</p>
<p>Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність</p> <p>1. Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення кримінального правопорушення виповнилося шістнадцять років.</p> <p>2. Особи, що вчинили кримінальні правопорушення у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років, підлягають кримінальній відповідальності лише за умисне вбивство (статті 115-117), посягання на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця,</p>	<p>Стаття 33. Неосудність через вік (23.02.2010 № 2641)</p> <p>Протиправні діяння, передбачені цим Кодексом, не ставляться у провину особам, які до вчинення цих діянь не досягли чотирнадцятирічного віку.</p>

<p>судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави (статті 112, 348, 379, 400, 443), умисне тяжке тілесне ушкодження (стаття 121, частина третя статей 345, 346, 350, 377, 398), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (стаття 122, частина друга статей 345, 346, 350, 377, 398), диверсію (стаття 113), бандитизм (стаття 257), терористичний акт (стаття 258), захоплення заручників (статті 147 і 349), згвалтування (стаття 152), сексуальне насильство (стаття 153), крадіжку (стаття 185, частина перша статей 262, 308), грабіж (статті 186, 262, 308), розбій (стаття 187, частина третя статей 262, 308), вимагання (статті 189, 262, 308), умисне знищення або пошкодження майна (частина друга статей 194, 347, 352, 378, частини друга та третя статті 399), пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (стаття 277), угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 278), незаконне заволодіння транспортним засобом (частини друга, третя статті 289), хуліганство (стаття 296).</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ V ВИНА ТА ЇЇ ФОРМИ</p> <p>Стаття 23. Вина</p> <p>Виною є психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи бездіяльності, передбаченої цим Кодексом, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності.</p>	<p>У Кримінальному кодексі Грузії відсутнє окреме визначення поняття вини на нормативному рівні, але даються визначення її окремих форм: <i>//Див.: ст. 9, 10 КК Грузії.</i></p>
<p>Стаття 24. Умисел і його види</p> <p>1. Умисел поділяється на прямий і непрямий.</p> <p>2. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.</p> <p>3. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності),</p>	<p>Стаття 9. Злочин, вчинений умисно</p> <p>1. Злочином, вчиненим умисно, визнається діяння, вчинене з прямим або непрямим умислом.</p> <p>2. Діяння вчинено з прямим умислом, якщо особа усвідомлювала протиправність свого діяння, передбачала можливість настання протиправних наслідків і бажала цих наслідків або передбачала неминучість настання таких наслідків.</p>

<p>передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.</p>	<p>3. Діяння вчинено з непрямим умислом, якщо особа усвідомлювала протиправність свого діяння, передбачала можливість настання протиправних наслідків і не бажала цих наслідків, але свідомо допускала або байдуже ставилася до їх настання.</p>
<p>Стаття 25. Необережність та її види</p> <p>1. Необережність поділяється на кримінальну протиправну самовпевненість та кримінальну протиправну недбалість.</p> <p>2. Необережність є кримінальною протиправною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення.</p> <p>3. Необережність є кримінальною протиправною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачити.</p>	<p>Стаття 10. Злочин, вчинений з необережності</p> <p>1. Злочином, вчиненим із необережності, визнається діяння, вчинене через самовпевненість або недбалість.</p> <p>2. Діяння вчинено через самовпевненість, якщо особа усвідомлювала заборонене нормою завбачливості діяння, передбачала можливість настання протиправних наслідків, але безпідставно сподівалася на запобігання цим наслідкам.</p> <p>3. Діяння вчинено через недбалість, якщо особа не усвідомлювала забороненого нормою завбачливості діяння, не передбачала можливості настання протиправних наслідків, хоча повинна була і могла їх передбачити.</p> <p>4. Діяння, вчинене через необережність, тільки тоді визнається злочином, якщо на це вказується у відповідних статтях цього Кодексу.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ VI СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ</p> <p>Стаття 26. Поняття співучасті</p> <p>Співучастю у кримінальному правопорушенні є умисна спільна участь декількох суб'єктів кримінального правопорушення у вчиненні умисного кримінального правопорушення.</p>	<p style="text-align: center;">Глава VII ВИКОНАННЯ ЗЛОЧИНУ І СПІВУЧАСТЬ У ЗЛОЧИНІ</p> <p>Стаття 23. Співучасть у злочині</p> <p>Співучасть у злочині означає умисну спільну участь двох або більше осіб у вчиненні умисного злочину.</p>
<p>Стаття 27. Види співучасників</p> <p>1. Співучасниками кримінального правопорушення, поряд із виконавцем, є організатор, підбурювач та пособник.</p>	<p>Стаття 22. Виконавство злочину</p> <p>Виконавцем є особа, яка безпосередньо вчинила злочин або безпосередньо брала участь у його вчиненні спільно з іншими</p>

2. Виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами кримінального правопорушення безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене цим Кодексом.

3. Організатором є особа, яка організувала вчинення кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організовувала приховування кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.

4. Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення.

5. Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню кримінального правопорушення іншими співучасниками, а також особа, яка заздалегідь обіцяла переховати особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, знаряддя чи засоби вчинення кримінального правопорушення, сліди кримінального правопорушення чи предмети, здобуті кримінально протиправним шляхом, придбати чи збути такі предмети або іншим чином сприяти приховуванню кримінального правопорушення.

6. Не є співучастю не обіцяне заздалегідь переховування особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, знарядь і засобів учинення кримінального правопорушення, слідів кримінального правопорушення чи предметів, здобутих кримінально протиправним шляхом, або придбання чи збут таких предметів. Особи, які вчинили такі діяння, підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, передбачених статтями 198 та 396 цього Кодексу.

7. Не є співучастю обіцяне до закінчення вчинення кримінального правопорушення неповідомлення про достовірно відоме

особами (співвиконавцями), а також особа, яка вчинила злочин за допомогою інших осіб, які не підлягають згідно з цим Кодексом кримінальній відповідальності з огляду на вік, неосудність або інші обставини.

Стаття 24. Види співучасників

1. Організатором є особа, яка організувала вчинення злочину або керувала його здійсненням, а також особа, яка створила організовану групу або керувала нею.

2. Підбурювачем є особа, яка схилила іншу особу до вчинення умисного злочину.

3. Пособником є особа, яка сприяла вчиненню злочину.

<p>підготовлюване або вчинюване кримінальне правопорушення. Такі особи підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, коли вчинене ними діяння містить ознаки іншого кримінального правопорушення.</p>	
<p>Стаття 28. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією</p> <p>1. Кримінальне правопорушення визнається таким, що вчинене групою осіб, якщо у ньому брали участь декілька (два або більше) виконавців без попередньої змови між собою.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (два або більше), які заздалегідь, тобто до початку кримінального правопорушення, домовилися про спільне його вчинення.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) кримінальних правопорушень, об'єднаних єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи.</p> <p>4. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим злочинною організацією, якщо він вчинений стійким ієрархічним об'єднанням декількох осіб (п'ять і більше), члени якого або структурні частини якого за попередньою змовою зорганізувалися для спільної діяльності з метою безпосереднього вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів учасниками цієї організації, або керівництва чи координації кримінально протиправної діяльності інших осіб, або забезпечення функціонування як самої злочинної організації, так і інших кримінально протиправних груп.</p>	<p>Стаття 27. Груповий злочин (25.07.2006 № 3530)</p> <p>1. Злочин вчинено групою осіб, якщо в його здійсненні спільно брали участь два або більше виконавців без попередньої змови.</p> <p>2. Злочин вчинено групою осіб за попередньою змовою, якщо особи, які брали участь у його здійсненні, заздалегідь вступили у зв'язок з метою спільного вчинення злочину.</p> <p>3. Злочин вчинено організованою групою, якщо він вчинений групою, що існує протягом певного періоду часу, узгоджено діє та має структуровану форму, члени якої заздалегідь вступили у зв'язок з метою здійснення одного або декількох злочинів або метою якої є незаконне отримання прямої або опосередкованої фінансової або іншої матеріальної вигоди.</p> <p>4. Кримінальній відповідальності за створення організованої групи або керівництво нею у випадках, передбачених відповідними статтями цього Кодексу, підлягає особа, яка створила таку групу або керувала нею. Вона також підлягає відповідальності за всі вчинені цією групою злочини, якщо вони охоплювалися її умислом. Інші учасники організованої групи несуть відповідальність за участь у групі у випадках, передбачених відповідною статтею цього Кодексу, а також за злочини, у готуванні або вчиненні яких вони брали участь.</p> <p>Примітка. В цілях частини третьої цієї статті групою, що має структурну форму, визнається група, невідомо створена для негайного вчинення злочину і в якій необов'язково повинні бути формально розподілені ролі між її членами, членство повинно мати безперервний характер або сформована розвинена структура.</p>

Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників

1. Виконавець (співвиконавець) підлягає кримінальній відповідальності за статтею Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає вчинене ним кримінальне правопорушення.

2. Організатор, підбурювач та пособник підлягають кримінальній відповідальності за відповідною частиною статті 27 і тією статтею (частиною статті) Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає кримінальне правопорушення, вчинене виконавцем.

3. Ознаки, що характеризують особу окремого співучасника кримінального правопорушення, ставляться в вину лише цьому співучасникові. Інші обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях Особливої частини цього Кодексу як ознаки кримінального правопорушення, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, ставляться в вину лише співучаснику, який усвідомлював ці обставини.

4. У разі вчинення виконавцем незакінченого кримінального правопорушення інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у незакінченому кримінальному правопорушенні.

5. Співучасники не підлягають кримінальній відповідальності за діяння, вчинене виконавцем, якщо воно не охоплювалося їхнім умислом.

Стаття 25. Відповідальність виконавців і співучасників

1. Виконавці і співучасники злочину підлягають кримінальній відповідальності лише на підставі їх власної провини в спільному протиправному діянні, з урахуванням характеру і ступеня участі кожного з них у вчиненні злочину.

2. Кримінальна відповідальність співвиконавців визначається відповідною статтею цього Кодексу, без посилання на цю статтю.

3. Кримінальна відповідальність організатора, підбурювача і пособника визначається відповідною статтею цього Кодексу, з посиланням на справжню статтю, за винятком випадків, коли вони одночасно були співвиконавцями злочину.

4. Якщо з боку виконавця або співучасника є ознака, що характеризує протиправне діяння, ця ознака ставиться в провину іншому виконавцю або співучаснику, з боку якого була відсутня, якщо ця ознака була ним усвідомлена.

5. Персональна ознака, що характеризує провину або особистість одного з виконавців або співучасників злочину, ставиться в провину тому виконавцю або співучаснику, якого вона характеризує.

6. За співучасть у злочині, виконавцем якого може бути спеціальний суб'єкт передбаченого цим Кодексом відповідного злочину, особа підлягає кримінальній відповідальності як організатор, підбурювач або пособник.

7. У разі недоведення виконавцем злочину до кінця співучасники підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у готуванні до злочину або у замаху на злочин. Кримінальній відповідальності за готування до злочину підлягає також особа, якій через обставини, що не залежать від неї, не вдалося схилити інших осіб до вчинення злочину.

	<p>Стаття 26. Ексцес виконавця</p> <p>1. Ексцес виконавця означає вчинення виконавцем протиправного діяння, що не охоплюється умислом інших співвиконавців або співучасників.</p> <p>2. За ексцес виконавця інші співвиконавці або співучасники кримінальній відповідальності не підлягають.</p>
<p>Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації</p> <p>1. Організатор організованої групи чи злочинної організації підлягає кримінальній відповідальності за всі кримінальні правопорушення, вчинені організованою групою чи злочинною організацією, якщо вони охоплювалися його умислом.</p> <p>2. Інші учасники організованої групи чи злочинної організації підлягають кримінальній відповідальності за кримінальні правопорушення, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь, незалежно від тієї ролі, яку виконував у кримінальному правопорушенні кожен із них.</p>	<p>Стаття 27. Груповий злочин (25.07.2006 № 3530)</p> <p>1. Злочин вчинено групою осіб, якщо в його здійсненні спільно брали участь два або більше виконавців без попередньої змови.</p> <p>2. Злочин вчинено групою осіб за попередньою змовою, якщо особи, які брали участь у його здійсненні, заздалегідь вступили у зв'язок із метою спільного вчинення злочину.</p> <p>3. Злочин вчинено організованою групою, якщо він вчинений групою, що існує протягом певного періоду часу, узгоджено діє та має структуровану форму, члени якої заздалегідь вступили у зв'язок з метою здійснення одного або декількох злочинів або метою якої є незаконне отримання прямої або опосередкованої фінансової або іншої матеріальної вигоди.</p> <p>4. Кримінальній відповідальності за створення організованої групи або керівництво нею у випадках, передбачених відповідними статтями цього Кодексу, підлягає особа, яка створила таку групу або керувала нею. Вона також підлягає відповідальності за всі вчинені цією групою злочини, якщо вони охоплювалися її умислом. Інші учасники організованої групи несуть відповідальність за участь у групі у випадках, передбачених відповідною статтею цього Кодексу, а також за злочини, у готуванні або вчиненні яких вони брали участь.</p> <p>Примітка. В цілях частини третьої цієї статті групою, що має структурну форму, визнається група, не випадково створена для негайного вчинення злочину і в якій необов'язково повинні бути формально розподілені ролі між її членами, членство повинно мати безперервний характер або сформована розвинена структура.</p>

Стаття 31. Добровільна відмова співучасників

1. У разі добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення виконавець (співвиконавець) не підлягає кримінальній відповідальності за наявності умов, передбачених статтею 17 цього Кодексу. У цьому випадку інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за готування до того кримінального правопорушення або замах на те кримінальне правопорушення, від вчинення якого добровільно відмовився виконавець.

2. Не підлягають кримінальній відповідальності при добровільній відмові організатор, підбурювач чи пособник, якщо вони відвернули вчинення кримінального правопорушення або своєчасно повідомили відповідні органи державної влади про кримінальне правопорушення, що готується або вчиняється. Добровільною відмовою пособника є також ненадання ним засобів чи знарядь вчинення кримінального правопорушення або неусунення перешкод вчиненню кримінального правопорушення.

3. У разі добровільної відмови будь-кого із співучасників виконавець підлягає кримінальній відповідальності за готування до кримінального правопорушення або за замах на кримінальне правопорушення, залежно від того, на якій із цих стадій його діяння було припинено.

Глава VI
НЕЗАКІНЧЕНИЙ ЗЛОЧИН

Стаття 21. Добровільна відмова від злочину

1. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо вона добровільно і остаточно відмовилося від доведення цього злочину до кінця.

2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення злочину до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише у тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння є іншим злочином.

3. Організатор злочину, підбурювач до злочину і пособник злочину не підлягають кримінальній відповідальності, якщо вони переконали виконавця, своєчасним повідомленням органам влади або іншим чином перешкодили виконавцю або іншому співучаснику і цим не дозволили довести злочин до кінця. Пособник злочину також не підлягає кримінальній відповідальності, якщо він до початку вчинення виконавцем злочину відмовився від виконання обіцяних діянь або до закінчення виконавцем злочину повернув передані для вчинення злочину знаряддя або засоби (05.05.2000 № 292).

4. Якщо організатор, підбурювач і психічний пособник своїми діями не змогли запобігти закінченню (05.05.2000 № 292) злочину виконавцем, вжиті ними заходи можуть бути визнані судом пом'якшувочими обставинами при призначенні покарання.

5. Кримінальній відповідальності не підлягають також особи, які хоча і зробили все від них залежне для настання відповідних наслідків складу злочину, але потім своїм добровільним діянням запобігли цим наслідкам (05.05.2000 № 292).

Розділ VIII
ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ
ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ

Стаття 36. Необхідна оборона

1. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.

2. Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.

3. Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту. Перевищення меж необхідної оборони тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.

4. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо через сильне душевне хвилювання, викликане суспільно небезпечним посяганням, вона не могла оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання чи обстановці захисту.

5. Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.

Глава VIII
ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ПРОТИПРАВНІСТЬ
ДІЯННЯ

Стаття 28. Необхідна оборона

1. Не є протиправними дії особи, яка вчинила передбачене цим Кодексом діяння в стані необхідної оборони, тобто особи, яка при протиправному посяганні заподіяла шкоду посягаючій особі з метою захисту своїх або чужих правових благ.

2. Право на необхідну оборону особи мають незалежно від можливості уникнути посягання або звернутися за допомогою до інших осіб.

3. Заподіяння шкоди тому, хто посягає з метою повернення відібраних у результаті протиправного посягання майна або інших правових благ, є правомірним і в разі, якщо це сталося безпосередньо при переході цих благ в руки посягаючого і їх негайне повернення ще було можливе.

4. Перевищення меж необхідної оборони означає явну невідповідність оборони особи, яка відбиває посягання, характеру і небезпеці нападу на неї.

Стаття 37. Уявна оборона

1. Уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала наявність такого посягання.

2. Уявна оборона виключає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду лише у випадках, коли обстановка, що склалася, давала особі достатні підстави вважати, що мало місце реальне посягання, і вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення.

3. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення, але при цьому перевищила межі захисту, що дозволяються в умовах відповідного реального посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності як за перевищення меж необхідної оборони.

4. Якщо в обстановці, що склалася, особа не усвідомлювала, але могла усвідомлювати відсутність реального суспільно небезпечного посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності за заподіяння шкоди через необережність.

Відсутня

Глава IX**ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ (30.05.2000 № 333)
І ПОМ'ЯКШУЮТЬ (05.05.2000 № 292) ВИНУ**

Відсутня

Стаття 36. Помилка

1. Особа, якій невідомо, що вчинюване нею діяння є забороненим, не підлягає покаранню тільки в тому разі, якщо помилку можна пробачити.

2. Помилку можна пробачити, якщо особі у такій обстановці не було і не могло бути відомо, що вона вчинила заборонене діяння.

3. Якщо помилку не можна пробачити, особа може бути притягнута до відповідальності лише за необережність, якщо вчинення цього діяння з необережності карається згідно з цим Кодексом.

<p>Стаття 38. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення</p> <p>1. Не визнаються кримінально протиправними дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, і доставлення її відповідним органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання такої особи.</p> <p>2. Перевищенням заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, визнається умисне заподіяння особі, що вчинила кримінальне правопорушення, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, має наслідком відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.</p>	<p style="text-align: center;">Глава VIII</p> <p style="text-align: center;">ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ</p> <p>Стаття 29. Затримання особи, яка вчинила злочин</p> <p>1. Не є протиправними дії особи, що затримала особу, яка вчинила злочин, для пред'явлення її органам влади без перевищення необхідних для цього заходів.</p> <p>2. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила злочин, означає явну невідповідність цих заходів тяжкості злочину, скоєного особою, яка підлягає затриманню, і обставинам затримання.</p>
<p>Стаття 39. Крайня необхідність</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.</p> <p>2. Перевищенням меж крайньої необхідності є умисне заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш значною, ніж відвернена шкода.</p> <p>3. Особа не підлягає кримінальній відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності, якщо внаслідок сильного душевного</p>	<p>Стаття 30. Крайня необхідність</p> <p>Не є протиправними дії особи, яка вчинила передбачені цим Кодексом діяння у стані крайньої необхідності, тобто яка заподіяла іншій (05.05.2000 № 292) особі шкоду для запобігання небезпеці, що загрожувала правовим благам самої особи, яка заподіює шкоду, або іншої особи, якщо запобігти цій небезпеці не можна було іншими засобами і якщо блага, яким було заподіяно шкоду, були менш значними, ніж врятовані.</p>

хвилювання, викликаного небезпекою, що загрожувала, вона не могла оцінити відповідність заподіяної шкоди цій небезпеці.	
<p>Стаття 40. Фізичний або психічний примус</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.</p> <p>2. Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень статті 39 цього Кодексу.</p>	Відсутня
<p>Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження</p> <p>1. Дія або бездіяльність особи, що заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, визнається правомірною, якщо вона була вчинена з метою виконання законного наказу або розпорядження.</p> <p>2. Наказ або розпорядження є законними, якщо вони віддані відповідною особою в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>3. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка відмовилася виконувати явно кримінально протиправний наказ або розпорядження.</p> <p>4. Особа, що виконала явно кримінально протиправний наказ або розпорядження, за діяння, вчинені з метою виконання такого наказу або розпорядження, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах.</p> <p>5. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати кримінально протиправного характеру наказу чи розпорядження, то за</p>	<p style="text-align: center;">Глава ІХ ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ (30.05.2000 № 333) І ПОМ'ЯКШУЮТЬ (05.05.2000 № 292) ВИНУ</p> <p>Стаття 37. Виконання наказу або розпорядження</p> <p>1. Кримінальній відповідальності не підлягає особа, яка завдала шкоду правовим благам при виконанні обов'язкового наказу чи розпорядження. Кримінальну відповідальність за заподіяння такої шкоди несе особа, що видала протиправний наказ або розпорядження.</p> <p>2. Особа несе кримінальну відповідальність за виконання завідомо злочинного наказу або розпорядження в загальному порядку за відсутності інших обставин, що виключають провину.</p>

<p>діяння, вчинене з метою виконання такого наказу чи розпорядження, відповідальності підлягає тільки особа, що віддала кримінально протиправний наказ чи розпорядження.</p>	
<p>Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням діяння (дія або бездіяльність), яке заподіяло шкоду правоохоронюваним інтересам, якщо це діяння було вчинене в умовах виправданого ризику для досягнення значної суспільно корисної мети.</p> <p>2. Ризик визнається виправданим, якщо мету, що була поставлена, не можна було досягти в даній обстановці дією (бездіяльністю), не поєднаною з ризиком, і особа, яка допустила ризик, обґрунтовано розраховувала, що вжиті нею заходи є достатніми для відвернення шкоди правоохоронюваним інтересам.</p> <p>3. Ризик не визнається виправданим, якщо він завідомо створював загрозу для життя інших людей або загрозу екологічної катастрофи чи інших надзвичайних подій.</p>	<p>Глава VIII ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ</p> <p>Стаття 31. Правомірний ризик</p> <p>1. Не є протиправними дії особи, яка заподіяла шкоду правовим благам для досягнення суспільно корисної мети в умовах виправданого ризику.</p> <p>2. Ризик є виправданим, якщо ця мета не могла бути досягнута діянням без ризику і якщо особою були вжиті всі заходи щодо запобігання заподіяння шкоди правовим благам.</p>
<p>Розділ X ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ</p> <p>Стаття 50. Поняття покарання та його мета</p> <p>1. Покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.</p> <p>2. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами.</p> <p>3. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.</p>	<p>Розділ третій ПОКАРАННЯ Глава X МЕТА І ВИДИ ПОКАРАННЯ</p> <p>Стаття 39. Мета покарання</p> <p>1. Метою покарання є відновлення справедливості, запобігання вчиненню нових злочинів і ресоціалізація винного.</p> <p>2. Покарання має на меті впливати на засудженого та інших осіб, щоб вони перейнялися почуттям відповідальності за дотримання правопорядку і закону. Форми і засоби такого впливу на засудженого передбачаються законодавством Грузії про виконання позбавлення волі (09.03.2010 № 2697).</p>

	<p>3. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.</p>
<p>Стаття 51. Види покарань</p> <p>До осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, судом можуть бути застосовані такі види покарань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) штраф; 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 4) громадські роботи; 5) виправні роботи; 6) службові обмеження для військовослужбовців; 7) конфіскація майна; 8) арешт; 9) обмеження волі; 10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; 11) позбавлення волі на певний строк; 12) довічне позбавлення волі. 	<p>Стаття 40. Види покарань (25.07.2006 № 3530)</p> <p>1. Видами покарань є:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) штраф; б) позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю; в) суспільно корисна праця; г) виправні роботи; д) обмеження особи для військовослужбовців; е) домашній арешт (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року); ж) позбавлення волі на певний строк; з) безстрокове позбавлення волі; і) вилучення майна; к) обмеження прав, пов'язаних зі зброєю (30.05.2018 № 2395). <p>2. Види покарань для юридичної особи визначаються відповідними нормами цього Кодексу.</p>
<p>Стаття 52. Основні та додаткові покарання</p> <p>1. Основними покараннями є громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі.</p> <p>2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна.</p> <p>3. Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання.</p> <p>4. За одне кримінальне правопорушення може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції</p>	<p>Стаття 41. Основні і додаткові види покарань</p> <p>1. Виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк та безстрокове позбавлення волі можуть бути призначені тільки як основні покарання (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року).</p> <p>2. Суспільно корисна праця, домашній арешт, штраф і позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю можуть бути призначені як основні, так і додаткові види покарання. Позбавлення майна та обмеження прав, пов'язаних зі зброєю, можуть бути призначені лише як додаткове покарання (30.05.2018 № 2395).</p>

<p>частини статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом.</p>	<p>2¹. Одночасно можуть бути призначені кілька додаткових покарань (23.05.2007 № 4785).</p>
<p>Стаття 53. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті.</p> <p>2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого кримінального правопорушення та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що таке кримінальне правопорушення вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу.</p> <p>3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.</p> <p>4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф</p>	<p>Стаття 42. Штраф (28.04.2006 № 2937)</p> <p>1. Штраф є грошове стягнення.</p> <p>2. Мінімальний розмір штрафу становить 2000 ларі. Якщо ж санкція відповідної статті Особливої частини цього Кодексу як покарання передбачає позбавлення волі на строк до трьох років, мінімальний розмір штрафу повинен бути не менше 500 ларі.</p> <p>3. Розмір штрафу встановлюється судом з урахуванням тяжкості вчиненого злочину та матеріального становища засудженого, визначається його майном, доходами та іншими обставинами.</p> <p>4. Судом у вироку повинен вказуватися розмір штрафу, що підлягає стягненню, у ларі.</p> <p>5. Штраф як додатковий вид покарання може бути призначений і в разі, якщо відповідною статтею цього Кодексу додаткового покарання не передбачається, крім випадку вчинення злочину, передбаченого статтею 126¹ цього Кодексу (18.02.2015 № 3052).</p> <p>6. У разі, якщо засуджений ухиляється від сплати штрафу або стягнення не є можливим, цей вид покарання замінюється суспільно корисною працею, виправними роботами, домашнім арештом або позбавленням волі. При цьому час, протягом якого засуджений відбував це покарання, зараховується до строку суспільно корисної праці, виправних робіт або домашнього арешту з наступного розрахунку: 50 ларі у виді накладеного штрафу – чотири години суспільно корисної праці, один день виправних робіт, один день домашнього арешту. При цьому в разі злісного ухилення від призначених замість штрафу суспільно корисної праці, виправних робіт або домашнього арешту вони замінюються позбавленням волі в</p>

<p>із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року.</p> <p>5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років.</p> <p>У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у таких межах:</p> <p>1) від одного до п'яти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення нетяжкого злочину;</p> <p>2) від п'яти до десяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину;</p> <p>3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину.</p> <p>Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.</p>	<p>межах, передбачених цим Кодексом для цих видів покарання, і в установленому Кодексом порядку (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року).</p> <p>7. Штраф як основний вид покарання не може бути призначений за вчинення насильства в сім'ї, передбаченого статтею 126¹ цього Кодексу, або сімейного злочину, передбаченого статтею 111 цього ж Кодексу (20.09.2019 № 5027, ввести в дію на 15-й день після опублікування).</p>
<p>Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу</p> <p>Засуджена за тяжкий чи особливо тяжкий злочин особа, яка має військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас,</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>може бути позбавлена за вироком суду цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.</p>	
<p>Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю</p> <p>1. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене як основне покарання на строк від двох до п'яти років або як додаткове покарання на строк від одного до трьох років.</p> <p>Позбавлення права обіймати певні посади як додаткове покарання у справах, передбачених <u>Законом України</u> «Про очищення влади», призначається на строк п'ять років.</p> <p>Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання за вчинення кримінального правопорушення проти виборчих прав і свобод громадянина, передбачених <u>статтями 157-160</u> цього Кодексу, призначається на строк п'ять років.</p> <p>2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання може бути призначене й у випадках, коли воно не передбачене в санкції статті (санкції частини статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу за умови, що з урахуванням характеру кримінального правопорушення, вчиненого за посадою або у зв'язку із заняттям певною діяльністю, особи засудженого та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за ним права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.</p> <p>3. При призначенні позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткового покарання до арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі на певний строк – воно поширюється на увесь час відбування основного покарання і, крім цього, на строк, встановлений вироком суду, що набрав законної сили. При цьому строк додаткового покарання обчислюється з моменту відбуття основного покарання, а при призначенні покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною</p>	<p>Стаття 43. Позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю</p> <p>1. Позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю означає, що обвинуваченому забороняється займати посаду за призначенням на державну службу або в органах муніципалітету або займатися професійною або іншою діяльністю (15.07.2020 № 6950).</p> <p>2. Позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю призначається як основний вид покарання на строк від одного року до п'яти років, а як додатковий вид покарання – на строк від шести місяців до трьох років.</p> <p>3. Позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю може призначатися як додаткове покарання і у випадках, коли воно не передбачене відповідною статтею цього Кодексу як покарання за вчинений злочин, якщо з урахуванням характеру, ступеня небезпеки злочину й особи винного суд визнає неможливим збереження за ним права обіймати посади або займатися діяльністю.</p> <p>4. При призначенні як основного виду покарання суспільно корисної праці або виправних робіт, а також при умовному засудженні строк призначеного додаткового покарання позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю обчислюється з моменту набрання вироком суду чинності. При призначенні як основного покарання домашнього арешту або позбавлення волі на строк призначеного як додаткове покарання позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю обчислюється з моменту відбуття основного покарання, а також поширюється на весь термін відбування основного покарання.</p>

<p>діяльністю як додаткове до інших основних покарань, а також у разі застосування <u>статті 77</u> цього Кодексу – з моменту набрання законної сили вироком.</p>	
<p>Стаття 56. Громадські роботи</p> <p>1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.</p> <p>2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день.</p> <p>3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним особами з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.</p>	<p>Стаття 44. Суспільно корисна праця</p> <p>1. Суспільно корисна праця означає безоплатну працю засудженого, види якої визначаються територіальним органом юридичної особи публічного права, чинного в сфері управління Міністерства юстиції Грузії – Національного агентства превенції злочинів, виконання покарання, не пов'язаних з ув'язненням під варту, і пробації (<i>далі</i> – Агентство) – Бюро превенції злочинів, виконання покарань, не пов'язаних з ув'язненням під варту, і пробації (<i>далі</i> – Бюро превенції злочинів, виконання покарань, не пов'язаних з ув'язненням під варту, і пробації) (29.11.2019 № 5402, ввести в дію з 1 січня 2020 року).</p> <p>2. Суспільно корисна праця призначається на строк від сорока до восьмисот годин. У разі заміни штрафу суспільно корисною працею або у випадках, передбачених частинами 3 та 7 статті 73 цього Кодексу, або якщо між сторонами укладено процесуальну угоду, суспільно корисна праця може бути призначена і на більш тривалий термін. Тривалість суспільно корисної праці не повинна перевищувати восьми годин щодня (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року).</p> <p>3. Якщо засуджений заявляє відмову від суспільно корисної праці або умисно ухиляється від неї, цей вид покарання замінюється штрафом, домашнім арештом або позбавленням волі. При цьому час, протягом якого засуджений відбував дане покарання, зараховується у строк домашнього арешту або позбавлення волі з наступного розрахунку: п'ять годин суспільно корисної праці – один день домашнього арешту, один день позбавлення волі (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року).</p> <p>4. Суспільно корисна праця не призначається інвалідам першої та</p>

	<p>другої груп, вагітним жінкам, жінкам, які мають дітей у віці до семи років, особам пенсійного віку, а також військовослужбовцям, які проходять військову службу за призовом.</p> <p>5. Суспільно корисна праця може призначатися як додаткове покарання і в разі, коли вона не передбачається як покарання відповідною статтею цього Кодексу (26.12.2008 № 893).</p>
<p>Стаття 57. Виправні роботи</p> <p>1. Покарання у виді виправних робіт встановлюється на строк від шести місяців до двох років і відбувається за місцем роботи засудженого. Із суми заробітку засудженого до виправних робіт провадиться відрахування в дохід держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків.</p> <p>2. Виправні роботи не застосовуються до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, до непрацездатних, до осіб, що не досягли шістнадцяти років, та тих, що досягли пенсійного віку, а також до військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, працівників правоохоронних органів, нотаріусів, приватних виконавців, суддів, прокурорів, адвокатів, державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування.</p> <p>3. Особам, які стали непрацездатними після постановлення вироку суду, виправні роботи суд може замінити штрафом із розрахунку трьох встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за один місяць виправних робіт.</p>	<p>Стаття 45. Виправні роботи</p> <p>1. Виправні роботи призначаються на строк від одного місяця до двох років і повинні відбуватися за місцем роботи засудженого.</p> <p>2. При призначенні виправних робіт із заробітку засудженого в дохід держави утримується сума в установленому вироком розмірі, не нижче п'яти і не більше двадцяти відсотків.</p> <p>3. У разі умисного ухилення засудженого від виправних робіт цей вид покарання замінюється домашнім арештом або позбавленням волі. При цьому час, протягом якого засуджений відбував цей вид покарання, зараховується в строк домашнього арешту або позбавлення волі з наступного розрахунку: один день виправних робіт – один день домашнього арешту; три дні виправних робіт – один день позбавлення волі (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року).</p>
<p>Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді службового обмеження застосовується до засуджених військовослужбовців, крім військовослужбовців строкової служби, на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також у випадках, коли суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замість обмеження волі чи позбавлення волі на строк не</p>	<p>Стаття 46. Обмеження щодо військової служби</p> <p>1. Обмеження щодо військової служби призначається військовослужбовцям за вчинення передбачених Особливою частиною цього Кодексу злочинів проти військової служби, а також військовослужбовцям, засудженим за інші злочини, замість виправних робіт, передбачених відповідними статтями цього Кодексу.</p>

<p>більше двох років призначити службове обмеження на той самий строк.</p> <p>2. Із суми грошового забезпечення засудженого до службового обмеження провадиться відрахування в дохід держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків. Під час відбування цього покарання засуджений не може бути підвищений за посадою, у військовому званні, а строк покарання не зараховується йому в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання.</p>	<p>2. Обмеження щодо військової служби призначається на строк від трьох місяців до двох років.</p> <p>3. При призначенні обмеження щодо військової служби з заробітку засудженого утримується в дохід держави сума у встановленому вироком розмірі, але не більше двадцяти відсотків. Під час відбування цього покарання засуджений не може бути підвищений на посаді, у військовому званні. Термін покарання не зараховується в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання.</p>
<p>Стаття 59. Конфіскація майна</p> <p>1. Покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються.</p> <p>2. Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки незалежно від ступеня їх тяжкості і може бути призначена лише у випадках, спеціально передбачених в Особливій частині цього Кодексу.</p> <p>3. Перелік майна, що не підлягає конфіскації, визначається законом України.</p>	<p><i>Законодавець Республіки Грузія визнав конфіскацію майна антиконституційною нормою і виключив її з положень Кримінального кодексу Грузії.</i></p>
<p>Стаття 60. Арешт</p> <p>1. Покарання у виді арешту полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців.</p> <p>2. Військовослужбовці відбувають арешт на гауптвахті.</p> <p>3. Арешт не застосовується до осіб віком до шістнадцяти років, вагітних жінок та до жінок, які мають дітей віком до семи років.</p>	<p>Стаття 47¹. Домашній арешт (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року)</p> <p>1. Під домашнім арештом мається на увазі покладання на засудженого обов'язку перебувати у власному житловому приміщенні упродовж певного періоду доби.</p> <p>2. Домашній арешт призначається особі, яка немає судимості, на термін від шести місяців до двох років.</p>

	<p>3. У разі заміни позбавлення волі, суспільно корисної праці, виправних робіт або штрафу домашнім арештом він може бути призначений на термін менше шести місяців і на термін більше двох років.</p> <p>4. У разі умисного ухилення засудженого від відбування домашнього арешту цей вид покарання замінюється позбавленням волі – на строк домашнього арешту, призначеного за вироком. При цьому час, протягом якого засуджений відбував це покарання, зараховується в строки позбавлення волі з такого розрахунку: один день домашнього арешту – один день позбавлення волі.</p> <p>5. Домашній арешт, як правило, виконується із застосуванням електронних засобів нагляду. Рішення про незастосування електронних засобів нагляду приймає Агентство (29.11.2019 № 5402, ввести в дію з 1 січня 2020 року).</p> <p>6. Домашній арешт не призначається призваним військовослужбовцям та особам, які вчинили насильство в сім'ї.</p> <p>7. У період відбування домашнього арешту засудженим забороняється перетинати кордон Грузії.</p>
<p>Стаття 61. Обмеження волі</p> <p>1. Покарання у виді обмеження волі полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці.</p> <p>2. Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років.</p> <p>3. Обмеження волі не застосовується до неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до чотирнадцяти років, до осіб,</p>	<p>Стаття 47. Обмеження волі</p> <p>1. Обмеження волі означає поміщення засудженого, який досяг до моменту винесення вироку чотирнадцятирічного віку, без ізоляції від суспільства в установу обмеження волі із здійсненням за ним нагляду (27.12.2011 № 5626).</p> <p>2. Обмеження волі призначається засудженим, які не мали судимості, на строк від одного року до п'яти років (30.06.2000 № 458).</p> <p>3. У разі заміни позбавлення волі, суспільно корисної праці або</p>

<p>що досягли пенсійного віку, військовослужбовців строкової служби та до осіб з інвалідністю першої і другої групи.</p>	<p>виправних робіт обмеженням волі воно може бути призначене на строк менше одного року (27.12.2011 № 5626).</p> <p>4. Якщо обвинувачений злісно ухиляється від відбування покарання у виді обмеження волі, це покарання замінюється позбавленням волі на строк обмеження волі, призначений вироком. При цьому час, протягом якого засуджений відбував дане покарання, зараховується у строк позбавлення волі з такого розрахунку: один день обмеження волі – один день позбавлення волі.</p> <p>5. Обмеження волі не призначається інвалідам першої та другої груп, вагітним жінкам, жінкам, які мають дітей у віці до семи років, особам пенсійного віку, а також військовослужбовцям, які проходять військову службу за призовом.</p>
<p>Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні призначається військовослужбовцям строкової служби, військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом, особам офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу, особам офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, військовослужбовцям, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім військовослужбовців-жінок), на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також якщо суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замінити позбавлення волі на строк не більше двох років триманням у дисциплінарному батальйоні на той самий строк.</p> <p>2. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців замість позбавлення волі не може застосовуватися до осіб, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк</p> <p>1. Покарання у виді позбавлення волі полягає в ізоляції</p>	<p>Стаття 50. Позбавлення волі на певний строк (28.04.2006 № 2937)</p>

засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу.

2. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною цього Кодексу.

1. Позбавлення волі на певний строк означає ізоляцію засудженого від суспільства і поміщення до визначеної законом установи позбавлення волі (12.06.2015 N3714, ввести в дію з 1 січня 2016 року).

2. Позбавлення волі на певний строк призначається на строк від шести місяців до двадцяти років, крім випадків, передбачених статтею 59 цього Кодексу (17.04.2013 № 546).

2¹. Суд правомочний призначити покарання нижче нижньої межі міри покарання, встановленої частиною 2 цієї статті, у разі укладення між сторонами процесуальної угоди (04.07.2007 № 5196).

2². Позбавлення волі на певний строк не застосовується щодо неповнолітніх, що передбачено частиною 8 статті 26 Кодексу про права дитини, крім випадків, передбачених законодавством Грузії (20.09.2019 № 5009, ввести в дію з 1 вересня 2020 року) (21.05.2020 № 5909).

3. У разі заміни суспільно корисної праці, виправних робіт, домашнього арешту або штрафу позбавленням волі на певний строк воно може бути призначене на строк менше шести місяців. (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року).

4. Виключено (17.04.2013 № 546).

5. При призначенні позбавлення волі на певний строк суд правомочний вироком постановити відбування частини покарання, а решту покарання зарахувати як умовного засудження, якщо обвинувачений (засуджений) зізнається у вчиненні злочину (за умови, що особу не застали під час вчинення або одразу після вчинення злочину), називає співучасників злочину і співпрацює зі слідством. За винятком випадку укладення процесуальної угоди при вчиненні особливо тяжкого злочину як умовного засудження може зараховуватися чверть призначеного покарання, у разі вчинення тяжкого злочину – третина покарання, а в разі вчинення менш тяжкого злочину – половина покарання (24.09.2010 № 3619).

<p>Стаття 64. Довічне позбавлення волі</p> <p>1. Довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосувати позбавлення волі на певний строк.</p> <p>2. Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку, а також у випадку, передбаченому <u>частиною четвертою</u> статті 68 цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 51. Безстрокове позбавлення волі</p> <p>1. Безстрокове позбавлення волі може бути призначено лише за вчинення особливо тяжких злочинів.</p> <p>2. Безстрокове позбавлення волі не призначається особам, які до моменту винесення вироку досягли шістдесятилітнього віку (12.06.2015 № 3714, ввести в дію з 1 січня 2016 року).</p>
<p style="text-align: center;">Розділ XI ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ</p> <p>Стаття 65. Загальні засади призначення покарання</p> <p>1. Суд призначає покарання:</p> <p>1) у межах, установлених у санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу, що передбачає відповідальність за вчинене кримінальне правопорушення, за винятком випадків, передбачених частиною другою статті 53 цього Кодексу;</p> <p>2) відповідно до положень Загальної частини цього Кодексу;</p> <p>3) враховуючи ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, особу винного та обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання.</p> <p>2. Особі, яка вчинила кримінальне правопорушення, має бути призначене покарання, необхідне й достатнє для її виправлення та попередження нових кримінальних правопорушень. Більш суворий вид покарання з числа передбачених за вчинене кримінальне правопорушення призначається лише у разі, якщо менш суворий вид покарання буде недостатній для виправлення особи та попередження вчинення нею нових кримінальних правопорушень.</p>	<p style="text-align: center;">Глава XI ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ</p> <p>Стаття 53. Загальні засади призначення покарання</p> <p>1. Суд призначає винному справедливе покарання в межах, встановлених відповідними статтями Особливої частини цього Кодексу, та з урахуванням положень Загальної частини цього ж Кодексу. Більш суворий вид покарання може призначатися тільки тоді, коли менш суворий вид покарання не може забезпечити здійснення мети покарання.</p> <p>2. Більш суворе покарання, ніж передбачено відповідними статтями Особливої частини цього Кодексу, може бути призначене за сукупністю злочинів і за сукупністю вироків згідно зі статтями 59 і 60 цього Кодексу. Підстави для призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено відповідними статтями Особливої частини, визначається статтею 55 цього Кодексу.</p> <p>3. При призначенні покарання суд враховує обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність винного, зокрема мотиви і цілі вчинення злочину, виявлену протиправну волю, характер і міру порушення обов'язків, вид, спосіб і протиправні наслідки здійснення діяння, минуле життя винного, особисті та економічні умови, його поведінку після вчинення діяння, особливо прагнення відшкодувати</p>

<p>3. Підстави для призначення більш м'якого покарання, ніж це передбачено відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу за вчинене кримінальне правопорушення, визначаються статтею 69 цього Кодексу.</p> <p>4. Більш суворе покарання, ніж передбачене відповідними статтями Особливої частини цього Кодексу за вчинене кримінальне правопорушення, може бути призначене за сукупністю кримінальних правопорушень і за сукупністю вироків згідно зі статтями 70 та 71 цього Кодексу.</p> <p>5. У випадку затвердження вироком угоди про примирення або про визнання вини суд призначає покарання, узгоджене сторонами угоди.</p>	<p>шкоду, примиритися з потерпілим.</p> <p>3. Вкл. (04.05.2017 № 763, ввести в дію з 1 червня 2017 року).</p> <p>4. Якщо статтями або частинами статей Особливої частини цього Кодексу як ознака складу злочину передбачається пом'якшуюча або обтяжуюча обставина, та сама обставина при призначенні покарання до уваги не береться.</p>
<p>Стаття 66. Обставини, які пом'якшують покарання</p> <p>1. При призначенні покарання обставинами, які його пом'якшують, визнаються:</p> <p>1) з'явлення із зізнанням, щире каяття або активне сприяння розкриттю кримінального правопорушення;</p> <p>2) добровільне відшкодування завданого збитку або усунення заподіяної шкоди;</p> <p>2-1) надання медичної або іншої допомоги потерпілому безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення;</p> <p>3) вчинення кримінального правопорушення неповнолітнім;</p> <p>4) вчинення кримінального правопорушення жінкою в стані вагітності;</p> <p>5) вчинення кримінального правопорушення внаслідок збігу тяжких особистих, сімейних чи інших обставин;</p> <p>6) вчинення кримінального правопорушення під впливом погрози,</p>	<p>Стаття 54. Призначення покарання за наявності пом'якшувальних обставин</p> <p>Якщо після вчинення злочину винний з'явився з повинною, активно сприяв розкриттю злочину і за відсутності обтяжуючих обставин, термін або розмір покарання не повинен перевищувати трьох чвертей максимальних строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого відповідними статтями або частинами статей Особливої частини цього Кодексу.</p>

<p>примусу або через матеріальну, службову чи іншу залежність;</p> <p>7) вчинення кримінального правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання, викликаного жорстоким поведінням, або таким, що принижує честь і гідність особи, а також за наявності системного характеру такого поведіння з боку потерпілого;</p> <p>8) вчинення кримінального правопорушення з перевищенням меж крайньої необхідності;</p> <p>9) виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації, поєднане з вчиненням кримінального правопорушення у випадках, передбачених цим Кодексом.</p> <p>2. При призначенні покарання суд може визнати такими, що його пом'якшують, і інші обставини, не зазначені в частині першій цієї статті.</p> <p>3. Якщо будь-яка з обставин, що пом'якшує покарання, передбачена в статті Особливої частини цього Кодексу як ознака кримінального правопорушення, що впливає на його кваліфікацію, суд не може ще раз враховувати її при призначенні покарання як таку, що його пом'якшує.</p>	
<p>Стаття 67. Обставини, які обтяжують покарання</p> <p>1. При призначенні покарання обставинами, які його обтяжують, визнаються:</p> <p>1) вчинення злочину особою повторно та рецидив злочинів;</p> <p>2) вчинення кримінального правопорушення групою осіб за попередньою змовою (частина друга або третя статті 28);</p> <p>3) вчинення кримінального правопорушення на ґрунті расової, національної, релігійної ворожнечі чи розбрату або на ґрунті статевої приналежності;</p>	<p>Стаття 53¹. Обставини, які обтяжують покарання (04.05.2017 № 763, введено в дію з 1 червня 2017 року)</p> <p>1. Вчинення злочину з мотивів нетерпимості за ознакою раси, кольору шкіри, мови, статі, сексуальної орієнтації, гендеру, гендерної ідентичності, віку, релігії, політичних чи інших поглядів, обмежених можливостей, громадянства, національної, етнічної чи соціальної приналежності, походження, майнового або станового положення, місця проживання чи іншого мотиву, який містить дискримінацію за іншими ознаками, є обставиною, що обтяжує</p>

<p>4) вчинення кримінального правопорушення у зв'язку з виконанням потерпілим службового або громадського обов'язку;</p> <p>5) тяжкі наслідки, завдані злочином;</p> <p>6) вчинення кримінального правопорушення щодо особи похилого віку, особи з інвалідністю або особи, яка перебуває в безпорадному стані, або особи, яка страждає на психічний розлад, зокрема на недоумство, має вади розумового розвитку, а також вчинення кримінального правопорушення щодо малолітньої дитини або у присутності дитини;</p> <p>6-1) вчинення кримінального правопорушення щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах;</p> <p>7) вчинення кримінального правопорушення щодо жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності;</p> <p>8) вчинення кримінального правопорушення щодо особи, яка перебуває в матеріальній, службовій чи іншій залежності від винного;</p> <p>9) вчинення кримінального правопорушення з використанням малолітнього або особи, що страждає психічним захворюванням чи недоумством;</p> <p>10) вчинення злочину з особливою жорстокістю;</p> <p>11) вчинення злочину з використанням умов воєнного або надзвичайного стану, інших надзвичайних подій;</p> <p>12) вчинення злочину загальнонебезпечним способом;</p> <p>13) вчинення кримінального правопорушення особою, що перебуває у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних або інших одурманюючих засобів.</p> <p>2. Суд має право, залежно від характеру вчиненого кримінального правопорушення, не визнати будь-яку із зазначених у частині першій цієї статті обставин, за винятком обставин, зазначених у пунктах 2, 6, 6-1, 7, 9, 10, 12 такою, що обтяжує покарання, навівши мотиви свого рішення у вирок.</p> <p>3. При призначенні покарання суд не може визнати такими, що його обтяжують, обставини, не зазначені в частині першій цієї статті.</p>	<p>відповідальність за вчинення всіх відповідних злочинів, передбачених цим Кодексом.</p> <p>2. Вчинення злочину одним членом сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, стосовно осіб, які перебувають в безпорадному стані, по відношенню або в присутності неповнолітніх, з особливою жорстокістю, з застосуванням зброї або загрози застосування зброї, використанням службового становища є обставиною, що обтяжує відповідальність за вчинення всіх відповідних злочинів, передбачених цим Кодексом.</p> <p>3. При призначенні покарання у виді позбавлення волі на певний строк за вчинення злочину при наявності обтяжуючих обставин, які передбачені частиною першою або 2 цієї статті, строк покарання, який підлягає відбуванню має не менше ніж на 1 рік перевищувати мінімальний строк покарання, передбачений за вчинення злочину відповідною статтею або частиною статті цього Кодексу (30.11.2018 № 3772, ввести в дію на 15-й день після опублікування).</p> <p>4. Якщо в статті або частині статті Особливої частини цього Кодексу вказується обставина, яка передбачена частиною першою або 2 цієї статті як кваліфікуюча ознака злочину, а також при призначенні покарання за наявності підстав, передбачених статтею 55 або частиною першою статті 63 цього Кодексу, до уваги не береться порядок, передбачений частиною 3 цієї статті (30.11.2018 № 3772, ввести в дію на 15-й день після опублікування).</p>
--	--

<p>4. Якщо будь-яка з обставин, що обтяжує покарання, передбачена в статті Особливої частини цього Кодексу як ознака кримінального правопорушення, що впливає на його кваліфікацію, суд не може ще раз враховувати її при призначенні покарання як таку, що його обтяжує.</p>	
<p>Стаття 68. Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті</p> <p>1. При призначенні покарання за незакінчене кримінальне правопорушення суд, керуючись положеннями статей 65-67 цього Кодексу, враховує ступінь тяжкості вчиненого особою діяння, ступінь здійснення кримінально протиправного наміру та причини, внаслідок яких кримінальне правопорушення не було доведено до кінця.</p> <p>2. За вчинення готування до злочину строк або розмір покарання не може перевищувати половини максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу.</p> <p>3. За вчинення замаху на кримінальне правопорушення строк або розмір покарання не може перевищувати двох третин максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу.</p> <p>4. Довічне позбавлення волі за вчинення готування до злочину та вчинення замаху на злочин не застосовується, крім випадків вчинення злочинів проти основ національної безпеки України, передбачених у статтях 109-114-1, проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, передбачених у статтях 437-439, частині першій статті 442 та статті 443 цього Кодексу.</p> <p>5. При призначенні покарання співучасникам кримінального правопорушення суд, керуючись положеннями статей 65-67 цього Кодексу, враховує характер та ступінь участі кожного з них у вчиненні кримінального правопорушення.</p>	<p>Стаття 56. Призначення покарання за незакінчений злочин</p> <p>1. При призначенні покарання за незакінчений злочин до уваги беруться обставини, в силу яких злочин не було доведено до кінця.</p> <p>2. Викл. (29.12.2006 № 4213).</p> <p>3. Викл. (29.12.2006 № 4213).</p> <p>4. Безстрокове позбавлення волі не може бути призначене за готування до злочину або замах на злочин.</p> <p>Стаття 57. Призначення покарання за співучасть у злочині і вчинення злочину</p> <p>1. При призначенні покарання за співучасть у злочині і вчинення злочину до уваги беруться характер і ступінь фактичної участі особи, значення цієї участі для досягнення мети злочину, його вплив на характер і ступінь заподіяної або можливої шкоди.</p> <p>2. Пом'якшуючі або обтяжуючі обставини, які стосуються особистості одного із співучасників або виконавців, беруться до уваги при призначенні покарання тільки цьому співучаснику або виконавцю.</p>

<p>Стаття 69. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом</p> <p>1. За наявності кількох обставин, що пом'якшують покарання та істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, з урахуванням особи винного суд, умотивувавши своє рішення, може, крім випадків засудження за корупційне кримінальне правопорушення, призначити основне покарання, нижче від найнижчої межі, встановленої в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу, або перейти до іншого, більш м'якого виду основного покарання, не зазначеного в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу за це кримінальне правопорушення. У цьому випадку суд не має права призначити покарання, нижче від найнижчої межі, встановленої для такого виду покарання в Загальній частині цього Кодексу. За вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, суд з підстав, передбачених цією частиною, може призначити основне покарання у виді штрафу, розмір якого не більше ніж на чверть нижчий від найнижчої межі, встановленої в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.</p> <p>2. На підставах, передбачених у частині першій цієї статті, суд може не призначати додаткового покарання, що передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу як обов'язкове, за винятком випадків призначення покарання за вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.</p>	<p>Стаття 55. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом</p> <p>Судом може бути призначено покарання нижче від найнижчої межі розміру покарання, передбаченого відповідними статтями цього Кодексу, або інший, більш м'який вид покарання в разі укладення між сторонами процесуальної угоди (28.04.2006 № 2937).</p>
<p>Стаття 69¹. Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання</p> <p>1. За наявності обставин, що пом'якшують покарання, передбачених пунктами 1 та 2 частини першої статті 66 цього Кодексу, відсутності обставин, що обтяжують покарання, а також при</p>	<p>Стаття 54. Призначення покарання за наявності пом'якшувальних обставин</p> <p>Якщо після вчинення злочину винний з'явився з повинною, активно сприяв розкриттю злочину і за відсутності обтяжуючих обставин, термін або розмір покарання не повинен перевищувати</p>

<p>визнанні обвинуваченим своєї вини, строк або розмір покарання не може перевищувати двох третин максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого відповідною санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу.</p>	<p>трьох чвертей максимальних строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого відповідними статтями або частинами статей Особливої частини цього Кодексу.</p>
<p>Стаття 70. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень</p> <p>1. При сукупності кримінальних правопорушень суд, призначивши покарання (основне і додаткове) за кожне кримінальне правопорушення окремо, визначає остаточне покарання шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим або шляхом повного чи часткового складання призначених покарань.</p> <p>2. При складанні покарань остаточне покарання за сукупністю кримінальних правопорушень визначається в межах, встановлених санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає більш суворе покарання. Якщо хоча б одне із кримінальних правопорушень є умисним тяжким або особливо тяжким злочином, суд може призначити остаточне покарання за сукупністю кримінальних правопорушень у межах максимального строку, встановленого для даного виду покарання в Загальній частині цього Кодексу. Якщо хоча б за один із вчинених кримінальних правопорушень призначено довічне позбавлення волі, то остаточне покарання за сукупністю кримінальних правопорушень визначається шляхом поглинення будь-яких менш суворих покарань довічним позбавленням волі.</p> <p>3. До основного покарання, призначеного за сукупністю кримінальних правопорушень, можуть бути приєднані додаткові покарання, призначені судом за кримінальні правопорушення, у вчиненні яких особу було визнано винною.</p> <p>4. За правилами, передбаченими в частинах першій – третій цієї</p>	<p>Стаття 59. Призначення покарання за сукупністю злочинів і вироків (17.04.2013 № 546)</p> <p>1. Покарання за сукупністю злочинів призначається окремо за кожний злочин.</p> <p>2. При призначенні остаточного покарання за сукупністю злочинів менш суворе покарання поглинається більш суворим, а при призначенні покарань рівної суворості одне покарання поглинається іншим.</p> <p>3. У разі рецидиву злочинів при призначенні остаточного покарання за сукупністю злочинів менш суворе покарання поглинається більш суворим або відбувається часткове або повне додавання покарань, визначених за ці злочини. При цьому в разі рецидиву злочинів строк остаточного покарання, призначеного у вигляді позбавлення волі на певний строк, не має перевищувати 30 років.</p> <p>4. Покарання призначається в порядку, визначеному частиною 2 або 3 цієї статті, якщо після винесення вироку буде встановлено, що засуджений винен і в іншому злочині, вчиненому ним до винесення вироку у першій справі. У цьому випадку до остаточного покарання зараховується покарання, частково або повністю відбуте за першим вироком.</p> <p>5. При призначенні покарання за сукупністю вироків суд частково або повністю додає покарання, призначене судом за останнім вироком, до невідбутої частини покарання, призначеного за</p>

<p>статті, призначається покарання, якщо після постановлення вироку в справі буде встановлено, що засуджений винен ще і в іншому кримінальному правопорушенні, вчиненому ним до постановлення попереднього вироку. У цьому випадку в строк покарання, остаточно призначеного за сукупністю кримінальних правопорушень, зараховується покарання, відбуте повністю або частково за попереднім вироком, за правилами, передбаченими в статті 72 цього Кодексу.</p>	<p>попереднім вироком, або невідбута частина покарання, призначеного за попереднім вироком, поглинається покаранням, призначеним за останнім вироком.</p> <p>6. Остаточне покарання за сукупністю вироків обчислюється з дня винесення останнього вироку, за винятком випадку, коли випробувальний термін умовного засудження, встановлений щодо засудженого попереднім вироком, на момент вчинення останнього злочину не закінчився. У такому випадку покарання обчислюється з дня затримання особи за злочин, передбачений останнім вироком. Строк позбавлення волі, призначений як остаточне покарання за сукупністю вироків, не повинен перевищувати 35 років.</p> <p>7. Розмір остаточного покарання за сукупністю злочинів або сукупністю вироків, якщо воно менш суворе, ніж позбавлення волі, не повинен перевищувати максимального розміру, передбаченого для даного виду покарання Загальною частиною цього Кодексу.</p> <p>8. При сукупності злочинів або сукупності вироків разом із основним покаранням може бути призначено додаткове покарання. Розмір остаточного додаткового покарання, призначеного при складанні покарань, не повинен перевищувати максимального розміру, передбаченого для даного виду покарання Загальною частиною цього Кодексу.</p>
<p>Стаття 71. Призначення покарання за сукупністю вироків</p> <p>1. Якщо засуджений після постановлення вироку, але до повного відбуття покарання вчинив нове кримінальне правопорушення, суд до покарання, призначеного за новим вироком, повністю або частково приєднує невідбуту частину покарання за попереднім вироком.</p> <p>2. При складанні покарань за сукупністю вироків загальний строк покарання не може перевищувати максимального строку, встановленого для даного виду покарання в Загальній частині цього Кодексу. При складанні покарань у виді позбавлення волі загальний строк покарання, остаточно призначеного за сукупністю вироків, не повинен перевищувати п'ятнадцяти років, а у випадку, якщо хоча б</p>	<p>Стаття 59. Призначення покарання за сукупністю злочинів і вироків (17.04.2013 № 546)</p> <p>1. Покарання за сукупністю злочинів призначається окремо за кожний злочин.</p> <p>2. При призначенні остаточного покарання за сукупністю злочинів менш суворе покарання поглинається більш суворим, а при призначенні покарань рівної суворості одне покарання поглинається іншим.</p> <p>3. У разі рецидиву злочинів при призначенні остаточного покарання за сукупністю злочинів менш суворе покарання</p>

одне із кримінальних правопорушень є особливо тяжким злочином, загальний строк позбавлення волі може бути більшим п'ятнадцяти років, але не повинен перевищувати двадцяти п'яти років. При складанні покарань у виді довічного позбавлення волі та будь-яких менш суворих покарань загальний строк покарання, остаточно призначеного за сукупністю вироків, визначається шляхом поглинення менш суворих покарань довічним позбавленням волі.

3. Призначене хоча б за одним із вироків додаткове покарання або невідбута його частина за попереднім вирокком підлягає приєднанню до основного покарання, остаточно призначеного за сукупністю вироків.

4. Остаточне покарання за сукупністю вироків, крім випадків, коли воно визначається шляхом поглинення одного покарання іншим, призначеним у максимальному розмірі, має бути більшим від покарання, призначеного за нове кримінальне правопорушення, а також від невідбутої частини покарання за попереднім вирокком.

5. Якщо засуджений після постановлення вироку, але до повного відбуття покарання вчинив два або більше кримінальних правопорушень, суд призначає покарання за ці нові кримінальні правопорушення за правилами, передбаченими у статті 70 цього Кодексу, а потім до остаточного покарання, призначеного за сукупністю кримінальних правопорушень, повністю чи частково приєднує невідбуту частину покарання за попереднім вирокком у межах, встановлених у частині другій цієї статті.

поглинається більш суворим або відбувається часткове або повне додавання покарань, визначених за ці злочини. При цьому в разі рецидиву злочинів строк остаточного покарання, призначеного у виді позбавлення волі на певний строк, не має перевищувати 30 років.

4. Покарання призначається в порядку, визначеному частиною 2 або 3 цієї статті, якщо після винесення вироку буде встановлено, що засуджений винен і в іншому злочині, вчиненому ним до винесення вироку у першій справі. У цьому випадку до остаточного покарання зараховується покарання, частково або повністю відбуте за першим вирокком.

5. При призначенні покарання за сукупністю вироків суд частково або повністю додає покарання, призначене судом за останнім вирокком, до невідбутої частини покарання, призначеного за попереднім вирокком, або невідбута частина покарання, призначеного за попереднім вирокком, поглинається покаранням, призначеним за останнім вирокком.

6. Остаточне покарання за сукупністю вироків обчислюється з дня винесення останнього вироку, за винятком випадку, коли випробувальний термін умовного засудження, встановлений щодо засудженого попереднім вирокком, на момент вчинення останнього злочину не закінчився. У такому випадку покарання обчислюється з дня затримання особи за злочин, передбачений останнім вирокком. Строк позбавлення волі, призначений як остаточне покарання за сукупністю вироків, не повинен перевищувати 35 років.

7. Розмір остаточного покарання за сукупністю злочинів або сукупністю вироків, якщо воно менш суворе, ніж позбавлення волі, не повинен перевищувати максимального розміру, передбаченого для даного виду покарання Загальною частиною цього Кодексу.

8. При сукупності злочинів або сукупності вироків разом із

	<p>основним покаранням може бути призначено додаткове покарання. Розмір остаточного додаткового покарання, призначеного при складанні покарань, не повинен перевищувати максимального розміру, передбаченого для даного виду покарання Загальною частиною цього Кодексу.</p>
<p>Стаття 72. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення</p> <p>1. При складанні покарань за сукупністю кримінальних правопорушень та сукупністю вироків менш суворий вид покарання переводиться в більш суворий вид виходячи з такого їх співвідношення:</p> <p>1) одному дню позбавлення волі відповідають:</p> <p>а) один день тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або арешту;</p> <p>б) два дні обмеження волі;</p> <p>в) три дні службового обмеження для військовослужбовців або три дні виправних робіт;</p> <p>г) вісім годин громадських робіт;</p> <p>2) одному дню тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або арешту відповідають:</p> <p>а) два дні обмеження волі;</p> <p>б) три дні службового обмеження для військовослужбовців або три дні виправних робіт;</p> <p>3) одному дню обмеження волі відповідають три дні службового</p>	<p>Стаття 61. Додавання покарань</p> <p>1. При складанні покарань за сукупністю злочинів та сукупністю вироків одному дню позбавлення волі відповідають (29.12.2006 № 4213);</p> <p>а) два дні домашнього арешту; (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року);</p> <p>б) три дні виправних робіт або обмеження особи по військовій службі;</p> <p>в) п'ять годин суспільно корисної праці (11.03.2011 № 4430).</p> <p>2. Штраф або позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю у разі їх складання з домашнім арештом або позбавленням волі застосовуються самостійно (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року).</p>

<p>обмеження для військовослужбовців або три дні виправних робіт;</p> <p>4) одному дню обмеження волі або арешту відповідають вісім годин громадських робіт.</p> <p>2. При призначенні покарання за сукупністю кримінальних правопорушень або вироків у виді виправних робіт або службових обмежень для військовослужбовців складанню підлягають лише строки цих покарань. Розміри відрахувань із заробітку засудженого складанню не підлягають і обчислюються за кожним вирокі самостійно.</p> <p>3. Основні покарання у виді штрафу та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю при призначенні їх за сукупністю кримінальних правопорушень і за сукупністю вироків складанню з іншими видами покарань не підлягають і виконуються самостійно.</p> <p>4. Додаткові покарання різних видів у всіх випадках виконуються самостійно.</p> <p>5. Попереднє ув'язнення зараховується судом у строк покарання у разі засудження до позбавлення волі день за день або за правилами, передбаченими у частині першій цієї статті. При призначенні покарань, не зазначених у частині першій цієї статті, суд, враховуючи попереднє ув'язнення, може пом'якшити покарання або повністю звільнити засудженого від його відбування.</p> <p>6. Встановлені в частині першій цієї статті правила співвідношення видів покарань можуть застосовуватись і в інших випадках, передбачених Загальною частиною цього Кодексу.</p>	
<p>Стаття 73. Обчислення строків покарання</p> <p>Строки покарання обчислюються відповідно в роках, місяцях та годинах. При заміні або складанні покарань, а також у разі зарахування попереднього ув'язнення допускається обчислення строків покарання у днях.</p>	<p>Стаття 62. Обчислення строку покарання і зарахування покарання</p> <p>1. Строки позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю, виправних робіт, обмеження по військовій службі, домашнього арешту і позбавлення волі обчислюються в місяцях і</p>

	<p>роках, а строки суспільно корисної праці – в годинах, крім випадків, коли між сторонами укладено процесуальну угоду (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року).</p> <p>2. При заміні і складанні покарань, передбачених частиною першою цієї статті, а також при зарахуванні покарання строки покарань можуть обчислюватися в днях.</p> <p>3. Час тримання під вартою до судового розгляду зараховується у строки покарання з наступного розрахунку: один день тримання під вартою – один день позбавлення волі, два дні домашнього арешту, три дні виправних робіт або обмеження по військовій службі, п'ять годин суспільно корисної праці (01.06.2017 № 944, ввести в дію з 1 січня 2018 року).</p> <p>4. Час тримання під вартою до набрання вироку чинності за злочин, учинений за кордоном, а також час відбуття позбавлення волі, призначеного вироком у разі видачі особи з метою виконання вироку на підставі статті 6 цього Кодексу, зараховуються з розрахунку один день за один день (29.12.2006 № 4213).</p> <p>5. Якщо особі, яка утримувалася під вартою до судового розгляду, як основне покарання призначені штраф або позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю, суд, враховуючи термін тримання під вартою, пом'якшує їй призначене покарання або повністю звільняє від його відбування.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ XIV ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ</p> <p><i>Стаття 93.</i> Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру</p> <p>Примусові заходи медичного характеру можуть бути застосовані судом до осіб:</p>	<i>Відсутня</i>

<p>1) які вчинили у стані неосудності суспільно небезпечні діяння;</p> <p>2) які вчинили у стані обмеженої осудності кримінальні правопорушення;</p> <p>3) які вчинили кримінальне правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку або під час відбування покарання.</p>	
<p>Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру</p> <p>1. Залежно від характеру та тяжкості захворювання, тяжкості вчиненого діяння, з урахуванням ступеня небезпечності психічно хворого для себе або інших осіб, суд може застосувати такі примусові заходи медичного характеру:</p> <p>1) надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку;</p> <p>2) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом;</p> <p>3) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом;</p> <p>4) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом.</p> <p>2. Надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку може бути застосоване судом стосовно особи, яка страждає на психічні розлади і вчинила суспільно небезпечне діяння, якщо особа за станом свого психічного здоров'я не потребує госпіталізації до закладу з надання психіатричної допомоги.</p> <p>3. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги і лікування у примусовому порядку.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>4. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленим наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, не пов'язане з посяганням на життя інших осіб, і за своїм психічним станом не становить загрози для суспільства, але потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах посиленого нагляду.</p> <p>5. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, пов'язане з посяганням на життя інших осіб, а також щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння становить особливу небезпеку для суспільства і потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах суворого нагляду.</p> <p>6. Якщо не буде визнано за необхідне застосування до психічно хворого примусових заходів медичного характеру, а також у разі припинення застосування таких заходів, суд може передати його на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.</p>	
<p>Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру</p> <p>1. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру здійснюється судом за заявою представника закладу з надання психіатричної допомоги (лікаря-психіатра), який надає особі психіатричну допомогу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, що обґрунтовує необхідність продовження, зміни або припинення застосування таких примусових заходів.</p> <p>Зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру може здійснюватися судом також за заявою особи, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, її захисника або законного представника у разі, якщо така особа за</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

станом свого здоров'я не може усвідомлювати свої дії (бездіяльність) чи керувати ними, в тому числі не може усвідомлено подати до суду відповідну заяву. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів закладу, в якому особі надається психіатрична допомога, або, у разі наявності, висновок обраного нею незалежного лікаря-психіатра.

2. Особи, до яких застосовані примусові заходи медичного характеру, підлягають огляду комісією лікарів-психіатрів не рідше одного разу на 6 місяців для вирішення питання про наявність підстав для звернення до суду із заявою про припинення або про зміну застосування такого заходу. У разі відсутності підстав для припинення або зміни застосування примусового заходу медичного характеру представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, направляє до суду заяву, до якої додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження застосування примусового заходу медичного характеру. У разі необхідності продовження застосування примусового заходу медичного характеру понад 6 місяців представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, повинен направити до суду за місцем знаходження закладу з надання психіатричної допомоги заяву про продовження застосування примусового заходу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження надання особі такої психіатричної допомоги. В подальшому продовження застосування примусового заходу медичного характеру проводиться кожного разу на строк, який не може перевищувати 6 місяців.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру, мають право звертатися до суду із заявою про зміну або припинення застосування примусових заходів медичного характеру не частіше одного разу на 6 місяців та незалежно від того, чи розглядалося судом це питання в зазначений період.

Особа, до якої застосовуються примусові заходи медичного

<p>характеру, має право звернутися до обраного нею незалежного лікаря-психіатра з метою отримання висновку про стан свого психічного здоров'я. У висновку незалежного лікаря-психіатра мають бути зазначені підстави для зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. У разі відсутності таких підстав у висновку обґрунтовується необхідність продовження застосування примусових заходів медичного характеру.</p> <p>3. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через змінення психічного стану особи на краще, суд може передати її на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.</p> <p>4. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через видужання особи, які вчинили кримінальні правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку, підлягають покаранню на загальних засадах, а особи, які захворіли на психічну хворобу під час відбування покарання, можуть підлягати подальшому відбуванню покарання.</p>	
<p>Стаття 96. Примусове лікування</p> <p>1. Примусове лікування може бути застосоване судом, незалежно від призначеного покарання, до осіб, які вчинили кримінальні правопорушення та мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб.</p> <p>2. У разі призначення покарання у виді позбавлення волі або обмеження волі примусове лікування здійснюється за місцем відбування покарання. У разі призначення інших видів покарань примусове лікування здійснюється у спеціальних лікувальних закладах.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 96¹. Спеціальна конфіскація</p> <p>1. Спеціальна конфіскація полягає у примусовому безоплатному вилученні за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим Кодексом, за умови вчинення</p>	<p>Стаття 52. Вилучення майна (28.12.2005 № 2619)</p> <p>1. Вилучення майна означає безоплатне вилучення на користь держави предмета або (і) знаряддя злочину, речі, призначеної для вчинення злочину, або (і) майна, здобутого злочинним шляхом.</p>

<p>умисного кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого <u>Особливою частиною</u> цього Кодексу, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбаченого <u>частиною першою статті 150, статтею 154, частинами другою і третьою статті 159¹, частиною першою статті 190, статтею 192, частиною першою статей 204, 209¹, 210, частинами першою і другою статей 212, 212¹, частиною першою статей 222, 229, 239¹, 239², частиною другою статті 244, частиною першою статей 248, 249, частинами першою і другою статті 300, частиною першою статей 301, 302, 310, 311, 313, 318, 319, 362, статтею 363, частиною першою статей 363¹, 364¹, 365²</u> цього Кодексу.</p> <p>2. Спеціальна конфіскація застосовується на підставі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) обвинувального вироку суду; 2) ухвали суду про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 3) ухвали суду про застосування примусових заходів медичного характеру; 4) ухвали суду про застосування примусових заходів виховного характеру. <p>3. У випадках, коли об'єктом спеціальної конфіскації є майно, вилучене з цивільного обороту, вона може бути застосована на підставі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ухвали суду про закриття кримінального провадження з інших підстав, аніж звільнення особи від кримінальної відповідальності; 2) ухвали суду, постановленої в порядку <u>частини дев'ятої статті 100 Кримінального процесуального кодексу України</u>, за клопотанням слідчого чи прокурора, якщо кримінальне провадження закривається ними. 	<p>2. Вилучення предмета або (і) знаряддя злочину або речі, призначеної для вчинення злочину, означає безоплатне вилучення на користь держави в обвинуваченого, засудженого майна, що знаходиться у його власності чи законному володінні, використаного для вчинення умисного злочину або яким-небудь чином призначеного для цієї мети. Вилучення предмета або (і) знаряддя злочину або речі, призначеної для вчинення злочину, судом проводиться за вчинення всіх передбачених цим Кодексом умисних злочинів у разі, коли наявні предмет або (і) знаряддя злочину або річ, призначена для вчинення злочину, і їх вилучення необхідне виходячи з державних і суспільних потреб або інтересів захисту прав і свобод окремих осіб або запобігання новому злочину (24.09.2010 № 3619).</p> <p>3. Вилучення майна, здобутого злочинним шляхом, означає безоплатне вилучення на користь держави у засудженого майна, здобутого злочинним шляхом (усіх речей і нематеріальних майнових благ, а також юридичних документів, що дають право на майно), а також доходів від цього майна в будь-якій формі або еквівалентного їх вартості майна. Вилучення майна, здобутого злочинним шляхом, призначається судом за вчинення всіх передбачених цим Кодексом умисних злочинів у разі, якщо буде доведено, що це майно здобуто злочинним шляхом.</p>
<p>Стаття 96². Випадки застосування спеціальної конфіскації</p> <p>1. Спеціальна конфіскація застосовується у разі, якщо гроші, цінності та інше майно:</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

1) одержані внаслідок вчинення кримінального правопорушення та/або є доходами від такого майна;

2) призначалися (використовувалися) для схилення особи до вчинення кримінального правопорушення, фінансування та/або матеріального забезпечення кримінального правопорушення або винагороди за його вчинення;

3) були предметом кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), а у разі, коли його не встановлено, – переходять у власність держави;

4) були підшукані, виготовлені, пристосовані або використані як засоби чи знаряддя вчинення кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), який не знав і не міг знати про їх незаконне використання.

2. У разі, якщо гроші, цінності та інше майно, зазначені у частині першій цієї статті, були повністю або частково перетворені в інше майно, спеціальній конфіскації підлягає повністю або частково перетворене майно. Якщо конфіскація грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у частині першій цієї статті, на момент прийняття судом рішення про спеціальну конфіскацію неможлива внаслідок їх використання або неможливості виділення з набутого законним шляхом майна, або відчуження, або з інших причин, суд виносить рішення про конфіскацію грошової суми, що відповідає вартості такого майна.

3. Спеціальна конфіскація застосовується також у разі, коли особа не підлягає кримінальній відповідальності у зв'язку з недосягненням віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, або неосудністю, або звільняється від кримінальної відповідальності чи покарання з підстав, передбачених цим Кодексом, крім звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

4. Гроші, цінності, в тому числі кошти, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових

<p>установах, інше майно, зазначені в цій статті, підлягають спеціальній конфіскації у третьої особи, якщо вона набула таке майно від підозрюваного, обвинуваченого, особи, яка переслідується за вчинення суспільно небезпечного діяння у віці, з якого не настає кримінальна відповідальність, або в стані неосудності, чи іншої особи безоплатно, за ринкову ціну або за ціну вищу чи нижчу ринкової вартості, і знала або повинна була і могла знати, що таке майно відповідає будь-якій із ознак, зазначених у пунктах 1-4 частини першої цієї статті.</p> <p>Вищезазначені відомості щодо третьої особи повинні бути встановлені в судовому порядку на підставі достатності доказів.</p> <p>Спеціальна конфіскація не може бути застосована до майна, яке перебуває у власності добросовісного набувача.</p> <p>5. Спеціальна конфіскація не застосовується до грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у цій статті, які згідно із законом підлягають поверненню власнику (законному володільцю) або призначені для відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ XIV¹</p> <p style="text-align: center;">ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ</p> <p>Стаття 96³. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру</p> <p>1. Підставами для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру є:</p> <p>1) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 209 і 306, частинах першій і другій статті 368³, частинах першій і другій статті 368⁴, статтях 369 і 369² цього Кодексу;</p> <p>2) незабезпечення виконання покладених на її уповноважену</p>	<p style="text-align: center;">Глава XVIII¹</p> <p style="text-align: center;">КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ, ВИДИ ПОКАРАНЬ, ПОРЯДОК І УМОВИ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ</p> <p>Стаття 107¹. Підстави кримінальної відповідальності юридичної особи (25.07.2006 № 3530)</p> <p>1. На юридичних осіб поширюються норми, встановлені цим Кодексом. Для цілей цього Кодексу юридична особа означає підприємництво (комерційну) або непідприємництво (некомерційну) юридичну особу (його правонаступника).</p> <p>2. Юридична особа притягується до кримінальної відповідальності за передбачені цим Кодексом злочини, вчинені відповідальною особою від імені або за допомогою (з</p>

особу законом або установчими документами юридичної особи обов'язків щодо вжиття заходів із запобігання корупції, що призвело до вчинення будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 209 і 306, частинах першій і другій статті 368³, частинах першій і другій статті 368⁴, статтях 369 і 369² цього Кодексу;

3) вчинення її уповноваженою особою від імені юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 258-258⁵ цього Кодексу;

4) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 109, 110, 113, 146, 147, частинами другою – четвертою статті 159¹, статтями 160, 260, 262, 436, 437, 438, 442, 444, 447 цього Кодексу;

5) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 255, 343, 345, 347, 348, 349, 376-379, 386 цього Кодексу.

П р и м і т к а 1. Під уповноваженими особами юридичної особи слід розуміти службових осіб юридичної особи, а також інших осіб, які відповідно до закону, установчих документів юридичної особи чи договору мають право діяти від імені юридичної особи.

2. Кримінальні правопорушення, передбачені статтями 109, 110, 113, 146, 147, частинами другою – четвертою статті 159¹, статтями 160, 209, 255, 260, 262, 306, 343, 345, 347, 348, 349, частинами першою і другою статті 368-3, частинами першою і другою статті 368⁴, статтями 369, 369², 376-379, 386, 436, 437, 438, 442, 444, 447 цього Кодексу, визнаються вчиненими в інтересах юридичної особи, якщо вони призвели до отримання нею неправомірної вигоди або створили умови для отримання такої вигоди, або були спрямовані на ухилення від передбаченої законом відповідальності.

використанням) юридичної особи або (та) на її користь.

3. Передбачена частиною 2 цієї статті відповідальна особа є особою, наділеною юридичною особою керівними, представницькими повноваженнями, повноваженням приймати рішення від її імені або (і) членом наглядового, контрольного, ревізійного органу юридичної особи.

4. Юридична особа притягується до кримінальної відповідальності й у випадку, коли злочин вчинено від імені або за допомогою (з використанням) юридичної особи або (та) на її користь, незалежно від того, чи встановлено фізичну особу, яка вчинила злочин.

4¹. Юридична особа притягується до кримінальної відповідальності і в разі, коли через неналежне здійснення нагляду і контролю відповідальною особою, передбаченою частиною 3 цієї статті, стало можливим вчинення фізичною особою, яка є підлеглою юридичної особи, злочину на користь юридичної особи (26.09.2008 № 296).

5. Звільнення відповідальної особи від кримінальної відповідальності не є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності юридичної особи.

6. Кримінальна відповідальність юридичної особи не виключає кримінальної відповідальності фізичної особи за той самий злочин.

7. Кримінальна відповідальність не звільняє юридичну особу від обов'язку відшкодування шкоди, заподіяної злочином, а також застосування інших заходів відповідальності, встановлених щодо неї законодавством.

8. У разі встановлення обставин, що виключають провину або протиправність діяння фізичної особи, юридична особа звільняється від кримінальної відповідальності.

Стаття 96⁴. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру

1. Заходи кримінально-правового характеру, у випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 96³ цього Кодексу, можуть бути застосовані судом до підприємства, установи чи організації, крім державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, організацій, створених ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного чи місцевого бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, а також міжнародних організацій.

2. Заходи кримінально-правового характеру, у випадках, передбачених пунктами 3-5 частини першої статті 96³ цього Кодексу, можуть бути застосовані судом до суб'єктів приватного та публічного права резидентів та нерезидентів України, включаючи підприємства, установи чи організації, державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, організації, створені ними у встановленому порядку, фонди, а також міжнародні організації, інші юридичні особи, що створені у відповідності до вимог національного чи міжнародного права.

Якщо держава або суб'єкт державної власності володіє часткою більше 25 відсотків в юридичній особі або юридична особа знаходиться під ефективним контролем держави чи суб'єкта державної власності, то дана юридична особа несе цивільну відповідальність у повному обсязі за неправомірно отриману вигоду та шкоду, заподіяну кримінальним правопорушенням, що вчинене державою, суб'єктами державної власності або державного управління.

3. У разі реорганізації юридичних осіб, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, заходи кримінально-правового характеру можуть бути застосовані до їх правонаступників, до яких перейшли

Стаття 107². Кримінальна відповідальність юридичних осіб (08.05.2012 № 6117)

Юридичні особи притягаються до кримінальної відповідальності тільки в разі, якщо це визначено відповідною статтею цього Кодексу.

<p>майно, права та обов'язки, пов'язані з вчиненням кримінальних правопорушень, зазначених пунктами 1-5 частини першої статті 96³ цього Кодексу.</p>	
<p>Стаття 96⁵. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру</p> <p>1. Юридична особа звільняється від застосування до неї заходів кримінально-правового характеру, якщо з дня вчинення її уповноваженою особою будь-якого кримінального правопорушення, зазначеного у статті 96³ цього Кодексу, і до дня набрання вищою законною силою минули такі строки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) три роки – у разі вчинення кримінального проступку; 2) п'ять років – у разі вчинення нетяжкого злочину; 3) десять років – у разі вчинення тяжкого злочину; 4) п'ятнадцять років – у разі вчинення особливо тяжкого злочину. <p>2. Перебіг давності застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру зупиняється, якщо її уповноважена особа, яка вчинила будь-яке кримінальне правопорушення, зазначене у статті 96³ цього Кодексу, переховується від органів досудового слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та її місцезнаходження невідоме. У таких випадках перебіг давності відновлюється з дня встановлення місцезнаходження цієї уповноваженої особи.</p> <p>3. Перебіг давності застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру переривається, якщо до закінчення передбачених у частинах першій та другій цієї статті строків її уповноважена особа повторно вчинила будь-яке кримінальне правопорушення, зазначене у статті 96³ цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 107¹. Підстави кримінальної відповідальності юридичної особи (25.07.2006 № 3530)</p> <p>8. У разі встановлення обставин, що виключають провину або протиправність діяння фізичної особи, юридична особа звільняється від кримінальної відповідальності.</p>

<p>4. Обчислення давності в цьому разі починається з дня вчинення уповноваженою особою юридичної особи будь-якого кримінального правопорушення, зазначеного у статті 96-3 цього Кодексу. При цьому строки давності обчислюються окремо за кожне кримінальне правопорушення.</p>	
<p>Стаття 96^б. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб</p> <p>1. До юридичних осіб судом можуть бути застосовані такі заходи кримінально-правового характеру:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) штраф; 2) конфіскація майна; 3) ліквідація. <p>2. До юридичних осіб штраф та ліквідація можуть застосовуватися лише як основні заходи кримінально-правового характеру, а конфіскація майна – лише як додатковий. При застосуванні заходів кримінально-правового характеру юридична особа зобов’язана відшкодувати нанесені збитки та шкоду в повному обсязі, а також розмір отриманої неправомірної вигоди, яка отримана або могла бути отримана юридичною особою.</p>	<p>Стаття 107^б. Види покарань (25.07.2006 № 3530)</p> <p>1. Видами покарань, що призначаються юридичним особам, є:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) ліквідація; б) позбавлення права займатися діяльністю; в) штраф; г) позбавлення майна. <p>2. Ліквідацію і позбавлення права займатися діяльністю може бути призначено лише як основне покарання.</p> <p>3. Штраф може бути призначений як основне, так і як додаткове покарання.</p> <p>4. Позбавлення майна може бути призначено лише як додаткове покарання.</p>
<p>Стаття 96^в. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошова сума, що сплачується юридичною особою на підставі судового рішення.</p> <p>Суд застосовує штраф виходячи з двократного розміру незаконно одержаної неправомірної вигоди.</p> <p>2. У разі коли неправомірну вигоду не було одержано, або її</p>	<p>Стаття 107^б. Штраф (25.07.2006 № 3530)</p> <p>1. Мінімальний розмір штрафу для юридичної особи відповідає п’ятдесятикратному розміру штрафу, передбаченому статтею 42 цього Кодексу для фізичної особи.</p> <p>2. Розмір штрафу встановлюється судом залежно від тяжкості вчиненого злочину, вигоди, отриманої в результаті вчинення злочину, і з урахуванням матеріального становища юридичної особи,</p>

<p>розмір неможливо обчислити, суд, залежно від ступеня тяжкості кримінального правопорушення, вчиненого уповноваженою особою юридичної особи, застосовує штраф у таких розмірах:</p> <p>за кримінальний проступок – від п'яти до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;</p> <p>за нетяжкий злочин – від десяти до двадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;</p> <p>за тяжкий злочин – від двадцяти до сімдесяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;</p> <p>за особливо тяжкий злочин – від сімдесяти п'яти до ста тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.</p> <p>3. З урахуванням майнового стану юридичної особи суд може застосувати штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до трьох років.</p>	<p>що визначається її майном, доходами та іншими обставинами.</p> <p>3. Якщо стягнути штраф з юридичної особи як основного виду покарання не є можливим, цей вид покарання замінюється позбавленням права займатися діяльністю або ліквідацією.</p> <p>4. Якщо в примітці до статті Особливої частини цього Кодексу штраф указується як основне, так і додаткове покарання, при застосуванні штрафу у виді основного покарання штраф як додаткове покарання не застосовується.</p>
<p>Стаття 96⁸. Конфіскація майна</p> <p>1. Конфіскація майна полягає у примусовому безоплатному вилученні у власність держави майна юридичної особи і застосовується судом у разі ліквідації юридичної особи згідно з цим Кодексом.</p>	<p>Стаття 107⁷. Позбавлення майна (25.07.2006 № 3530)</p> <p>На позбавлення юридичної особи майна поширюються вимоги статті 52 цього Кодексу.</p> <p>Стаття 52. Вилучення майна (28.12.2005 № 2619)</p> <p>1. Вилучення майна означає безоплатне вилучення на користь держави предмета або (і) знаряддя злочину, речі, призначеної для вчинення злочину, або (і) майна, здобутого злочинним шляхом.</p> <p>2. Вилучення предмета або (і) знаряддя злочину або речі, призначеної для вчинення злочину, означає безоплатне вилучення на користь держави у обвинуваченого, засудженого майна, що знаходиться в його власності чи законному володінні, використаного для вчинення умисного злочину або яким-небудь чином</p>

	<p>призначеного для цієї мети. Вилучення предмета або (і) знаряддя злочину або речі, призначеної для вчинення злочину, судом проводиться за вчинення всіх передбачених цим Кодексом умисних злочинів у разі, коли в наявності предмет або (і) знаряддя злочину або річ, призначена для вчинення злочину, і їх вилучення необхідно виходячи з державних і громадських потреб або інтересів захисту прав і свобод окремих осіб або запобігання нового злочину.</p> <p>3. Вилучення майна, здобутого злочинним шляхом, означає безоплатне вилучення на користь держави у засудженого майна, здобутого злочинним шляхом (всіх речей і нематеріальних майнових благ, а також юридичних документів, що дають право на майно), а також доходів від цього майна в будь-якій формі або еквівалентного їх вартості майна. Вилучення майна, здобутого злочинним шляхом, призначається судом за вчинення всіх передбачених цим Кодексом умисних злочинів у разі, якщо буде доведено, що це майно здобуто злочинним шляхом.</p>
<p>Стаття 96⁹. Ліквідація</p> <p>1. Ліквідація юридичної особи застосовується судом у разі вчинення її уповноваженою особою будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 109, 110, 113, 146, 147, 160, 209, 255, 258-258⁵, 260, 262, 306, 436, 436¹, 437, 438, 442, 444, 447 цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 107⁴. Ліквідація (25.07.2006 № 3530)</p> <p>1. При призначенні в якості покарання ліквідації суд (крім випадків, передбачених Органічним законом Грузії "Про Національний банк Грузії") призначає ліквідатора (ліквідаторів), який забезпечує ліквідацію юридичної особи в порядку, встановленому законодавством для ліквідації юридичної особи. Витрати, пов'язані з ліквідацією, стягуються із засудженої юридичної особи.</p> <p>2. У випадках, передбачених цим Кодексом, ліквідацію комерційних банків і небанківських депозитних установ на підставі обвинувального вироку суду, що набрав чинності, здійснює (здійснюють) призначений (призначені) Національним банком Грузії ліквідатор (ліквідатори) (10.03.2017 № 451).</p> <p>3. Ліквідація може застосовуватися в разі, якщо встановлено, що злочинна діяльність є основною метою створення юридичної особи або основною частиною його діяльності.</p>

<p>Стаття 96¹⁰. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру</p> <p>1. При застосуванні до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру судом враховуються ступінь тяжкості вчиненого її уповноваженою особою кримінального правопорушення, ступінь здійснення кримінально протиправного наміру, розмір завданої шкоди, характер та розмір неправомірної вигоди, яка отримана або могла бути отримана юридичною особою, вжиті юридичною особою заходи для запобігання кримінального правопорушення.</p>	Відсутня
<p>Стаття 96¹¹. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень</p> <p>1. За сукупністю кримінальних правопорушень у межах одного провадження суд, застосувавши до юридичної особи заходи кримінально-правового характеру за кожне кримінальне правопорушення окремо, визначає остаточний основний захід шляхом поглинення менш суворого заходу більш суворим.</p> <p>2. При застосуванні до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру за злочин за наявності невиконаного заходу за попереднім вирок (вироками) суду кожне з них виконується самостійно, крім випадків застосування судом ліквідації юридичної особи згідно з цим Кодексом.</p>	Відсутня

**Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (станом на 1 липня 2020 року)
і Загальної частини Закону про кримінальне право Ізраїлю 1977 року (станом на 23 липня 2010 року)**

Кримінальний кодекс України Загальна частина	Закон про кримінальне право Ізраїлю Загальна частина
<p align="center">Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом.</p> <p>2. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.</p> <p>3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.</p>	<p align="center"><i>Вступна частина</i></p> <p align="center">Розділ алеф ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 1. Відсутність кримінальної відповідальності за винятком тієї, яка встановлена законом</p> <p>Немає злочину і покарання за нього, за винятком того, коли вони встановлені в законі або згідно із законом.</p>
<p align="center">Розділ II ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p>Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.</p>	<p>Стаття 3. Відсутність зворотної сили кримінального права</p> <p>(Алеф). Законодавчий акт, що встановлює злочинність діяння, не поширюється на діяння, яке вчинено до дня законного опублікування або набрання чинності такого законодавчого акта.</p> <p>(Бет). Законодавчий акт, який передбачає за злочин більш суворе покарання ніж те, яке було визначено під час вчинення злочину, не поширюється на діяння, яке вчинено до дня законного опублікування або набрання чинності такого законодавчого акта. Проте внесення змін до розмірів штрафу не розглядається як обтяження покарання.</p>

2. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює кримінальну протиправність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має зворотної дії в часі.

3. Закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, має зворотню дію у часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.

4. Якщо після вчинення особою діяння, передбаченого цим Кодексом, закон про кримінальну відповідальність змінювався кілька разів, зворотню дію в часі має той закон, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.

Розділ бєт ДІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА В ЧАСІ

Стаття 4. Відміна злочину після його вчинення

Якщо вчинено злочин і після цього в законодавчому акті відмінена заборона на вчинення такого злочину, то скасовується кримінальна відповідальність за його вчинення, припиняються всі процеси, розпочаті внаслідок нього, а якщо призначено покарання, то його виконання припиняється і жодних наслідків у майбутньому через визнання винності не передбачено.

Стаття 5. Зміна законодавчого акта після вчинення злочину

(Алеф). Якщо вчинено злочин і до того, як вирок вступив у законну силу, відбулася зміна щодо складу такого злочину або відповідальності за нього або призначення покарання за його вчинення, то в такому випадку на особу, яка вчинила злочин, буде поширюватися той законодавчий акт, який покращує її становище.

Поняття «відповідальності за нього» – включає в себе дію обставин, що виключають кримінальну відповідальність за діяння.

(Бєт). Якщо особу визнано винною і їй винесено обвинувальний вирок, що набрав законної сили, а після цього в законодавчому акті встановлено за такий злочин покарання, яке є менш суворим, ніж те, яке було призначене їй, то в такому випадку особі буде призначено максимальне покарання, встановлене в даному законодавчому акті, ніби воно було призначено їй спочатку.

Стаття 6. Злочини, вчинені в рамках певного часу

Положення статей 4 і 5 не поширюються на злочини, передбачені законодавчим актом, у якому або стосовно якого встановлено, що він має силу в певний період, а так само якщо за своїм характером з нього випливає, що він змінюється час від часу.

<p>Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України</p> <p>1. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України.</p> <p>4. Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які за законами України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не є підсудні у кримінальних справах судам України, в разі вчинення ними кримінального правопорушення на території України вирішується дипломатичним шляхом.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ гімел ДІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА В ПРОСТОРИ</p> <p style="text-align: center;"><i>Глава алеф</i> ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 7. Злочини за місцем їх вчинення</p> <p>(Алеф). Злочин, вчинений на території Ізраїлю.</p> <p>1). Злочин, який вчиняється повністю або частково на території Ізраїлю;</p> <p>2). Приготування до вчинення злочину, замах на злочин, замах на підбурювання іншої особи або вступ у зговір для вчинення злочину, але за умови, що такий злочин має бути вчинений повністю або частково на території Ізраїлю.</p> <p>(Бет). Злочин, вчинений поза межами Ізраїлю, – злочин, який не підпадає під поняття «злочин, вчинений на території Ізраїлю».</p> <p>(Гімел). Щодо цієї статті «територія Ізраїлю» – територія, що перебуває під суверенітетом держави Ізраїль, включаючи її територіальні води, а також водний і повітряний транспорт, зареєстрований в Ізраїлі.</p> <p>Стаття 12. Злочин, вчинений на території Ізраїлю</p> <p>Дія кримінального права Ізраїлю поширюється на всі злочини, вчинені на території Ізраїлю.</p>
<p>Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Громадяни України та особи без громадянства, що постійно</p>	<p style="text-align: center;"><i>Глава гімел</i> Дія кримінального права Ізраїлю щодо злочину, вчиненого поза межами Ізраїлю</p> <p>Стаття 9. Умови дії кримінального права Ізраїлю</p>

проживають в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Якщо особи, зазначені у частині першій цієї статті, за вчинені кримінальні правопорушення зазнали кримінального покарання за межами України, вони не можуть бути притягнені в Україні до кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення.

(Алеф). Дія кримінального права Ізраїлю, включаючи його дію за злочин, вчинений поза межами Ізраїлю, не обмежується іноземним правом згідно з іноземним судовим рішенням, за винятком того, коли інше встановлено законом.

(Бет). Особу буде притягнуто до відповідальності за злочин, вчинений поза межами Ізраїлю, тільки юридичним радником уряду або за наявності на те його письмової згоди, якщо він побачив у цьому суспільний інтерес.

(Гімел). Дія кримінального права Ізраїлю буде поширюватися на злочин, якщо особа була притягнута за його вчинення до суду за кордоном на прохання держави Ізраїль, і якщо особу було визнано там винною і там же відбулось за такий злочин покарання.

(Далет). Якщо кримінальне право Ізраїлю може поширюватися в силу декількох способів дії, то буде поширюватися спосіб дії з найменшими обмеженнями.

Стаття 15. Злочин, вчинений громадянином або жителем Ізраїлю

(Алеф). Кримінальне право Ізраїлю поширюється на тяжкий або середньої тяжкості злочин, здійснений поза межами Ізраїлю, особою, яка під час або після вчинення такого злочину була громадянином або жителем Ізраїлю. Якщо особа була видана Ізраїлем за вчинення такого злочину іншій державі і особа була притягнута там до кримінальної відповідальності за нього, то кримінальне право Ізраїлю не поширюється на такий злочин.

(Бет). Обмеження, передбачені статтями 14 (бет) і 14 (гімел), поширюються на дію кримінального права Ізраїлю і по цій статті. Однак обмеження, передбачене статтею 14 (бет) (1), не поширюється на один з перелічених нижче злочинів, якщо він вчинений особою, яка є під час його вчинення громадянином Ізраїлю:

- 1). Багатошлюбність, передбачена статтею 176;
- 2). Злочин, щодо неповнолітнього або у зв'язку з ним,

	<p>передбачений главою «йюд» у розділі «хет»; 2 алеф). Дача хабара службовцю іноземної громадської організації, передбачена статтею 291 алеф; 3). Переміщення людини за межі кордонів країни, передбачене статтею 370; 4). Схилення особи покинути країну з метою заняття проституцією або рабства, передбачене статтею 376 бет; 5). Торгівля людьми, передбачена статтею 377 алеф.</p>
<p>Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України</p> <p>1. Вирок суду іноземної держави може бути врахований, якщо громадянин України, іноземець або особа без громадянства були засуджені за кримінальне правопорушення, вчинене за межами України, та знову вчинили кримінальне правопорушення на території України.</p> <p>2. Відповідно до частини першої цієї статті рецидив кримінальних правопорушень, невідбуте покарання або інші правові наслідки вироку суду іноземної держави враховуються при кваліфікації нового кримінального правопорушення, призначенні покарання, звільненні від кримінальної відповідальності або покарання.</p>	<p>Стаття 10. Покарання, призначене за кордоном</p> <p>(Алеф). Якщо в Ізраїлі перебуває особа, яка була засуджена за кордоном за вироком суду, що набрав законної сили, у вчиненні злочину, на який поширюється дія кримінального права Ізраїлю, і особа не виконала там покарання повністю, то юридичний радник уряду, замість того, щоб притягнути таку особу до суду, вправі попросити суд видати наказ про те, щоб покарання, призначене за кордоном, або його частина, яка досі не була виконана там, були виконані в Ізраїлі, як ніби таке покарання було призначено в Ізраїлі за вироком, що вступив у законну силу. У згаданому вище наказі суд вправі скоротити термін тюремного ув'язнення, яке засуджений повинен відбувати в Ізраїлі, і встановити його по максимальному терміну, передбаченому кримінальним правом Ізраїлю за злочин, за вчинення якого було призначено таке покарання, але тільки за умови, що це є можливим згідно з договором між державою Ізраїль і державою, в якій було призначено таке покарання.</p> <p>(Бет). Якщо в іноземній державі засудженому, згаданому пунктом (Алеф) цієї статті, на додаток до тюремного ув'язнення був призначений штраф або його зобов'язали виплатити компенсацію іншій особі, і іноземна держава повідомила, що цей засуджений досі не виплатив штраф або компенсацію, або їх частину, то суд в Ізраїлі, на прохання юридичного радника уряду або його представника, видає указ, що зобов'язує такого засудженого виплатити штраф або компенсацію, або їх частину, яка досі не була виплачена ним в іноземній державі, як нібито вони були призначені в Ізраїлі, і дія</p>

	<p>законів, що поширюються в Ізраїлі за невиконання штрафів або компенсації та за їх стягнення, буде поширюватися згідно з обставинами справи. Щодо цієї статті під поняттям «компенсація іншій особі» розуміється компенсація особі, потерпілому внаслідок злочину, на підставі якого потрібно здійснити екстрадицію і за вчинення якого такий засуджений був визнаний винним в іноземній державі.</p> <p>(Гімел). Якщо держава Ізраїль стягнула штраф або компенсацію, передбачену пунктом (бет) цієї статті, то вона переводить його іноземній державі відповідно до договору, який укладений між державою Ізраїль і іноземною державою з даного питання, включаючи питання про вирахування витрат, витрачених на стягнення такого штрафу або компенсації.</p> <p>Стаття 11. Залік покарання або тюремного ув'язнення</p> <p>Якщо особа відбувала за злочин покарання за кордоном або перебувала там під вартою за нього, то термін такого покарання або тримання під вартою зараховується в строк покарання, яке особа повинна відбувати в Ізраїлі за цей злочин.</p> <p>Глава бет: Дія кримінального права Ізраїлю щодо злочину, вчиненого на території Ізраїлю</p>
<p>Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають в Україні відповідальності за цим Кодексом у випадках, передбачених міжнародними договорами або якщо вони вчинили передбачені цим Кодексом тяжкі або особливо тяжкі злочини проти прав і свобод громадян України або інтересів України.</p> <p>2. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають</p>	<p>Стаття 16. Міжнародні злочини</p> <p>(Алеф). Кримінальне право Ізраїлю поширюється на злочини, вчинені поза межами Ізраїлю, щодо яких держава Ізраїль зобов'язалася відповідно до міжнародної багатосторонньої конвенції, відкритої для приєднання, карати за них, навіть якщо такі злочини були вчинені тим, хто не є громадянином або жителем Ізраїлю, при цьому місце їх вчинення не має значення.</p> <p>(Бет). Обмеження, передбачені статтями 14 (бет) (2), 14 (бет) (3), 14 (гімел), поширюються на дію кримінального права Ізраїлю і по цій статті.</p>

<p>постійно в Україні, також підлягають в Україні відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо вони за межами України вчинили у співучасті із службовими особами, які є громадянами України, будь-яке кримінальне правопорушення, передбачене у <u>статтях 368, 368³, 368⁴, 369 і 369²</u> цього Кодексу, або якщо вони пропонували, обіцяли, надали неправомірну вигоду таким службовим особам, або прийняли пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди чи одержали від них таку вигоду.</p>	<p>Стаття 17. Субститутивна дія кримінального права Ізраїлю</p> <p>(Алеф). Держава Ізраїль вправі зобов'язати в міжнародній конвенції поширити дію свого кримінального права щодо злочину, вчиненого поза межами Ізраїлю, а також поширити дію положень статті 10 на прохання іноземної держави, заснованої на взаємності, також і у випадках, які не передбачені статтями 13-16, але при сукупності наступних умов:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1). На злочин поширюється кримінальне право держави, яка висуває згадане вище прохання; 2). Злочин вчинено особою, яка перебуває на території Ізраїлю та є жителем Ізраїлю, незалежно від того, чи є у неї ізраїльське громадянство чи ні; 3). Якщо особу буде притягнуто до кримінальної відповідальності в Ізраїлі, то держава, що висуває згадане вище прохання, має відмовитися в такому проханні від поширення дії своїх законів на розглянуту справу. <p>(Бет). За вчинення такого злочину Ізраїль не призначить більш суворе покарання, ніж те, яке можна було б призначити за нього за законами держави, яка висуває згадане вище прохання.</p> <p>(Гімель). Всі інші умови будуть обумовлені в конвенції.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ III КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ</p> <p>Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення. 2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка 	<p style="text-align: center;">Глава хей ЗЛОЧИНИ ЗА СТУПЕНЕМ ЇХ ТЯЖКОСТІ</p> <p>Стаття 34 йюд зайн. Малозначність діяння</p> <p>Особа, яка не буде підлягати кримінальній відповідальності за діяння, яке в силу свого характеру, обставин, результатів і суспільного інтересу є малозначним.</p>

<p>хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.</p>	
<p>Стаття 12. Класифікація кримінальних правопорушень</p> <p>1. Кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини.</p> <p>2. Кримінальним проступком є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.</p> <p>3. Злочини поділяються на нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі.</p> <p>4. Нетяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років.</p> <p>5. Тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років.</p> <p>6. Особливо тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі.</p> <p>7. Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене</p>	<p>Стаття 24. Класифікація злочинів</p> <p>Класифікація злочинів за ступенем їх тяжкості:</p> <p>1). «Тяжкий злочин» – злочин, покарання за який перевищує три роки тюремного ув'язнення;</p> <p>2). «Злочин середньої тяжкості» – злочин, покарання за який перевищує три місяці і не перевищує трьох років тюремного ув'язнення. Якщо покаранням за злочин є лише штраф, то це повинен бути штраф, що перевищує розмір штрафу, який можна призначити за злочин, покаранням за який є штраф у невстановленій сумі.</p> <p>3). «Проступок» – злочин, покарання за який не перевищує трьох місяців тюремного ув'язнення. Якщо покаранням за злочин є лише штраф, то це повинен бути штраф, що не перевищує розмір штрафу, який можна призначити за злочин, покаранням за який є штраф у невстановленій сумі.</p>

одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається виходячи зі строку покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.	
<p>Стаття 15. Замах на кримінальне правопорушення</p> <p>1. Замахом на кримінальне правопорушення є вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо спрямованого на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу, якщо при цьому кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.</p> <p>2. Замах на вчинення кримінального правопорушення є закінченим, якщо особа виконала усі дії, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця, але кримінальне правопорушення не було закінчено з причин, які не залежали від її волі.</p> <p>3. Замах на вчинення кримінального правопорушення є незакінченим, якщо особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила усіх дій, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ хей ПОХІДНІ ЗЛОЧИНУ</p> <p style="text-align: center;"><i>Глава алеф</i> ЗАМАХ</p> <p>Стаття 25. Поняття замаху</p> <p>Особа, вчиняє замах на злочин, якщо вона вчинила діяння, яке містить у собі більше, ніж просто готування до злочину, і при цьому злочин не було доведено до кінця.</p>
<p>Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення і замах на кримінальне правопорушення настає за <u>статтею 14</u> або <u>15</u> і за тією статтею Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає відповідальність за закінчене кримінальне правопорушення.</p>	<p>Стаття 27. Особливе покарання за замах</p> <p>Дія положення, в якому передбачено обов'язкове покарання або мінімальне покарання за злочин, не поширюється на замах на даний злочин.</p>
<p>Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні</p> <p>1. Добровільною відмовою є остаточне припинення особою за своєю волею готування до кримінального правопорушення або замаху</p>	<p>Стаття 28. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з каяттям</p> <p>Той, хто вчинив замах на злочин не буде підлягати кримінальній відповідальності за замах на злочин, якщо довів, що виключно за</p>

<p>на кримінальне правопорушення, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення кримінального правопорушення до кінця.</p> <p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення.</p>	<p>своїм щирим бажанням і у зв'язку з каяттям припинив діяння, спрямоване на доведення злочину до кінця або вніс істотну користь у запобігання наслідкам, від яких залежить доведення злочину до кінця. Проте все сказане вище не звільняє особу від кримінальної відповідальності, якщо вчинене нею діяння містить інший склад злочину.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ IV</p> <p style="text-align: center;">ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ</p> <p style="text-align: center;">ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО</p> <p style="text-align: center;">ПРАВОПОРУШЕННЯ)</p> <p>Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність</p> <p>1. Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення кримінального правопорушення виповнилося шістнадцять років.</p> <p>2. Особи, що вчинили кримінальні правопорушення у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років, підлягають кримінальній відповідальності лише за умисне вбивство (статті 115-117), посягання на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави (статті 112, 348, 379, 400, 443), умисне тяжке тілесне ушкодження (стаття 121, частина третя статей 345, 346, 350, 377, 398), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (стаття 122, частина друга статей 345, 346, 350, 377, 398), диверсію (стаття 113), бандитизм (стаття 257), терористичний акт (стаття 258), захоплення заручників (статті 147 і 349), згвалтування (стаття 152), сексуальне насильство (стаття 153), крадіжку (стаття 185, частина перша статей 262, 308), грабіж</p>	<p style="text-align: center;">Глава бет</p> <p style="text-align: center;">ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ЗЛОЧИННІСТЬ</p> <p style="text-align: center;">ДІЯННЯ</p> <p>Стаття 34 вав. Неповноліття</p> <p>Особа не буде підлягати кримінальній відповідальності за діяння, вчинене ним у віці до дванадцяти років.</p>

<p>(статті 186, 262, 308), розбій (стаття 187, частина третя статей 262, 308), вимагання (статті 189, 262, 308), умисне знищення або пошкодження майна (частина друга статей 194, 347, 352, 378, частини друга та третя статті 399), пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (стаття 277), угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 278), незаконне заволодіння транспортним засобом (частини друга, третя статті 289), хуліганство (стаття 296).</p>	
<p>Стаття 19. Осудність</p> <p>1. Осудною визнається особа, яка під час вчинення кримінального правопорушення могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними.</p> <p>2. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого цим Кодексом, перебувала в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки. До такої особи за рішенням суду можуть бути застосовані примусові заходи медичного характеру.</p> <p>3. Не підлягає покаранню особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але до постановлення вироку захворіла на психічну хворобу, що позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними. До такої особи за рішенням суду можуть застосовуватися примусові заходи медичного характеру, а після одужання така особа може підлягати покаранню.</p>	<p style="text-align: center;">Глава бет</p> <p style="text-align: center;">ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ЗЛОЧИННІСТЬ ДІЯННЯ</p> <p>Стаття 34 хет. Неосудність</p> <p>Особа не буде підлягати кримінальній відповідальності за вчинене нею діяння, якщо під час діяння через душевну хворобу чи дефект розумової діяльності вона не могла по суті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Розуміти того, що вона здійснює певне діяння; або 2). Утриматися від вчинення такого діяння.
<p>Стаття 21. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції</p>	<p style="text-align: center;">Глава бет</p> <p style="text-align: center;">ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ЗЛОЧИННІСТЬ ДІЯННЯ</p>

<p>Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, підлягає кримінальній відповідальності.</p>	<p>Стаття 34 тет. Сп'яніння</p> <p>(Алеф). Особа не буде підлягати кримінальній відповідальності за діяння, вчинене нею у стані сп'яніння, яке було завдано не контрольованою поведінкою або без її відома.</p> <p>(Бет). Якщо особа вчинила діяння в стані сп'яніння, яке було заподіяне нею її контрольованою поведінкою і з її відома, то така особа розглядається як виконавець діяння зі злочинним задумом, коли склад злочину є формальним, або з байдужістю, коли склад злочину є матеріальним.</p> <p>(Гімел). Якщо особа ввійшла в стан сп'яніння для того, щоб зробити в ньому злочин, то така особа розглядається як така, яка вчинила його зі злочинним задумом, коли склад злочину є формальним, або з наміром, коли склад злочину є матеріальним.</p> <p>(Далет). У цій статті під поняттям «стан сп'яніння» розуміється стан, в якому перебуває особа під впливом алкогольного речовини, небезпечного наркотику або інших одурманюючих речовини, і внаслідок цього під час діяння особа не могла по суті розуміти того, що вона чинить або розуміти порочність такого діяння, або утриматися від вчинення такого діяння.</p> <p>(Хей). Дія пунктів (алеф), (бет) і (гімел) цієї статті поширюється також на особу, у якої не було можливості по суті розуміти, як це передбачено пунктом (далет) цієї статті, але внаслідок часткового сп'яніння вона під час діяння не усвідомлювала будь-якої ознаки, що входить до складу злочину.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ V</p> <p style="text-align: center;">ВИНА ТА ЇЇ ФОРМИ</p> <p><i>Стаття 24. Умисел і його види</i></p>	<p style="text-align: center;"><i>Глава бет</i></p> <p style="text-align: center;">СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ЗЛОЧИНУ</p> <p><i>Стаття 20. Злочинний задум</i></p>

<p>1. Умисел поділяється на прямий і непрямий.</p> <p>2. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.</p> <p>3. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.</p>	<p>(Алеф). Злочинний задум – усвідомлення характеру діяння, існування обставин і можливості заподіяння наслідків діяння, що належать до ознак злочину, і щодо наслідків також одне з наступного:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Намір – з метою завдати такі наслідки; 2). Необережність, що виражається в одному з наступного: <p>(Алеф). Байдужість – байдуже ставлення до можливості заподіяння вищезазначених наслідків;</p> <p>(Бет). Легковажність – нерозумний ризик щодо можливості заподіяння зазначених вище наслідків, в надії запобігти їм.</p> <p>(Бет). Щодо наміру – передбачення настання наслідків як безсумнівно близької можливості розглядається як мета їх заподіяти.</p> <p>(Гімел). Щодо цієї статті.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Особа, у якої була підозра з приводу характеру поведінки або з приводу можливості існування обставин, розглядається як особа, яка усвідомлювала їх, якщо утрималася від їх з'ясування; 2). Не має значення, чи вчинено діяння щодо іншої особи або іншого майна, ніж те, щодо якого таке діяння повинно було відбутися.
<p>Стаття 25. Необережність та її види</p> <p>1. Необережність поділяється на кримінальну протиправну самовпевненість та кримінальну протиправну недбалість.</p> <p>2. Необережність є кримінальною протиправною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення.</p> <p>3. Необережність є кримінальною протиправною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачити.</p>	<p>Стаття 21. Необережність</p> <p>(Алеф). Недбалість – неусвідомлення характеру діяння, існування обставин або можливості заподіяння наслідків діяння, що належать до ознак злочину, коли за обставин справи, звичайна людина могла б усвідомлювати таку ознаку, і при цьому –</p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Щодо інших ознак була, принаймні, вищезгадана недбалість; 2). Можливість заподіяння наслідків не знаходилася в межах розумного ризику. <p>(Бет). Недбалість може бути суб'єктивною стороною тільки такого злочину, який не класифікується як тяжкий.</p>

Розділ VI СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ

Стаття 27. Види співучасників

1. Співучасниками кримінального правопорушення, поряд із виконавцем, є організатор, підбурювач та пособник.

2. Виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами кримінального правопорушення безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за вчинене, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене цим Кодексом.

3. Організатором є особа, яка організувала вчинення кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організувала приховування кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.

4. Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення.

Стаття 29. Виконавець

(Алеф). Поняття «виконавець злочину» включає співвиконавця і виконавця за допомогою використання іншої особи.

(Бет). Співвиконавці – ті, хто беруть участь у виконанні злочину шляхом вчинення діянь для його виконання, незалежно від того, чи всі діяння були вчинені спільно або ж частина діянь була здійснена однією особою, а частина іншою особою.

(Гімел). Виконавець за допомогою використання іншої особи – це особа, яка внесла свою частку у вчинення злочину за допомогою використання іншої особи, яка стала знаряддям в його руках, коли така інша особа знаходилася, наприклад, в одному з наступних станів:

- 1). Неповноліття або неосудність;
- 2). Немоżliвість керувати рухами тіла;
- 3). Відсутність злочинного задуму;
- 4). Фактична помилка;
- 5). Примус або виправдання.

(Далет). Щодо пункту (гімел) цієї статті, якщо для визнання діяння злочином потрібно, щоб його вчинила людина з певними характеристиками, тоді як інша особа буде розглядатися як виконавець такого злочину, навіть коли такі характеристики присутні тільки лише у вищезгаданій людині.

Стаття 30. Підбурювач

Той, хто схиляє особу до вчинення злочину шляхом домовленості, схвалення, вимоги, прохання або будь-яким іншим способом, що дозволяє здійснити тиск, визнається підбурювачем до злочину.

<p>5. Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню кримінального правопорушення іншими співучасниками, а також особа, яка задалегідь обіцяла переховати особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, знаряддя чи засоби вчинення кримінального правопорушення, сліди кримінального правопорушення чи предмети, здобуті кримінально протиправним шляхом, придбати чи збути такі предмети або іншим чином сприяти приховуванню кримінального правопорушення.</p> <p>6. Не є співучастю не обіцяне задалегідь переховування особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, знарядь і засобів учинення кримінального правопорушення, слідів кримінального правопорушення чи предметів, здобутих кримінально протиправним шляхом, або придбання чи збут таких предметів. Особи, які вчинили такі діяння, підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, передбачених <u>статтями 198 та 396</u> цього Кодексу.</p> <p>7. Не є співучастю обіцяне до закінчення вчинення кримінального правопорушення неповідомлення про достовірно відоме підготовлюване або вчинюване кримінальне правопорушення. Такі особи підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, коли вчинене ними діяння містить ознаки іншого кримінального правопорушення.</p>	<p>Стаття 31. Пособник</p> <p>Той, хто перед вчиненням злочину або під час його вчинення вчинив діяння для того, щоб зробити можливим вчинення злочину, а також полегшити його вчинення або забезпечити охорону злочину, або запобігти захопленню виконавця, розкриттю злочину або виявленню предметів, здобутих злочинним шляхом, або щоб внести вклад іншим способом у створення умов для вчинення злочину, визнається пособником.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ VIII</p> <p style="text-align: center;">ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ</p> <p>Стаття 36. Необхідна оборона</p> <p>1. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для</p>	<p>Стаття 34 йод. Необхідна оборона</p> <p>Особа не буде підлягати кримінальній відповідальності за діяння, яке вимагалось у негайного порядку для того, щоб уникнути незаконного нападу, якщо загрожує реальна небезпека заподіяння шкоди для життя, свободи, тіла або майна особи, яка обороняється, або іншої особи. Однак діяння не буде визнано вчиненим у стані</p>

<p>негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>2. Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.</p> <p>3. Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту. Перевищенням меж необхідної оборони тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у <u>статтях 118 та 124</u> цього Кодексу.</p> <p>4. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо через сильне душевне хвилювання, викликане суспільно небезпечним посяганням, вона не могла оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання чи обстановці захисту.</p> <p>5. Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.</p>	<p>необхідної оборони, якщо особа своєю порочною поведінкою спровокувала напад, заздалегідь передбачаючи розвиток подій.</p> <p>Стаття 34 йод 1. Захист житла, приміщення для ведення бізнесу і огороженої сільськогосподарської ферми</p> <p>(Алеф). Особа не буде підлягати кримінальній відповідальності за діяння, яке вимагалось у негайному порядку для того, щоб дати відсіч тому, хто з наміром вчинити злочин вторгається або входить, а також зазіхає вторгнутися або увійти в житло, приміщення для ведення бізнесу або огорожену сільськогосподарську ферму особи, яка захищається, чи іншої особи.</p> <p>(Бет). Положення пункту (алеф) цієї статті не поширюються, якщо:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Діяння було свідомо нерозумним, за обставин справи, в якій для дачі відсічі слід було вторгтися до іншої особи; 2). Особа своєю порочною поведінкою спровокувала вхід або вторгнення, заздалегідь передбачаючи розвиток подій. <p>(Гімел). Щодо цієї статті поняття «сільськогосподарська ферма» включає також пасовища і місце для зберігання устаткування і транспортних засобів сільськогосподарської ферми.</p>
<p>Стаття 39. Крайня необхідність</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.</p> <p>2. Перевищенням меж крайньої необхідності є умисне заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш значною, ніж відвернена шкода.</p>	<p>Стаття 34 йод алеф. Крайня необхідність</p> <p>Особа не буде підлягати кримінальній відповідальності за діяння, яке вимагало негайного втручання, щоб врятувати від реальної небезпеки заподіяння серйозної шкоди своєму життю або життю іншої особи, свободі, тілу або майну внаслідок ситуації, що склалася на момент самого діяння, і у неї не було іншого виходу, крім як вчинити його.</p>

<p>3. Особа не підлягає кримінальній відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності, якщо внаслідок сильного душевного хвилювання, викликаного небезпекою, що загрожувала, вона не могла оцінити відповідність заподіяної шкоди цій небезпеці.</p>	
<p>Стаття 40. Фізичний або психічний примус</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.</p> <p>2. Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень <u>статті 39</u> цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 34 йод бет. Примус</p> <p>Особа не буде підлягати кримінальній відповідальності за діяння, яке їй було наказано виконати внаслідок загрози, з якої виходила реальна небезпека заподіяння серйозної шкоди для життя, свободи, тіла або майна особи, яка зазнавала примусу, чи іншої особи, і була змушена виконати його внаслідок сказаного вище.</p>
<p>Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження</p> <p>1. Дія або бездіяльність особи, що заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, визнається правомірною, якщо вона була вчинена з метою виконання законного наказу або розпорядження.</p> <p>2. Наказ або розпорядження є законними, якщо вони віддані відповідною особою в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>3. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка відмовилася виконувати явно кримінально протиправний наказ або розпорядження.</p> <p>4. Особа, що виконала явно кримінально протиправний наказ або розпорядження, за діяння, вчинені з метою виконання такого наказу або розпорядження, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах.</p>	<p>Стаття 34 йод гімел. Виправдувальні діяння</p> <p>Особа не буде підлягати кримінальній відповідальності за діяння, вчинене нею за однією з таких обставин:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Вона була зобов'язана або уповноважена за законом його вчинити; 2). Вона вчинила його за наказом уповноваженого органу управління, якому особа зобов'язана була за законом підкорятися, за винятком того, коли особа усвідомлювала, що наказ є незаконним; 3). При вчиненні нею діяння, на яке потрібна згода за законом, коли таке діяння в негайному порядку було потрібно для врятування людського життя, збереження фізичної недоторканності особи, а також для запобігання спричинення тяжкої шкоди її здоров'ю, якщо виходячи з обставин справи у неї не було можливості отримати таку згоду; 4). Вона вчинила його щодо особи, яка дала згоду відповідно до закону, під час лікарської діяльності, здійснюваної на благо такої особи або якої-небудь іншої особи; 5). Вона вчинила його під час спортивної діяльності або

<p>5. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати кримінально протиправного характеру наказу чи розпорядження, то за діяння, вчинене з метою виконання такого наказу чи розпорядження, відповідальності підлягає тільки особа, що віддала кримінально протиправний наказ чи розпорядження.</p>	<p>спортивної гри, які не заборонені законом та не суперечать суспільному добробуту.</p> <p>Стаття 34 каф. Захист судової влади</p> <p>Особа, що займає судову посаду, не буде підлягати кримінальній відповідальності за діяння, вчинене нею при виконанні судових обов'язків, навіть якщо вона перевищила при цьому свої повноваження.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ X ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ</p> <p>Стаття 50. Поняття покарання та його мета</p> <p>1. Покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.</p> <p>2. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами.</p> <p>3. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ вав ВИДИ ПОКАРАНЬ</p> <p style="text-align: center;">Глава алеф ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 51. Види покарань</p> <p>До осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, судом можуть бути застосовані такі види покарань:</p> <p>1) штраф;</p> <p>2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу;</p> <p>3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>4) громадські роботи;</p> <p>5) виправні роботи;</p> <p>6) службові обмеження для військовослужбовців;</p> <p>7) конфіскація майна;</p> <p>8) арешт;</p> <p>9) обмеження волі;</p> <p>10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців;</p> <p>11) позбавлення волі на певний строк;</p> <p>12) довічне позбавлення волі.</p>	
<p>Стаття 52. Основні та додаткові покарання</p> <p>1. Основними покараннями є громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі.</p> <p>2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна.</p> <p>3. Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання.</p> <p>4. За одне кримінальне правопорушення може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції частини статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом.</p> <p>5. Ухилення від покарання, призначеного вироком суду, має наслідком відповідальність, передбачену <u>статтями 389 та 390</u> цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 35. Встановлені в законі покарання – максимальні</p> <p>(Алеф). Суд, який визнав особу винною у вчиненні злочину, має право призначити їй будь-яке покарання, що не перевищує встановлене законом за такий злочин.</p> <p>(Бет). Якщо покарання було у виді штрафу або компенсації відповідно до статті 77, то суд вправі встановити їх у розмірі, що не перевищує їх уточнений розмір на день винесення рішення судом, а якщо була подана апеляція, то розмір штрафу або компенсації не буде перевищувати їх уточнений розмір на день винесення рішення по апеляції. У даному відношенні під поняттям «уточнений розмір» розуміється розмір штрафу, встановлений в законі за злочин на день його вчинення і відповідно до його змін в указі, виданому в силу статті 64, а у встановленні компенсації відповідно до статті 77 – розмір компенсації, встановлений в законі на день вчинення злочину, і відповідно до його зміни у згаданому вище указі.</p> <p>(Гімел). Якщо розмір штрафу або компенсації був змінений не відповідно до передбачених у пункті (бет) цієї статті, то суд має право призначити штраф або компенсацію в розмірі, що не</p>

	<p>перевищує їх розмір на день вчинення злочину з прив'язкою інфляційної різниці до індексу, відповідно до змін в індексі, опублікованими до дня винесення рішення судом. У цій статті під поняттям «індекс» розуміється індекс споживчих цін, що публікується Центральним статистичним бюро.</p>
<p>Стаття 53. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті</p> <p>2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого кримінального правопорушення та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що таке кримінальне правопорушення вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу.</p> <p>3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише</p>	<p>Глава далет ШТРАФ</p> <p>Стаття 61. Розмір штрафів</p> <p>(Алеф). Незважаючи на передбачене будь-яким законом, там, де суд уповноважений за законом призначити штраф, суд вправі призначити :</p> <p>1). Якщо за злочин передбачено покарання у виді тюремного ув'язнення строком до шести місяців, або покарання тільки у виді штрафу або штрафу з невстановленою сумою – штраф у розмірі до 14 400 шекелів;</p> <p>2). Якщо за злочин передбачено покарання у вигляді тюремного ув'язнення строком, що перевищує шість місяців і не перевищує один рік, – штраф у розмірі до 29 200 шекелів;</p> <p>3). Якщо за злочин передбачено покарання у виді тюремного ув'язнення строком, що перевищує один рік і не перевищує три роки, – штраф у розмірі до 75 300 шекелів;</p> <p>4). Якщо за злочин передбачено покарання у виді тюремного ув'язнення строком, що перевищує три роки, – штраф у розмірі до 226 000 шекелів.</p> <p>(Бет). Ця стаття не звужує положення, яке уповноважує суд призначити штраф у розмірах, що перевищують розміри, передбачені пунктом (алеф) цієї статті або передбаченими положеннями статті 63.</p> <p>(Гімел). Там, де в законі за триваючий злочин передбачено штраф або додатковий штраф за кожний день злочину, суд вправі призначити замість того штрафу – штраф у розмірі до 1400 шекелів.</p>

тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.

4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року.

5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років.

У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у таких межах:

1) від одного до п'яти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення нетяжкого злочину;

2) від п'яти до десяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину;

3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину.

Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі

(Далет). Ця стаття не змінює розміри штрафу, які суд уповноважений призначити за невиконання рішення відносно дачі показань свідків або надання документів або внаслідок образи суду.

Стаття 63. Розмір штрафу відповідно до вартості збитку або вигоди

(Алеф). За злочин, за допомогою якого обвинувачений мав намір завдати матеріальної шкоди іншій особі або отримати вигоду для себе чи іншої особи, суд вправі призначити такому обвинуваченому штраф, що в чотири рази перевищує вартість заподіяного збитку або отриманої вигоди за допомогою вчиненого злочину, або штраф, встановлений у законодавчому акті, по найбільшому з них.

(Бет). Якщо особу було визнано винною у злочині і отримано якусь річ як плату за її вчинення або як засіб для його вчинення, то суд має право призначити її штраф, що в чотири рази перевищує вартість такої речі, або штраф, встановлений в законодавчому акті, по найбільшому з них.

(Гімел). При встановленні штрафу відповідно до цієї статті суд вправі врахувати вплив погашення штрафу на можливість обвинуваченого відшкодувати потерпілому збиток, заподіяний йому вчиненим злочином.

(Далет). Встановлення штрафу відповідно до вартості заподіяного збитку або придбаної вигоди проводиться згідно з їх вартістю на день вчинення злочину або на день винесення рішення судом, за найбільшим з них.

Стаття 64. Уточнення розмірів штрафів відповідно до останніх даних

(Алеф). Міністр юстиції має право змінити в указі розміри штрафів, встановлених у будь-якому законі, відповідно до змін, що відбулися з індексом порівняно з тим, який був опублікований в

на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.

місяць, коли розміри таких штрафів були встановлені останнього разу.

(Бет). Розміри штрафів згідно з цією статтею не можуть бути збільшені до закінчення шести місяців з дня попереднього збільшення.

Стаття 66. Строк виплати штрафу

(Алеф). Призначений штраф повинен бути виплачений негайно, але суд має право вказати, що штраф може бути виплачений протягом періоду і з умовами, які він встановить, а також суд вправі встановити, що на ту суму штрафу або її частина, виплата якої була відстрочена, буде додана надбавка, передбачена статтею 67, за період такої відстрочки.

(Бет). Якщо суд постановив, що штраф буде виплачений по частинах, то дія положень статті 71 буде поширюватися на кожну таку частину.

Стаття 67. Процентна надбавка за прострочення виплати штрафу

(Алеф). На штраф, який не був повністю або частково виплачений у встановлений термін, додається відсоткова надбавка за прострочення виплати (*дали* – надбавка).

(Бет). Розмір надбавки становить п'ятдесят відсотків від суми штрафу або її невиплаченої частини залежно від обставин, а по закінченні кожних шести місяців, що минули з встановленого терміну – додаткові п'ятдесят відсотків від згаданої вище суми штрафу або її невиплаченої частини.

(Гімел). Щодо цієї статті, під «встановленим терміном» розуміється те, що передбачено статтею 66, а якщо був призначений штраф не в присутності обвинуваченого або його адвоката, то тридцять днів з того дня, коли було послано поштою сповіщення

обвинуваченому про призначення йому покарання або було пред'явлено йому таким чином, яким можна пред'явити документи за законом.

Стаття 71. Тюремне ув'язнення замість штрафу

(Алеф). Суд, який засудив особу до штрафу, вправі призначити йому тюремне ув'язнення терміном до трьох років, у разі якщо штраф повністю або частково не був вчасно виплачений, але при цьому термін тюремного ув'язнення замість штрафу не буде перевищувати термін тюремного ув'язнення, передбачений за злочин, за вчинення якого був призначений штраф. Якщо за злочин передбачено покарання тільки у виді штрафу, або злочин було вчинено з суворою відповідальністю, відповідно до статті 22 (алеф), то термін тюремного ув'язнення замість штрафу не повинен перевищувати одного року.

(Бет). *Скасований.*

(Гімел). Якщо особа відбула тюремне ув'язнення, передбачене пунктом (алеф) цієї статті, то вона не зобов'язана виплачувати штраф і надбавку.

Якщо особа відбула частину тюремного ув'язнення, то вона не зобов'язана виплачувати ту частину штрафу, яка пропорційна терміну тюремного ув'язнення, яке особа відбула, а надбавка, яку особа зобов'язана виплатити, буде підрахована по тій частині штрафу, за яку особа не відбула тюремного ув'язнення.

(Далет). Якщо призначено тюремне ув'язнення, передбачене пунктом (алеф) цієї статті, і до того, як термін такого тюремного ув'язнення спливав, частину штрафу було виплачено, то термін такого тюремного ув'язнення скорочується пропорційно співвідношенню між виплаченою сумою і між повним розміром штрафу.

(Хей). Той, кому призначено тюремне ув'язнення за невиконання штрафу, відбудуватиме його на додаток до будь-якого іншого

	<p>тюремного ув'язнення, включаючи тюремне ув'язнення за невиконання іншого штрафу незалежно від того, чи було інше тюремне ув'язнення призначене в тому ж судовому процесі або в іншому судовому процесі, за винятком того, коли суд постановив інакше.</p>
<p>Стаття 56. Громадські роботи</p> <p>1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.</p> <p>2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день.</p> <p>3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним особами з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.</p>	<p style="text-align: center;">Глава далет 1 СУСПІЛЬНО КОРИСНІ РОБОТИ</p> <p>Стаття 71 алеф. Суспільно корисні роботи</p> <p>(Алеф). Якщо суд визнав особу винною і не призначив йому покарання у вигляді реального відбування тюремного ув'язнення, то суд має право, замість будь-якого іншого покарання або на додаток до нього зобов'язати в наказі особу, визнану винною, виконувати у свій вільний час і без сплати дію або роботи на користь суспільства або якої-небудь особи (<i>далі в цій главі – суспільно корисні роботи</i>) протягом терміну, у кількості годин і відповідно до плану, як це все встановить суд у наказі, який далі буде називатися «наказ про роботу».</p> <p>(Бет). Якщо суд встановив, що обвинувачений вчинив злочин, то суд має право видати наказ про роботу, визнавши обвинуваченого винним, але без накладення йому при цьому судимості, будь то на додаток до призначення пробації або без її призначення, і якщо суд видав вказаний вище наказ, то щодо статті 9 ордонанс про пробації (нова редакція) 1969 р. такий наказ про роботу буде розглядатися як наказ про пробації.</p> <p>(Гімет). Суд видає наказ про роботу тільки після того, як переконався на підставі рапорту, представленого службовцям служби пробації, що створені відповідно до докладного плану умови, які дозволять особі, визнаній винною, виконувати такі роботи.</p> <p>(Далет). Суд має право встановити в наказі про роботу положення та умови, які вважатиме необхідними для забезпечення виконання робіт та нагляду за їх виконанням особою, визнаною винною.</p>

	<p>(Хей). Суд пояснює особі, визнаній винною, на доступній мові суть наказу, мету робіт та їх деталі і попереджає її, що якщо вона не буде виконувати умови наказу, то її чекатимуть наслідки, передбачені статтею 71 далет. Суд видає наказ про роботу тільки після того, як особа, визнана винною, виявила готовність виконувати положення такого наказу.</p> <p>(Вав). Суспільно корисні роботи здійснюються під наглядом службовця служби пробації і він має право скористатися допомогою інших осіб для зазначеної вище цілі.</p> <p>Стаття 71 бет. Термін наказу про роботу і його зміна</p> <p>(Алеф). Термін дії наказу про роботу не може перевищувати один рік, але суд має право продовжити його з особливих на те підстав, викладених письмово і за умови, що норма робочих годин не буде перевищувати ту норму робочих годин, яку особа, визнана винною, була зобов'язана відбувати спочатку .</p> <p>(Бет). Суд, що видав наказ про роботу, право на прохання службовця служби пробації або самої особи, визнану винною, знову переглянути наказ, змінити його, а також встановити в ньому нові положення або скасувати будь-яке з його положень, і все це якщо буде справедливим згідно з обставинами справи.</p>
<p>Стаття 57. Виправні роботи</p> <p>1. Покарання у виді виправних робіт встановлюється на строк від шести місяців до двох років і відбувається за місцем роботи засудженого. Із суми заробітку засудженого до виправних робіт провадиться відрахування в дохід держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків.</p> <p>2. Виправні роботи не застосовуються до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, до</p>	<p>Глава бет 1</p> <p>ВІДБУВАННЯ ТЮРЕМНОГО УВ'ЯЗНЕННЯ У ВИДІ ВИПРАВНИХ РОБІТ</p> <p>«Виправні роботи» – роботи за межами в'язниці, призначені для суспільної користі, або в одній із державних установ, або в іншій організації або видах організацій, встановлених Міністром внутрішньої безпеки.</p> <p>«Засуджений до виправних робіт» – особа, засуджена до</p>

непрацездатних, до осіб, що не досягли шістнадцяти років, та тих, що досягли пенсійного віку, а також до військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, працівників правоохоронних органів, нотаріусів, приватних виконавців, суддів, прокурорів, адвокатів, державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування.

3. Особам, які стали непрацездатними після постановлення вироку суду, виправні роботи суд може замінити штрафом із розрахунку трьох встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за один місяць виправних робіт.

відбування тюремного ув'язнення у виді виправних робіт із моменту дати, що встановлена як початок відбування виправних робіт.

Стаття 51 гімел. Виправні роботи

(Алеф). Якщо за рішенням суду призначене тюремне ув'язнення у виді виправних робіт, то відбування виправних робіт починається з дати, встановленої судом, з урахуванням рекомендації виконуючого обов'язки і не пізніше закінчення місяця з дня призначення покарання, за винятком лише тих випадків, коли суд встановлює більш пізню дату початку виправних робіт. Якщо суд встановив, що тільки лише частина тюремного ув'язнення буде відбута засудженим у виді виправних робіт, то засуджений починає виправні роботи на наступний день після закінчення терміну реального відбування тюремного ув'язнення. Положення пункту (алеф) цієї статті не скорочують повноважень суду, передбачених статтею 87.

(Бет). Стаття 2 Закону про умовне звільнення з тюремного ув'язнення 2001 року, (далі у цьому пункті – Закон про умовне звільнення), не поширюється на особу, щодо якої суд виніс рішення, що вона буде відбувати тюремне ув'язнення у виді виправних робіт, однак, якщо таке рішення поширюється тільки на частину тюремного ув'язнення, призначеного їй, а залишився термін тюремного ув'язнення відповідно з таким рішенням перевищує більше трьох місяців, або коли виправні роботи були перервані відповідно до положень, передбачених статтями 51 тет або 51 йюд, і залишок терміну тюремного ув'язнення, який ув'язнений повинен відбувати внаслідок такого переривання, перевищує більше трьох місяців, то на згадані вище залишені терміни тюремного ув'язнення поширюються положення статті 2 Закону про умовне звільнення.

(Гімел). Виправні роботи здійснюються під наглядом інспектора (далі – інспектор), якого призначив для цього виконуючий обов'язки (або старший тюремний охоронець). Інспектор має право скористатися допомогою інших осіб для вищезазначеної мети.

(Далет). Виконуючий обов'язки або старший тюремний охоронець, згідно з поняттям "старший тюремний охоронець" в ордонансі про тюрми (нова редакція) 1971 року (*дали* – ордонанс про в'язниці), що займає посаду окружного відповідального за виправні роботи, якого призначив для цього виконуючий обов'язки, (*в цій главі* – окружний відповідальний за виправні роботи), вправі за розумних причин перевести засудженого до виправних робіт на інше місце роботи.

Стаття 51 хей. Умови виконання виправних робіт

Засуджений до виправних робіт не отримує заробітну плату і не вважається працівником того, для кого або за допомогою кого він виконує виправні роботи, за винятком питань кримінального права, правил техніки безпеки на роботі і деліктного права щодо такого засудженого.

Стаття 51 вав. Тривалість виправних робіт

(Алеф). Тривалість виправних робіт встановлюється судом у вирoku (*у цій главі* – тривалість виправних робіт), і засуджений відбуває виправні роботи протягом їх тривалості безперервно згідно з положеннями цієї статті.

(Бет). Робочий тиждень засудженого до виправних робіт становить п'ять робочих днів. Робочий день засудженого до виправних робіт становить вісім з половиною безперервних годин. Проте суд або виконуючий обов'язки вправі у виключних випадках за особливих обставин обвинуваченого або згідно зі встановленими правилами у місці виконання виправних робіт затвердити виконання виправних робіт у меншому щоденному годинному обсязі, але при цьому робочий день не повинен тривати менше ніж 6 годин.

(Гімел). Засуджений до виправних робіт не працює у вихідний день, згідно з поняттям "вихідний день", закріпленим у статті 18 алеф

	<p>(алеф) ордонансу про основи влади та судочинства 1948 р., у неробочі дні, встановлені в законодавчому акті, а також у ще один додатковий день протягом тижня, який затвердить виконуючий обов'язки, згідно з установленними правилами у місці виконання виправних робіт і відповідно до потреб цього місця роботи. Дні, згадані в цьому пункті, зараховуються в термін тривалості виправних робіт.</p> <p>Стаття 51 зайн. Призупинення виправних робіт</p> <p>(Алеф). Якщо робота виконана в місці виконання виправних робіт, то виконуючий обов'язки або відповідальний в окрузі за виправні роботи негайно переводить засудженого до виправних робіт на інше місце роботи для виконання там виправних робіт.</p> <p>(Бет). Засуджений до виправних робіт негайно повідомляє виконуючому обов'язки про будь-яке призупинення робіт або про свою відсутність на них.</p> <p>(Гімел). Засуджений до виправних робіт не повинен бути відсутнім на них, за винятком випадків, коли на це дано дозвіл виконуючого обов'язки, або відповідального за виправні роботи, або інспектора, а якщо засуджений був відсутній за станом здоров'я, то також і дозвіл лікаря. Такий дозвіл дається згідно з правилами, які встановить Міністр внутрішньої безпеки в підзаконних актах.</p> <p>(Далет). Період призупинення виправних робіт і дні відсутності засудженого до виправних робіт, передбачених цією статтею, не йдуть у залік днів виправних робіт, за винятком відсутності за станом здоров'я внаслідок виробничої травми, що сталася в рамках виконання виправних робіт і на місці їх виконання.</p>
<p>Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк</p> <p>1. Покарання у виді позбавлення волі полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу.</p> <p>2. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до</p>	<p>Кримінальне тюремне ув'язнення – тюремне ув'язнення, призначене у кримінальному процесі як вид покарання за вчинення злочину, включаючи тюремне ув'язнення за невиконання штрафу, призначеного у вищевказаному процесі.</p>

<p>п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених <u>Загальною частиною</u> цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 40. Злочини, за які не визначено покарання</p> <p>Якщо за злочин, який було встановлено законом до 17 вересня 1954 р., не визначено покарання, то суд має право призначити:</p> <p>(1). За злочин середньої тяжкості – тюремне ув'язнення терміном до трьох років або штраф у розмірі до 75 300 шекелів, або два такі покарання одночасно;</p> <p>(2). За злочин, у якому не вказано, що він є середньої тяжкості, – тюремне ув'язнення терміном до семи днів або штраф у розмірі до 2800 шекелів, або два такі покарання одночасно.</p> <p>Стаття 42. Тюремне ув'язнення без визначення строку</p> <p>Якщо видом покарання за злочин є тюремне ув'язнення без визначення строку, то у такому випадку термін, який призначається судом, не може бути більше одного року.</p>
<p>Стаття 64. Довічне позбавлення волі</p> <p>1. Довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосовувати позбавлення волі на певний строк.</p> <p>2. Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку, а також у випадку, передбаченому <u>частиною четвертою</u> статті 68 цього Кодексу.</p>	<p>Глава бет ТЮРЕМНЕ УВ'ЯЗНЕННЯ</p> <p>Стаття 41. Довічне тюремне ув'язнення</p> <p>Якщо за злочин призначається довічне тюремне ув'язнення і при цьому не обумовлено, що воно є обов'язковим, то термін довічного тюремного ув'язнення, призначуваного судом, не повинен перевищувати двадцяти років.</p>
<p>Розділ XI ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ</p> <p>Стаття 65. Загальні засади призначення покарання</p> <p>1. Суд призначає покарання:</p> <p>1) у межах, установлених у санкції статті (санкції частини статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу, що передбачає</p>	<p>Стаття 90 бет. Покарання за злочини, вчинені внаслідок недбалості</p> <p>Скрізь, де в законодавчому акті, виданому до набрання чинності Закону про кримінальне право – поправка № 39, суб'єктивною</p>

<p>відповідальність за вчинене кримінальне правопорушення, за винятком випадків, передбачених <u>частиною другою</u> статті 53 цього Кодексу;</p> <p>2) відповідно до положень <u>Загальної частини</u> цього Кодексу;</p> <p>3) враховуючи ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, особу винного та обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання.</p> <p>2. Особі, яка вчинила кримінальне правопорушення, має бути призначене покарання, необхідне й достатнє для її виправлення та попередження нових кримінальних правопорушень. Більш суворий вид покарання з числа передбачених за вчинене кримінальне правопорушення призначається лише у разі, якщо менш суворий вид покарання буде недостатній для виправлення особи та попередження вчинення нею нових кримінальних правопорушень.</p> <p>3. Підстави для призначення більш м'якого покарання, ніж це передбачено відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу за вчинене кримінальне правопорушення, визначаються <u>статтею 69</u> цього Кодексу.</p> <p>4. Більш суворе покарання, ніж передбачене відповідними статтями Особливої частини цього Кодексу за вчинене кримінальне правопорушення, може бути призначене за сукупністю кримінальних правопорушень і за сукупністю вироків згідно зі <u>статтями 70 та 71</u> цього Кодексу.</p> <p>5. У випадку затвердження вироком угоди про примирення або про визнання вини суд призначає покарання, узгоджене сторонами угоди.</p>	<p>стороною складу злочину є «недбалість» і зазначено, що за такий злочин призначається тюремне ув'язнення на термін, що перевищує три роки, покаранням за такий злочин є тюремне ув'язнення терміном на три роки.</p>
<p>Стаття 66. Обставини, які пом'якшують покарання</p> <p>1. При призначенні покарання обставинами, які його пом'якшують, визнаються:</p> <p>1) з'явлення із зізнанням, щире каяття або активне сприяння розкриттю кримінального правопорушення;</p>	<p>Стаття 35 алеф. Обов'язкове покарання і пом'якшувальні обставини</p> <p>(Алеф). Якщо особу визнано винною у вчиненні злочину, за який призначається обов'язкове покарання, то можна призначити йому менш суворе, ніж обов'язкове покарання, передбачене за такий злочин, якщо воно вчинене при особливих пом'якшуючих</p>

<p>2) добровільне відшкодування завданого збитку або усунення заподіяної шкоди;</p> <p>2-1) надання медичної або іншої допомоги потерпілому безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення;</p> <p>3) вчинення кримінального правопорушення неповнолітнім;</p> <p>4) вчинення кримінального правопорушення жінкою в стані вагітності;</p> <p>5) вчинення кримінального правопорушення внаслідок збігу тяжких особистих, сімейних чи інших обставин;</p> <p>6) вчинення кримінального правопорушення під впливом погрози, примусу або через матеріальну, службову чи іншу залежність;</p> <p>7) вчинення кримінального правопорушення під впливом сильного душевного хвилювання, викликаного жорстоким поведінням, або таким, що принижує честь і гідність особи, а також за наявності системного характеру такого поведіння з боку потерпілого;</p> <p>8) вчинення кримінального правопорушення з перевищенням меж крайньої необхідності;</p> <p>9) виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації, поєднане з вчиненням кримінального правопорушення у випадках, передбачених цим Кодексом.</p> <p>2. При призначенні покарання суд може визнати такими, що його пом'якшують, і інші обставини, не зазначені в частині першій цієї статті.</p> <p>3. Якщо будь-яка з обставин, що пом'якшує покарання, передбачена в статті <u>Особливої частини</u> цього Кодексу як ознака кримінального правопорушення, що впливає на його кваліфікацію, суд не може ще раз враховувати її при призначенні покарання як таку, що його пом'якшує.</p>	<p>обставинах, які будуть викладені при призначенні покарання.</p> <p>(Бет). Дія положень пункту (алеф) цієї статті не поширюється на:</p> <p>(1). Навмисне вбивство за статтею 300, за винятком випадків, передбачених статтею 300 алеф.</p> <p>(2). Злочин, передбачений:</p> <p>(алеф). Законом про нацистських злочинців та їх пособників 1950 р.;</p> <p>(бет). Законом про запобігання і покарання тяжких злочинів, скоєних з метою знищення народів 1950 р.;</p> <p>(гімел). Законом про повітряні польоти (злочини і судочинство) 1971 р.</p>
--	---

Стаття 70. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень

1. При сукупності кримінальних правопорушень суд, призначивши покарання (основне і додаткове) за кожне кримінальне правопорушення окремо, визначає остаточне покарання шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим або шляхом повного чи часткового складання призначених покарань.

2. При складанні покарань остаточне покарання за сукупністю кримінальних правопорушень визначається в межах, встановлених санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає більш суворе покарання. Якщо хоча б одне із кримінальних правопорушень є умисним тяжким або особливо тяжким злочином, суд може призначити остаточне покарання за сукупністю кримінальних правопорушень у межах максимального строку, встановленого для даного виду покарання в Загальній частині цього Кодексу. Якщо хоча б за один із вчинених кримінальних правопорушень призначено довічне позбавлення волі, то остаточне покарання за сукупністю кримінальних правопорушень визначається шляхом поглинення будь-яких менш суворих покарань довічним позбавленням волі.

3. До основного покарання, призначеного за сукупністю кримінальних правопорушень, можуть бути приєднані додаткові покарання, призначені судом за кримінальні правопорушення, у вчиненні яких особу було визнано винною.

4. За правилами, передбаченими в частинах першій – третій цієї статті, призначається покарання, якщо після постановлення вироку в справі буде встановлено, що засуджений винен ще і в іншому кримінальному правопорушенні, вчиненому ним до постановлення попереднього вироку. У цьому випадку в строк покарання, остаточного призначеного за сукупністю кримінальних правопорушень, зараховується покарання, відбуте повністю або частково за попереднім вироком, за правилами, передбаченими в статті 72 цього Кодексу.

Стаття 45. Поглинається тюремне ув'язнення

(Алеф). Той, хто засуджений в одному судовому процесі до тюремних ув'язнень за різні злочини, і суд не вказав, що він відбуватиме їх повністю або частково один за другим, відбуватиме тільки тюремне ув'язнення з найбільш тривалим терміном.

(Бет). Той, хто засуджений до тюремного ув'язнення і до того, як він відбув весь термін свого покарання, знову був засуджений до тюремного ув'язнення, і суд, що засудив його востаннє, не вказав, що він відбуватиме тюремне ув'язнення повністю або частково одне за другим, відбуватиме тільки одне тюремне ув'язнення з найбільш тривалим терміном.

(Гімел). Той, хто засуджений до двох або більше термінів тюремного ув'язнення, один з яких поглинає частково другий, відбуватиме, після того як відбув один термін тюремного ув'язнення, залишок того тюремного ув'язнення, який не був поглинений.

Стаття 46. Порядок відбування кримінального тюремного ув'язнення

Той, хто засуджений до різних термінів тюремного ув'язнення, які він повинен відбувати одне за другим, відбуватиме спочатку найбільш короткий термін, за винятком того тюремного ув'язнення, яке він вже почав відбувати в той час як був засуджений до ще одного тюремного ув'язнення, відповідно до положень статті 58. Якщо між відбуванням термінів тюремного ув'язнення особі було призначено тюремне ув'язнення за невиконання штрафу, то особа має відбувати його перед відбуванням будь-якого іншого кримінального тюремного ув'язнення, а якщо особа відбувала кримінальне тюремне ув'язнення в той час як їй було призначено тюремне ув'язнення за невиконання штрафу, то кримінальне тюремне ув'язнення буде призупинено для того, щоб особа відбувала тюремне ув'язнення за невиконання штрафу, а після його закінчення відбування припиненого кримінального тюремного ув'язнення буде продовжено.

Розділ XIII¹ ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ

Стаття 91¹. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство

1. В інтересах потерпілого від злочину, пов'язаного з домашнім насильством, одночасно з призначенням покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, або звільненням з підстав, передбачених цим Кодексом, від кримінальної відповідальності чи покарання, суд може застосувати до особи, яка вчинила домашнє насильство, один або декілька обмежувальних заходів, відповідно до якого (яких) на засудженого можуть бути покладені такі обов'язки:

- 1) заборона перебувати в місці спільного проживання з особою, яка постраждала від домашнього насильства;
- 2) обмеження спілкування з дитиною у разі, якщо домашнє насильство вчинено стосовно дитини або у її присутності;
- 3) заборона наблизитися на визначену відстань до місця, де особа, яка постраждала від домашнього насильства, може постійно чи тимчасово проживати, тимчасово чи систематично перебувати у зв'язку з роботою, навчанням, лікуванням чи з інших причин;
- 4) заборона листування, телефонних переговорів з особою, яка постраждала від домашнього насильства, інших контактів через засоби зв'язку чи електронних комунікацій особисто або через третіх осіб;
- 5) направлення для проходження програми для кривдників або пробаційної програми.

2. Заходи, передбачені частиною першою цієї статті, застосовуються до особи, яка на момент вчинення домашнього насильства досягла 18-річного віку.

3. Заходи, передбачені частиною першою цієї статті, можуть застосовуватися на строк від одного до трьох місяців і за потреби можуть бути продовжені на визначений судом строк, але не більше як на 12 місяців.

Стаття 86. Заходи щодо боротьби з насильством у сім'ї

(Алеф). Якщо обвинувачений визнаний винним і суд переконався в тому, що він застосовував насильство щодо члена своєї сім'ї, то суд має право видати щодо нього наказ про пробації, в рамках якого такий засуджений пройде лікування та інші заходи, не пов'язані з тюремним ув'язненням, згідно з планом, визначеним судом, а також суд має право видати згаданий вище наказ, якщо встановить, що такий обвинувачений вчинив злочин, але суд не наклав на нього судимість за це.

<p>4. Контроль за поведінкою засуджених, до яких застосовано обмежувальні заходи, здійснює орган пробації за місцем проживання засудженого, а в разі вчинення злочину військовослужбовцем – командир військової частини.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ XIV ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ</p> <p>Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру</p> <p>Примусовими заходами медичного характеру є надання амбулаторної психіатричної допомоги, поміщення особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого <u>Особливою частиною</u> цього Кодексу, в спеціальний лікувальний заклад з метою її обов'язкового лікування, а також запобігання вчиненню нею суспільно небезпечних діянь.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Глава зайн</i> НАПРАВЛЕННЯ НА ЛІКУВАННЯ ТА ІНШІ ЗАХОДИ, НЕ ПОВ'ЯЗАНІ З ТЮРЕМНИМ УВ'ЯЗНЕННЯМ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру</p> <p>Примусові заходи медичного характеру можуть бути застосовані судом до осіб:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) які вчинили у стані неосудності суспільно небезпечні діяння; 2) які вчинили у стані обмеженої осудності кримінальні правопорушення; 3) які вчинили кримінальне правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку або під час відбування покарання. 	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру</p> <p>1. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру здійснюється судом за заявою представника закладу з надання психіатричної допомоги (лікаря-психіатра), який надає особі психіатричну допомогу. До заяви</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

додається висновок комісії лікарів-психіатрів, що обґрунтовує необхідність продовження, зміни або припинення застосування таких примусових заходів.

Зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру може здійснюватися судом також за заявою особи, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, її захисника або законного представника у разі, якщо така особа за станом свого здоров'я не може усвідомлювати свої дії (бездіяльність) чи керувати ними, в тому числі не може усвідомлено подати до суду відповідну заяву. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів закладу, в якому особі надається психіатрична допомога, або, у разі наявності, висновок обраного нею незалежного лікаря-психіатра.

2. Особи, до яких застосовані примусові заходи медичного характеру, підлягають огляду комісією лікарів-психіатрів не рідше одного разу на 6 місяців для вирішення питання про наявність підстав для звернення до суду із заявою про припинення або про зміну застосування такого заходу. У разі відсутності підстав для припинення або зміни застосування примусового заходу медичного характеру представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, направляє до суду заяву, до якої додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження застосування примусового заходу медичного характеру. У разі необхідності продовження застосування примусового заходу медичного характеру понад 6 місяців представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, повинен направити до суду за місцем знаходження закладу з надання психіатричної допомоги заяву про продовження застосування примусового заходу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження надання особі такої психіатричної допомоги. В подальшому продовження застосування примусового заходу медичного характеру проводиться кожного разу на строк, який

<p>не може перевищувати 6 місяців.</p> <p>Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру, мають право звертатися до суду із заявою про зміну або припинення застосування примусових заходів медичного характеру не частіше одного разу на 6 місяців та незалежно від того, чи розглядалося судом це питання в зазначений період.</p> <p>Особа, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, має право звернутися до обраного нею незалежного лікаря-психіатра з метою отримання висновку про стан свого психічного здоров'я. У висновку незалежного лікаря-психіатра мають бути зазначені підстави для зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. У разі відсутності таких підстав у висновку обґрунтовується необхідність продовження застосування примусових заходів медичного характеру.</p> <p>3. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через змінення психічного стану особи на краще, суд може передати її на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.</p> <p>4. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через видужання особи, які вчинили кримінальні правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку, підлягають покаранню на загальних засадах, а особи, які захворіли на психічну хворобу під час відбування покарання, можуть підлягати подальшому відбуванню покарання.</p>	
<p>Стаття 96. Примусове лікування</p> <p>1. Примусове лікування може бути застосоване судом, незалежно від призначеного покарання, до осіб, які вчинили кримінальні правопорушення та мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб.</p> <p>2. У разі призначення покарання у виді позбавлення волі або</p>	<p>Стаття 82. Лікування та інші заходи щодо осіб, які вживають наркотики</p> <p>Якщо особу визнано винною і суд переконався в тому, що така особа вживає небезпечні наркотики, згідно з поняттям «небезпечні наркотики» в ордонансі про небезпечні наркотики (нова редакція) 1971 р., то суд має право видати щодо такої особи наказ про</p>

обмеження волі примусове лікування здійснюється за місцем відбування покарання. У разі призначення інших видів покарань примусове лікування здійснюється у спеціальних лікувальних закладах.

пробації, в рамках якого засуджений пройде лікування та інші заходи, не пов'язані з тюремним ув'язненням, відповідно до термінів і плану, встановленими судом, а також суд має право видати згаданий вище наказ без накладення судимості на обвинуваченого, навіть якщо він був вже раніше засуджений до умовного тюремного ув'язнення, яке можна замінити реальним відбуванням.

Стаття 83. Умови для видання наказу про пробації з проходженням лікування та інших заходів

Суд видає наказ про пробації, передбачений статтями 82 або 86, тільки за сукупності таких обставин:

(1) засуджений погодився пройти лікування та інші заходи, а також зрозумів їх умови і зміст;

(2) стан засудженого виправдовує направлення його на лікування та інші заходи і він підходить для них;

(3) були створені умови для того, щоб засуджений міг пройти лікування та інші заходи згідно з докладним планом, викладеним у рапорті службовця служби пробації, щодо виду, суті і тривалості такого лікування та інших заходів.

Стаття 85. Додаткове продовження періоду умовного терміну

(Алеф). Незважаючи на передбачене статтею 56 (бет), суд, який визнав винним особу, яка проходить або завершила лікування та інші заходи для осіб, що вживають наркотики, вправі скористатися своїми повноваженнями відповідно до статті 56 більш ніж один раз, якщо переконується, що буде несправедливо видати наказ про реальне відбування умовного тюремного ув'язнення, оскільки є шанс на лікування такої особи, і реальне відбування тюремного ув'язнення завдасть йому серйозної шкоди, а також немає небезпеки для громадського порядку внаслідок продовження періоду умовного терміну.

(Бет). Перед тим, як суд прийме рішення про додаткове

	<p>продовження строку умовного терміну, суд вимагає від службовця служби пробації рапорт про звинувачену особу, про просування її лікування та інші заходи, а також, якщо вона приймає лікування та інші заходи в установі, рапорт про таку установу, в якій обвинувачена особа проходить лікування та інші заходи, що застосовується до неї.</p> <p>(Гімел). Додаткове продовження періоду умовного терміну згідно з цією статтею супроводжується наказом про пробації, відповідно до передбаченого цією главою і на умовах, обумовлених в такому наказі. На таке додаткове продовження поширюється дія положень статті 56 (гімел).</p> <p>(Далет). Щодо цієї статті – під поняттям «лікування та інші заходи щодо осіб, які вживають наркотики» розуміється «соціальна допомога», «медичне лікування» або «комбінована допомога», згідно з такими поняттями у Законі про нагляд за установами з лікування та іншими заходами щодо осіб, які вживають наркотики (1993 р.), які надаються особам, що вживають наркотики.</p>
<p align="center">Розділ XIV¹ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ</p>	<p align="center"><i>Розділ відсутній</i></p>

**Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (станом на 1 липня 2020 року)
і Загальної частини Кримінального кодексу Королівства Іспанія (станом на 1 січня 2017 рік)**

Кримінальний кодекс України 2001 року Загальна частина	Кримінальний кодекс Королівства Іспанія Загальна частина
<p align="center">Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України</p> <p>1. Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від кримінально-протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання кримінальним правопорушенням.</p> <p>2. Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс України визначає, які суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили.</p>	<p align="center"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом.</p> <p>2. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.</p>	<p>Стаття 3.</p> <p>1. Покарання чи запобіжний захід можуть застосовуватися лише після вступу в законну силу вироку, винесеного відповідним Судом чи Трибуналом відповідно до процесуального законодавства.</p> <p>2. Покарання чи запобіжний захід можуть застосовуватися лише у формі, встановленій Законом чи його уточнюючими регламентами, та лише при обставинах і у випадках, передбачених ними. Виконання покарання чи запобіжного заходу виконуються під контролем уповноважених Судів і Трибуналів.</p>

<p>3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ II</p> <p style="text-align: center;">ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p><i>Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність</i></p> <p>1. Законодавство України про кримінальну відповідальність становить Кримінальний кодекс України, який ґрунтується на Конституції України та загальноvizначених принципах і нормах міжнародного права.</p> <p>2. Закони України про кримінальну відповідальність, прийняті після набрання чинності цим Кодексом, включаються до нього після набрання ними чинності.</p> <p>3. Кримінальна протиправність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом.</p> <p>4. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено.</p> <p>5. Закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням, що містяться в чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.</p> <p>6. Зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.</p>	<p><i>Стаття 4.</i></p> <p>1. Кримінальні Закони не застосовуються у випадках, прямо не передбачених ними.</p> <p>2. У випадку, коли Суду чи Трибуналу, які виконують судові дії у рамках своєї юрисдикції, стане відомо про діяння чи бездіяльність, яке заслуговує на покарання, хоча таке покарання не передбачено Законом, вони утримаються від процесуальних дій у зв'язку з таким діянням чи бездіяльністю, і викладуть Уряду причини, які на їх думку вимагають застосування кримінальної санкції .</p> <p>3. Вони також звернуться до Уряду із відповідною заявою відносно відміни чи зміни правової норми чи винесення рішення про помилування, виконавши при цьому винесений судовий вирок, якщо внаслідок скрупульозного виконання положень Закону буде покаране діяння чи бездіяльність, яке на думку Суду чи Трибуналу не підлягає такому покаранню, чи коли призначене покарання є надмірним, з урахуванням шкоди, завданої правопорушенням, і особистими обставинами обвинуваченого.</p> <p>4. Якщо при розгляді рішення про помилування Суд чи Трибунал в своєму обґрунтованому рішенні розцінять, що виконання покарання може порушити право на проходження процедури без зайвих затримок, то виконання покарання буде призупинено до винесення рішення щодо помилування.</p> <p>Суд або Трибунал також можуть припинити виконання покарання до моменту винесення рішення щодо помилування, якщо виконання вироку унеможливить таке помилування.</p>

<p>Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.</p> <p>2. Кримінальна протиправність і караність, а також інші кримінально-правові наслідки діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, що діяв на час вчинення цього діяння.</p> <p>3. Часом вчинення кримінального правопорушення визнається час вчинення особою передбаченої законом про кримінальну відповідальність дії або бездіяльності.</p>	<p>Стаття 7. Злочини і проступки вважаються вчиненими з моменту виконання особою діяння чи бездіяльності.</p>
<p>Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.</p> <p>2. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює кримінальну протиправність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має зворотної дії в часі.</p> <p>3. Закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, має зворотну дію у часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p>	<p>Стаття 1. 1. Не карається дія чи бездіяльність, які не вважалася злочином чи проступком згідно з Законом, який діяв до моменту їх вчинення.</p> <p>2. Запобіжні заходи можуть застосовуватися лише у випадках, прямо передбачених Законом.</p> <p>Стаття 2. 1. Злочини і проступки, покарання за які не були передбачені Законом до їх вчинення, не караються. Також не мають зворотної сили Закони, які встановлюють запобіжні заходи.</p> <p>2. Однак закон, що поліпшує положення засудженого матиме зворотну силу, навіть у випадках, коли вирок вступив у законну силу і був приведений до виконання. Всі сумніви трактуються на користь засудженого. Діяння, вчинені в період дії тимчасового Закону, караються відповідно до цього Закону, якщо ним не передбачено інше.</p>

<p>4. Якщо після вчинення особою діяння, передбаченого цим Кодексом, закон про кримінальну відповідальність змінювався кілька разів, зворотню дію в часі має той закон, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p>	
<p>Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України</p> <p>1. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України.</p> <p>4. Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які за законами України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не є підсудні у кримінальних справах судам України, в разі вчинення ними кримінального правопорушення на території України вирішується дипломатичним шляхом.</p>	<p><i>Відсутні</i></p>
<p>Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Громадяни України та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.</p>	<p><i>Відсутні</i></p>

<p>2. Якщо особи, зазначені у частині першій цієї статті, за вчинені кримінальні правопорушення зазнали кримінального покарання за межами України, вони не можуть бути притягнені в Україні до кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення.</p>	
<p>Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають в Україні відповідальності за цим Кодексом у випадках, передбачених міжнародними договорами або якщо вони вчинили передбачені цим Кодексом тяжкі або особливо тяжкі злочини проти прав і свобод громадян України або інтересів України.</p> <p>2. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, також підлягають в Україні відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо вони за межами України вчинили у співучасті із службовими особами, які є громадянами України, будь-яке кримінальне правопорушення, передбачене у статтях 368, 368³, 368⁴, 369 і 369² цього Кодексу, або якщо вони пропонували, обіцяли, надали неправомірну вигоду таким службовим особам, або прийняли пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди чи одержали від них таку вигоду.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутні</i></p>
<p style="text-align: center;">Розділ III КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ</p> <p>Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення</p> <p>1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.</p> <p>2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка</p>	<p>Стаття 10. Злочинами або проступками є карані за законом дія або бездіяльність, вчинені з умислом чи із злочинної необережності.</p>

<p>хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p>Стаття 11. Злочини і проступки вчинюються шляхом бездіяльності, коли невиконання особливого юридичного обов'язку, покладеного на винного, прирівнюється законом до вчинення злочину. Бездіяльність прирівнюється до дії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Якщо існує особливий обов'язок діяти, що випливає із закону або договору; 2) Якщо винний своєю попередньою дією або бездіяльністю піддає небезпеці юридично захищене право. <p>Стаття 12. Дії або бездіяльність, вчинені з необережності, караються лише у випадках, спеціально передбачених законом.</p>
<p>Стаття 12. Класифікація кримінальних правопорушень</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини. 2. Кримінальним проступком є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі. 3. Злочини поділяються на нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі. 4. Нетяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років. 5. Тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч 	<p>Стаття 13.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тяжкими злочинами визнаються правопорушення, за які законом передбачена сувора міра покарання. 2. Менш тяжкими злочинами визнаються правопорушення, за які законом передбачена менш сувора міра покарання. 3. Проступками визнаються правопорушення, за які законом передбачена м'яка міра покарання. 4. У випадках, коли рівною мірою можуть призначатися покарання, зазначені в попередніх пунктах даної статті, злочин у всіх випадках визнається тяжким.

<p>неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років.</p> <p>6. Особливо тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі.</p> <p>7. Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається виходячи зі строку покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.</p>	
<p>Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>1. Закінченим кримінальним правопорушенням визнається діяння, яке містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу.</p> <p>2. Незакінченим кримінальним правопорушенням є готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення.</p>	<p>Стаття 15.</p> <p>1. Караними є вчинений злочин і замах на злочин.</p> <p>2. Проступки караються тільки тоді, коли вони були вчинені, також карається замах на вчинення проступку проти особи і майна.</p>
<p>Стаття 14. Готування до кримінального правопорушення</p> <p>1. Готуванням до кримінального правопорушення є підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення.</p> <p>2. Готування до кримінального проступку або злочину, за який статтею Особливої частини цього Кодексу передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років або інше, більш м'яке покарання, не тягне за собою кримінальної відповідальності.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутні</i></p>

<p>Стаття 15. Замах на кримінальне правопорушення</p> <p>1. Замахом на кримінальне правопорушення є вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо спрямованого на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу, якщо при цьому кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.</p> <p>2. Замах на вчинення кримінального правопорушення є закінченим, якщо особа виконала усі дії, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця, але кримінальне правопорушення не було закінчено з причин, які не залежали від її волі.</p> <p>3. Замах на вчинення кримінального правопорушення є незакінченим, якщо особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила усіх дій, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.</p>	<p>Стаття 16.</p> <p>1. Замахом на злочин визнаються дії особи, безпосередньо спрямовані на вчинення злочину і які об'єктивно мали б привести до певного результату, проте даний результат не досягається з причин, що не залежать від волі особи.</p>
<p>Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні</p> <p>1. Добровільною відмовою є остаточне припинення особою за своєю волею готування до кримінального правопорушення або замаху на кримінальне правопорушення, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення кримінального правопорушення до кінця.</p> <p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення.</p>	<p>Стаття 16.</p> <p>2. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка добровільно запобігає вчиненню злочину, відмовившись від його завершення, перешкоджаючи настанню наслідків, за винятком випадків, коли фактично вчинені особою дії становлять інший злочин або проступок.</p> <p>3. Коли у справі наявні декілька фігурантів, не підлягають кримінальній відповідальності ті або той із них, хто добровільно запобігає вчиненню злочину, відмовившись від його завершення, перешкоджаючи настанню наслідків, за винятком випадків, коли фактично вчинені ним дії становлять інший злочин або проступок.</p>
<p>Розділ IV</p> <p>ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ</p> <p>ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО</p> <p>ПРАВОПОРУШЕННЯ)</p>	

<p>Стаття 18. Суб'єкт кримінального правопорушення</p> <p>1. Суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність.</p> <p>2. Спеціальним суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, суб'єктом якого може бути лише певна особа.</p> <p>3. Службовими особами є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом.</p> <p>4. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її</p>	<p>Відсутня</p> <p>Стаття 24.</p> <p>1. У кримінальних правовідносинах представником влади вважається той, хто сам по собі або як член будь-якої організації, суду або колегіального органу має владні повноваження. В будь-якому випадку представниками влади вважаються члени Палати Депутатів, Сенату, Законодавчих Асамблей автономних округів та Європейського Парламенту. Також ними вважаються посадові особи прокуратури.</p> <p>2. Державною посадовою особою вважається той, хто за прямим приписом закону або в результаті проведених виборів чи призначення здійснює державні функції.</p> <p>Стаття 31.</p> <p>1. Той, хто діє як керівник de facto або de jure юридичної особи чи від імені або як представник іншої особи відповідає особисто, навіть якщо він не підпадає під умови, властивості або відносини, наявність яких необхідна для визначення його як суб'єкта злочину, якщо під них підпадає організація або особа, від імені або як представник якої дана особа діє.</p> <p>Стаття 31-1.</p> <p>1. У випадках, передбачених цим Кодексом, юридичні особи несуть повну відповідальність за злочини, вчинені від їх імені, за їх рахунок чи на їх користь, їхніми уповноваженими особами і фактичними або юридичними керівниками.</p> <p>Юридичні особи також несуть повну відповідальність за злочини, пов'язані зі статутною діяльністю, здійсненою за рахунок таких юридичних осіб та на їх користь під керівництвом фізичних осіб, вказаних у попередньому параграфі, які були вчинені через недостатній контроль з їх боку та з урахуванням конкретних обставин справи.</p>
--	--

імені), а також члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.

Див.: Примітки 1,2 до ст. 364 КК України, Особлива частина. Розділ XVII. Злочини проти службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг КК України:

1. Службовими особами у статтях 364, 368, 368⁵, 369 цього Кодексу є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною особою підприємства, установи, організації, судом або законом.

Для цілей статей 364, 368, 368⁵, 369 цього Кодексу до державних та комунальних підприємств прирівнюються юридичні особи, у статутному фонді яких відповідно державна чи комунальна частка перевищує 50 відсотків або становить величину, що забезпечує державі чи територіальній громаді право вирішального впливу на господарську діяльність такого підприємства.

2. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), а також іноземні третейські судді, особи, уповноважені

2. Юридичні особи несуть кримінальну відповідальність у випадках, коли злочин було вчинено особами, вказаними у попередньому пункті, які займали посади чи виконували повноваження, якщо неможливо встановити конкретних фізичних осіб, які його вчинили або проти яких неможливо розпочати кримінальну справу. Якщо як наслідок вказаних обставин до цих осіб буде застосовано штрафні санкції, Суд чи Трибунал встановлюють розмір таких штрафних санкцій таким чином, щоб остаточний розмір штрафу був пропорційним тяжкості вчинених злочинів.

3. Наявність фізичних осіб, які особисто вчинили злочин, чи які його припустили через свою недбалість, а також наявність обставин, які впливають на міру проступку обвинуваченого чи обтяжують його покарання, чи у випадках, коли ці фізичні особи померли або уникнули судового процесу не позбавляє, ні змінює кримінальної відповідальності юридичних осіб, з урахуванням викладеного у наступному пункті.

<p>вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.</p>	
<p>Стаття 19. Осудність</p> <p>1. Осудною визнається особа, яка під час вчинення кримінального правопорушення могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними.</p> <p>2. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого цим Кодексом, перебувала в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки. До такої особи за рішенням суду можуть бути застосовані примусові заходи медичного характеру.</p> <p>3. Не підлягає покаранню особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але до постановлення вироку захворіла на психічну хворобу, що позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними. До такої особи за рішенням суду можуть застосовуватися примусові заходи медичного характеру, а після одужання така особа може підлягати покаранню.</p>	<p>Стаття 20. Не підлягають кримінальній відповідальності:</p> <p>1. Той, хто під час вчинення кримінального діяння з причини якогось психічного відхилення або порушення не міг усвідомлювати протиправності вчиненого ним діяння або керувати своїми діями. Тимчасовий психічний розлад не є підставою для звільнення від покарання, якщо такий розлад був спровокований самим суб'єктом із наміром вчинити злочин або у випадках, коли він передбачав або повинен був передбачити можливість його вчинення.</p> <p>2. Той, хто під час вчинення злочину перебував у стані сильного алкогольного отруєння, під дією токсичних або одурманюючих наркотичних засобів, психотропних та інших речовин, і не мав наміру вчинити злочин або не передбачав і не повинен був передбачати можливість його вчинення, а також перебував під впливом синдрому абстиненції через залежність від вказаних речовин, що перешкоджало розумінню ним протиправності діяння або керуванню своїми діями.</p> <p>3. Той, хто з народження або з дитинства страждає психічними порушеннями, що супроводжуються нездатністю усвідомлювати дійсність.</p> <p>Стаття 25. За цим Кодексом недієздатною вважається будь-яка особа, яка незалежно від того, чи її недієздатність була офіційно визнана або ні, страждає на невиліковну хворобу, яка унеможливорює управління собою чи своїм майном</p>
<p>Стаття 20. Обмежена осудність</p>	<p><i>Відсутні</i></p>

<p>1. Підлягає кримінальній відповідальності особа, визнана судом обмежено осудною, тобто така, яка під час вчинення кримінального правопорушення, через наявний у неї психічний розлад, не була здатна повною мірою усвідомлювати свої дії (бездіяльність) та (або) керувати ними.</p> <p>2. Визнання особи обмежено осудною враховується судом при призначенні покарання і може бути підставою для застосування примусових заходів медичного характеру.</p>	
<p>Стаття 21. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції</p> <p>Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, підлягає кримінальній відповідальності.</p>	<p>Стаття 20. Не підлягають кримінальній відповідальності:</p> <p>2. Той, хто під час вчинення злочину перебував у стані сильного алкогольного отруєння, під дією токсичних або одурманюючих наркотичних засобів, психотропних та інших речовин, і не мав наміру вчинити злочин або не передбачав і не повинен був передбачати можливість його вчинення, а також перебував під впливом синдрому абстиненції через залежність від вказаних речовин, що перешкоджало розумінню їм протиправності діяння або керуванню своїми діями.</p>
<p>Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність</p> <p>1. Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення кримінального правопорушення виповнилося 16 років.</p> <p>2. Особи, що вчинили кримінальні правопорушення у віці від 14 до 16 років, підлягають кримінальній відповідальності лише за умисне вбивство (статті 115–117), посягання на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із</p>	<p>Стаття 19. Особи, які не досягли вісімнадцяти років, не підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом. Якщо особа, молодша зазначеного віку вчиняє злочин, вона відповідатиме за законом про кримінальну відповідальність неповнолітніх.</p>

<p>здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави (статті 112, 348, 379, 400, 443), умисне тяжке тілесне ушкодження (стаття 121, частина третя статей 345, 346, 350, 377, 398), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (стаття 122, частина друга статей 345, 346, 350, 377, 398), диверсію (стаття 113), бандитизм (стаття 257), терористичний акт (стаття 258), захоплення заручників (статті 147 і 349), зґвалтування (стаття 152), сексуальне насильство (стаття 153), крадіжку (стаття 185, частина перша статей 262, 308), грабіж (статті 186, 262, 308), розбій (стаття 187, частина третя статей 262, 308), вимагання (статті 189, 262, 308), умисне знищення або пошкодження майна (частина друга статей 194, 347, 352, 378, частини друга та третя статті 399), пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (стаття 277), угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 278), незаконне заволодіння транспортним засобом (частини друга, третя статті 289), хуліганство (стаття 296).</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ V ВИНА ТА ЇЇ ФОРМИ</p> <p>Стаття 23. Вина</p> <p>Виною є психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи бездіяльності, передбаченої цим Кодексом, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутні</i></p>
<p>Стаття 24. Умисел і його види</p> <p>1. Умисел поділяється на прямий і непрямий.</p> <p>2. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.</p> <p>3. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно</p>	<p>Стаття 5. Не карається діяння, вчинене ненавмисно або через необережність</p> <p>Стаття 10. Злочинами або проступками є карані за законом дія або бездіяльність, вчинені з умислом чи із злочинної необережності.</p>

<p>небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.</p>	<p>Стаття 12. Дії або бездіяльність, вчинені з необережності, караються лише у випадках, спеціально передбачених законом.</p>
<p>Стаття 25. Необережність та її види</p> <p>1. Необережність поділяється на кримінальну протиправну самовпевненість та кримінальну протиправну недбалість.</p> <p>2. Необережність є кримінальною протиправною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення.</p> <p>3. Необережність є кримінальною протиправною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачити.</p>	<p>Стаття 5. Не карається діяння, вчинене ненавмисно або через необережність</p> <p>Стаття 10. Злочинами або проступками є карані за законом дія або бездіяльність, вчинені з умислом чи із злочинної необережності.</p> <p>Стаття 12. Дії або бездіяльність, вчинені з необережності, караються лише у випадках, спеціально передбачених законом.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ VI СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ</p> <p>Стаття 26. Поняття співучасті</p> <p>Співучастю у кримінальному правопорушенні є умисна спільна участь декількох суб'єктів кримінального правопорушення у вчиненні умисного кримінального правопорушення.</p>	<p>Стаття 17.</p> <p>1. Змовою вважаються дії, коли дві чи більше осіб домовляються вчинити злочин і вирішують його вчинити.</p> <p>2. Підбурюванням вважаються дії, коли особа, яка вирішила вчинити злочин, пропонує іншій або іншим особам здійснити його.</p> <p>3. Змова і підбурювання вчинити злочин караються тільки у випадках, прямо передбачених законом.</p>
<p>Стаття 27. Види співучасників</p> <p>1. Співучасниками кримінального правопорушення, поряд із виконавцем, є організатор, підбурювач та пособник.</p> <p>2. Виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з</p>	<p>Стаття 27. Підлягають кримінальній відповідальності за вчинення злочину або проступку виконавці та співучасники.</p> <p>Стаття 28. Крім тих, хто вчиняє злочин сам або з використанням іншої</p>

іншими суб'єктами кримінального правопорушення безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене цим Кодексом.

3. Організатором є особа, яка організувала вчинення кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організовувала приховування кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.

4. Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення.

5. Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню кримінального правопорушення іншими співучасниками, а також особа, яка задалегідь обіцяла переховати особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, знаряддя чи засоби вчинення кримінального правопорушення, сліди кримінального правопорушення чи предмети, здобуті кримінально протиправним шляхом, придбати чи збути такі предмети або іншим чином сприяти приховуванню кримінального правопорушення.

6. Не є співучастю не обіцяне задалегідь переховування особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, знарядь і засобів учинення кримінального правопорушення, слідів кримінального правопорушення чи предметів, здобутих кримінально протиправним шляхом, або придбання чи збут таких предметів. Особи, які вчинили такі діяння, підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, передбачених статтями 198 та 396 цього Кодексу.

7. Не є співучастю обіцяне до закінчення вчинення кримінального правопорушення неповідомлення про достовірно відоме підготовлюване або вчинюване кримінальне правопорушення. Такі

особи як інструмента, виконавцями вважаються:

1. Той, хто змушує інших вчинити певне діяння.

2. Той, хто своєю дією приєднується до вчинення діяння, без чого останнє не було б вчинене.

Стаття 29.

Співучасниками є особи, не зазначені в попередній статті, які, здійснюючи певні дії одночасно або в час, що передує злочину, тим самим беруть участь у вчиненні злочину.

<p>особи підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, коли вчинене ними діяння містить ознаки іншого кримінального правопорушення.</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p>Стаття 18.</p> <p>1. Провокацією визнається безпосереднє спонукання особи чи групи осіб до вчинення злочину за допомогою друкованих засобів, радіо чи іншого засобу подібної дії, яке сприяє поширенню інформації.</p> <p>Визнається апологією і підпадає під дію цього Кодексу представлення перед групою людей або через засоби масової інформації ідей чи доктрин, які вихваляють злочин або звеличують його виконавця. Апологія вважається злочинною тільки як форма провокації, якщо за своїм характером і обставинами вона містить пряме спонукання до вчинення злочину.</p> <p>2. Провокація карається тільки у випадках, спеціально передбачених законом.</p> <p>Якщо наслідком провокації є вчинення злочину, то вона карається як підбурювання.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ VIII ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ</p> <p>Стаття 36. Необхідна оборона</p> <p>1. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>2. Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або</p>	<p>Стаття 20 (частини 4–7).</p> <p>4. Той, хто діяв на захист власної особи або своїх прав, а також на захист особи і або прав іншої особи з дотриманням наступних умов:</p> <p>по-перше – протиправний напад. У разі захисту власності протиправним нападом визнається посягання на чужу власність, що містить ознаки складу злочину або проступку і піддає таку власність серйозній небезпеці або неминучій втраті. У разі захисту житла або будівель протиправним нападом визнається незаконне проникнення або перебування в них;</p> <p>по-друге – спосіб, використовуваний для припинення або запобігання злочину, повинен відповідати вимогам розумної необхідності;</p>

<p>звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.</p> <p>3. Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту. Перевищення меж необхідної оборони тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у <u>статтях 118 та 124</u> цього Кодексу.</p> <p>4. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо через сильне душевне хвилювання, викликане суспільно небезпечним посяганням, вона не могла оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання чи обстановці захисту.</p> <p>5. Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.</p>	<p>по-третє – відсутність провокації з боку того, хто захищається.</p> <p>5. Той, хто в ситуації необхідності для запобігання заподіянно шкоди собі або іншій особі завдає шкоди правам іншої особи або порушує обов'язки, якщо це відповідає таким умовам: по-перше – якщо заподіяна шкода не більше шкоди, яка була відвернута; по-друге – якщо стан необхідності не було спровоковано особою, яка заподіяла шкоду; по-третє – якщо професійним обов'язком особи, яка перебуває в стані необхідності, не є самопожертва на захист чийхось прав.</p> <p>6. Той, хто діяв у стані непереборного страху.</p> <p>7. Той, хто діяв, виконуючи свій обов'язок або законно здійснюючи своє право, професійні чи посадові обов'язки. У випадках, передбачених трьома першими частинами цієї статті, у разі необхідності призначаються запобіжні заходи, передбачені цим Кодексом.</p>
<p>Стаття 37. Уявна оборона</p> <p>1. Уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала наявність такого посягання.</p> <p>2. Уявна оборона виключає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду лише у випадках, коли обстановка, що склалася, давала особі достатні підстави вважати, що мало місце реальне посягання, і вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення.</p> <p>3. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення, але при цьому перевищила межі захисту, що дозволяються в умовах відповідного реального посягання,</p>	<p>Стаття 20 (частини 4–7).</p> <p>4. Той, хто діяв на захист власної особи або своїх прав, а також на захист особи і або прав іншої особи з дотриманням наступних умов: по-перше – протиправний напад. У разі захисту власності протиправним нападом визнається посягання на чужу власність, що містить ознаки складу злочину або проступку, і піддає таку власність серйозній небезпеці або неминучій втраті. У разі захисту житла або будівель протиправним нападом визнається незаконне проникнення або перебування в них; по-друге – спосіб, використовуваний для припинення або запобігання злочину, повинен відповідати вимогам розумної необхідності; по-третє – відсутність провокації з боку того, хто захищається.</p> <p>5. Той, хто в ситуації необхідності для запобігання заподіяння шкоди собі або іншій особі, завдає шкоди правам іншої особи або</p>

<p>вона підлягає кримінальній відповідальності як за перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>4. Якщо в обстановці, що склалася, особа не усвідомлювала, але могла усвідомлювати відсутність реального суспільно небезпечного посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності за заподіяння шкоди через необережність.</p>	<p>порушує обов'язки, якщо це відповідає таким умовам:</p> <p>по-перше – якщо заподіяна шкода не більше шкоди, яка була відвернута;</p> <p>по-друге – якщо стан необхідності не було спровоковано особою, яка заподіяла шкоду;</p> <p>по-третє – якщо професійним обов'язком особи, яка перебуває в стані необхідності, не є самопожертва на захист чийхось прав.</p> <p>6. Той, хто діяв у стані непереборного страху.</p> <p>7. Той, хто діяв, виконуючи свій обов'язок або законно здійснюючи своє право, професійні чи посадові обов'язки.</p> <p>У випадках, передбачених трьома першими частинами цієї статті, при необхідності призначаються запобіжні заходи, передбачені цим Кодексом.</p>
<p>Стаття 38. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення</p> <p>1. Не визнаються кримінально протиправними дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, і доставлення її відповідним органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання такої особи.</p> <p>2. Перевищенням заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, визнається умисне заподіяння особі, що вчинила кримінальне правопорушення, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, має наслідком відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 20 (частини 4–7).</p> <p>4. Той, хто діяв на захист власної особи або своїх прав, а також на захист особи і або прав іншої особи з дотриманням наступних умов:</p> <p>по-перше – протиправний напад. У разі захисту власності протиправним нападом визнається посягання на чужу власність, що містить ознаки складу злочину або проступку, і піддає таку власність серйозній небезпеці або неминучій втраті. У разі захисту житла або будівель протиправним нападом визнається незаконне проникнення або перебування в них;</p> <p>по-друге – спосіб, використовуваний для припинення або запобігання злочину, повинен відповідати вимогам розумної необхідності;</p> <p>по-третє – відсутність провокації з боку того, хто захищається.</p> <p>5. Той, хто в ситуації необхідності для запобігання заподіяння шкоди собі або іншій особі завдає шкоди правам іншої особи або порушує обов'язки, якщо це відповідає таким умовам:</p> <p>по-перше – якщо заподіяна шкода не більше шкоди, яка була відвернута;</p> <p>по-друге – якщо стан необхідності не було спровоковано особою,</p>

	<p>яка заподіяла шкоду; по-третє – якщо професійним обов’язком особи, яка перебуває в стані необхідності, не є самопожертва на захист чийхось прав.</p> <p>6. Той, хто діяв у стані непереборного страху.</p> <p>7. Той, хто діяв, виконуючи свій обов’язок або законно здійснюючи своє право, професійні чи посадові обов’язки. У випадках, передбачених трьома першими частинами цієї статті, у разі необхідності призначаються запобіжні заходи, передбачені цим Кодексом.</p>
<p>Стаття 39. Крайня необхідність</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.</p> <p>2. Перевищенням меж крайньої необхідності є умисне заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш значною, ніж відвернена шкода.</p> <p>3. Особа не підлягає кримінальній відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності, якщо внаслідок сильного душевного хвилювання, викликаного небезпекою, що загрозувала, вона не могла оцінити відповідність заподіяної шкоди цій небезпеці.</p>	<p>Стаття 20 (частини 4–7).</p> <p>4. Той, хто діяв на захист власної особи або своїх прав, а також на захист особи і або прав іншої особи з дотриманням наступних умов: по-перше – протиправний напад. У разі захисту власності протиправним нападом визнається посягання на чужу власність, що містить ознаки складу злочину або проступку, і піддає таку власність серйозній небезпеці або неминучій втраті. У разі захисту житла або будівель протиправним нападом визнається незаконне проникнення або перебування в них; по-друге – спосіб, використовуваний для припинення або запобігання злочину, повинен відповідати вимогам розумної необхідності; по-третє – відсутність провокації з боку того, хто захищається.</p> <p>5. Той, хто в ситуації необхідності для запобігання заподіяння шкоди собі або іншій особі завдає шкоди правам іншої особи або порушує обов’язки, якщо це відповідає таким умовам: по-перше – якщо заподіяна шкода не більше шкоди, яка була відвернута; по-друге – якщо стан необхідності не було спровоковано особою, яка заподіяла шкоду; по-третє – якщо професійним обов’язком особи, яка перебуває в стані необхідності, не є самопожертва на захист чийхось прав.</p> <p>6. Той, хто діяв у стані непереборного страху.</p>

	<p>7. Той, хто діяв, виконуючи свій обов'язок або законно здійснюючи своє право, професійні чи посадові обов'язки.</p> <p>У випадках, передбачених трьома першими частинами цієї статті, у разі необхідності призначаються запобіжні заходи, передбачені цим Кодексом.</p>
<p>Стаття 40. Фізичний або психічний примус</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.</p> <p>2. Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень статті 39 цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 20 (частини 4–7).</p> <p>4. Той, хто діяв на захист власної особи або своїх прав, а також на захист особи і або прав іншої особи з дотриманням наступних умов:</p> <p>по-перше – протиправний напад. У разі захисту власності протиправним нападом визнається посягання на чужу власність, що містить ознаки складу злочину або проступку, і піддає таку власність серйозній небезпеці або неминучій втраті. У разі захисту житла або будівель протиправним нападом визнається незаконне проникнення або перебування в них;</p> <p>по-друге – спосіб, використовуваний для припинення або запобігання злочину, повинен відповідати вимогам розумної необхідності;</p> <p>по-третє – відсутність провокації з боку того, хто захищається.</p> <p>5. Той, хто в ситуації необхідності для запобігання заподіяння шкоди собі або іншій особі завдає шкоди правам іншої особи або порушує обов'язки, якщо це відповідає таким умовам:</p> <p>по-перше – якщо заподіяна шкода не більше шкоди, яка була відвернута;</p> <p>по-друге – якщо стан необхідності не було спровоковано особою, яка заподіяла шкоду;</p> <p>по-третє – якщо професійним обов'язком особи, яка перебуває в стані необхідності, не є самопожертва на захист чийось прав.</p> <p>6. Той, хто діяв у стані непереборного страху.</p> <p>7. Той, хто діяв, виконуючи свій обов'язок або законно здійснюючи своє право, професійні чи посадові обов'язки.</p> <p>У випадках, передбачених трьома першими частинами цієї статті,</p>

	у разі необхідності призначаються запобіжні заходи, передбачені цим Кодексом.
<p>Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження</p> <p>1. Дія або бездіяльність особи, що заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, визнається правомірною, якщо вона була вчинена з метою виконання законного наказу або розпорядження.</p> <p>2. Наказ або розпорядження є законними, якщо вони віддані відповідною особою в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>3. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка відмовилася виконувати явно кримінально протиправний наказ або розпорядження.</p> <p>4. Особа, що виконала явно кримінально протиправний наказ або розпорядження, за діяння, вчинені з метою виконання такого наказу або розпорядження, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах.</p> <p>5. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати кримінально протиправного характеру наказу чи розпорядження, то за діяння, вчинене з метою виконання такого наказу чи розпорядження, відповідальності підлягає тільки особа, що віддала кримінально протиправний наказ чи розпорядження.</p>	<p>Стаття 20 (частини 4–7).</p> <p>4. Той, хто діяв на захист власної особи або своїх прав, а також на захист особи і або прав іншої особи з дотриманням наступних умов:</p> <p>по-перше – протиправний напад. У разі захисту власності протиправним нападом визнається посягання на чужу власність, що містить ознаки складу злочину або проступку, і піддає таку власність серйозній небезпеці або неминучій втраті. У разі захисту житла або будівель протиправним нападом визнається незаконне проникнення або перебування в них;</p> <p>по-друге – спосіб, використовуваний для припинення або запобігання злочину, повинен відповідати вимогам розумної необхідності;</p> <p>по-третє – відсутність провокації з боку того, хто захищається.</p> <p>5. Той, хто в ситуації необхідності для запобігання заподіянно шкоди собі або іншій особі завдає шкоди правам іншої особи або порушує обов'язки, якщо це відповідає таким умовам:</p> <p>по-перше – якщо заподіяна шкода не більше шкоди, яка була відвернута;</p> <p>по-друге – якщо стан необхідності не було спровоковано особою, яка заподіяла шкоду;</p> <p>по-третє – якщо професійним обов'язком особи, яка перебуває в стані необхідності, не є самопожертва на захист чийось прав.</p> <p>6. Той, хто діяв у стані непереборного страху.</p> <p>7. Той, хто діяв, виконуючи свій обов'язок або законно здійснюючи своє право, професійні чи посадові обов'язки.</p> <p>У випадках, передбачених трьома першими частинами цієї статті, у разі необхідності призначаються запобіжні заходи, передбачені цим Кодексом.</p>

Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком

1. Не є кримінальним правопорушенням діяння (дія або бездіяльність), яке заподіяло шкоду правоохоронюваним інтересам, якщо це діяння було вчинене в умовах виправданого ризику для досягнення значної суспільно корисної мети.

2. Ризик визнається виправданим, якщо мету, що була поставлена, не можна було досягти в даній обстановці дією (бездіяльністю), не поєднаною з ризиком, і особа, яка допустила ризик, обґрунтовано розраховувала, що вжиті нею заходи є достатніми для відвернення шкоди правоохоронюваним інтересам.

3. Ризик не визнається виправданим, якщо він завідомо створював загрозу для життя інших людей або загрозу екологічної катастрофи чи інших надзвичайних подій.

Стаття 20 (частини 4–7).

4. Той, хто діяв на захист власної особи або своїх прав, а також на захист особи і або прав іншої особи з дотриманням наступних умов:

по-перше – протиправний напад. У разі захисту власності протиправним нападом визнається посягання на чужу власність, що містить ознаки складу злочину або проступку, і піддає таку власність серйозній небезпеці або неминучій втраті. У разі захисту житла або будівель протиправним нападом визнається незаконне проникнення або перебування в них;

по-друге – спосіб, використовуваний для припинення або запобігання злочину, повинен відповідати вимогам розумної необхідності;

по-третє – відсутність провокації з боку того, хто захищається.

5. Той, хто в ситуації необхідності для запобігання заподіянно шкоди собі або іншій особі завдає шкоди правам іншої особи або порушує обов'язки, якщо це відповідає таким умовам:

по-перше – якщо заподіяна шкода не більше шкоди, яка була відвернута;

по-друге – якщо стан необхідності не було спровоковано особою, яка заподіяла шкоду;

по-третє – якщо професійним обов'язком особи, яка перебуває в стані необхідності, не є самопожертва на захист чийось прав.

6. Той, хто діяв у стані непереборного страху.

7. Той, хто діяв, виконуючи свій обов'язок або законно здійснюючи своє право, професійні чи посадові обов'язки.

У випадках, передбачених трьома першими частинами цієї статті, у разі необхідності призначаються запобіжні заходи, передбачені цим Кодексом.

Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації

1. Не є кримінальним правопорушенням вимушене заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам особою, яка відповідно до закону виконувала спеціальне завдання, беручи участь в організованій групі чи злочинній організації з метою попередження чи розкриття їх кримінально протиправної діяльності.

2. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, підлягає кримінальній відповідальності лише за вчинення у складі організованої групи чи злочинної організації особливо тяжкого злочину, вчиненого умисно і поєднаного з насильством над потерпілим, або тяжкого злочину, вчиненого умисно і пов'язаного з спричиненням тяжкого тілесного ушкодження потерпілому або настанням інших тяжких або особливо тяжких наслідків.

3. Особа, яка вчинила злочин, що передбачений частиною другою цієї статті, не може бути засуджена до довічного позбавлення волі, а покарання у виді позбавлення волі не може бути призначене їй на строк, більший, ніж половина максимального строку позбавлення волі, передбаченого законом за цей злочин.

Стаття 20 (частини 4–7).

4. Той, хто діяв на захист власної особи або своїх прав, а також на захист особи і або прав іншої особи з дотриманням наступних умов:

по-перше – протиправний напад. У разі захисту власності протиправним нападом визнається посягання на чужу власність, що містить ознаки складу злочину або проступку, і піддає таку власність серйозній небезпеці або неминучій втраті. У разі захисту житла або будівель протиправним нападом визнається незаконне проникнення або перебування в них;

по-друге – спосіб, використовуваний для припинення або запобігання злочину, повинен відповідати вимогам розумної необхідності;

по-третє – відсутність провокації з боку того, хто захищається.

5. Той, хто в ситуації необхідності для запобігання заподіянно шкоди собі або іншій особі завдає шкоди правам іншої особи або порушує обов'язки, якщо це відповідає таким умовам:

по-перше – якщо заподіяна шкода не більше шкоди, яка була відвернута;

по-друге – якщо стан необхідності не було спровоковано особою, яка заподіяла шкоду;

по-третє – якщо професійним обов'язком особи, яка перебуває в стані необхідності, не є самопожертва на захист чийось прав.

6. Той, хто діяв у стані непереборного страху.

7. Той, хто діяв, виконуючи свій обов'язок або законно здійснюючи своє право, професійні чи посадові обов'язки.

У випадках, передбачених трьома першими частинами цієї статті, у разі необхідності призначаються запобіжні заходи, передбачені цим Кодексом.

<p style="text-align: center;">Розділ X ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ</p> <p>Стаття 50. Поняття покарання та його мета</p> <p>1. Покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.</p> <p>2. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами.</p> <p>3. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 51. Види покарань</p> <p>До осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, судом можуть бути застосовані такі види покарань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) штраф; 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 4) громадські роботи; 5) виправні роботи; 6) службові обмеження для військовослужбовців; 7) конфіскація майна; 8) арешт; 9) обмеження волі; 10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; 11) позбавлення волі на певний строк; 12) довічне позбавлення волі. 	<p>Стаття 32.</p> <p>Покараннями, які призначаються відповідно до цього Кодексу, як основні або додаткові, є позбавлення волі, позбавлення певних прав і штраф.</p> <p>Стаття 33.</p> <p>1. За своїм характером і тривалістю покарання поділяються на суворі, менш суворі і легкі.</p> <p>2. Суворими покараннями вважаються:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) позбавлення волі на строк більше п'яти років; б) повне позбавлення прав; в) спеціальне позбавлення прав на строк більше п'яти років; г) позбавлення права займатися певним видом діяльності на строк більше п'яти років; д) позбавлення права керувати автомобілем і мотоциклом на строк більше восьми років; е) позбавлення права володіти і носити зброю на строк більше восьми років;

Стаття 52. Основні та додаткові покарання

1. Основними покараннями є громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі.

2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна.

3. Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання.

4. За одне кримінальне правопорушення може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом.

є) позбавлення права проживати чи відвідувати певні місця на строк більше п'яти років;

ж) заборона наближатися до потерпілого чи до членів його сім'ї чи інших осіб, визначених Судом чи Трибуналом на строк більше п'яти років;

з) заборона спілкуватися з потерпілим, членами його сім'ї та іншими особами, визначеними Судом чи Трибуналом, на строк більше п'яти років;

і) позбавлення батьківських прав.

3. Менш суворими покараннями вважаються:

а) позбавлення волі на строк від трьох місяців до п'яти років;

б) спеціальне позбавлення прав на строк до п'яти років;

в) позбавлення права займатися певним видом діяльності чи займати певні посади на строк до п'яти років;

г) позбавлення права керувати автомобілем чи мотоциклом на строк від року і одного дня до восьми років;

д) позбавлення права володіти і носити зброю на строк від року і одного дня до восьми років;

є) позбавлення права проживати чи відвідувати певні місця на строк від шести місяців до п'яти років;

є) заборона наближатися до потерпілого чи до членів його сім'ї чи інших осіб, визначених Судом чи Трибуналом на строк від шести місяців до п'яти років;

ж) заборона спілкуватися з потерпілим, членами його сім'ї та іншими особами, визначеними Судом чи Трибуналом на строк від шести місяців до п'яти років;

з) штраф у розмірі більше двох місячних ставок;

і) штраф, пропорційний заподіяному збитку, незалежно від його розміру, за винятком випадків, указаних у сьомому абзаці цієї статті;

к) громадські роботи строком від 31 до 180 днів;

л) обмеження волі на строк від трьох місяців і одного дня до шести місяців;

м) втрата права на отримання субсидій чи державної допомоги, а також права на отримання податкових чи соціальних переваг та

привілей на будь-який строк.

4. Легкими покараннями вважаються:

- а) позбавлення права керувати автомобілем чи мотоциклом на строк від трьох місяців до одного року;
- б) позбавлення права володіти і носити зброю на строк від трьох місяців до одного року;
- в) позбавлення права проживати чи відвідувати певні місця на строк до шести місяців;
- г) заборона наближатися до потерпілого чи до членів його сім'ї чи інших осіб, визначених Судом чи Трибуналом на строк від одного до шести місяців;
- д) заборона спілкуватися з потерпілим, членами його сім'ї та іншими особами, визначеними Судом чи Трибуналом на строк від одного до шести місяців;
- е) штраф у розмірі від десяти денних до двох місячних ставок;
- є) обмеження волі на строк від одного дня до трьох місяців;
- ж) громадські роботи на строк від одного до тридцяти одного дня.

5. Особиста субсидіарна відповідальність за несплату штрафу має менш суворий чи легкий характер, ніж відповідальність, яку вона заміщає.

6. Додаткові покарання призначаються на такий же строк, як і основне покарання, за винятком випадків, прямо передбачених цим Кодексом.

Стаття 34. Покараннями не вважаються:

- 1.** Затримання і попереднє ув'язнення, а також інші заходи запобіжного характеру.
- 2.** Штрафи та інші стягнення, які в адміністративному або дисциплінарному порядку призначаються підлеглим і керівником.
- 3.** Позбавлення прав та виправні санкції, які встановлені цивільним та адміністративним законодавством.

Стаття 53. Штраф

1. Штраф – це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті.

2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого кримінального правопорушення та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що таке кримінальне правопорушення вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу.

3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.

4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року.

Стаття 50

1. Покарання у виді штрафу означає застосування до засудженого штрафних санкцій.

2. Покарання у виді штрафу призначається, за винятком випадків, спеціально передбачених законом, за системою денних ставок.

3. Мінімальний розмір штрафу – ставка за десять днів, максимальний – за два роки. До юридичних осіб застосовуються штрафні санкції, максимальний розмір яких не може перевищувати ставки за п'ять років.

4. Розмір денної ставки становить від 2,00 євро до 400,00 євро як максимум, а у випадках, коли така санкція застосовується до юридичних осіб, її розмір становить від 30,00 до 5000,00 євро як максимум.

При підрахунку, коли ставка обчислюється місяцями чи роками, розуміється, що в одному місяці 30 днів, а в одному році – 360 днів.

5. Суд або Трибунал визначають термін покарання в рамках встановлених меж для кожного злочину, а також відповідно до положень Глави II даного Розділу. Таким чином, вироком встановлюється сума зазначених ставок з урахуванням матеріального стану винного, що визначається його майном, доходами, і сімейними зобов'язаннями, а також іншими обставинами.

6. Суд з поважних причин, підтверджених належним чином, може встановлювати строк виплати штрафу у межах терміну, який не може перевищувати два роки з моменту вступу вироку в законну силу, а також форму виплати штрафу, який може бути сплачений одноразово чи поетапно.

В останньому випадку невиконання двох чергових платежів призведе до перегляду строку виплати наступних платежів.

5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років.

У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у таких межах:

- 1) від одного до п'яти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення нетяжкого злочину;
- 2) від п'яти до десяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину;
- 3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину.

Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.

Стаття 51. Якщо після вступу вироку в законну силу матеріальне становище засудженого сильно погіршується, Суд або Трибунал у виняткових випадках і після дослідження фінансових можливостей засудженого можуть змінити суму періодичних платежів і строк їх виплат.

Стаття 52.

1. У випадках, передбачених цим Кодексом, штраф встановлюється в розмірі, пропорційному заподіяному збитку, цінності об'єкта злочину або одержаної від нього вигоди.

2. У цьому випадку Суд або Трибунал можуть змінити розмір штрафу, встановлений законом, керуючись при цьому не тільки пом'якшуючими і обтяжуючими обставинами, а й головним чином матеріальним становищем винного.

3. Якщо після вступу вироку в законну силу матеріальне становище засудженого сильно погіршується, Суд або Трибунал, у виняткових випадках та після дослідження фінансових можливостей засудженого може зменшити розмір штрафу з огляду на розмір штрафу, встановлений законом для подібних злочинів, або постановити рішення про сплату штрафу періодичними платежами, які будуть додатково визначені.

4. У випадках, встановлених цим Кодексом щодо застосування штрафних санкцій до юридичних осіб пропорційно до одержаної вигоди від злочину, заподіяного збитку, цінності об'єкта злочину або до грошових сум, отриманих шляхом шахрайства, чи тих, які така юридична особа не повинна була отримати, і якщо неможливо здійснити підрахунок відповідних сум штрафу, Суд чи Трибунал після обґрунтування такої неможливості замінять штрафні санкції на наступні:

- а) штраф від двох до п'яти річних ставок, якщо такий злочин, вчинений фізичною особою, передбачає покарання у виді позбавлення волі на строк більше п'яти років;

б) штрафом від однієї до трьох річних ставок, якщо такий злочин, вчинений фізичною особою, передбачає покарання у виді позбавлення волі на строк більше двох років, за винятком випадків, зазначених у попередньому пункті;

в) штраф від шести місячних до двох річних ставок в усіх інших випадках.

Стаття 53.

1. Якщо засуджений не сплатив добровільно або за допомогою примусу призначений штраф, він несе особисту відповідальність у виді позбавлення волі на один день за кожні дві несплачені денні ставки, яке може відбуватися у вигляді обмеження волі. У цьому випадку обмеження, указані в пункті 37.1 цього Кодексу не застосовуються.

У цьому випадку Суд або Трибунал за згодою засудженого також можуть призначити покарання у виді громадських робіт. Тоді день позбавлення волі прирівнюється до одного дня робіт.

2. У разі несплати штрафу, розмір якого пропорційний заподіяному збитку, Суд або Трибунал постановляють рішення про особисту відповідальність засудженого. У цьому випадку термін позбавлення волі не може тривати більше року. Також за погодженням засудженого може бути постановлене рішення про заміну міри покарання на громадські роботи.

3. Така особиста відповідальність не застосовується до осіб, засуджених до позбавлення волі на строк більше п'яти років.

4. Виконання такої особистої відповідальності припиняє обов'язок засудженого сплатити штраф, навіть якщо його матеріальне становище покращиться.

5. Виплата штрафних санкцій, накладених на юридичну особу, може бути розстрочена на період до п'яти років у разі, якщо одноразова виплата такого штрафу може призвести до ліквідації такої юридичної особи або до скорочення робочих місць, які вона

	має, або коли цього вимагають загальні інтереси. Якщо засуджена особа не сплатить добровільно або за допомогою примусу призначений штраф у встановлений строк, Суд може постановити рішення про застосування судового нагляду до моменту повної сплати призначеного штрафу.
<p>Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу</p> <p>Засуджена за тяжкий чи особливо тяжкий злочин особа, яка має військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, може бути позбавлена за вироком суду цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.</p>	<i>Відсутня</i>
<p>Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю</p> <p>1. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене як основне покарання на строк від двох до п'яти років або як додаткове покарання на строк від одного до трьох років.</p> <p>Позбавлення права обіймати певні посади як додаткове покарання у справах, передбачених Законом України «Про очищення влади», призначається на строк п'ять років.</p> <p>Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання за вчинення кримінального правопорушення проти виборчих прав і свобод громадянина, передбачених статтями 157–160 цього Кодексу, призначається на строк п'ять років.</p> <p>Позбавлення права керувати транспортними засобами як додаткове покарання призначається на строк до десяти років.</p> <p>2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання може бути призначене й у</p>	<p>Стаття 39. Покараннями у виді позбавлення прав є наступні:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) повне позбавлення прав; б) спеціальне позбавлення права займатися державною діяльністю чи займати державні посади, займатися професією, ремеслом, промислом, комерційною діяльністю чи іншими видами діяльності, визначеними цим Кодексом, чи позбавлення батьківських прав, прав на опіку та піклування, права бути обраним чи будь-яких інших прав; в) відсторонення від посади і позбавлення права обіймати державні посади; г) позбавлення права керування автомобілем і мотоциклом; д) позбавлення права володіти і носити зброю; е) позбавлення права проживати чи відвідувати певні місця; ж) заборона наблизитися до потерпілого, членів його сім'ї та інших осіб, визначені Судом чи Трибуналом; з) заборона спілкуватися із потерпілим, членами його сім'ї та іншими особами, визначеними Судом чи Трибуналом; і) громадські роботи; к) позбавлення батьківських прав. <p>Стаття 40. 1. Покарання у виді повного позбавлення прав триває від шести</p>

випадках, коли воно не передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу за умови, що з урахуванням характеру кримінального правопорушення, вчиненого за посадою або у зв'язку із заняттям певною діяльністю, особи засудженого та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за ним права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

3. При призначенні позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткового покарання до арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі на певний строк – воно поширюється на увесь час відбування основного покарання і, крім цього, на строк, встановлений вироком суду, що набрав законної сили. При цьому строк додаткового покарання обчислюється з моменту відбуття основного покарання, а при призначенні покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове до інших основних покарань, а також у разі застосування статті 77 цього Кодексу – з моменту набрання законної сили вироком.

до двадцяти років, спеціальне позбавлення прав – від трьох місяців до двадцяти років, відсторонення від посади і позбавлення права обіймати державні посади – від трьох місяців до шести років.

2. Покарання у виді позбавлення права керувати транспортним засобом та позбавлення права зберігати і носити зброю триває від трьох місяців до десяти років.

3. Покарання у виді позбавлення права проживати чи відвідувати певні місця призначається на строк до десяти років. Покарання у виді заборони наближатися до потерпілого, членів його сім'ї та інших осіб та спілкуватися з ними, призначається на строк від одного місяця до десяти років.

4. Покарання у виді громадських робіт призначається на строк від одного дня до року.

5. Тривалість кожного з наведених видів покарань, пов'язаних із позбавленням прав, указана в попередніх пунктах, за винятком особливих випадків, прямо обумовлених цим Кодексом.

Стаття 41.

Повним позбавленням прав є позбавлення всіх почестей і державних посад, які займав обвинувачений, навіть якщо вони були виборними. Крім того, протягом терміну дії вироку засуджений не може отримувати такі ж або будь-які інші почесні права, призначатися або бути обраним на певні посади, включаючи державні пости.

Стаття 42.

Спеціальне позбавлення права обіймати державні посади означає кінцеве відсторонення від відповідної посади, навіть якщо вона була виборною, та від /почестей/ нагород, які, як наслідок, вже не належать обвинуваченому. Крім того, обвинувачений не зможе займати такі й подібні їм посади протягом терміну дії вироку. У

вироку визначаються посади, пости і почесні права, яких обвинувачений позбавляється.

Стаття 43.

Тимчасове відсторонення від постів і державних посад діє протягом строку дії вироку.

Стаття 44.

Позбавлення пасивного виборчого права забороняє засудженому на термін дії вироку обиратися на державні посади.

Стаття 45.

Позбавлення права займатися певним видом діяльності, яке вказується у вироку, забороняє засудженому займатися даною діяльністю на строк дії вироку.

Стаття 46.

Позбавлення батьківських прав, права на опіку і піклування, захист або охорону позбавляє засудженого права на батьківство і тягне за собою позбавлення інших вказаних вище прав на термін дії вироку. Покарання у виді позбавлення батьківських прав означає втрату відповідного права і звільнення дитини від належних їй прав відносно засудженого. Суд чи Трибунал можуть постановити відповідне рішення відносно всіх або окремих дітей і недієздатних осіб, які знаходилися на утриманні засудженого, залежно від обставин справи.

У цій статті батьківські права розуміються як ті, що регулює Цивільний Кодекс, так і ті, що додатково визначає цивільне законодавство Автономних округів.

Стаття 47.

Позбавлення права керувати транспортними засобами забороняє засудженому здійснювати це право на строк, зазначений у вироку.

Позбавлення права зберігати і носити зброю забороняє засудженому здійснювати дане право на строк, зазначений у вироку.

	<p>Якщо строк застосованого покарання перевищує два роки, всі дозволи і ліцензії на керування транспортними засобами, володіння і носіння зброї відповідно втрачуть чинність.</p> <p>Стаття 48.</p> <p>1. Позбавлення права перебувати або відвідувати певні місця забороняє засудженому повертатися в місце, де він учинив злочин, або де проживає потерпілий чи його сім'я.</p> <p>2. Заборона наблизитися до потерпілого, членів його сім'ї та інших осіб, визначених Судом чи Трибуналом, забороняє засудженому наблизитися до них у будь-яких місцях, де вони знаходяться, а також наблизитися до місць їхнього проживання, місць роботи чи будь-яких інших місць, які вони зазвичай відвідують, а також перериває режим візитів, спілкування та перебування, встановлений відносно дітей цивільним рішенням суду до повного спливу терміну дії вироку.</p> <p>3. Заборона спілкуватися з потерпілим, членами його сім'ї та іншими особами, визначеними Судом чи Трибуналом, забороняє засудженому у будь-який спосіб встановлювати з ними письмовий, вербальний чи візуальний контакт.</p> <p>4. Суд чи Трибунал можуть постановити рішення про контроль указаних заходів за допомогою електронних чи будь-яких інших засобів подібної дії.</p> <p>Стаття 54.</p> <p>Покарання у виді позбавлення прав є додатковими у випадках, коли вони призначаються на додаток до інших покарань.</p>
<p>Стаття 56. Громадські роботи</p> <p>1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.</p> <p>2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до</p>	<p>Стаття 49.</p> <p>Роботи на користь суспільства, які не можуть призначатися без згоди засудженого, зобов'язують його надавати безоплатно свої послуги в певній сфері суспільно-корисної діяльності, яка може бути визначена залежно від злочину у виді роботи, пов'язаної із відшкодуванням заподіяної засудженим шкоди, допомоги чи сприяння потерпілим, а також у виді участі засудженого в</p>

<p>двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день.</p> <p>3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним особами з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.</p>	<p>навчальних майстернях і програмах перевиховання, трудових, культурних програмах, програмах по безпеці руху, статевого виховання та інших подібних програмах. Тривалість робіт не може перевищувати восьми годин на день. Умови робіт повинні відповідати таким вимогам:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) виконання робіт відбувається під контролем Суду або Пенітенціарного нагляду, які вимагатимуть надання відомостей про виконання робіт від Адміністрації, громадського об'єднання або асоціації, яким надаються відповідні послуги; 2) роботи не повинні принижувати гідність засудженого; 3) роботи на користь округу надаються Адміністрацією, яка укладає відповідні угоди із цього приводу; 4) засуджені користуються захистом згідно з пенітенціарним законодавством в області соціального захисту; 5) засуджений не повинен використовуватися для досягнення певних економічних цілей; <p>б) після проведення необхідної перевірки соціальні пенітенціарні служби повідомлять Судді пенітенціарного нагляду про значимі інциденти, що сталися протягом виконання вироку і в будь-якому разі, якщо засуджений:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) не з'являється на роботі протягом двох робочих днів, коли це є наслідком добровільного уникнення від виконання вироку; б) всупереч вимогам відповідального трудового центру продуктивність буде значно меншою мінімуму, що вимагається; в) засуджений відмовляється виконувати чи не виконує повторно і демонстративно інструкції відносно роботи, які надаються відповідальним трудовому центру; г) через будь-яку іншу причину, яка обумовлює відмову відповідальної особи від утримання засудженого в трудовому центрі. <p>Після вивчення відповідного повідомлення Суддя пенітенціарного нагляду може постановити рішення про продовження виконання вироку у тому ж самому трудовому центрі, в іншому трудовому центрі, чи про те, що засуджений не виконав умов вироку.</p> <p>У випадку невиконання умов вироку буде прийнято рішення</p>
---	---

	<p>згідно зі статтею 468 цього Кодексу;</p> <p>7) якщо засуджений був відсутній на роботі із поважних підстав, підтверджених належним чином, це не буде вважатися прогулом. Однак такі пропуски не будуть зараховані, який обчислюється відповідно до робочих днів, які дійсно були відпрацьовані в рамках встановленого строку суспільних робіт.</p>
<p>Стаття 61. Обмеження волі</p> <p>1. Покарання у виді обмеження волі полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці.</p> <p>2. Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років.</p> <p>3. Обмеження волі не застосовується до неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до чотирнадцяти років, до осіб, що досягли пенсійного віку, військовослужбовців строкової служби та до осіб з інвалідністю першої і другої групи.</p>	<p>Стаття 37.</p> <p>1. Обмеження волі застосовується на строк до шести місяців. Виконання покарання у виді обмеження волі зобов'язує засудженого постійно знаходитися вдома чи в місці, визначеному Судом в його вирок, чи пізніше в обґрунтованій постанові.</p> <p>Однак у випадках, коли обмеження волі є основним видом покарання, з огляду на повторність здійснення правопорушення, і якщо це прямо передбачено правовою нормою, Суд може винести вирок, згідно з яким обмеження волі буде змінене на тюремне ув'язнення протягом субот, неділь та святкових днів в найближчій до місця проживання засудженого пенітенціарній установі.</p> <p>2. На прохання засудженого, якщо обставини це дозволяють, після погодження з прокуратурою відповідний Суд чи Трибунал може прийняти рішення про відбування строку обмеження волі протягом субот та неділь чи перериватися на певний час.</p> <p>3. Якщо засуджений порушить умови відбування покарання у виді обмеження волі, Суд чи Трибунал прийме рішення згідно статті 468.</p> <p>4. Для гарантування виконання умов покарання у виді обмеження волі Суд чи Трибунал можуть винести постанову про застосування механічних або електромеханічних приладів для контролю місцезнаходження засудженого.</p>
<p>Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк</p> <p>1. Покарання у виді позбавлення волі полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-</p>	<p>Стаття 35.</p> <p>Покараннями у виді позбавлення волі є: тюремне ув'язнення, обмеження волі, особиста відповідальність за несплату штрафу.</p>

виконавчої установи закритого типу.

2. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною цього Кодексу.

Стаття 36.

1. Тюремне ув'язнення триває мінімум три місяці і максимум двадцять років, за винятком виключних випадків, указаних у цьому Кодексі.

Відбування строку ув'язнення, а також скорочення строку ув'язнення регулюються положеннями законів і цим Кодексом.

2. У випадках, коли строк ув'язнення перевищує п'ять років, Суд або Трибунал можуть постановити, щоб третя категорія класифікації режиму утримання засудженого не застосовувалася до відбуття ним половини строку ув'язнення.

У будь-якому випадку, якщо строк позбавлення волі перевищує п'ять років за повторні злочини третя категорія класифікації режиму утримання засудженого не може бути застосована до відбуття ним половини строку ув'язнення:

а) якщо злочин, пов'язаний із терористичними організаціями і угрупованнями і терористичними злочинами згідно з Главою VII Розділу XXII Книги II цього Кодексу;

б) злочини, вчинені кримінальною організацією або групою;

в) злочини визначені статтею 183;

г) злочини, визначені Главою V Розділу VIII Книги II цього Кодексу, якщо вік потерпілого менше тринадцяти років.

Наглядовий суддя після попереднього вивчення персонального позитивного прогнозування щодо соціальної реабілітації, зваживши у разі потреби особисті обставини і прогрес перевиховання, може прийняти рішення, з урахуванням думок Міністерства податків, пенітенціарних установ та інших заінтересованих осіб, про застосування загального режиму утримання засудженого за винятком випадків, указаних у попередньому пункті.

Стаття 38.

1. Якщо злочинець був ув'язненим, строк відбуття покарання обчислюється з дня, коли вирок вступив у законну силу.

2. Якщо злочинець не був ув'язненим, строк відбуття покарання обчислюється з моменту поміщення засудженого до відповідного закладу для відбуття покарання.

Розділ XIV
ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО
ХАРАКТЕРУ

Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру

Примусовими заходами медичного характеру є надання амбулаторної психіатричної допомоги, поміщення особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу, в спеціальний лікувальний заклад з метою її обов'язкового лікування, а також запобігання вчиненню нею суспільно небезпечних діянь.

Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру

Примусові заходи медичного характеру можуть бути застосовані судом до осіб:

- 1) які вчинили у стані неосудності суспільно небезпечні діяння;
- 2) які вчинили у стані обмеженої осудності кримінальні правопорушення;
- 3) які вчинили кримінальне правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку або під час відбування покарання.

Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру

1. Залежно від характеру та тяжкості захворювання, тяжкості вчиненого діяння, з урахуванням ступеня небезпечності психічно хворого для себе або інших осіб, суд може застосувати такі примусові заходи медичного характеру:

- 1) надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку;
- 2) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом;

Розділ IV
ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ
Глава I.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ

Стаття 95.

1. Запобіжні заходи призначаються Судом або Трибуналом за наявності достатніх підстав особам, про які йде мова у нижче наведеній Главі даного Кодексу, за наявності наступних умов:

- 1) особа вчинила діяння, визначене як злочин;
- 2) якщо, враховуючи вчинене діяння та особисті обставини суб'єкта, можна зробити висновок про здатність даної особи вчинити нові злочини.

2. Якщо покарання, яке може бути призначене за вчинений злочин, не пов'язане із позбавленням волі, Суд або Трибунал, що виносить вирок, може призначити тільки один або декілька запобіжних заходів, передбачених у статті 96.3 цього Кодексу.

Стаття 96.

1. Запобіжні заходи, що призначаються у відповідності з положеннями даного Кодексу, можуть передбачати або не передбачати позбавлення волі.

2. Заходами, що передбачають позбавлення волі є такі:

- 1) знаходження у психіатричному центрі;
- 2) знаходження в центрі лікування залежностей;
- 3) знаходження в спеціальному виховному центрі.

3. Заходами, які не передбачають позбавлення волі, є наступні:

- 1) професійна дискваліфікація.
- 2) депортація з національної території іноземців, які не мають законних підстав перебувати в Іспанії;
- 3) звільнення під нагляд.

3) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленим наглядом;

4) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом.

2. Надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку може бути застосоване судом стосовно особи, яка страждає на психічні розлади і вчинила суспільно небезпечне діяння, якщо особа за станом свого психічного здоров'я не потребує госпіталізації до закладу з надання психіатричної допомоги.

3. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги і лікування у примусовому порядку.

4. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленим наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, не пов'язане з посяганням на життя інших осіб, і за своїм психічним станом не становить загрози для суспільства, але потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах посиленого нагляду.

5. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, пов'язане з посяганням на життя інших осіб, а також щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння становить особливу небезпеку для суспільства і потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах суворого нагляду.

6. Якщо не буде визнано за необхідне застосування до психічно хворого примусових заходів медичного характеру, а також у разі припинення застосування таких заходів, суд може передати його на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом

4) Звільнення під нагляд родича. Звільнений за цієї умови залишається під опікою і наглядом визначеного родича, який візьме на себе такий обов'язок і буде його виконувати, підтримуючи зв'язок з Судом пенітенціарного нагляду, та без обмеження навчальної і трудової діяльності особи, яка знаходиться під наглядом;

5) Позбавлення права на керування транспортними засобами;

6) Позбавлення права володіти і носити зброю.

**Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (станом на 1 липня 2020 року)
і Загальної частини Кримінального кодексу Латвійської Республіки 1998 року (станом на 22 червня 2017 року)**

Кримінальний кодекс України Загальна частина	Кримінальний кодекс Латвійської Республіки Загальна частина
<p align="center">Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України</p> <p>1. Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від кримінально-протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання кримінальним правопорушенням.</p> <p>2. Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс України визначає, які суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили.</p>	<p align="center">Глава I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p align="center"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом.</p> <p>2. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.</p>	<p>Стаття 1. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. До кримінальної відповідальності притягується і карається лише така особа, яка є винною у вчиненні злочинного діяння, тобто яка з умислом (навмисно) або з необережності вчинила передбачене в цьому законі діяння, що має всі ознаки складу злочинного діяння.</p> <p>2. Особа може бути визнана винною у вчиненні злочинного діяння і на нього може бути покладене покарання за вироком суду і згідно з законом.</p> <p>3. У передбачених законом випадках особа визнається винною у вчиненні злочинного діяння, покарання визначається також прокурором, який складає інструкцію про покарання.</p>

<p>3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.</p>	<p>4. Діяння не може бути визнано злочинним із застосуванням законів за аналогією.</p> <p>5. Ніхто не може бути повторно засуджений чи покараний за злочин, за який він вже був виправданий або покараний прийнятою і такою, що набула чинності в порядку, встановленому законом, постановою по кримінальній справі або у справі про адміністративне правопорушення. Це не виключає повторного розгляду справи відповідно до закону, якщо констатовано нововиявлені обставини або якщо в ході попереднього розгляду допущено істотне порушення матеріальних або процесуальних норм, яке могло вплинути на результат справи.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ II</p> <p style="text-align: center;">ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p>Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність</p> <p>1. Законодавство України про кримінальну відповідальність становить Кримінальний кодекс України, який ґрунтується на Конституції України та загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права.</p> <p>2. Закони України про кримінальну відповідальність, прийняті після набрання чинності цим Кодексом, включаються до нього після набрання ними чинності.</p> <p>3. Кримінальна протиправність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом.</p> <p>4. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено.</p>	<p>4. Діяння не може бути визнано злочинним із застосуванням законів за аналогією. <i>(Стаття 1. Підстава кримінальної відповідальності)</i></p>

5. Закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням, що містяться в чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

6. Зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.

Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі

1. Закон про кримінальну відповідальність набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.

2. Кримінальна протиправність і караність, а також інші кримінально-правові наслідки діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, що діяв на час вчинення цього діяння.

3. Часом вчинення кримінального правопорушення визнається час вчинення особою передбаченої законом про кримінальну відповідальність дії або бездіяльності.

Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі

1. Закон про кримінальну відповідальність, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.

Стаття 5. Чинність Кримінального закону у часі

1. Злочинність та караність діяння (дії або бездіяльності) визначається за законом, який набув чинності і діяв під час вчинення цього діяння.

2. Закон, що усуває покарання за злочинне діяння, пом'якшує покарання або іншим чином сприяє особі, якщо тільки в законі не визначено інше, має зворотну силу, тобто поширювався на діяння, вчинені до набрання чинності даного закону, а також на особу, яка відбуває або відбула покарання, але має судимість.

3. Закон, який визнає діяння кримінально карним, посилює покарання або іншим чином не сприяє особі, немає зворотної дії.

4. Особа, яка вчинила злочин проти людства, злочин проти миру, воєнний злочин або брала участь у геноциді, підлягає покаранню незалежно від часу вчинення цього злочину.

2. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює кримінальну протиправність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має зворотної дії в часі.

3. Закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, має зворотню дію у часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.

4. Якщо після вчинення особою діяння, передбаченого цим Кодексом, закон про кримінальну відповідальність змінювався кілька разів, зворотню дію в часі має той закон, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.

Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України

1. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом.

2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України.

3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України.

4. Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які за законами України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких

Стаття 2. Чинність Кримінального закону на території Латвії

1. Особа, яка вчинила злочинне діяння на території Латвії, несе відповідальність згідно з цим законом.

2. Якщо злочинне діяння на території Латвії вчинено дипломатичним представником іноземної держави або іншою особою, яка згідно з чинними законами або обов'язковими для Латвійської Республіки міжнародними угодами не підлягає юрисдикції Латвійської Республіки, питання про притягнення цієї особи до кримінальної відповідальності вирішується дипломатичним шляхом або відповідно до міждержавних угод.

надана Верховною Радою України, не є підсудні у кримінальних справах судам України, в разі вчинення ними кримінального правопорушення на території України вирішується дипломатичним шляхом.

Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України

1. Громадяни України та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Якщо особи, зазначені у частині першій цієї статті, за вчинені кримінальні правопорушення зазнали кримінального покарання за межами України, вони не можуть бути притягнені в Україні до кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення.

Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України

1. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають в Україні відповідальності за цим Кодексом у випадках, передбачених міжнародними договорами або якщо вони

Стаття 4. Чинність Кримінального закону за межами території Латвії

1. Громадяни, негромадяни Латвії або іноземці, які мають постійний вид на проживання в Латвійській Республіці, за вчинення на території іншої держави або за межами території будь-якої держави діяння, незалежно від того, чи визнано воно чи ні у місці вчинення злочинним і караним, підлягають відповідальності на території Латвії згідно з цим законом.

1-1. За вчинення на території іншої держави або за межами будь-якої держави діяння, незалежно від того, визнано чи ні воно у місці вчинення злочинним і караним, якщо воно вчинене фізичною особою в інтересах, на користь зареєстрованої в Латвійській Республіці юридичної особи або в результаті неналежного нагляду або контролю юридичної особи, до юридичної особи можуть бути застосовані передбачені цим законом примусові заходи впливу.

2. Військовослужбовці Латвійської Республіки, які розміщені за межами Латвії, за злочинні діяння притягуються до відповідальності згідно з цим законом, якщо обов'язковими для Латвійської Республіки міжнародними договорами не передбачено інше.

3. Іноземці, які не мають постійного виду на проживання в Латвійській Республіці та які вчинили на території іншої держави тяжкі або особливо тяжкі злочини, спрямовані проти інтересів Латвійської Республіки або її жителів, незалежно від законодавства тієї країни, на території якої вчинено злочин, притягуються до кримінальної відповідальності згідно з цим законом, якщо вони не притягнуті до кримінальної відповідальності або не піддані до суду

вчинили передбачені цим Кодексом тяжкі або особливо тяжкі злочини проти прав і свобод громадян України або інтересів України.

2. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, також підлягають в Україні відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо вони за межами України вчинили у співучасті із службовими особами, які є громадянами України, будь-яке кримінальне правопорушення, передбачене у статтях 368, 368³, 368⁴, 369 і 369² цього Кодексу, або якщо вони пропонували, обіцяли, надали неправомірну вигоду таким службовим особам, або прийняли пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди чи одержали від них таку вигоду.

Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України

1. Вирок суду іноземної держави може бути врахований, якщо громадянин України, іноземець або особа без громадянства були засуджені за кримінальне правопорушення, вчинене за межами України, та знову вчинили кримінальне правопорушення на території України.

2. Відповідно до частини першої цієї статті рецидив кримінальних правопорушень, невідбуте покарання або інші правові наслідки вироку суду іноземної держави враховуються при кваліфікації нового кримінального правопорушення, призначенні покарання, звільненні від кримінальної відповідальності або покарання.

Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами

1. Громадяни України, які вчинили злочини поза межами України, не можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності та віддання до суду.

згідно з законами держави місця вчинення злочину.

4. Іноземці, які не мають постійного виду на проживання в Латвійській Республіці та які вчинили злочин на території іншої держави чи за межами території будь-якої держави, незалежно від законів держави за місцем вчинення злочину притягуються до відповідальності, згідно з цим законом у випадку, передбаченими обов'язковими для Латвійської Республіки міжнародними договорами, якщо за це діяння вони не притягнуті до кримінальної відповідальності або не піддані суду на території іншої держави.

(Стаття 4. Чинність Кримінального закону за межами території Латвії)

Відсутня

Відсутня

<p>2. Іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочини поза межами України і перебувають на території України, можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності і віддання до суду.</p> <p>3. Україна може перейняти кримінальне провадження, в якому судовими органами іноземної держави не ухвалено вирок, щодо громадян України та іноземців, які вчинили злочини за межами України і перебувають на території України, але які не можуть бути видані іноземній державі або у видачі яких відмовлено, якщо діяння, у зв'язку з яким запитується передача кримінального провадження, згідно з цим Кодексом визнається злочином.</p> <p>4. Виконання в Україні вироку іноземного суду чи міжнародної судової установи можливо, якщо діяння, внаслідок вчинення якого було ухвалено вирок, згідно з цим Кодексом визнається кримінальним правопорушенням або було б кримінальним правопорушенням у разі його вчинення на території України.</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p style="text-align: center;">Стаття 3. Чинність Кримінального закону на повітряних, морських і річкових судах за межами території Латвії</p> <p>Особа, яка вчинила злочин за межами території Латвії, перебуваючи на повітряному, морському чи річковому судні або іншому плавучому засобі пересування, якщо це засіб пересування зареєстрований у Латвійській Республіці та якщо обов'язковими для Латвійської Республіки міжнародними договорами не передбачено інше, притягується до відповідальності згідно з цим законом.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ III КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ</p> <p><i>Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення</i></p>	<p style="text-align: center;">Глава II ЗЛОЧИННЕ ДІЯННЯ</p> <p><i>Стаття 6. Поняття злочинного діяння</i></p>

<p>1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.</p> <p>2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.</p>	<p>1. Злочинним діянням визнається умисне (навмисно) або з необережності вчинене шкідливе діяння (дія або бездіяльність), яке передбачене цим законом і за вчинення якого загрожує кримінальне покарання.</p> <p>2. Не визнається злочинним діяння (дія або бездіяльність), яке має ознаки складу злочинного діяння, передбаченого цим законом, але яке було вчинено за обставин, що виключають кримінальну відповідальність.</p>
<p>Стаття 12. Класифікація кримінальних правопорушень</p> <p>1. Кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини.</p> <p>2. Кримінальним проступком є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.</p> <p>3. Злочини поділяються на нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі</p> <p>4. Нетяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше 10000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше 5 років.</p> <p>5. Тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше 25000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше 10 років.</p> <p>6. Особливо тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад 25000 неоподатковуваних</p>	<p>Стаття 7. Класифікація злочинних діянь</p> <p>1. Відповідно до характеру загрози приватним або громадським інтересам та шкоди злочинні діяння поділяються на кримінальні правопорушення (проступки) і злочини. Злочини поділяються наступним чином: менш тяжкі злочини, тяжкі злочини та особливо тяжкі злочини.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення (проступок) – це діяння, за яке цим законом передбачено позбавлення волі на строк від 15 днів, але не більше 3 місяців (короткострокове позбавлення волі), або вид більш м'якого покарання.</p> <p>3. Менш тяжким злочином є умисне діяння, за яке цим законом передбачено позбавлення волі на строк більше 3 місяців, але не більше 3 років, а також діяння, вчинене з необережності, за яке цим законом передбачено позбавлення волі на строк не більше 8 років.</p> <p>4. Тяжким злочином є умисне діяння, за яке цим законом передбачено позбавлення волі на строк більше 3 років, але не більше 8 років, а також діяння, вчинене з необережності, за яке цим законом передбачено позбавлення волі на строк понад 8 років.</p> <p>5. Особливо тяжким злочином є умисне діяння, за яке цим законом передбачено позбавлення волі на строк більше 8 років або</p>

<p>мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад 10 років або довічного позбавлення волі.</p> <p>7. Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається виходячи зі строку покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.</p>	<p>довічне ув'язнення.</p> <p>6. Якщо за злочин цим законом передбачено позбавлення волі на строк не більше 5 років, то за відповідний злочин ним може бути передбачений також вид більш м'якого покарання.</p>
<p>Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>1. Закінченим кримінальним правопорушенням визнається діяння, яке містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу.</p> <p>2. Незакінченим кримінальним правопорушенням є готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення.</p>	<p>Стаття 15. Закінчене і незакінчене злочинне діяння</p> <p>1. Закінченим визнається злочинне діяння, яке має усі ознаки складу злочинного діяння, передбачені цим законом.</p> <p>2. Готування до злочину та замах до злочину вважається незакінченим злочинним діянням.</p>
<p>Стаття 14. Готування до кримінального правопорушення</p> <p>1. Готуванням до кримінального правопорушення є підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення.</p> <p>2. Готування до кримінального проступку або злочину, за який статтею Особливої частини цього Кодексу передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років або інше, більш м'яке покарання, не тягне за собою кримінальної відповідальності.</p> <p>Стаття 15. Замах на кримінальне правопорушення</p> <p>1. Замахом на кримінальне правопорушення є вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо спрямованого на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього</p>	<p>3. Готуванням до злочину визнається підшукування або пристосування засобів чи знарядь або інше умисне створення сприятливих умов для вчинення умисного злочину, якщо при цьому воно не було продовжено з причин, що не залежать від волі винного. Кримінальна відповідальність настає тільки за готування до тяжкого або особливо тяжкого злочинів. (Стаття 15. Закінчене і незакінчене злочинне діяння)</p> <p>4. Замахом на злочин визнається умисна (усвідомлювана) дія (бездіяльність), які безпосередньо спрямовані на умисне його вчинення, якщо злочин не доведено до кінця з причин, що не залежать від волі винного. (Стаття 15. Закінчене і незакінчене злочинне діяння)</p>

<p>Кодексу, якщо при цьому кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.</p> <p>2. Замах на вчинення кримінального правопорушення є закінченим, якщо особа виконала усі дії, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця, але кримінальне правопорушення не було закінчено з причин, які не залежали від її волі.</p> <p>3. Замах на вчинення кримінального правопорушення є незакінченим, якщо особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила усіх дій, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.</p>	
<p>Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення і замах на кримінальне правопорушення настає за статтею 14 або 15 і за тією статтею Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає відповідальність за закінчене кримінальне правопорушення.</p> <p>Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні</p> <p>1. Добровільною відмовою є остаточне припинення особою за своєю волею готування до кримінального правопорушення або замаху на кримінальне правопорушення, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення кримінального правопорушення до кінця.</p> <p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення.</p>	<p>5. Відповідальність за готування до злочину або замах на злочин настає відповідно до тієї ж статті цього закону, яка передбачає відповідальність за конкретний злочин.</p> <p>6. За готування вчинити кримінальне правопорушення (проступок) особа не притягується до кримінальної відповідальності. <i>(Стаття 15. Закінчене і незакінчене злочинне діяння)</i></p> <p>Стаття 16. Добровільна відмова</p> <p>1. Добровільна відмова від вчинення злочинного діяння є повне припинення розпочатого злочинного діяння за волею особи, при усвідомленні ним, що існує можливість доведення злочинного діяння до кінця.</p> <p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від вчинення злочинного діяння, не притягується до кримінальної відповідальності. Така особа несе відповідальність тільки в тому випадку, якщо фактично вчинене нею діяння містить ознаки складу іншого злочинного діяння.</p>

Розділ IV
ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ)

Стаття 18. Суб'єкт кримінального правопорушення

1. Суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність.

2. Спеціальним суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, суб'єктом якого може бути лише певна особа.

3. Службовими особами є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом.

4. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного

Відсутня

<p>підприємства), іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), а також члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.</p>	
<p>Стаття 19. Осудність</p> <p>1. Осудною визнається особа, яка під час вчинення кримінального правопорушення могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними.</p> <p>2. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого цим Кодексом, перебувала в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки. До такої особи за рішенням суду можуть бути застосовані примусові заходи медичного характеру.</p> <p>3. Не підлягає покаранню особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але до постановлення вироку захворіла на психічну хворобу, що позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними. До такої особи за рішенням суду можуть застосовуватися примусові заходи медичного характеру, а після одужання така особа може підлягати покаранню.</p> <p>Стаття 20. Обмежена осудність</p> <p>1. Підлягає кримінальній відповідальності особа, визнана судом обмежено осудною, тобто така, яка під час вчинення кримінального правопорушення, через наявний у неї психічний розлад, не була</p>	<p>Стаття 13. Неосудність</p> <p>1. До кримінальній відповідальності не притягується особа, яка на час вчинення діяння знаходилася у стані неосудності, тобто внаслідок розладу душевної діяльності або слабоумства не здатна усвідомлювати свої дії або керувати ними.</p> <p>2. До особи, визнаної неосудною, суд може застосувати встановлені цим законом примусові заходи медичного характеру.</p> <p>Стаття 14. Обмежена осудність</p> <p>1. Якщо особа на час вчинення злочинного діяння внаслідок розладу психічної діяльності або слабоумства не могла повністю розуміти свої дії або повністю не керувала ними, тобто була у стані</p>

<p>здатна повною мірою усвідомлювати свої дії (бездіяльність) та (або) керувати ними.</p> <p>2. Визнання особи обмежено осудною враховується судом при призначенні покарання і може бути підставою для застосування примусових заходів медичного характеру.</p>	<p>обмеженої осудності, суд може пом'якшити покарання або звільнити таку особу від покарання відповідно до фактичних обставин вчинення злочинного діяння.</p> <p>2. До особи, яка була визнана обмежено осудною, суд застосовує передбачені цим законом примусові заходи медичного характеру.</p>
<p>Стаття 21. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції</p> <p>Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, підлягає кримінальній відповідальності.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність</p> <p>1. Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення кримінального правопорушення виповнилося 16 років.</p> <p>2. Особи, що вчинили кримінальні правопорушення у віці від 14 до 16 років, підлягають кримінальній відповідальності лише за умисне вбивство (статті 115-117), посягання на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною зі здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави (статті 112, 348, 379, 400, 443), умисне тяжке тілесне ушкодження (стаття 121, частина третя статей 345, 346, 350, 377, 398), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (стаття 122, частина друга статей 345, 346, 350, 377, 398), диверсію (стаття 113),</p>	<p>Стаття 11. Вік, з якого настає кримінальна відповідальність</p> <p>Кримінальній відповідальності підлягає фізична особа, яка на день вчинення кримінального правопорушення досягла 14 років. Малолітня особа, тобто особа, яка не досягла 14 років, не може бути притягнута до кримінальної відповідальності.</p>

<p>бандитизм (стаття 257), терористичний акт (стаття 258), захоплення заручників (статті 147 і 349), згвалтування (стаття 152), сексуальне насильство (стаття 153), крадіжку (стаття 185, частина перша статей 262, 308), грабіж (статті 186, 262, 308), розбій (стаття 187, частина третя статей 262, 308), вимагання (статті 189, 262, 308), умисне знищення або пошкодження майна (частина друга статей 194, 347, 352, 378, частини друга та третя статті 399), пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (стаття 277), угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 278), незаконне заволодіння транспортним засобом (частини друга, третя статті 289), хуліганство (стаття 296).</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ V ВИНА ТА ЇЇ ФОРМИ</p> <p>Стаття 23. Вина</p> <p>Виною є психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи бездіяльності, передбаченої цим Кодексом, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності.</p> <p>Стаття 24. Умисел і його види</p> <p>1. Умисел поділяється на прямий і непрямий.</p> <p>2. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.</p> <p>3. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.</p>	<p>Стаття 8. Форми вини</p> <p>1. Винним у злочинному діянні визнається лише особа, яка вчинила його умисно (навмисно) або з необережності.</p> <p>2. При визначенні форми вини особи, яка вчинила злочинне діяння, необхідно встановити психічне ставлення цієї особи по відношенню до об'єктивних елементів злочинного діяння.</p> <p>Стаття 9. Злочинне діяння, яке вчинене з умислом (навмисно)</p> <p>1. Злочинне діяння визнається вчиненим умисно (навмисно), якщо особа вчинила його з прямим або непрямим умислом.</p> <p>2. Злочинне діяння визнається вчиненим з прямим умислом, якщо особа усвідомлювала шкоду своєї (дії або бездіяльності шкоди) і свідомо його здійснювала або допускала, або усвідомила шкоду своєї дії або бездіяльності, передбачала шкідливі наслідки діяння і бажала їх настання.</p> <p>3. Злочинне діяння визнається вчиненим з непрямим умислом,</p>

	якщо особа усвідомлювала свої дії (або бездіяльність), передбачала шкідливі наслідки діяння, хоча і не бажала цих наслідків, проте свідомо допускала їх настання.
<p>Стаття 25. Необережність та її види</p> <p>1. Необережність поділяється на кримінальну протиправну самовпевненість та кримінальну протиправну недбалість.</p> <p>2. Необережність є кримінальною протиправною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення.</p> <p>3. Необережність є кримінальною протиправною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачити.</p>	<p>Стаття 10. Злочинне діяння, яке вчинено з необережності</p> <p>1. Злочинне діяння визнається вчиненим з необережності, якщо особа його вчинила зі злочинною самовпевненістю або злочинною недбалістю.</p> <p>2. Злочинне діяння визнається вчиненим із злочинною самовпевненістю, якщо особа не передбачала можливості настання шкідливих наслідків своєї дії або бездіяльності, але легковажно розраховувала на їх відвернення.</p> <p>3. Злочинне діяння визнається вчиненим із злочинною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання шкідливих наслідків своєї дії (або бездіяльності), хоча за конкретними обставинами діяння вона повинна була і могла передбачити вказані шкідливі наслідки.</p> <p>4. Передбачене цим законом діяння не підлягає кримінальному покаранню, якщо особа не передбачала, їй не треба було і вона не могла передбачити можливості настання шкідливих наслідків своєї дії або бездіяльності.</p>
<p align="center">Розділ VI СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ</p> <p>Стаття 26. Поняття співучасті</p> <p>Співучастю у кримінальному правопорушенні є умисна спільна участь декількох суб'єктів кримінального правопорушення у вчиненні умисного кримінального правопорушення.</p>	<p>Стаття 18. Участь декількох осіб у кримінальному злочині</p> <p>Спільна усвідомлена умисна участь двох або більше осіб в умисному вчиненні злочинного діяння є участю або співучастю.</p>
<p>Стаття 27. Види співучасників</p> <p>1. Співучасниками кримінального правопорушення, поряд із</p>	<p>Стаття 20. Співучасть</p> <p>1. Співучастю визнається усвідомлена дія або бездіяльність,</p>

виконавцем, є організатор, підбурювач та пособник.

2. Виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами кримінального правопорушення безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене цим Кодексом.

3. Організатором є особа, яка організувала вчинення кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організовувала приховування кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.

4. Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення.

5. Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню кримінального правопорушення іншими співучасниками, а також особа, яка заздалегідь обіцяла переховати особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, знаряддя чи засоби вчинення кримінального правопорушення, сліди кримінального правопорушення чи предмети, здобуті кримінально протиправним шляхом, придбати чи збути такі предмети або іншим чином сприяти приховуванню кримінального правопорушення.

6. Не є співучастю не обіцяне заздалегідь переховування особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, знарядь і засобів учинення кримінального правопорушення, слідів кримінального правопорушення чи предметів, здобутих кримінально протиправним шляхом, або придбання чи збут таких предметів. Особи, які вчинили такі діяння, підлягають кримінальній відповідальності лише у

завдяки якій особа (співучасник) спільно з іншою особою (виконавцем) брала участь в умисному вчиненні злочинного діяння, але /саме/ не є його безпосереднім виконавцем. Співучасниками злочинного діяння є його організатор, підбурювач, пособник.

Стаття 17. Виконавець злочинного діяння

Виконавцем вчинення злочинного діяння визнається особа, яка саме безпосередньо вчинила злочинне діяння або у його вчиненні використовувала іншу особу, яка згідно з умовами цього закону не підлягає кримінальній відповідальності.

Стаття 20. Співучасть

2. Організатором визнається особа, яка організувала вчинення злочинного діяння або керувала його вчиненням.

3. Підбурювачем визнається особа, яка схилила іншу особу вчинити злочинне діяння.

4. Пособником визнається особа, яка свідомо сприяє вчиненню злочинного діяння порадами, вказівками, наданням засобів або усуненням перешкод для його вчинення, а також особа, яка заздалегідь обіцяє переховати виконавців або співучасників злочинного діяння, знаряддя і засоби вчинення злочинного діяння, його сліди або предмети, здобуті злочинним шляхом, або заздалегідь обіцяє придбати або реалізувати такі предмети.

Стаття 22. Заздалегідь не обіцяне приховування і недонесення

1. Заздалегідь не обіцяне приховування виконавця або співучасника, а також заздалегідь не обіцяне приховування знарядь і засобів злочину, слідів злочину або заздалегідь не обіцяне приховування предметів, здобутих злочинним шляхом, і недонесення про злочин не є співучастю та кримінальна відповідальність за це настає лише у випадках, передбачених цим

<p>випадках, передбачених статтями 198 та 396 цього Кодексу.</p> <p>7. Не є співучастью обіцяне до закінчення вчинення кримінального правопорушення неповідомлення про достовірно відоме підготовлюване або вчинюване кримінальне правопорушення. Такі особи підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, коли вчинене ними діяння містить ознаки іншого кримінального правопорушення.</p>	<p>законом.</p> <p>2. За заздальгідь не обіцяне приховування і недонесення не несуть відповідальності наречені, подружжя, батьки, діти, брати та сестри, дідусі та бабусі, онуки особи, яка вчинила злочин, а також та особа, з якою спільно проживає інша фізична особа, яка вчинила злочин, та вони мають загальне (неподільне) господарство.</p> <p>3. У передбачених цим законом випадках за недонесення не несуть відповідальності й інші особи.</p>
<p>Стаття 28. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією</p> <p>1. Кримінальне правопорушення визнається таким, що вчинене групою осіб, якщо у ньому брали участь декілька (два або більше) виконавців без попередньої змови між собою.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (два або більше), які заздальгідь, тобто до початку кримінального правопорушення, домовилися про спільне його вчинення.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) кримінальних правопорушень, об'єднаних єдиним планом із розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи.</p> <p>4. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим злочинною організацією, якщо він вчинений стійким ієрархічним об'єднанням декількох осіб (п'ять і більше), члени якого або структурні частини</p>	<p>Стаття 19. Участь</p> <p>Участью (līdzdarīšanu) вважається усвідомлена злочинна дія, завдяки якій умисне злочинне діяння спільно, усвідомлюючи це, безпосередньо вчинили дві або більше осіб (тобто група). Кожен із цих осіб є учасником злочинного діяння (līdzdarītājs).</p> <p>Стаття 21. Організована група</p> <p>1. Організованою групою є об'єднання більше двох осіб, яке створено з метою спільного вчинення одного або декількох злочинів і учасники якого згідно з попередньою домовленістю між собою розділили обов'язки.</p> <p>2. Відповідальність за вчинення злочину в організованій групі настає для особи у передбачених цим законом випадках: створення групи та керівництва нею, участь у готуванні до тяжкого або особливо тяжкого злочину або у вчиненні злочину, незалежно від ролі особи у спільному вчиненні злочину.</p>

якого за попередньою змовою зорганізувалися для спільної діяльності з метою безпосереднього вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів учасниками цієї організації, або керівництва чи координації кримінально протиправної діяльності інших осіб, або забезпечення функціонування як самої злочинної організації, так і інших кримінально протиправних груп.

Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників

1. Виконавець (співвиконавець) підлягає кримінальній відповідальності за статтею Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає вчинене ним кримінальне правопорушення.

2. Організатор, підбурювач та пособник підлягають кримінальній відповідальності за відповідною частиною статті 27 і тією статтею (частиною статті) Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає кримінальне правопорушення, вчинене виконавцем.

3. Ознаки, що характеризують особу окремого співучасника кримінального правопорушення, ставляться в вину лише цьому співучасникові. Інші обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях Особливої частини цього Кодексу як ознаки кримінального правопорушення, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, ставляться в вину лише співучаснику, який усвідомлював ці обставини.

4. У разі вчинення виконавцем незакінченого кримінального правопорушення інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у незакінченому кримінальному правопорушенні.

5. Співучасники не підлягають кримінальній відповідальності за діяння, вчинене виконавцем, якщо воно не охоплювалося їхнім умислом.

Стаття 20. Співучасть

5. Співучасник злочинного діяння підлягає відповідальності згідно з тією ж статтею цього закону, яка передбачає відповідальність виконавця.

6. Індивідуальні ознаки складу злочинного діяння, які відносяться до відповідальності виконавця або співучасника злочинного діяння, не впливає на відповідальність інших учасників або співучасників.

7. Якщо співучасник не усвідомлював будь-яке з вчинених виконавцем та іншими співучасниками злочинних діянь, він не притягується за них до кримінальної відповідальності.

8. Якщо виконавцем злочинного діяння не було доведено до кінця з причин, що не залежать від його волі, співучасники несуть відповідальність за співучасть у замаху на відповідний злочин. Якщо виконавець не приступив до виконання злочину, співучасники несуть відповідальність за готування до відповідного злочину.

<p>Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації</p> <p>1. Організатор організованої групи чи злочинної організації підлягає кримінальній відповідальності за всі кримінальні правопорушення, вчинені організованою групою чи злочинною організацією, якщо вони охоплювалися його умислом.</p> <p>2. Інші учасники організованої групи чи злочинної організації підлягають кримінальній відповідальності за кримінальні правопорушення, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь, незалежно від тієї ролі, яку виконував у кримінальному правопорушенні кожен із них.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 31. Добровільна відмова співучасників</p> <p>1. У разі добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення виконавець (співвиконавець) не підлягає кримінальній відповідальності за наявності умов, передбачених статтею 17 цього Кодексу. У цьому випадку інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за готування до того кримінального правопорушення або замах на те кримінальне правопорушення, від вчинення якого добровільно відмовився виконавець.</p> <p>2. Не підлягають кримінальній відповідальності при добровільній відмові організатор, підбурювач чи пособник, якщо вони відвернули вчинення кримінального правопорушення або своєчасно повідомили відповідні органи державної влади про кримінальне правопорушення, що готується або вчиняється. Добровільною відмовою пособника є також ненадання ним засобів чи знарядь вчинення кримінального правопорушення або неусунення перешкод вчиненню кримінального правопорушення.</p> <p>3. У разі добровільної відмови будь-кого із співучасників</p>	<p>Стаття 20. Співучасть</p> <p>9. Добровільна відмова організатора і підбурювача від доведення злочинного діяння до кінця вважається такою тільки в тих випадках, якщо вони своєчасно зробили все можливе, щоб запобігти за їх участю вчинення задуманого злочинного діяння, і це діяння не вчинено. Пособник не підлягає кримінальній відповідальності, якщо він до початку вчинення злочинного діяння добровільно відмовився від надання обіцяної допомоги.</p>

<p>виконавець підлягає кримінальній відповідальності за готування до кримінального правопорушення або за замах на кримінальне правопорушення, залежно від того, на якій із цих стадій його діяння було припинено.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ VIII ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p style="text-align: center;">Глава III ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p>Стаття 28. Види обставин, що виключають кримінальну відповідальність</p> <p>Обставинами, що виключають кримінальну відповідальність, у випадках коли дії, вчинені за обставин, що відповідають ознакам складу злочинного діяння, передбаченого цим законом, є необхідною обороною, затримання з заподіянням особі шкоди, крайня необхідність, виправаний професійний ризик та виконання злочинного наказу чи злочинного розпорядження.</p>
<p>Стаття 36. Необхідна оборона</p> <p>1. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>2. Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості unikнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.</p> <p>3. Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту. Перевищення меж</p>	<p>Стаття 29. Необхідна оборона</p> <p>1. Необхідною обороною визнаються дії, які вчинені на захист інтересів держави або громадськості, або захист своїх прав чи іншої людини, а також на захист особи від нападу або загрози нападу шляхом заподіяння шкоди нападнику. Кримінальна відповідальність за ці дії наступає, якщо були перевищені межі необхідної оборони.</p> <p>2. Перевищенням меж необхідної оборони визнається явна невідповідність характеру захисту і небезпечності нападу, в результаті якого нападнику заподіюється шкода, що не була необхідна для запобігання або відбиття нападу.</p> <p>3. Заподіяння шкоди нападнику через необережність при відбитті нападу не підлягає кримінальному покаранню.</p> <p>4. Особа має право на необхідну оборону, незалежно від</p>

необхідної оборони тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.

4. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо через сильне душевне хвилювання, викликане суспільно небезпечним посяганням, вона не могла оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання чи обстановці захисту.

5. Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.

Стаття 37. Уявна оборона

1. Уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала наявність такого посягання.

2. Уявна оборона виключає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду лише у випадках, коли обстановка, що склалася, давала особі достатні підстави вважати, що мало місце реальне посягання, і вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення.

3. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення, але при цьому перевищила межі захисту, що дозволяються в умовах відповідного реального посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності як за перевищення меж необхідної оборони.

4. Якщо в обстановці, що склалася, особа не усвідомлювала, але

можливості уникнути посягання або звернутися до інших осіб за допомогою.

Стаття 30. Уявна оборона

1. Оборона вважається уявною в тому разі, якщо не було реального нападу, як зазначено у статті 29 цього Закону, а особа помилково вважала, що такий напад здійснюється.

2. У випадках, коли обставини події давали підставу для припущення, що вчиняється реальний напад, а особа, яка застосовувала засоби оборони, не усвідомлювала помилковості такого припущення, до того ж вона не могла і не повинна була усвідомлювати його помилковості, дії цієї особи розцінюються як необхідна оборона.

3. Особа, яка перевищила межі оборони, що були б допустимі в умовах відповідного фактичного нападу, несе відповідальність як за перевищення меж необхідної оборони.

4. Особа, яка завдала уявному нападнику шкоду з відповідними ознаками злочинного діяння і не усвідомлювала уявності нападу, хоча при конкретних обставинах вона повинна була і могла

могла усвідомлювати відсутність реального суспільно небезпечного посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності за заподіяння шкоди через необережність.

Стаття 38. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення

1. Не визнаються кримінально протиправними дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, і доставлення її відповідним органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання такої особи.

2. Перевищенням заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, визнається умисне заподіяння особі, що вчинила кримінальне правопорушення, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, має наслідком відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.

Стаття 39. Крайня необхідність

1. Не є кримінальним правопорушенням заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.

2. Перевищенням меж крайньої необхідності є умисне заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш

усвідомлювати його уявність, підлягає відповідальності за дане діяння як за злочин, вчинений з необережності.

Стаття 31. Затримання із заподіянням особі шкоди

1. Затриманням із заподіянням особі шкоди визнається дія, спрямована проти особи, яка вчинює або вчинила злочинне діяння. Кримінальна відповідальність за цю дію не наступає, якщо не допущена явна невідповідність заподіяної особі шкоди характеру злочину, непокори або опору.

2. Особа, яка під час проведення затримання, порушила умови, що застосовуються під час затримання, несе відповідальність за порушення таких умов.

3. Якщо дії, якими була заподіяна шкода затриманій особі, не були необхідними для її затримання, відповідальність за заподіяну шкоду настає на загальних підставах.

4. Заподіяння шкоди затриманому з необережності не підлягає кримінальному покаранню.

Стаття 32. Крайня необхідність

Крайньою необхідністю слід вважати таке діяння, яке особа здійснює для запобігання шкоді, що загрожує інтересам держави або суспільства, правам особи або декількох осіб, якщо у конкретних обставинах не вдалося запобігти шкоді іншими засобами і якщо заподіяна шкода менше тієї, яку було відвернено. Крайня необхідність виключає кримінальну відповідальність.

<p>значною, ніж відвернена шкода.</p> <p>3. Особа не підлягає кримінальній відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності, якщо внаслідок сильного душевного хвилювання, викликаного небезпекою, що загрожувала, вона не могла оцінити відповідність заподіяної шкоди цій небезпеці.</p> <p>Стаття 40. Фізичний або психічний примус</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.</p> <p>2. Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень статті 39 цього Кодексу.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження</p> <p>1. Дія або бездіяльність особи, що заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, визнається правомірною, якщо вона була вчинена з метою виконання законного наказу або розпорядження.</p> <p>2. Наказ або розпорядження є законними, якщо вони віддані відповідною особою в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>3. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка відмовилася виконувати явно кримінально протиправний наказ або розпорядження.</p>	<p>Стаття 34. Виконання злочинного наказу і злочинного розпорядження</p> <p>1. Виконання особою злочинного наказу або злочинного розпорядження є виправданим лише в тих випадках, коли особа не усвідомлювала злочинного характеру наказу чи розпорядження і його злочинний характер не був явним. Проте у таких випадках кримінальна відповідальність настає, якщо були вчинені злочини проти людства і світу, військові злочини чи геноцид.</p> <p>2. Особа, яка не виконала злочинного наказу чи розпорядження не несе кримінальної відповідальності.</p>

4. Особа, що виконала явно кримінально протиправний наказ або розпорядження, за діяння, вчинені з метою виконання такого наказу або розпорядження, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах.

5. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати кримінально протиправного характеру наказу чи розпорядження, то за діяння, вчинене з метою виконання такого наказу чи розпорядження, відповідальності підлягає тільки особа, що віддала кримінально протиправний наказ чи розпорядження.

Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком

1. Не є кримінальним правопорушенням діяння (дія або бездіяльність), яке заподіяло шкоду правоохоронюваним інтересам, якщо це діяння було вчинене в умовах виправданого ризику для досягнення значної суспільно корисної мети.

2. Ризик визнається виправданим, якщо мету, що була поставлена, не можна було досягти в даній обстановці дією (бездіяльністю), не поєднаною з ризиком, і особа, яка допустила ризик, обґрунтовано розраховувала, що вжиті нею заходи є достатніми для відвернення шкоди правоохоронюваним інтересам.

3. Ризик не визнається виправданим, якщо він завідомо створював загрозу для життя інших людей або загрозу екологічної катастрофи чи інших надзвичайних подій.

Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації

1. Не є кримінальним правопорушенням вимушене заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам особою, яка відповідно до закону виконувала спеціальне завдання, беручи участь в організованій

Стаття 33. Виправданий професійний ризик

1. Кримінальна відповідальність не настає за завдання шкоди через професійну діяльність, що має характер та ознаки злочинного діяння, якщо така діяльність була здійснена з метою досягнення суспільно корисної мети, якої неможливо було досягти за допомогою інших засобів. Пов'язаний з цією діяльністю професійний ризик вважається виправданим, якщо особа, яка дозволила ризик, вжила всіх заходів для запобігання шкоді інтересам, які охороняються кримінальним законом.

2. Ризик вважається не виправданим, якщо він свідомо був пов'язаний із загрозою життя кількох осіб або загрожував викликати екологічну або суспільну катастрофу.

Відсутня

<p>групі чи злочинній організації з метою попередження чи розкриття їх кримінально протиправної діяльності.</p> <p>2. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, підлягає кримінальній відповідальності лише за вчинення у складі організованої групи чи злочинної організації особливо тяжкого злочину, вчиненого умисно і поєданого з насильством над потерпілим, або тяжкого злочину, вчиненого умисно і пов'язаного з спричиненням тяжкого тілесного ушкодження потерпілому або настанням інших тяжких або особливо тяжких наслідків.</p> <p>3. Особа, яка вчинила злочин, що передбачений частиною другою цієї статті, не може бути засуджена до довічного позбавлення волі, а покарання у виді позбавлення волі не може бути призначене їй на строк, більший, ніж половина максимального строку позбавлення волі, передбаченого законом за цей злочин.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ X ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ</p> <p>Стаття 50. Поняття покарання та його мета</p> <p>1. Покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.</p> <p>2. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами.</p> <p>3. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.</p>	<p style="text-align: center;">Глава IV ПОКАРАННЯ</p> <p>Стаття 35. Покарання та його мета</p> <p>1. Покаранням, передбаченим у кримінальному законі, є примусовий захід, до якого особа, винна у вчиненні злочинного діяння, в межах цього закону від імені держави присуджується судом або у випадках, передбачених законом, визначається прокурором зі складанням інструкції про покарання.</p> <p>2. Метою покарання є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) захист громадської безпеки; 2) відновлення справедливості; 3) покарати винну особу за вчинене злочинне діяння; 4) ресоціалізація засудженої особи; 5) домогтися того, щоб засуджений та інші особи виконували закони і утримувалися від вчинення злочинних діянь.

<p>Стаття 51. Види покарань</p> <p>До осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, судом можуть бути застосовані такі види покарань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) штраф; 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 4) громадські роботи; 5) виправні роботи; 6) службові обмеження для військовослужбовців; 7) конфіскація майна; 8) арешт; 9) обмеження волі; 10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; 11) позбавлення волі на певний строк; 12) довічне позбавлення волі. 	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 52. Основні та додаткові покарання</p> <p>1. Основними покараннями є громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі.</p> <p>2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна.</p> <p>3. Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання.</p>	<p>Стаття 36. Види покарань</p> <p>1. Особі, яка вчинила злочинне діяння, може бути призначено одне з таких основних покарань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) (виключений з 01.12.2011. закону); 2) позбавлення волі; 3) (виключений з 13.12.2012. закону); 4) (виключений з 13.12.2012. закону); 5) примусові роботи; 6) штраф. <p>2. Крім основного покарання засудженому можуть бути призначені такі додаткові покарання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) конфіскація майна; 2) депортація з Латвійської Республіки;

<p>4. За одне кримінальне правопорушення може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом.</p> <p>5. Ухилення від покарання, призначеного вироком суду, має наслідком відповідальність, передбачену статтями 389 та 390 цього Кодексу.</p>	<p>2-1) примусові роботи; 3) штраф; 4) обмеження права; 5) (виключений з 08.07.2011. закону); 5-1) нагляд пробації; 6) (виключено з 13.12.2012. закону).</p> <p>3. Особі, яка вчинила кримінальне правопорушення (проступок), менш тяжкий злочин або тяжкий злочин, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі до 5 років, прокурор, складаючи інструкцію про покарання, може призначити штраф або примусові роботи, а також додаткові покарання – обмеження прав або нагляд пробації.</p> <p>4. Порядок відбуванням покарання встановлюється згідно з законом.</p>
<p>Стаття 53. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті.</p> <p>2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого кримінального правопорушення та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу, незалежно від граничного</p>	<p>Стаття 41. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошова сума, яка накладається судом або прокурором для сплати на користь держави протягом 30 днів, у встановлених цією статтею закону розмірах як основне покарання, а судом – також як додаткове покарання.</p> <p>2. Штраф як основне покарання відповідно до шкоди злочинного діяння і майнового стану винного визначається:</p> <p>1) за кримінальне правопорушення (проступок) – у розмірі від 3 до 100 встановлених в Латвійській Республіці мінімальних місячних заробітних плат;</p> <p>2) за менш тяжкий злочин – у розмірі від 5 до 1000 встановлених у Латвійській Республіці мінімальних місячних заробітних плат;</p> <p>3) за тяжкий злочин, за який цим законом передбачено позбавлення волі на строк не більше 5 років, – від 10 до 2000 встановлених в Латвійській Республіці мінімальних місячних заробітних плат.</p>

розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що таке кримінальне правопорушення вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу.

3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.

4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року.

5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років.

У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у таких межах:

- 1) від одного до п'яти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення нетяжкого злочину;
- 2) від п'яти до десяти років позбавлення волі – у випадку

2-1. Штраф визначається у такому розмірі, встановленому в Латвійській Республіці мінімальної місячної заробітної плати, яким він є на день винесення вироку, із зазначенням у вироку суми цього штрафу у грошових одиницях Латвійської Республіки. Прокурор може застосувати не більше половини від передбаченого частиною 2 цієї статті максимального розміру штрафу, з урахуванням встановленої в Латвійській Республіці мінімальної місячної заробітної плати на день, коли складається інструкція про покарання із зазначенням суми цього штрафу в грошових одиницях Латвійської Республіки.

2-2. Суд відповідно до шкоди злочинного діяння та майнового стану винного може визначити штраф як основне покарання також за вчинення такого тяжкого злочину, за який цим законом передбачається позбавлення волі на строк більше 5 років, і за вчинення особливо тяжкого злочину, якщо злочин не призвів до смерті людини, не заподіяв тяжких тілесних ушкоджень або розладу психічного здоров'я принаймні однієї людини або менш тяжких тілесних ушкоджень декільком особам, не пов'язаний з насильством або погрозою насильства, не пов'язаний із незаконним обігом наркотичних засобів і психотропних речовин і не був вчинений організованою групою, в розмірі від 300 до 10000 встановлених у Латвійській Республіці мінімальних місячних заробітних плат.

3. Штраф як додаткове покарання відповідно до шкоди злочинного діяння та майнового стану винного визначається у розмірі від 1 до 100 встановлених у Латвійській Республіці мінімальних місячних заробітних плат на момент винесення вироку із зазначенням суми цього штрафу в грошових одиницях Латвійської Республіки.

4. Майновий стан винного встановлюється шляхом оцінки його можливостей безпосередньої (негайної) сплати штрафу або отримання передбачуваного доходу, який дозволяє йому у встановлений законом період сплатити призначений штраф.

призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину;

3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину.

Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.

Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу

Засуджена за тяжкий чи особливо тяжкий злочин особа, яка має військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, може бути позбавлена за вироком суду цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

5. Сплату штрафу суд або прокурор відповідно можуть розстрочити або відкласти на термін, що не перевищує 1 року з дня, коли вирок або інструкція про покарання вступили в законну силу. Якщо штраф перевищує розмір 300 мінімальних місячних заробітних плат, його сплата може бути розділена судом або прокурором відповідно по строках або відкладена на термін не більш 3 років з дня, коли вирок або інструкція про покарання вступили в законну силу.

6. Несплатений у встановлений строк штраф, якщо він не перевищує розміру 30 мінімальних місячних заробітних плат, замінюється короткочасним позбавленням волі, з розрахунку 1 мінімальної місячної заробітної плати як 4 дні короткочасним позбавленням волі, але не більше 3 місяців; несплатений штраф, якщо він перевищує розмір 200 мінімальних місячних заробітних плат, замінюється позбавленням волі, з розрахунку 1 мінімальної місячної заробітної плати як 4 дні позбавлення волі, але не більше ніж на 1 рік; несплатений штраф, якщо він перевищує 200 мінімальних місячних заробітних плат, замінюється позбавленням волі, з розрахунку 1 мінімальної місячної заробітної плати як 5 днів позбавлення волі, але не більше ніж на 5 років.

7. Якщо штраф або його частина сплачуються у термін, коли засуджений замість штрафу відбуває покарання у виді позбавлення волі, він підлягає звільненню або тривалість позбавленням волі підлягає скороченню відповідно до сплаченої частини штрафу. При скороченні вказаним способом строку покарання у виді позбавлення волі строк позбавлення волі зараховується згідно зі встановленим судом співвідношенням.

Відсутня

Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

1. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене як основне покарання на строк від двох до п'яти років або як додаткове покарання на строк від одного до трьох років.

Позбавлення права обіймати певні посади як додаткове покарання у справах, передбачених Законом України "Про очищення влади", призначається на строк п'ять років.

2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання може бути призначене й у випадках, коли воно не передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу за умови, що з урахуванням характеру кримінального правопорушення, вчиненого за посадою або у зв'язку із заняттям певною діяльністю, особи засудженого та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за ним права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

3. При призначенні позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткового покарання до арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі на певний строк – воно поширюється на увесь час відбування основного покарання і, крім цього, на строк, встановлений вироком суду, що набрав законної сили. При цьому строк додаткового покарання обчислюється з моменту відбуття основного покарання, а при призначенні покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове до інших основних покарань, а також у разі застосування статті 77 цього Кодексу – з моменту набрання законної сили вироком.

Стаття 44. Обмеження прав

1. Обмеженням прав є позбавлення певних прав або встановлення такої заборони, яка не дозволяє особі використовувати певні права, обіймати певні посади, здійснювати певну професійну чи іншого роду діяльність, відвідувати певні місця або заходи.

2. Обмеження прав є додатковим покаранням, яке призначається судом або прокурором із складанням інструкції про покарання на строк від 1 року до 5 років з позбавленням передбаченого у відповідній статті Особливої частини права або призначенням заборони. З урахуванням виду та характеру злочинного діяння у спеціально передбачених Особливою частиною цього Закону випадках стосовно особи, права якої можуть бути обмежені, – і на більш тривалий строк, але не більше 10 років.

3. Відповідно до характеру злочинного діяння суд може встановити обмеження прав також у випадках, коли це покарання не передбачено санкцією відповідної статті Особливої частини цього Закону, або на додаток до обмеження прав, які передбачені санкцією відповідної статті Особливої частини цього Закону, встановити також інші обмеження прав.

4. Якщо особа, засуджена до позбавлення волі і з обмеженням прав, то вказана в цій статті заборона поширюється як на час, коли особа відбуває позбавлення волі, так і на визначений у вирокі час відбуття додаткового покарання, відраховуючи з дня, коли вона закінчує відбувати основне покарання. При визначенні цього додаткового покарання разом з умовним позбавленням волі строк відбування додаткового покарання розраховується з дня початку встановлення випробного строку. При визначенні цього додаткового покарання разом з іншими видами основних покарань строк відбування додаткового покарання розраховується з дня набуття чинності вироку або інструкції про покарання.

Стаття 56. Громадські роботи

1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.
2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день.
3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним особами з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.

Стаття 40. Примусові роботи

1. Примусовими роботами як основного або додаткового покарання є примусове залучення до громадських обов'язкових робіт, які засуджений або особа, якій примусові роботи призначені прокурором, із складанням інструкції про покарання, відбуває шляхом виконання у місцях проживання, що встановлені структурою виконання примусових робіт праці у вільний від основної роботи або навчання час без винагороди. Примусові роботи як основне покарання встановлюються на строк від 40 до 280 годин. Прокурор при складанні інструкції про покарання примусовими роботами може застосувати не більше половини від передбаченого цією статтею максимальної тривалості примусових робіт. Примусові роботи як додаткове покарання на строк від 40 до 100 годин можуть бути встановлені особам, які засуджені умовно.
2. Примусові роботи не застосовується до непрацездатних осіб.
3. Якщо особа, яка була засуджена до примусових робіт, або особа, якій примусові роботи призначені прокурором із складанням інструкції про покарання, злісно ухиляється від відбування покарання, суд замінює невідбуту частину покарання короткотривалим позбавленням волі з розрахунку 4 робочих години як 1 день короткотривалого позбавлення волі.
4. За пропозицією установи виконання покарання суд може звільнити особу, яка засуджена до примусових робіт або якій примусові роботи призначені прокурором із складанням інструкції про покарання, від виконання покарання, якщо примусові роботи встановлені на строк не менше ніж 80 годин, і якщо особа зразково виконує примусові роботи та інші покладені на неї обов'язки, і якщо фактично відбуто не менше половини встановленого покарання.

<p>Стаття 57. Виправні роботи</p> <p>1. Покарання у виді виправних робіт встановлюється на строк від шести місяців до двох років і відбувається за місцем роботи засудженого. Із суми заробітку засудженого до виправних робіт провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків.</p> <p>2. Виправні роботи не застосовуються до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, до непрацездатних, до осіб, що не досягли шістнадцяти років, та тих, що досягли пенсійного віку, а також до військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, працівників правоохоронних органів, нотаріусів, приватних виконавців, суддів, прокурорів, адвокатів, державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування.</p> <p>3. Особам, які стали непрацездатними після постановлення вироку суду, виправні роботи суд може замінити штрафом із розрахунку трьох встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за один місяць виправних робіт.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді службового обмеження застосовується до засуджених військовослужбовців, крім військовослужбовців строкової служби, на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також у випадках, коли суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замість обмеження волі чи позбавлення волі на строк не більше двох років призначити службове обмеження на той самий строк.</p> <p>2. Із суми грошового забезпечення засудженого до службового</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>обмеження провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків. Під час відбування цього покарання засуджений не може бути підвищений за посадою, у військовому званні, а строк покарання не зараховується йому в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання.</p>	
<p>Стаття 59. Конфіскація майна</p> <p>1. Покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються.</p> <p>2. Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки незалежно від ступеня їх тяжкості і може бути призначена лише у випадках, спеціально передбачених в Особливій частині цього Кодексу.</p> <p>3. Перелік майна, що не підлягає конфіскації, визначається законом України.</p> <p>Стаття 60. Арешт</p> <p>1. Покарання у виді арешту полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців.</p> <p>2. Військовослужбовці відбувають арешт на гауптвахті.</p>	<p>Стаття 42. Конфіскація майна</p> <p>1. Конфіскацією майна є примусове безоплатне вилучення майна, яке знаходиться у власності засудженого, у власність держави. Конфіскація майна може бути встановлена як додаткове покарання. Може бути конфісковане також майно, яке знаходиться у власності засудженого та яке передане ним іншій фізичній або юридичній особам.</p> <p>2. Конфіскація майна може бути встановлена тільки у випадках, передбачених Особливою частиною цього закону.</p> <p>3. При призначенні конфіскації майна суд, зокрема, конкретно вказує, яке саме майно підлягає конфіскації. При визначенні конфіскації майна за злочинне діяння проти безпеки дорожнього руху суд поширює її на транспортний засіб.</p> <p>4. Законом визначається те необхідне для засудженого майно або майно осіб, які перебувають на його утриманні, що не підлягає конфіскації.</p> <p>Стаття 39. Арешт</p> <p>(Виключений з 13.12.2012. закон, який набирає чинності з 01.04.2013.)</p>

3. Арешт не застосовується до осіб віком до шістнадцяти років, вагітних жінок та до жінок, які мають дітей віком до семи років.

Стаття 61. Обмеження волі

1. Покарання у виді обмеження волі полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці.

2. Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років.

3. Обмеження волі не застосовується до неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до чотирнадцяти років, до осіб, що досягли пенсійного віку, військовослужбовців строкової служби та до осіб з інвалідністю першої і другої групи.

Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців

1. Покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні призначається військовослужбовцям строкової служби, військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом, особам офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу, особам офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, військовослужбовцям, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім військовослужбовців-жінок), на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також якщо суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замінити позбавлення волі на строк не більше двох років триманням у дисциплінарному батальйоні на той самий строк.

2. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців

Відсутня

Відсутня

замість позбавлення волі не може застосовуватися до осіб, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі.

Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк

1. Покарання у виді позбавлення волі полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу.

2. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною цього Кодексу.

Стаття 64. Довічне позбавлення волі

1. Довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосувати позбавлення волі на певний строк.

2. Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку, а також у випадку, передбаченому частиною четвертою статті 68 цього Кодексу.

Стаття 38. Позбавлення волі

1. Позбавлення волі особи є примусовим утриманням особи в ув'язненні.

2. Позбавлення волі встановлюється на строк від 15 днів до 20 років.

2-1. У спеціально передбачених цим законом випадках, зокрема, за кримінальні правопорушення (проступки) і злочини, за які в цьому законі передбачене позбавлення волі на строк не більше 5 років, може бути визначено короткочасне позбавлення волі на строк до 3 місяців.

3. У спеціально передбачених цим законом випадках позбавлення волі може бути встановлено на все життя (довічне ув'язнення).

4. Строк позбавлення волі визначається в роках, місяцях і днях.

Відсутня

Відсутня

Стаття 43. Депортація з Латвійської Республіки

1. Громадянина іншої країни або особу, яка має постійний вид на проживання в іншій країні, може бути депортовано/а/ з Латвійської Республіки, якщо суд визнає, що, враховуючи обставини справи і особу винного, неприпустиме його перебування в Латвійській Республіці.

1-1. Депортація з Латвійської Республіки не поширюється на громадянина країни – учасниці Європейського Союзу, країн Європейської Економічної зони або Швейцарської Конфедерації, а також на його дружину, дітей віком до 21 року, батьків або особу, з якою він проживає разом із якою у нього є спільне (неподільне) господарство або яка знаходиться на його утриманні, за винятком випадків, коли суд визнає, що, з урахуванням обставин справи, характеру злочинного діяння і особи винного, його перебування в Латвійській Республіці створює серйозну загрозу для громадського порядку або національної безпеки. Якщо така особа перебувала в Латвійській Республіці протягом попередніх 10 років або є неповнолітньою, то стосовно неї депортація застосовується тільки в тому разі, якщо суд визнає, що, з урахуванням обставин справи, характеру злочинного діяння і особи винного, його перебування в Латвійській Республіці створює серйозну загрозу національній безпеці. Депортація з Латвійської Республіки до неповнолітнього застосовується також у разі, якщо це відповідає інтересам неповнолітнього згідно з обов'язковими для Латвійської Республіки міжнародними договорами.

2. Це покарання може застосовуватися як додаткове покарання разом із позбавленням волі або штрафом із встановленням заборони на в'їзд строком від 3 до 10 років із виконанням його після відбуття основного покарання або після дострокового звільнення від відбування покарання у встановленому законом порядку, або після вступу рішення в силу умовного покарання, або після набуття чинності вироку суду у разі умовного засудження строк відбування додаткового покарання починається з дня депортації особи з Латвійської Республіки.

Відсутня

Стаття 45-1. Нагляд пробації

1. Нагляд пробації є додатковим покаранням, яке призначається судом або прокурором, із складанням інструкції про покарання, як примусовий захід для забезпечення нагляду за поведінкою засудженої особи або особи, стосовно якої додаткове покарання визначається інструкцією прокурора про покарання в цілях сприяння ресоціалізації цієї особи і запобігання вчиненню нею нових злочинних діянь.

2. Нагляд пробації може бути застосований тільки у передбачених Особливою частиною цього закону випадках на строк від 1 року до 3 років. Прокурор при складанні інструкції про покарання може застосувати нагляд пробації не більше половини передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього закону максимального строку нагляду пробації. У спеціально передбачених випадках до особи може бути застосований нагляд пробації на більш тривалий період, але не більше 5 років.

3. Під час нагляду пробації засуджена особа або особа, щодо якої додаткове покарання визначається інструкцією прокурора про покарання, виконує встановлені Державною службою пробації певні обов'язки.

4. Якщо нагляд пробації застосовується разом із позбавленням волі, його виконання починається після відбуття основного покарання, а у разі призначення штрафу або примусових робіт – з моменту, коли набув чинності обвинувальний вирок суду або інструкція прокурора про покарання. У випадках, коли особа умовно-достроково звільнена з місць позбавлення волі покарання, виконання додаткового покарання у виді нагляду пробації починається з моменту закінчення нагляду за особою після умовно-дострокового звільнення.

5. Суд після отримання заяви Державної служби пробації може скоротити строк нагляду пробації або скасувати нагляд пробації.

	<p>6. Якщо засуджений або особа, щодо якої додаткове покарання застосовано інструкцією прокурора про покарання, під час відбування додаткового покарання вчиняє новий злочин, суд невідбуту частину строку додаткового покарання замінює на позбавлення волі і визначає остаточне покарання відповідно до статей 51, 52 цього Закону.</p> <p>7. Якщо особа, якій за вироком суду або інструкції прокурора про покарання встановлений нагляд пробації, без поважних причин порушує його правила, суд після отримання заяви Державної служби пробації може замінити невідбуту частину строку додаткового покарання шляхом розрахунку 2 дні нагляду пробації як 1 день позбавлення волі.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ XIV ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ</p> <p>Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру</p> <p>Примусовими заходами медичного характеру є надання амбулаторної психіатричної допомоги, поміщення особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу, в спеціальний лікувальний заклад з метою її обов'язкового лікування, а також запобігання вчиненню нею суспільно небезпечних діянь.</p>	<p style="text-align: center;">Глава VIII ПРИМУСОВІ ЗАХОДИ МЕДИЧНОГО ХАРАКТЕРУ</p> <p>Стаття 68. Примусові заходи медичного характеру</p> <p>1. До осіб, які вчинили передбачені цим Законом діяння, але страждають психічними розладами і визнані неосудними чи обмежено осудними, можуть бути застосовані такі примусові заходи медичного характеру:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) амбулаторне лікування в лікувальному закладі; 2) лікування в психіатричній лікарні (відділенні) загального типу; 3) медичне лікування під охороною в психіатричному стаціонарі спеціалізованого типу. <p>2. Якщо зазначена у частині першій цієї статті особа за характером вчиненого діяння і своїм психічним станом не становить небезпеки для суспільства, суд може передати її на піклування близьким або іншим особам, які здійснюють догляд за хворими, або під нагляд лікувального закладу за місцем проживання.</p>

<p>Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру</p> <p>Примусові заходи медичного характеру можуть бути застосовані судом до осіб:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) які вчинили у стані неосудності суспільно небезпечні діяння; 2) які вчинили у стані обмеженої осудності кримінальні правопорушення; 3) які вчинили кримінальне правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку або під час відбування покарання. <p>Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру</p> <p>1. Залежно від характеру та тяжкості захворювання, тяжкості вчиненого діяння, з урахуванням ступеня небезпечності психічно хворого для себе або інших осіб, суд може застосувати такі примусові заходи медичного характеру:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку; 2) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом; 3) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом; 4) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом. <p>2. Надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку може бути застосоване судом стосовно особи, яка страждає на психічні розлади і вчинила суспільно небезпечне діяння, якщо особа за станом свого психічного здоров'я не потребує госпіталізації</p>	<p>3. Зазначеним у частині першій цієї статті особам, які визнані обмежено осудними, може бути призначено лікування також у відповідних для цього місцях позбавлення волі.</p> <p>Стаття 69. Застосування примусових заходів медичного характеру до осіб, які знаходяться у стані неосудності</p> <p>1. Суд може застосувати передбачені цим Законом примусові заходи медичного характеру до осіб, які вчинили передбачені цим Законом діяння, перебуваючи в стані неосудності, або після вчинення дії чи винесення вироку захворіли психічною хворобою, яка позбавила їх можливості усвідомлювати свої дії або керувати ними, якщо ці особи за характером вчиненого ними діяння і своїм психічним станом становлять небезпеку для суспільства.</p> <p>2. Примусове лікування і тип лікувального закладу визначає суд залежно від того, якою психічною хворобою відповідна особа захворіла та який характер діяння цієї особи. При призначенні лікування в психіатричній лікарні (відділенні) її тип обирає лікувальний заклад.</p> <p>3. Особі, яка після вчинення злочинного діяння або винесення вироку захворіла на психічну хворобу, яка позбавила її можливості усвідомлювати свої дії або керувати ними, після одужання суд може призначити покарання, якщо не минув строк давності або відсутня інша підстава для його звільнення від кримінальної відповідальності та покарання.</p> <p>4. Застосування примусових заходів медичного характеру припиняється або вони змінюються судом за висновком лікувального закладу, якщо відповідна особа видужала або характер захворювання змінився настільки, що відпала необхідність у застосуванні таких заходів.</p> <p>4-1. Суд може змінити примусовий захід медичного характеру</p>
--	---

до закладу з надання психіатричної допомоги.

3. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги і лікування у примусовому порядку.

4. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, не пов'язане з посяганням на життя інших осіб, і за своїм психічним станом не становить загрози для суспільства, але потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах посиленого нагляду.

5. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, пов'язане з посяганням на життя інших осіб, а також щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння становить особливу небезпеку для суспільства і потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах суворого нагляду.

6. Якщо не буде визнано за необхідне застосування до психічно хворого примусових заходів медичного характеру, а також у разі припинення застосування таких заходів, суд може передати його на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.

Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру

1. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру здійснюється судом за заявою представника закладу з надання психіатричної допомоги (лікаря-

на більш обмежувальний запобіжний захід, якщо особа не виконує примусовий захід медичного характеру, накладений на неї.

5. Якщо такій особі після одужання присуджується покарання, час, протягом якого застосовувалися примусові заходи медичного характеру, зараховується в строк покарання.

Стаття 69-1. Примусові заходи медичного характеру за кількома рішеннями

Якщо людина, якій призначені примусові заходи медичного характеру, після його визначення вчиняє нове злочинне діяння, за яке їй призначені примусові заходи медичного характеру, суд додає раніше призначений примусовий захід медичного характеру до призначеного примусового заходу медичного характеру у новому рішенні, включаючи менш обмежувальний примусовий захід медичного характеру у більш обмежувальний захід.

Стаття 70. Застосування примусових заходів медичного характеру до осіб, які знаходяться у стані обмеженої осудності

Примусові заходи медичного характеру можуть бути застосовані також до осіб, які вчинили злочинні діяння, перебуваючи в стані обмеженої осудності. При засудженні такої особи до позбавлення волі лікування проводиться у відповідному для цього місці позбавлення волі. При засудженні такої особи без позбавлення волі суд зобов'язує його лікуватися в психіатричному лікувальному закладі за місцем проживання.

Відсутня

психіатра), який надає особі психіатричну допомогу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, що обґрунтовує необхідність продовження, зміни або припинення застосування таких примусових заходів.

Зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру може здійснюватися судом також за заявою особи, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, її захисника або законного представника у разі, якщо така особа за станом свого здоров'я не може усвідомлювати свої дії (бездіяльність) чи керувати ними, в тому числі не може усвідомлено подати до суду відповідну заяву. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів закладу, в якому особі надається психіатрична допомога, або, у разі наявності, висновок обраного нею незалежного лікаря-психіатра.

2. Особи, до яких застосовані примусові заходи медичного характеру, підлягають огляду комісією лікарів-психіатрів не рідше одного разу на 6 місяців для вирішення питання про наявність підстав для звернення до суду із заявою про припинення або про зміну застосування такого заходу. У разі відсутності підстав для припинення або зміни застосування примусового заходу медичного характеру представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, направляє до суду заяву, до якої додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження застосування примусового заходу медичного характеру. У разі необхідності продовження застосування примусового заходу медичного характеру понад 6 місяців представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, повинен направити до суду за місцем знаходження закладу з надання психіатричної допомоги заяву про продовження застосування примусового заходу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження надання особі такої психіатричної допомоги. В подальшому продовження застосування примусового

заходу медичного характеру проводиться кожного разу на строк, який не може перевищувати 6 місяців.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру, мають право звертатися до суду із заявою про зміну або припинення застосування примусових заходів медичного характеру не частіше одного разу на 6 місяців та незалежно від того, чи розглядалося судом це питання в зазначений період.

Особа, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, має право звернутися до обраного нею незалежного лікаря-психіатра з метою отримання висновку про стан свого психічного здоров'я. У висновку незалежного лікаря-психіатра мають бути зазначені підстави для зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. У разі відсутності таких підстав у висновку обґрунтовується необхідність продовження застосування примусових заходів медичного характеру.

3. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через змінення психічного стану особи на краще, суд може передати її на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.

4. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через видужання особи, які вчинили кримінальні правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку, підлягають покаранню на загальних засадах, а особи, які захворіли на психічну хворобу під час відбування покарання, можуть підлягати подальшому відбуванню покарання.

Стаття 96. Примусове лікування

1. Примусове лікування може бути застосоване судом, незалежно від призначеного покарання, до осіб, які вчинили кримінальні правопорушення та мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб.

Відсутня

2. У разі призначення покарання у виді позбавлення волі або обмеження волі примусове лікування здійснюється за місцем відбування покарання. У разі призначення інших видів покарань примусове лікування здійснюється у спеціальних лікувальних закладах.

Стаття 96¹. Спеціальна конфіскація

1. Спеціальна конфіскація полягає у примусовому безоплатному вилученні за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим Кодексом, за умови вчинення умисного кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбаченого частиною першою статті 150, статтю 154, частинами другою і третьою статті 159¹, частиною першою статті 190, статтю 192, частиною першою статей 204, 209¹, 210, частинами першою і другою статей 212, 212¹, частиною першою статей 222, 229, 239¹, 239², частиною другою статті 244, частиною першою статей 248, 249, частинами першою і другою статті 300, частиною першою статей 301, 302, 310, 311, 313, 318, 319, 362, статтю 363, частиною першою статей 363¹, 364¹, 365² цього Кодексу.

2. Спеціальна конфіскація застосовується на підставі:

- 1) обвинувального вироку суду;
- 2) ухвали суду про звільнення особи від кримінальної відповідальності;
- 3) ухвали суду про застосування примусових заходів медичного характеру;
- 4) ухвали суду про застосування примусових заходів виховного характеру.

3. У випадках, коли об'єктом спеціальної конфіскації є майно, вилучене з цивільного обороту, вона може бути застосована на підставі:

- 1) ухвали суду про закриття кримінального провадження з інших

Стаття 70-10. Поняття спеціальної конфіскації майна

Спеціальною конфіскацією майна є примусове безоплатне відчуження у власність держави отриманого злочинним шляхом майна або предмета вчинення злочинного діяння, або майна, пов'язаного зі злочинним діянням. Спеціальна конфіскація майна не є кримінальним покаранням.

підстав, аніж звільнення особи від кримінальної відповідальності;

2) ухвали суду, постановленої в порядку частини дев'ятої статті 100 Кримінального процесуального кодексу України, за клопотанням слідчого чи прокурора, якщо кримінальне провадження закривається ними.

Стаття 96². Випадки застосування спеціальної конфіскації

1. Спеціальна конфіскація застосовується у разі, якщо гроші, цінності та інше майно:

1) одержані внаслідок вчинення кримінального правопорушення та/або є доходами від такого майна;

2) призначалися (використовувалися) для схиляння особи до вчинення кримінального правопорушення, фінансування та/або матеріального забезпечення кримінального правопорушення або винагороди за його вчинення;

3) були предметом кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), а у разі, коли його не встановлено, – переходять у власність держави;

4) були підшукані, виготовлені, пристосовані або використані як засоби чи знаряддя вчинення кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), який не знав і не міг знати про їх незаконне використання.

2. У разі якщо гроші, цінності та інше майно, зазначені у частині першій цієї статті, були повністю або частково перетворені в інше майно, спеціальній конфіскації підлягає повністю або частково перетворене майно. Якщо конфіскація грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у частині першій цієї статті, на момент прийняття судом рішення про спеціальну конфіскацію неможлива внаслідок їх використання або неможливості виділення з набутого законним шляхом майна, або відчуження, або з інших причин, суд виносить рішення про конфіскацію грошової суми, що відповідає вартості такого майна.

3. Спеціальна конфіскація застосовується також у разі, коли особа

Стаття 70-11. Конфіскація майна, отриманого злочинним шляхом

1. Отриманим злочинним шляхом майном є майно, яке прямо або опосередковано надійшло у власність або володіння особи в результаті здійснення злочинного діяння.

2. Якщо вартість майна не співрозмірна із законними доходами особи і особа не доводить, що майно отримано законним шляхом, одержаним злочинним шляхом майном може бути визнано також майно, що належить особі, яка:

1) вчинила злочин, спрямований за своїм характером на отримання матеріального чи іншого блага;

2) є учасником організованої групи або підтримує її;

3) пов'язана з тероризмом.

3. Отриманим злочинним шляхом майном може бути визнано також майно, яке знаходиться в розпорядженні іншої такої особи, яка підтримує постійні сімейні, господарські та інші майнові відносини з зазначеною в пункті другою цієї статті особою, якщо вартість майна, що знаходиться в розпорядженні цієї особи не співрозмірна з його законними доходами і якщо особа не доводить, що майно отримано законним шляхом.

4. Отримане злочинним шляхом майно, кошти, отримані особою від реалізації такого майна, а також плоди, отримані в результаті використання отриманого злочинним шляхом майна, конфіскуються, якщо вони не повинні бути повернуті власнику або законному власнику.

Стаття 70-12. Конфіскація предмета вчинення злочинного діяння

не підлягає кримінальній відповідальності у зв'язку з недосягненням віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, або неосудністю, або звільняється від кримінальної відповідальності чи покарання з підстав, передбачених цим Кодексом, крім звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

4. Гроші, цінності, в тому числі кошти, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових установах, інше майно, зазначені в цій статті, підлягають спеціальній конфіскації у третьої особи, якщо вона набула таке майно від підозрюваного, обвинуваченого, особи, яка переслідується за вчинення суспільно небезпечного діяння у віці, з якого не настає кримінальна відповідальність, або в стані неосудності, чи іншої особи безоплатно, за ринкову ціну або за ціну вищу чи нижчу ринкової вартості, і знала або повинна була і могла знати, що таке майно відповідає будь-якій із ознак, зазначених у пунктах 1-4 частини першої цієї статті.

Вищезазначені відомості щодо третьої особи повинні бути встановлені в судовому порядку на підставі достатності доказів.

Спеціальна конфіскація не може бути застосована до майна, яке перебуває у власності добросовісного набувача.

5. Спеціальна конфіскація не застосовується до грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у цій статті, які згідно із законом підлягають поверненню власнику (законному володільцю) або призначені для відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.

Відсутня

1. Предметом вчинення злочинного діяння є знаряддя і засоби, які були призначені або використані для вчинення злочинного діяння.

2. Предмети вчинення злочинного діяння конфіскуються.

Стаття 70-13. Конфіскація майна, пов'язаного зі злочинним діянням

1. Пов'язаним зі злочинним діянням майном є заборонені в обігу речі або речі, походження або належність яких у конкретній кримінальній справі не з'ясовані, або таке майно, що належить особі, яка вчинила злочинне діяння, яке у зв'язку із вчиненням злочинним діянням не може бути залишено у власності особи.

2. Пов'язане із злочинним діянням майно конфіскується.

3. Тварини можуть бути конфісковані, якщо у зв'язку із вчиненням злочинним діянням вони не можуть бути залишені у власності особи, яка вчинила злочинне діяння.

4. Конфіскації може підлягати транспортний засіб, що належить особі, яка вчинила злочинне діяння, якщо злочинне діяння проти безпеки руху вчинено під впливом алкоголю, наркотичних, психотропних, токсичних або інших п'яних речовин.

Стаття 70-14. Заміна майна, що підлягає конфіскації

1. Якщо предмет вчинення злочинного діяння належить іншій особі, може бути стягнута вартість предмета вчинення злочинного діяння.

2. Якщо отримане злочинним шляхом майно відчужено,

	<p>знищено, приховано або замасковано і його неможливо конфіскувати, може бути стягнута вартість майна, що підлягає конфіскації.</p> <p>3. Якщо до особи застосовано конфіскацію отриманого злочинним шляхом майна, це майно може бути замінено фінансовими коштами, відповідними вартості цього майна. Не дозволяється замінити майно, яке має історичну, художню або наукову цінність.</p> <p>4. Якщо отримане злочинним шляхом майно неможливо конфіскувати, то якщо воно відчужено, знищено, приховано або замасковано і у особи, яка вчинила злочинне діяння, немає іншого майна, на яке накладається стягнення, конфіскованим може бути:</p> <p>1) майно, яке після початку злочинного діяння було відчужене особою іншій особі безкоштовно або за вартістю істотно нижчою або істотно вищою за ринкову вартість;</p> <p>2) спільне майно особи, яка вчинила злочинне діяння, і його дружини, якщо тільки щонайменше за 1 рік до початку злочинного діяння не встановлено роздільність майна подружжя;</p> <p>3) майно, що належить іншій особі, з якою у особи, що вчинила злочинне діяння, є спільне (неподільне) господарство, якщо це майно отримано після початку злочинного діяння.</p>
<p align="center">Розділ XIV¹ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ</p> <p>Стаття 96³. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру</p> <p>1. Підставами для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру є:</p> <p>1) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 209 і 306, частинах першій і другій статті 368³, частинах першій і другій статті 368⁴, статтях 369 і 369² цього Кодексу;</p>	<p align="center">Глава VIII-1 ПРИМУСОВІ ЗАХОДИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ</p> <p>Стаття 70-1. Підстави для застосування до юридичної особи примусового заходу впливу</p> <p>За передбачене Особливою частиною цього Закону злочинне діяння до юридичної особи приватного права, в тому числі до державного суспільного капіталу або суспільного капіталу самоврядувань, а також до службових осіб суд або в передбачених законом випадках прокурор може застосувати примусовий захід впливу, якщо діяння в інтересах юридичної особи, на користь цієї</p>

2) незабезпечення виконання покладених на її уповноважену особу законом або установчими документами юридичної особи обов'язків щодо вжиття заходів із запобігання корупції, що призвело до вчинення будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 209 і 306, частинах першій і другій статті 368³, частинах першій і другій статті 368⁴, статтях 369 і 369² цього Кодексу;

3) вчинення її уповноваженою особою від імені юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 258-258⁵ цього Кодексу;

4) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 109, 110, 113, 146, 147, частинами другою – четвертою статті 159¹, статтями 160, 260, 262, 436, 437, 438, 442, 444, 447 цього Кодексу;

5) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 255, 343, 345, 347, 348, 349, 376-379, 386 цього Кодексу.

Примітка 1. Під уповноваженими особами юридичної особи слід розуміти службових осіб юридичної особи, а також інших осіб, які відповідно до закону, установчих документів юридичної особи чи договору мають право діяти від імені юридичної особи.

2. Кримінальні правопорушення, передбачені статтями 109, 110, 113, 146, 147, частинами другою – четвертою статті 159¹, статтями 160, 209, 255, 260, 262, 306, 343, 345, 347, 348, 349, частинами першою і другою статті 368³, частинами першою і другою статті 368⁴, статтями 369, 369², 376, 379, 386, 436, 437, 438, 442, 444, 447 цього Кодексу, визнаються вчиненими в інтересах юридичної особи, якщо вони призвели до отримання нею неправомірної вигоди або створили умови для отримання такої вигоди, або були спрямовані на ухилення від передбаченої законом відповідальності.

особи або внаслідок його неналежного нагляду або контролю вчинила фізична особа, яка діяла індивідуально або в якості члена колегіальної структури відповідного юридичної особи:

1) на підставі права представляти юридичну особу або діяти за його дорученням;

2) на підставі права приймати рішення від імені юридичної особи;

3) при здійсненні контролю за діяльністю юридичної особи

Стаття 12. Відповідальність фізичної особи у справі юридичної особи

За злочинне діяння, яке фізична особа вчинила у інтересах юридичної особи приватного права, на користь цієї особи або в результаті його неналежного нагляду або контролю, відповідна фізична особа притягується до кримінальної відповідальності, а до юридичної особи можуть застосовуватися передбачені цим Законом примусові заходи впливу.

Стаття 96⁴. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру

1. Заходи кримінально-правового характеру, у випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 96³ цього Кодексу, можуть бути застосовані судом до підприємства, установи чи організації, крім державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, організацій, створених ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного чи місцевого бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, а також міжнародних організацій.

2. Заходи кримінально-правового характеру, у випадках, передбачених пунктами 3-5 частини першої статті 96³ цього Кодексу, можуть бути застосовані судом до суб'єктів приватного та публічного права резидентів та нерезидентів України, включаючи підприємства, установи чи організації, державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, організації, створені ними у встановленому порядку, фонди, а також міжнародні організації, інші юридичні особи, що створені у відповідності до вимог національного чи міжнародного права.

Якщо держава або суб'єкт державної власності володіє часткою більше 25 відсотків в юридичній особі або юридична особа знаходиться під ефективним контролем держави чи суб'єкта державної власності, то дана юридична особа несе цивільну відповідальність у повному обсязі за неправомірно отриману вигоду та шкоду, заподіяну кримінальним правопорушенням, що вчинене державою, суб'єктами державної власності або державного управління.

3. У разі реорганізації юридичних осіб, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, заходи кримінально-правового характеру можуть бути застосовані до їх правонаступників, до яких перейшли майно, права та обов'язки, пов'язані з вчиненням злочинів, зазначених пунктами 1-5 частини першої статті 96³ цього Кодексу.

Стаття 96⁵. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру

1. Юридична особа звільняється від застосування до неї заходів кримінально-правового характеру, якщо з дня вчинення її уповноваженою особою будь-якого кримінального правопорушення, зазначеного у статті 96³ цього Кодексу, і до дня набрання вироком законної сили минули такі строки:

- 1) три роки – у разі вчинення кримінального проступку;
- 2) п'ять років – у разі вчинення нетяжкого злочину;
- 3) десять років – у разі вчинення тяжкого злочину;
- 4) п'ятнадцять років у разі вчинення особливо тяжкого злочину.

2. Перебіг давності застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру зупиняється, якщо її уповноважена особа, яка вчинила будь-яке кримінальне правопорушення, зазначене у статті 96³ цього Кодексу, переходується від органів досудового слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та її місцезнаходження невідоме. У таких випадках перебіг давності відновлюється з дня встановлення місцезнаходження цієї уповноваженої особи.

3. Перебіг давності застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру переривається, якщо до закінчення передбачених у частинах першій та другій цієї статті строків її уповноважена особа повторно вчинила будь-яке кримінальне правопорушення, зазначене у статті 96³ цього Кодексу.

4. Обчислення давності в цьому разі починається з дня вчинення уповноваженою особою юридичної особи будь-якого кримінального правопорушення, зазначеного у статті 96³ цього Кодексу. При цьому строки давності обчислюються окремо за кожне кримінальне правопорушення.

Стаття 96⁶. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб

1. До юридичних осіб судом можуть бути застосовані такі заходи кримінально-правового характеру:

- 1) штраф;

Стаття 70-9. Строки давності

1. Строк давності у процесі застосування примусового заходу впливу обчислюється з дня вчинення злочинного діяння до моменту, коли юридичну особу повідомляють про початок процесу застосування примусового заходу впливу, з дотриманням встановлених у пунктах 2-6 частини першої статей 56 та статей 57 цього Закону строків.

2. Вирок або інструкція прокурора про примусовий захід впливу не підлягає виконанню, якщо з дня, коли він вступив в законну силу, минуло 5 років.

Стаття 70-2. Види примусових заходів впливу, які застосовуються до юридичної особи

1. До юридичної особи можуть бути призначені такі примусові заходи впливу:

- 1) ліквідація;

<p>2) конфіскація майна; 3) ліквідація.</p> <p>2. До юридичних осіб штраф та ліквідація можуть застосовуватися лише як основні заходи кримінально-правового характеру, а конфіскація майна – лише як додатковий. При застосуванні заходів кримінально-правового характеру юридична особа зобов'язана відшкодувати нанесені збитки та шкоду в повному обсязі, а також розмір отриманої неправомірної вигоди, яка отримана або могла бути отримана юридичною особою.</p> <p>Стаття 96⁷. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошова сума, що сплачується юридичною особою на підставі судового рішення. Суд застосовує штраф виходячи з двократного розміру незаконно одержаної неправомірної вигоди.</p> <p>2. У разі, коли неправомірну вигоду не було одержано, або її розмір неможливо обчислити, суд, залежно від ступеня тяжкості кримінального правопорушення, вчиненого уповноваженою особою юридичної особи, застосовує штраф у таких розмірах: за кримінальний проступок – від п'яти до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; за нетяжкий злочин – від десяти до двадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; за тяжкий злочин – від двадцяти до сімдесяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;</p>	<p>2) обмеження прав; 3) конфіскація майна; 4) грошове стягнення.</p> <p>2. До юридичної особи може бути застосовано один або декілька передбачених частиною першою цієї статті примусових заходів впливу. При застосуванні ліквідації інші примусові заходи впливу не призначаються.</p> <p>3. Порядок виконання примусових заходів впливу визначається відповідно до закону.</p> <p>4. За передбачене Особливою частиною цього Закону кримінальне правопорушення (проступок), менш тяжкий злочин або тяжкий злочин, за який передбачено покарання у виді позбавлення волі до 5 років, до юридичної особи як примусовий захід впливу прокурор при складанні інструкції про примусовий захід впливу може призначити грошове стягнення або обмеження прав.</p> <p>Стаття 70-6. Грошове стягнення</p> <p>1. Грошове стягнення – це грошова сума, яку суд або прокурор зобов'язує сплатити на користь держави протягом 30 днів у розмірі, встановленому цією статтею.</p> <p>1-1. Грошове стягнення згідно зі шкодою злочинного діяння та майновим станом юридичної особи встановлюється:</p> <p>1) за кримінальне правопорушення (проступок) – у розмірі від 5 до 10000 встановлених у Латвійській Республіці мінімальних місячних заробітних плат; 2) за менш тяжкий злочин – в розмірі від 10 до 50000 встановлених у Латвійській Республіці мінімальних місячних заробітних плат; 3) за тяжкий злочин – у розмірі від 20 до 75000 встановлених у Латвійській Республіці мінімальних місячних заробітних плат; 4) за особливо тяжкий злочин – у розмірі від 30 до 100000 встановлених у Латвійській Республіці мінімальних місячних</p>
--	---

<p>за особливо тяжкий злочин – від сімдесяти п’яти до ста тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.</p> <p>3. З урахуванням майнового стану юридичної особи суд може застосувати штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до трьох років.</p>	<p>заробітних плат.</p> <p>1-2. На момент винесення постанови сума грошового стягнення вказується у постанові у грошових одиницях Латвійської Республіки. Прокурор в інструкції про примусовий захід впливу може застосувати не більше половини від передбаченого цією статтею максимального розміру грошового стягнення з урахуванням встановленої в Латвійській Республіці мінімальної місячної заробітної плати на момент, коли складається ця інструкція.</p> <p>2. Грошові стягнення, які накладаються на юридичну особу, сплачуються за рахунок цієї особи.</p> <p>3. Сплата грошового стягнення може бути розподілена судом або прокурором на строки або відкладена на строк, що не перевищує 1 року з дня, коли постанова або інструкція про примусовий захід впливу вступила в законну силу.</p> <p>4. Якщо грошове стягнення не сплачено, примусовий захід впливу виконується в примусовому порядку.</p>
<p>Стаття 96⁸. Конфіскація майна</p> <p>1. Конфіскація майна полягає у примусовому безоплатному вилученні у власність держави майна юридичної особи і застосовується судом у разі ліквідації юридичної особи згідно з цим Кодексом.</p> <p>Стаття 96⁹. Ліквідація</p> <p>1. Ліквідація юридичної особи застосовується судом у разі вчинення її уповноваженою особою будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 109, 110, 113, 146, 147, 160,</p>	<p>Стаття 70-5. Конфіскація майна</p> <p>1. Конфіскацією майна є примусове безоплатне відчуження у власність держави майна, що перебуває у власності юридичної особи.</p> <p>2. Суд при призначенні конфіскації майна конкретно вказує, яке саме майно підлягає конфіскації.</p> <p>3. (Виключено з 14.03.2013. закону).</p> <p>4. Може бути конфісковане майно юридичної особи, яке передано нею іншій особі.</p> <p>Стаття 70-3. Ліквідація</p> <p>1. Ліквідацією є примусове припинення діяльності юридичної особи.</p> <p>2. Юридична особа підлягає ліквідації тільки в тих випадках,</p>

209, 255, 258-258⁵, 260, 262, 306, 436, 436¹, 437, 438, 442, 444, 447 цього Кодексу.

Відсутня

Стаття 96¹⁰. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру

1. При застосуванні до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру судом враховуються ступінь тяжкості вчиненого її уповноваженою особою кримінального правопорушення, ступінь здійснення кримінально протиправного наміру, розмір завданої шкоди, характер та розмір неправомірної вигоди, яка отримана або могла бути отримана юридичною особою, вжиті юридичною особою заходи для запобігання кримінального правопорушення.

Стаття 96¹¹. Застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру за сукупністю кримінальних правопорушень

1. За сукупністю кримінальних правопорушень в межах одного провадження суд, застосувавши до юридичної особи заходи кримінально-правового характеру за кожне кримінальне правопорушення окремо, визначає остаточний основний захід шляхом поглинення менш суворого заходу більш суворим.

якщо юридична особа спеціально створюється для вчинення злочинного діяння або якщо вчинено тяжкий або особливо тяжкий злочин.

3. При ліквідації юридичної особи у власність держави без відшкодування відчужується все наявне в його власності майно.

Стаття 70-4. Обмеження прав

(1) Обмеженням прав є позбавлення певних прав або дозволу або встановлення такої заборони, яка не дозволяє юридичній особі використовувати певні права, отримувати державну підтримку або допомогу, брати участь у процедурі закупівлі від імені держави або органів самоврядування, виконувати певний вид діяльності на строк від 1 року до 10 років.

Стаття 70-8. Умови застосування примусових засобів примусового впливу до юридичної особи

1. При визначенні виду примусового заходу впливу враховується характер злочинного діяння і завдана їм шкода.

2. При визначенні примусового заходу впливу дотримуються таких умов:

- 1) фактичні дії юридичної особи;
- 2) характер і наслідки дій юридичної особи;
- 3) заходи, вжиті юридичною особою, щоб запобігти вчиненню злочинного діяння;
- 4) розмір, рід занять та фінансове становище юридичні особи;
- 5) заходи, вжиті юридичною особою, щоб відшкодувати завдані збитки або усунути заподіяну шкоду;
- 6) чи має юридична особа мирову угоду з потерпілим.

3. Якщо до юридичної особи, відповідно до частини 2 статті 70-2 цього закону, застосовуються декілька примусових засобів впливу, то кожне з них виконується самостійно.

4. У кримінальній справі про декілька самостійних злочинних діянь

<p>2. При застосуванні до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру за злочин за наявності невиконаного заходу за попереднім вироком (вироками) суду кожне з них виконується самостійно, крім випадків застосування судом ліквідації юридичної особи згідно з цим Кодексом.</p>	<p>суд при винесенні вироку або прокурор при складанні інструкції про примусовий засіб впливу визначає юридичній особі примусовий захід впливу окремо за кожне злочинне діяння. У такому разі остаточна сукупність застосування примусових заходів впливу визначається за сукупністю злочинних діянь у наступному порядку:</p> <ol style="list-style-type: none">1) із включенням більш легкого грошового стягнення до більш тяжкого або з повним чи частковим їх складанням;2) з повним складанням обмежень прав;3) з повним складанням конфіскації майна. <p>5. Якщо юридична особа після набуття чинності вироку суду або інструкції прокурора про примусовий захід впливу, але до повного виконання примусового заходу впливу бере участь у новому кримінальному процесі щодо застосування примусового заходу впливу, то суд до нового рішення про застосування примусового заходу впливу приєднує невідбуту частину примусового заходу впливу за попереднім рішенням суду або прокурора у такому порядку:</p> <ol style="list-style-type: none">1) з повним або частковим складанням грошового стягнення;2) з повним складанням обмежень прав;3) з повним складанням конфіскації майна. <p>6. Якщо була застосована ліквідація, то у випадках, передбачених у частинах четвертій і п'ятій цієї статті, інші примусові заходи впливу включаються до ліквідації.</p> <p>7. У випадках, передбачених частинами четвертою і п'ятою цієї статті, загальний розмір або строк примусового заходу впливу не може перевищувати максимального розміру або строку примусового заходу впливу, який передбачено за більш тяжкий із вчинених злочинних діянь, але не більше ніж на половину від максимального розміру або строку примусового заходу впливу, який передбачений за більш тяжкий із вчинених злочинних діянь. Прокурор при складанні інструкції про примусовий захід впливу загальний розмір або строк примусового заходу впливу не може встановити більше максимального розміру або строку примусового заходу впливу, який передбачено за найбільш тяжкий із вчинених злочинних діянь.</p>
--	--

**Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 р. (станом на 1 липня 2020 р.)
і Загальної частини Кримінального кодексу Республіки Польща (станом на 1 січня 2020 року)**

Кримінальний кодекс України Загальна частина	Кримінальний кодекс Республіки Польща Загальна частина
<p align="center">Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України</p> <p>1. Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від кримінально-протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання кримінальним правопорушенням.</p> <p>2. Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс України визначає, які суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили.</p>	<p align="center">Глава І ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ</p> <p align="center"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом.</p> <p>2. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.</p>	<p>Стаття 1.</p> <p>§ 1. Кримінальній відповідальності підлягає лише особа, яка вчинила діяння, заборонене під загрозою покарання законом, який діяв на час його вчинення.</p> <p>§ 2. Не є злочином заборонене діяння, суспільна шкідливість якого незначна.</p> <p>§ 3. Не скоює злочин особа, яка вчинила заборонене діяння, якщо не можна поставити йому в провину скоєне на момент його вчинення.</p>

<p>3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.</p>	<p>Стаття 2. Кримінальній відповідальності за злочин, вчинений шляхом бездіяльності, що спричинило наслідок, підлягає тільки той, на кого було покладено правовий обов'язок, особливо обов'язок щодо запобігання наслідків.</p> <p>Стаття 3. Покарання й інші заходи, передбачені в цьому Кодексі, застосовуються з урахуванням принципу гуманізму, особливо поваги гідності людини.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ II</p> <p style="text-align: center;">ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p>Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність</p> <p>1. Законодавство України про кримінальну відповідальність становить Кримінальний кодекс України, який ґрунтується на Конституції України та загально визнаних принципах і нормах міжнародного права.</p> <p>2. Закони України про кримінальну відповідальність, прийняті після набрання чинності цим Кодексом, включаються до нього після набрання ними чинності.</p> <p>3. Кримінальна протиправність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом.</p> <p>4. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено.</p> <p>5. Закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням, що містяться в чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>6. Зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.</p>	
<p>Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.</p> <p>2. Кримінальна протиправність і караність, а також інші кримінально-правові наслідки діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, що діяв на час вчинення цього діяння.</p> <p>3. Часом вчинення кримінального правопорушення визнається час вчинення особою передбаченої законом про кримінальну відповідальність дії або бездіяльності.</p>	<p>Стаття 6.</p> <p>§ 1. Злочин вважається вчиненим в той час, коли особа вчинила діяння або не вчинила дію, яку була зобов'язана вчинити.</p> <p>§ 2. Злочин вважається вчиненим в тому місці, де особа вчинила діяння або не вчинила дію, яку зобов'язана була вчинити, або там, де настав або за задумом винного мав настати наслідок.</p>
<p>Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.</p> <p>2. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює кримінальну протиправність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має зворотної дії в часі.</p>	<p>Стаття 4.</p> <p>§ 1. Якщо під час винесення вироку діє інший закон ніж той, який діяв під час вчинення злочину, застосовується новий закон, проте слід застосовувати раніше діючий закон, якщо він є більш сприятливим для винного.</p> <p>§ 2. Якщо згідно з новим законом за діяння, щодо якого винесено вирок, передбачається покарання, верхня межа якого нижче покарання, призначеного за вироком, термін покарання знижується до верхньої межі покарання, передбаченого за таке діяння в новому законі.</p> <p>§3. Якщо згідно з новим законом за діяння, щодо якого винесено вирок, не передбачено покарання позбавленням волі, покарання позбавленням волі, що підлягає виконанню, замінюється штрафом або покаранням обмеженням волі з розрахунку: один</p>

<p>3. Закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, має зворотну дію у часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p> <p>4. Якщо після вчинення особою діяння, передбаченого цим Кодексом, закон про кримінальну відповідальність змінювався кілька разів, зворотну дію в часі має той закон, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p>	<p>місяць позбавлення волі дорівнює 60-денним ставкам штрафу або 2 місяцям обмеження волі.</p> <p>§ 4. Якщо згідно з новим законом за діяння, щодо якого винесено вирок, не передбачено покарання, судимість вважається знятою.</p>
<p>Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України</p> <p>1. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України.</p> <p>4. Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які за законами України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не є підсудні у кримінальних справах судам України, в разі вчинення ними кримінального правопорушення на території України вирішується дипломатичним шляхом.</p>	<p>Стаття 5.</p> <p>Польський кримінальний закон застосовується до особи, яка вчинила заборонене діяння на території Республіки Польща, а також на польському водному або повітряному судні, за винятком випадків, коли міжнародним договором, стороною якого є Республіка Польща, встановлено інше.</p>

<p>Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Громадяни України та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.</p> <p>2. Якщо особи, зазначені у частині першій цієї статті, за вчинені кримінальні правопорушення зазнали кримінального покарання за межами України, вони не можуть бути притягнені в Україні до кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають в Україні відповідальності за цим Кодексом у випадках, передбачених міжнародними договорами або якщо вони вчинили передбачені цим Кодексом тяжкі або особливо тяжкі злочини проти прав і свобод громадян України або інтересів України.</p> <p>2. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, також підлягають в Україні відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо вони за межами України вчинили у співучасті із службовими особами, які є громадянами України, будь-яке кримінальне правопорушення, передбачене у <u>статтях 368, 368³, 368⁴, 369 і 369²</u> цього Кодексу, або якщо вони пропонували, обіцяли, надали неправомірну вигоду таким службовим особам, або прийняли пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди чи одержали від них таку вигоду.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України</p> <p>1. Вирок суду іноземної держави може бути врахований, якщо громадянин України, іноземець або особа без громадянства були засуджені за кримінальне правопорушення, вчинене за межами України, та знову вчинили кримінальне правопорушення на території України.</p> <p>2. Відповідно до частини першої цієї статті рецидив кримінальних правопорушень, невідбуте покарання або інші правові наслідки вироку суду іноземної держави враховуються при кваліфікації нового кримінального правопорушення, призначенні покарання, звільненні від кримінальної відповідальності або покарання.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами</p> <p>1. Громадяни України, які вчинили злочини поза межами України, не можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності та віддання до суду.</p> <p>2. Іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочини поза межами України і перебувають на території України, можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності і віддання до суду.</p> <p>3. Україна може перейняти кримінальне провадження, в якому судовими органами іноземної держави не ухвалено вирок, щодо громадян України та іноземців, які вчинили злочини за межами України і перебувають на території України, але які не можуть бути видані іноземній державі або у видачі яких відмовлено, якщо діяння, у зв'язку з яким запитується передача кримінального провадження, згідно з цим Кодексом визнається злочином.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>4. Виконання в Україні вироку іноземного суду чи міжнародної судової установи можливо, якщо діяння, внаслідок вчинення якого було ухвалено вирок, згідно з цим Кодексом визнається кримінальним правопорушенням або було б кримінальним правопорушенням у разі його вчинення на території України.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ III КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ</p> <p>Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення</p> <p>1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.</p> <p>2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.</p>	<p>Стаття 7.</p> <p>§ 1. Протиправним діянням є злочини та проступки.</p> <p>§ 2. Злочином є діяння, за яке передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк не менше 3 років або більш суворе покарання.</p> <p>§ 3. Проступком є діяння, за яке передбачено штраф понад 30 односторонніх ставок, покарання у вигляді обмеження волі або покарання у вигляді позбавлення волі на строк більш ніж на один місяць.</p>
<p>Стаття 12. Класифікація кримінальних правопорушень</p> <p>1. Кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини.</p> <p>2. Кримінальним проступком є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.</p> <p>3. Злочини поділяються на нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі.</p> <p>4. Нетяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія</p>	<p>Стаття 8.</p> <p>Злочин може бути вчинений тільки умисно; проступок може бути вчинений також неумисно, якщо це встановлено законом.</p>

<p>чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років.</p> <p>5. Тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років.</p> <p>6. Особливо тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі.</p> <p>7. Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається виходячи зі строку покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.</p>	
<p>Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>1. Закінченим кримінальним правопорушенням визнається діяння, яке містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу.</p> <p>2. Незакінченим кримінальним правопорушенням є готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення.</p>	<i>Відсутня</i>
<p>Стаття 14. Готування до кримінального правопорушення</p> <p>1. Готуванням до кримінального правопорушення є підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників</p>	<p>Стаття 16.</p> <p>§ 1. Готування має місце тільки тоді, коли особа з метою здійснення забороненого діяння вживає заходів щодо створення умов для вчинення цього діяння, безпосередньо спрямованого на його</p>

<p>або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення.</p> <p>2. Готування до кримінального проступку або злочину, за який статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років або інше, більш м'яке покарання, не тягне за собою кримінальної відповідальності.</p>	<p>виконання, особливо якщо з тією ж метою вступає в змову з іншою особою, набуває або готує засоби вчинення, збирає інформацію або готує план дій.</p> <p>§ 2. Готування карається тільки тоді, коли це встановлено законом.</p>
<p>Стаття 15. Замах на кримінальне правопорушення</p> <p>1. Замахом на кримінальне правопорушення є вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо спрямованого на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу, якщо при цьому кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.</p> <p>2. Замах на вчинення кримінального правопорушення є закінченим, якщо особа виконала усі дії, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця, але кримінальне правопорушення не було закінчено з причин, які не залежали від її волі.</p> <p>3. Замах на вчинення кримінального правопорушення є незакінченим, якщо особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила усіх дій, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.</p>	<p>Стаття 13.</p> <p>§ 1. Відповідальності за замах підлягає той, хто з наміром вчинити заборонене діяння спрямовує свої дії безпосередньо на його виконання, яке, однак, не доводиться до кінця.</p> <p>§ 2. Замах має місце і тоді, коли винний не усвідомлював, що доведення злочину до кінця є неможливим через відсутність предмета, придатного для вчинення злочинного діяння, або у зв'язку з використанням засобу, непридатного для здійснення забороненого діяння.</p>
<p>Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення і замах на кримінальне правопорушення настає за <u>статтею 14</u> або <u>15</u> і за тією статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу, яка передбачає відповідальність за закінчене кримінальне правопорушення.</p>	<p>Стаття 14.</p> <p>§ 1. Суд призначає покарання за замах в межах санкції, встановленої за даний злочин.</p> <p>§ 2. У випадку, передбаченому в ст. 13 § 2, суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання і навіть відмовитися від його призначення.</p>

<p>Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні</p> <p>1. Добровільною відмовою є остаточне припинення особою за своєю волею готування до кримінального правопорушення або замаху на кримінальне правопорушення, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення кримінального правопорушення до кінця.</p> <p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення.</p>	<p>Стаття 15.</p> <p>§ 1. Не підлягає покаранню за замах той, хто добровільно відмовився від виконання діяння або запобіг настанню наслідків від забороненого діяння.</p> <p>§ 2. Суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання до особи, яка добровільно намагалася запобігти настанню наслідків, що є ознакою забороненого діяння.</p> <p>Стаття 17.</p> <p>§ 1. Не підлягає покаранню за готування той, хто добровільно від нього відмовився, особливо коли знищив підготовлені засоби або запобіг їх використанню в майбутньому; у разі вступу в змову з іншою особою з метою здійснення забороненого діяння не підлягає покаранню той, хто зробив істотні зусилля, спрямовані на запобігання вчиненню злочину.</p> <p>§ 2. Не підлягає покаранню за приготування особа, на яку розповсюджується ст. 15 § 1.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ IV</p> <p style="text-align: center;">ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ</p> <p style="text-align: center;">ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО</p> <p style="text-align: center;">ПРАВОПОРУШЕННЯ)</p> <p>Стаття 18. Суб'єкт кримінального правопорушення</p> <p>1. Суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність.</p> <p>2. Спеціальним суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, суб'єктом якого може бути лише певна особа.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>3. Службовими особами є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом.</p> <p>4. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), а також члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.</p>	
<p>Стаття 19. Осудність</p> <p>1. Осудною визнається особа, яка під час вчинення кримінального правопорушення могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними.</p> <p>2. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого цим Кодексом, перебувала в стані неосудності, тобто не могла</p>	<p>Стаття 31.</p> <p>§ 1. Не вчиняє злочину той, хто через психічне захворювання, розумову відсталість чи з інших психічних розладів не міг на момент вчинення злочину розуміти значення свого діяння або керувати власною поведінкою.</p> <p>§ 2. Якщо на момент вчинення злочину здатність розуміти значення діяння або керувати поведінкою були значною мірою обмежені, суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання.</p>

<p>усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки. До такої особи за рішенням суду можуть бути застосовані примусові заходи медичного характеру.</p> <p>3. Не підлягає покаранню особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але до постановлення вироку захворіла на психічну хворобу, що позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними. До такої особи за рішенням суду можуть застосовуватися примусові заходи медичного характеру, а після одужання така особа може підлягати покаранню</p>	<p>§ 3. Положення § 1 та 2 не застосовуються, якщо винний довів себе до стану сп'яніння або інтоксикації, що призводить до втрати або звуження свідомості, стану, який він передбачив або міг передбачити.</p>
<p>Стаття 20. Обмежена осудність</p> <p>1. Підлягає кримінальній відповідальності особа, визнана судом обмежено осудною, тобто така, яка під час вчинення кримінального правопорушення, через наявний у неї психічний розлад, не була здатна повною мірою усвідомлювати свої дії (бездіяльність) та (або) керувати ними.</p> <p>2. Визнання особи обмежено осудною враховується судом при призначенні покарання і може бути підставою для застосування примусових заходів медичного характеру.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 21. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції</p> <p>Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, підлягає кримінальній відповідальності</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність</p> <p>1. Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення кримінального правопорушення виповнилося шістнадцять років.</p> <p>2. Особи, що вчинили кримінальні правопорушення у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років, підлягають кримінальній відповідальності лише за умисне вбивство (<u>статті 115-117</u>), посягання на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави (<u>статті 112, 348, 379, 400, 443</u>), умисне тяжке тілесне ушкодження (<u>стаття 121, частина третя статей 345, 346, 350, 377, 398</u>), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (<u>стаття 122, частина друга статей 345, 346, 350, 377, 398</u>), диверсію (<u>стаття 113</u>), бандитизм (<u>стаття 257</u>), терористичний акт (<u>стаття 258</u>), захоплення заручників (<u>статті 147 і 349</u>), згвалтування (<u>стаття 152</u>), сексуальне насильство (<u>стаття 153</u>), крадіжку (<u>стаття 185, частина перша статей 262, 308</u>), грабіж (<u>статті 186, 262, 308</u>), розбій (<u>стаття 187, частина третя статей 262, 308</u>), вимагання (<u>статті 189, 262, 308</u>), умисне знищення або пошкодження майна (<u>частина друга статей 194, 347, 352, 378, частини друга та третя статті 399</u>), пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (<u>стаття 277</u>), угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (<u>стаття 278</u>), незаконне заволодіння транспортним засобом (<u>частини друга, третя статті 289</u>), хуліганство (<u>стаття 296</u>).</p>	<p>Стаття 10.</p> <p>§ 1. Положення цього Кодексу поширюється на тих, кому на момент вчинення забороненого діяння виповнилося 17 років.</p> <p>§ 2. Неповнолітні, які після досягнення 15-річного віку вчинили заборонені діяння, зазначені у ст. 134, ст. 148 § 1, 2 або 3, ст. 156 § 1 або 3, ст. 163 § 1 або 3, ст. 166, ст. 173 § 1 або 3, ст. 197 § 3 або 4, ст. 223 § 2, ст. 252 § 1 або 2 та в ст. 280, можуть нести відповідальність за правилами, вказаними в цьому Кодексі, якщо це дозволяють обставини справи та рівень розвитку винного та його особисті властивості, а особливо якщо виховні або виправні заходи, що застосовувалися раніше, виявились неефективними</p> <p>§ 3. У випадку, зазначеному в § 2, покарання не може перевищувати двох третин верхньої межі покарання, що передбачається за цей злочин; суд може також застосувати надзвичайне пом'якшення покарання.</p> <p>§ 4. Стосовно винного, який вчинив заборонене діяння після 17 років, але до 18 років, суд застосовує замість покарання виховні та лікувальні або виправні заходи, передбачені для неповнолітніх, якщо обставини справи та рівень розвитку винного, його особисті характеристики та інші умови це дозволяють.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ V ВИНА ТА ЇЇ ФОРМИ</p> <p>Стаття 23. Вина Виною є психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>бездіяльності, передбаченої цим Кодексом, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності.</p>	
<p>Стаття 24. Умисел і його види</p> <p>1. Умисел поділяється на прямий і непрямий.</p> <p>2. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.</p> <p>3. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.</p>	<p>Стаття 9.</p> <p>§ 1. Заборонене діяння вчиняється умисно, якщо винний мав намір його вчинити, тобто бажав його вчинити або передбачав можливість його вчинення і погодився із цим.</p> <p>§ 2 відсутній</p> <p>§ 3. Винний несе більш сувору відповідальність, яка за законом залежить від наслідків забороненого діяння, якщо наслідок був передбачений або міг бути передбачений.</p>
<p>Стаття 25. Необережність та її види</p> <p>1. Необережність поділяється на кримінальну протиправну самовпевненість та кримінальну протиправну недбалість.</p> <p>2. Необережність є кримінальною протиправною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення.</p> <p>3. Необережність є кримінальною протиправною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачити.</p>	<p>Стаття 9.</p> <p>§ 1...</p> <p>§ 2. Заборонене діяння вчиняється неумисно, якщо у винного не було наміру здійснити це, однак він вчиняє це внаслідок недотримання обережності, що вимагається за певних обставин, хоча можливість вчинення такого діяння він передбачав або міг передбачити.</p> <p>§ 3. Винний несе більш сувору відповідальність, яка за законом залежить від наслідків забороненого діяння, якщо наслідок був передбачений або міг бути передбачений.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ VI</p> <p style="text-align: center;">СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ</p> <p>Стаття 26. Поняття співучасті</p> <p>Співучастю у кримінальному правопорушенні є умисна спільна</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>участь декількох суб'єктів кримінального правопорушення у вчиненні умисного кримінального правопорушення.</p>	
<p>Стаття 27. Види співучасників</p> <p>1. Співучасниками кримінального правопорушення, поряд із виконавцем, є організатор, підбурювач та пособник.</p> <p>2. Виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами кримінального правопорушення безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене цим Кодексом.</p> <p>3. Організатором є особа, яка організувала вчинення кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організовувала приховування кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.</p> <p>4. Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення.</p> <p>5. Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню кримінального правопорушення іншими співучасниками, а також особа, яка заздалегідь обіцяла переховати особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, знаряддя чи засоби вчинення кримінального правопорушення, сліди кримінального правопорушення чи предмети, здобуті кримінально протиправним шляхом, придбати чи збути такі предмети або іншим чином сприяти приховуванню кримінального правопорушення.</p>	<p>Стаття 18.</p> <p>§ 1. Підлягає відповідальності не тільки той, хто виконує заборонене діяння сам або спільно і в змові з іншою особою, але також і той, хто керує виконанням забороненого діяння іншою особою або, використовуючи залежність іншої особи від себе, доручає їй виконання такого діяння.</p> <p>§ 2. Підлягає відповідальності за підбурювання той, хто, бажаючи, щоб інша особа виконала заборонене діяння, схиляє його до цього.</p> <p>§ 3. Підлягає відповідальності за пособництво той, хто, маючи намір, щоб інша особа виконала заборонене діяння, своєю поведінкою полегшує його вчинення, особливо надаючи знаряддя, транспортні засоби, даючи поради або надаючи інформацію; підлягає відповідальності за пособництво також той, хто всупереч правового обов'язку, особливо обов'язку щодо запобігання вчиненню забороненого діяння, своєю бездіяльністю полегшує його вчинення іншою особою.</p>

<p>6. Не є співучастю не обіцяне заздалегідь переховування особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, знарядь і засобів учинення кримінального правопорушення, слідів кримінального правопорушення чи предметів, здобутих кримінально протиправним шляхом, або придбання чи збут таких предметів. Особи, які вчинили такі діяння, підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, передбачених <u>статтями 198 та 396</u> цього Кодексу.</p> <p>7. Не є співучастю обіцяне до закінчення вчинення кримінального правопорушення неповідомлення про достовірно відоме підготовлюване або вчинюване кримінальне правопорушення. Такі особи підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, коли вчинене ними діяння містить ознаки іншого кримінального правопорушення.</p>	
<p>Стаття 28. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією</p> <p>1. Кримінальне правопорушення визнається таким, що вчинене групою осіб, якщо у ньому брали участь декілька (два або більше) виконавців без попередньої змови між собою.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (дві або більше), які заздалегідь, тобто до початку кримінального правопорушення, домовилися про спільне його вчинення.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) кримінальних правопорушень, об'єднаних єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>4. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим злочинною організацією, якщо він вчинений стійким ієрархічним об'єднанням декількох осіб (п'ять і більше), члени якого або структурні частини якого за попередньою змовою зорганізувалися для спільної діяльності з метою безпосереднього вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів учасниками цієї організації, або керівництва чи координації кримінально протиправної діяльності інших осіб, або забезпечення функціонування як самої злочинної організації, так і інших кримінально протиправних груп.</p>	
<p>Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників</p> <p>1. Виконавець (співвиконавець) підлягає кримінальній відповідальності за статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу, яка передбачає вчинене ним кримінальне правопорушення.</p> <p>2. Організатор, підбурювач та пособник підлягають кримінальній відповідальності за відповідною частиною <u>статті 27</u> і тією статтею (частиною статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу, яка передбачає кримінальне правопорушення, вчинене виконавцем.</p> <p>3. Ознаки, що характеризують особу окремого співучасника кримінального правопорушення, ставляться в вину лише цьому співучасникові. Інші обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях <u>Особливої частини</u> цього Кодексу як ознаки кримінального правопорушення, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, ставляться в вину лише співучаснику, який усвідомлював ці обставини.</p> <p>4. У разі вчинення виконавцем незакінченого кримінального правопорушення інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у незакінченому кримінальному правопорушенні.</p> <p>5. Співучасники не підлягають кримінальній відповідальності за діяння, вчинене виконавцем, якщо воно не охоплювалося їхнім умислом.</p>	<p>Стаття 19.</p> <p>§ 1. Суд призначає покарання за підбурювання або пособництво в межах санкції, передбаченої за відповідний злочин.</p> <p>§ 2. Призначаючи покарання за пособництво, суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання.</p> <p>Стаття 20.</p> <p>Кожен із співучасників у вчиненні забороненого діяння підлягає відповідальності в межах свого умислу або необережної вини незалежно від відповідальності інших співучасників.</p> <p>Стаття 21.</p> <p>§ 1. Особисті обставини, що виключають або пом'якшують, або обтяжують кримінальну відповідальність, враховуються тільки щодо особи, якої вони стосуються.</p> <p>§ 2. Якщо особисті обставини, що стосуються винного, впливають хоча б тільки на посилення відповідальності і є ознакою забороненого діяння, співучасник підлягає кримінальній відповідальності, передбаченої за це заборонене діяння, в тому разі, якщо він про ці обставини знав, хоча вони його і не стосувалися.</p> <p>§ 3. До співучасника, якого не стосуються обставини, вказані в § 2, суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання.</p>

	<p>Стаття 22.</p> <p>§ 1. Якщо заборонене діяння тільки намагалися вчинити, суб'єкт, зазначений у ст. 18 § 2 і 3, підлягає відповідальності за замах.</p> <p>§ 2. Якщо замах на заборонене діяння не доведено до кінця, суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання і навіть відмовитися від його призначення.</p> <p>Стаття 24.</p> <p>Підлягає відповідальності як за підбурювання той, хто схиляє іншу особу до вчинення забороненого діяння з метою порушення проти нього кримінального переслідування; в цьому випадку не застосовуються ст. 22 і 23.</p>
<p>Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації</p> <p>1. Організатор організованої групи чи злочинної організації підлягає кримінальній відповідальності за всі кримінальні правопорушення, вчинені організованою групою чи злочинною організацією, якщо вони охоплювалися його умислом.</p> <p>2. Інші учасники організованої групи чи злочинної організації підлягають кримінальній відповідальності за кримінальні правопорушення, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь, незалежно від тієї ролі, яку виконував у кримінальному правопорушенні кожен із них.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 31. Добровільна відмова співучасників</p> <p>1. У разі добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення виконавець (співвиконавець) не підлягає кримінальній відповідальності за наявності умов, передбачених <u>статтею 17</u> цього Кодексу. У цьому випадку інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за готування до того кримінального правопорушення або замах на те кримінальне правопорушення, від вчинення якого добровільно відмовився виконавець.</p>	<p>Стаття 23.</p> <p>§ 1. Не підлягає кримінальній відповідальності співучасник, який добровільно запобіг вчиненню забороненого діяння.</p> <p>§ 2. Суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання до співучасника, який добровільно намагався запобігти вчиненню забороненого діяння.</p>

<p>2. Не підлягають кримінальній відповідальності при добровільній відмові організатор, підбурювач чи пособник, якщо вони відвернули вчинення кримінального правопорушення або своєчасно повідомили відповідні органи державної влади про кримінальне правопорушення, що готується або вчиняється. Добровільною відмовою пособника є також ненадання ним засобів чи знарядь вчинення кримінального правопорушення або неусунення перешкод вчиненню кримінального правопорушення.</p> <p>3. У разі добровільної відмови будь-кого із співучасників виконавець підлягає кримінальній відповідальності за готування до кримінального правопорушення або за замах на кримінальне правопорушення, залежно від того, на якій із цих стадій його діяння було припинено.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ VIII ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ</p> <p>Стаття 36. Необхідна оборона</p> <p>1. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>2. Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.</p> <p>3. Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає</p>	<p style="text-align: center;">Глава III ВИКЛЮЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ</p> <p>Стаття 25.</p> <p>§ 1. Не вчиняє злочин той, хто в стані необхідної оборони відвертає безпосередній, незаконний замах на цінність, охоронювану правом.</p> <p>§ 2. У разі перевищення меж необхідної оборони, особливо якщо особа застосувала спосіб захисту, що не відповідає небезпеці посягання, суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання і навіть відмовитися від його призначення.</p> <p>§ 3. Суд відмовляється від призначення покарання, якщо перевищення меж необхідної оборони відбулося внаслідок страху або збудження, викликаного обставинами посягання.</p>

<p>небезпечності посягання або обстановці захисту. Перевищення меж необхідної оборони тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.</p> <p>4. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо через сильне душевне хвилювання, викликане суспільно небезпечним посяганням, вона не могла оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання чи обстановці захисту.</p> <p>5. Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.</p>	
<p>Стаття 37. Уявна оборона</p> <p>1. Уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала наявність такого посягання.</p> <p>2. Уявна оборона виключає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду лише у випадках, коли обстановка, що склалася, давала особі достатні підстави вважати, що мало місце реальне посягання, і вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення.</p> <p>3. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення, але при цьому перевищила межі захисту, що дозволяються в умовах відповідного реального посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності як за перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>4. Якщо в обстановці, що склалася, особа не усвідомлювала, але</p>	<p>Стаття 28.</p> <p>§ 1. Не вчиняє умисного забороненого діяння той, хто помиляється щодо обставин, що утворюють ознаки цього діяння.</p> <p>§ 2. Підлягає відповідальності на підставі положення, що передбачає пом'якшення відповідальності, той, хто з поважної причини допустив помилку щодо обставини, яка є ознакою злочину, від якої залежить таке пом'якшення відповідальності.</p> <p>Стаття 29.</p> <p>Не вчиняє злочин той, хто допускає заборонене діяння, помиляючись щодо обставини, що виключає його протиправність або вину; якщо помилка винного є необґрунтованою, суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання.</p> <p>Стаття 30.</p> <p>Не вчиняє злочин, той хто допускає діяння у виправданому незнанні його незаконності; якщо помилка злочинця є невинуватою, суд може застосувати надзвичайне пом'якшення</p>

<p>могла усвідомлювати відсутність реального суспільно небезпечного посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності за заподіяння шкоди через необережність.</p>	покарання.
<p>Стаття 38. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення</p> <p>1. Не визнаються кримінально протиправними дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, і доставлення її відповідним органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання такої особи.</p> <p>2. Перевищенням заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, визнається умисне заподіяння особі, що вчинила кримінальне правопорушення, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, має наслідком відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у <u>статтях 118 та 124</u> цього Кодексу.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 39. Крайня необхідність</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.</p> <p>2. Перевищенням меж крайньої необхідності є умисне заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш значною, ніж відвернена шкода.</p> <p>3. Особа не підлягає кримінальній відповідальності за</p>	<p>Стаття 26.</p> <p>§ 1. Не вчиняє злочини той, хто діє з метою запобігання безпосередній небезпеці, що загрожує будь-якому благу, що охороняється правом, якщо небезпеку неможливо було уникнути іншим способом, а благо, принесене в жертву, має цінність, меншу, ніж врятоване.</p> <p>§ 2. Не вчиняє злочини також той, хто, рятуючи благо, що охороняється правом в умовах, зазначених в § 1, жертвує благом, яке явно не становить більшої цінності, ніж врятоване благо.</p> <p>§ 3. У разі перевищення меж крайньої необхідності суд може застосувати надзвичайне пом'якшення покарання і навіть відмовитися від його призначення.</p>

<p>перевищення меж крайньої необхідності, якщо внаслідок сильного душевного хвилювання, викликаного небезпекою, що загрожувала, вона не могла оцінити відповідність заподіяної шкоди цій небезпеці.</p>	<p>§ 4. Положення § 2 цієї статті не застосовується, якщо особа жертвує благом, щодо якого вона має особливий обов'язок з охорони, навіть наражаючись на небезпеку.</p> <p>§ 5. Положення § 1-3 застосовуються відповідно у випадках, коли з обов'язків, покладених на особу, міг бути виконаний тільки один.</p>
<p>Стаття 40. Фізичний або психічний примус</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.</p> <p>2. Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень статті 39 цього Кодексу.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження</p> <p>1. Дія або бездіяльність особи, що заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, визнається правомірною, якщо вона була вчинена з метою виконання законного наказу або розпорядження.</p> <p>2. Наказ або розпорядження є законними, якщо вони віддані відповідною особою в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>3. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка відмовилася виконувати явно кримінально протиправний наказ або розпорядження.</p> <p>4. Особа, що виконала явно кримінально протиправний наказ або</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>розпорядження, за діяння, вчинені з метою виконання такого наказу або розпорядження, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах.</p> <p>5. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати кримінально протиправного характеру наказу чи розпорядження, то за діяння, вчинене з метою виконання такого наказу чи розпорядження, відповідальності підлягає тільки особа, що віддала кримінально протиправний наказ чи розпорядження.</p>	
<p>Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням діяння (дія або бездіяльність), яке заподіяло шкоду правоохоронюваним інтересам, якщо це діяння було вчинене в умовах виправданого ризику для досягнення значної суспільно корисної мети.</p> <p>2. Ризик визнається виправданим, якщо мету, що була поставлена, не можна було досягти в даній обстановці дією (бездіяльністю), не поєднаною з ризиком, і особа, яка допустила ризик, обґрунтовано розраховувала, що вжиті нею заходи є достатніми для відвернення шкоди правоохоронюваним інтересам.</p> <p>3. Ризик не визнається виправданим, якщо він завідомо створював загрозу для життя інших людей або загрозу екологічної катастрофи чи інших надзвичайних подій.</p>	<p>Стаття 27.</p> <p>§ 1. Не вчиняє злочини той, хто діє з метою проведення пізнавального, медичного, технічного або економічного експерименту, якщо очікуваний результат має істотне пізнавальне, медичне або господарське значення, а сподівання щодо його досягнення, доцільність і спосіб проведення обґрунтовані в світлі сучасного рівня знань.</p> <p>§ 2. Експеримент не допускається без згоди учасника, на якому він проводиться, належним чином поінформованого про очікуваний корисний результат і негативні наслідки, які можуть йому загрожувати, а також про ймовірність їх виникнення, так само, як і про можливість відмови від участі в експерименті на будь-якому його етапі.</p> <p>§ 3. Правила і умови проведення медичного експерименту визначаються законом.</p>
<p>Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням вимушене заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам особою, яка відповідно до закону виконувала спеціальне завдання, беручи участь в організованій групі чи злочинній організації з метою попередження чи розкриття їх кримінально протиправної діяльності.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>2. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, підлягає кримінальній відповідальності лише за вчинення у складі організованої групи чи злочинної організації особливо тяжкого злочину, вчиненого умисно і поєднаного з насильством над потерпілим, або тяжкого злочину, вчиненого умисно і пов'язаного з спричиненням тяжкого тілесного ушкодження потерпілому або настанням інших тяжких або особливо тяжких наслідків.</p> <p>3. Особа, яка вчинила злочин, що передбачений частиною другою цієї статті, не може бути засуджена до довічного позбавлення волі, а покарання у виді позбавлення волі не може бути призначене їй на строк, більший, ніж половина максимального строку позбавлення волі, передбаченого законом за цей злочин.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ X ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ</p> <p>Стаття 50. Поняття покарання та його мета</p> <p>1. Покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.</p> <p>2. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами.</p> <p>3. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.</p>	<p style="text-align: center;">Глава IV ПОКАРАННЯ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 51. Види покарань</p> <p>До осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, судом можуть бути застосовані такі види покарань:</p> <p>1) штраф;</p>	<p>Стаття 32. Покараннями є:</p> <p>1) штраф, 2) обмеження волі, 3) позбавлення волі,</p>

<p>2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу;</p> <p>3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;</p> <p>4) громадські роботи;</p> <p>5) виправні роботи;</p> <p>6) службові обмеження для військовослужбовців;</p> <p>7) конфіскація майна;</p> <p>8) арешт;</p> <p>9) обмеження волі;</p> <p>10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців;</p> <p>11) позбавлення волі на певний строк;</p> <p>12) довічне позбавлення волі.</p>	<p>4) позбавлення волі на строк до 25 років,</p> <p>5) довічне позбавлення волі.</p>
<p>Стаття 52. Основні та додаткові покарання</p> <p>1. Основними покараннями є громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі.</p> <p>2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна.</p> <p>3. Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання.</p> <p>4. За одне кримінальне правопорушення може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції частини статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>5. Ухилення від покарання, призначеного вироком суду, має наслідком відповідальність, передбачену <u>статтями 389 та 390</u> цього Кодексу.</p>	
<p>Стаття 53. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті.</p> <p>2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого кримінального правопорушення та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що таке кримінальне правопорушення вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу.</p> <p>3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 33.</p> <p>§ 1. Штраф призначається в ставках денного заробітку шляхом визначення кількості ставок і величини однієї ставки; якщо закон не встановлює інше, найменша кількість ставок дорівнює 10, найбільша – 540.</p> <p>§ 2. Суд може призначити штраф також поряд з позбавленням волі, передбаченим у ст. 32 п. 3, якщо винний вчинив діяння з метою отримання майнової вигоди або коли майнову вигоду отримав.</p> <p>§ 3. Встановлюючи денну ставку, суд враховує доходи винного, його особисті і сімейні умови, матеріальне становище і можливість отримання заробітку; денна ставка не може бути нижче 10 злотих або вище 2000 злотих.</p>

<p>4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року.</p> <p>5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років.</p> <p>У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у таких межах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) від одного до п'яти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення нетяжкого злочину; 2) від п'яти до десяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину; 3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину. <p>Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.</p>	
<p>Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу</p> <p>Засуджена за тяжкий чи особливо тяжкий злочин особа, яка має військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, може бути позбавлена за вироком суду цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

1. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене як основне покарання на строк від двох до п'яти років або як додаткове покарання на строк від одного до трьох років.

Позбавлення права обіймати певні посади як додаткове покарання у справах, передбачених Законом України "Про очищення влади", призначається на строк п'ять років.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання за вчинення кримінального правопорушення проти виборчих прав і свобод громадянина, передбачених статтями 157-160 цього Кодексу, призначається на строк п'ять років.

2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання може бути призначене й у випадках, коли воно не передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу за умови, що з урахуванням характеру кримінального правопорушення, вчиненого за посадою або у зв'язку із заняттям певною діяльністю, особи засудженого та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за ним права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

3. При призначенні позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткового покарання до арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі на певний строк - воно поширюється на увесь час відбування основного покарання і, крім цього, на строк, встановлений вироком суду, що набрав законної сили. При цьому строк додаткового покарання обчислюється з моменту відбуття основного покарання, а при призначенні покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове до інших основних покарань, а також у разі

Стаття 40.

§ 1. Позбавлення публічних прав включає втрату активного і пасивного виборчого права до державного органу, органу самоврядування; професійну чи економічну, втрату права брати участь у відправленні правосуддя та виконувати функції в державних органах та установах місцевого самоврядування, а також втрату наукового ступеня, військового звання і повернення до звання рядового; позбавлення публічних прав також включає втрату орденів, нагород та почесних звань, а також втрату можливості отримати їх у період позбавлення прав

§ 2. Суд може постановити позбавлення публічних прав у разі винесення вироку позбавлення волі на термін не менше 3 років за вчинений злочин як результат мотивації щодо особи, яка заслуговує на особливе засудження.

Стаття 41.

§ 1. Суд може постановити заборону на зайняття певної посади або виконання певної роботи, якщо винний зловживав своїм становищем або обов'язками, або виявилось, що він чи вона продовжували обіймати посаду або виконувати роботу і це є загрозою істотним цінностям, що охороняються законом.

§ 1a. Суд може постановити заборону обіймати всі або конкретні посади, виконання всіх або конкретних робіт, або діяльності, пов'язаної з вихованням, освітою, лікуванням або доглядом за неповнолітніми, або з опікою над ними, назавжди у разі засудження до позбавлення волі за злочини проти статевої свободи або пристойності проти малолітнього.

§ 1b. Суд довічно накладає заборону, зазначену в § 1a, у випадку іншого засудження винного на умовах, визначених цим положенням.

§ 2. Суд може накласти заборону на здійснення підприємницької діяльності, у разі засудження за злочин, вчинений у зв'язку з проведенням такої діяльності, якщо її продовження

застосування статті 77 цього Кодексу - з моменту набрання законної сили вироком.

загрожує істотним благам, охоронюваним законом.

Стаття 42.

§ 1. Суд може постановити заборону на керування транспортним засобом певного виду у разі засудження особи, що брала участь у русі, засуджена за злочин проти безпеки комунікацій, зокрема, якщо з обставин вчиненого виявляється, що керування транспортним засобом цією особою загрожує безпеці комунікацій.

§ 1а. Суд приймає рішення про заборону керування будь-якими транспортними засобами у разі судимості за злочин, зазначений у:

- 1) статті 178b або статті. 180а;
- 2) статті. 244, якщо дія винного полягала в недотриманні заборони керування автотранспортом

§ 2. Суд приймає рішення про заборону керування усіма транспортними засобами або транспортними засобами певного типу строком не менш 3 років, якщо винний на момент вчинення злочину, згаданого в § 1, він перебував під впливом наркотику або сп'яніння або втік з місця події, як зазначено у статті 1. 173, статті 174 або статті 177.

§ 3. Суд накладає заборону керування будь-якими моторними транспортними засобами довічно у разі вчинення злочину, зазначеного у ст. 178а § 4, або якщо винний під час вчинення злочину, зазначеного у ст. 173, наслідком якого є смерть іншої людини або серйозна шкода її здоров'ю, або на момент вчинення злочину, зазначеного у ст. 177 § 2 або у ст. 355 § 2, перебував в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння або в стані сп'яніння, або втік з місця події, якщо не існує виняткових випадків, обґрунтованих особливими обставинами.

§ 4. Суд вирішує заборону керування будь-якими моторними транспортними засобами довічно у разі повторного засудження особи, яка керувала автотранспортним засобом за умов, зазначених у § 3.

//Див. додатково: Глава V. КРИМІНАЛЬНІ ЗАХОДИ

<p>Стаття 56. Громадські роботи</p> <p>1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.</p> <p>2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день.</p> <p>3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним особами з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 57. Виправні роботи</p> <p>1. Покарання у виді виправних робіт встановлюється на строк від шести місяців до двох років і відбувається за місцем роботи засудженого. Із суми заробітку засудженого до виправних робіт провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків.</p> <p>2. Виправні роботи не застосовуються до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, до непрацевдатних, до осіб, що не досягли шістнадцяти років, та тих, що досягли пенсійного віку, а також до військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, працівників правоохоронних органів, нотаріусів, приватних виконавців, суддів, прокурорів, адвокатів, державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування.</p> <p>3. Особам, які стали непрацевдатними після постановлення вироку суду, виправні роботи суд може замінити штрафом із розрахунку трьох встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за один місяць виправних робіт.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді службового обмеження застосовується до засуджених військовослужбовців, крім військовослужбовців строкової служби, на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також у випадках, коли суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замість обмеження волі чи позбавлення волі на строк не більше двох років призначити службове обмеження на той самий строк.</p> <p>2. Із суми грошового забезпечення засудженого до службового обмеження провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків. Під час відбування цього покарання засуджений не може бути підвищений за посадою, у військовому званні, а строк покарання не зараховується йому в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 59. Конфіскація майна</p> <p>1. Покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються.</p> <p>2. Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки незалежно від ступеня їх тяжкості і може бути призначена лише у випадках, спеціально передбачених в Особливій частині цього Кодексу.</p> <p>3. Перелік майна, що не підлягає конфіскації, визначається законом України.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>Стаття 60. Арешт</p> <p>1. Покарання у виді арешту полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців.</p> <p>2. Військовослужбовці відбувають арешт на гауптвахті.</p> <p>3. Арешт не застосовується до осіб віком до шістнадцяти років, вагітних жінок та до жінок, які мають дітей віком до семи років.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 61. Обмеження волі</p> <p>1. Покарання у виді обмеження волі полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці.</p> <p>2. Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років.</p> <p>3. Обмеження волі не застосовується до неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до чотирнадцяти років, до осіб, що досягли пенсійного віку, військовослужбовців строкової служби та до осіб з інвалідністю першої і другої групи.</p>	<p>Стаття 34</p> <p>§ 1. Якщо законом не передбачено інше, покарання у вигляді обмеження волі триває щонайменше 1 і щонайбільше 12 місяців; це покарання обчислюється в місяцях.</p> <p>§ 2. Під час відбування покарання обмеженням волі засуджений:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) не може без згоди суду змінювати місце постійного перебування; 2) зобов'язаний виконувати неоплачувану контрольовану роботу, визначену судом; 3) зобов'язаний давати пояснення щодо відбування покарання. <p>Стаття 35.</p> <p>§ 1. Неоплачувана контрольована робота для соціальних цілей виконується від 20 до 40 годин на місяць.</p> <p>§ 2. Щодо працюючої особи суд замість обов'язку, вказаного в ст. 34 § 2 п. 2, може покласти обов'язок відрахування від 10 до 25% від заробітної плати на місяць на суспільно корисні цілі, вказані судом; під час відбування покарання засуджений не може без згоди суду припинити трудові відносини.</p>
<p>Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні призначається військовослужбовцям строкової служби,</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом, особам офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу, особам офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, військовослужбовцям, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім військовослужбовців-жінок), на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також якщо суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замінити позбавлення волі на строк не більше двох років триманням у дисциплінарному батальйоні на той самий строк.</p> <p>2. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців замість позбавлення волі не може застосовуватися до осіб, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі.</p>	
<p>Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк</p> <p>1. Покарання у виді позбавлення волі полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу.</p> <p>2. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною цього Кодексу</p>	<p>Стаття 37.</p> <p>Покарання у виді позбавлення волі, передбачене в ст. 32 п. 3, триває щонайменше 1 місяць, щонайбільше – 15 років; обчислюється в місяцях і роках.</p>
<p>Стаття 64. Довічне позбавлення волі</p> <p>1. Довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосовувати позбавлення волі на певний строк.</p> <p>2. Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку, а також у випадку, передбаченому <u>частиною четвертою</u> статті 68 цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 54.</p> <p>§ 1. ...</p> <p>§ 2. Щодо винного, якому на момент вчинення злочину не виповнилося 18 років, не призначається покарання довічним позбавленням волі.</p>

<p style="text-align: center;">Розділ XIV ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ</p> <p>Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру</p> <p>Примусовими заходами медичного характеру є надання амбулаторної психіатричної допомоги, поміщення особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого <u>Особливою частиною</u> цього Кодексу, в спеціальний лікувальний заклад з метою її обов'язкового лікування, а також запобігання вчиненню нею суспільно небезпечних діянь.</p>	<p style="text-align: center;">Глава V КРИМІНАЛЬНІ ЗАХОДИ</p> <p>Стаття 39. Кримінальними заходами є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) позбавлення публічних прав; 2) заборона займати певну посаду або виконувати певну професію або ведення конкретного бізнесу; <ol style="list-style-type: none"> 2а) заборона діяльності, пов'язаної з вихованням, лікуванням, освітою неповнолітні або з піклуванням про них; 2б) заборона перебування в конкретному середовищі або місцях, спілкування наблизитися до конкретних людей або залишити певних людей вказане місце проживання без згоди суду; 2в) заборона входу на масовий захід; 2г) заборона входу в ігрові центри та участі в азартних іграх; 2д) наказ періодично залишати спільно зайняті приміщення з потерпілою стороною; 3) заборона керування транспортними засобами; 4) (виключено) 5) (виключено) 6) (виключено) 7) грошова допомога; 8) оприлюднення судового вироку
<p>Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру</p> <p>Примусові заходи медичного характеру можуть бути застосовані судом до осіб:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) які вчинили у стані неосудності суспільно небезпечні діяння; 2) які вчинили у стані обмеженої осудності кримінальні правопорушення; 3) які вчинили кримінальне правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку або під час відбування покарання. 	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру

1. Залежно від характеру та тяжкості захворювання, тяжкості вчиненого діяння, з урахуванням ступеня небезпечності психічно хворого для себе або інших осіб, суд може застосувати такі примусові заходи медичного характеру:

1) надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку;

2) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом;

3) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом;

4) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом.

2. Надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку може бути застосоване судом стосовно особи, яка страждає на психічні розлади і вчинила суспільно небезпечне діяння, якщо особа за станом свого психічного здоров'я не потребує госпіталізації до закладу з надання психіатричної допомоги.

3. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги і лікування у примусовому порядку.

4. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, не пов'язане з посяганням на життя інших осіб, і за своїм психічним станом не становить загрози для суспільства, але потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах посиленого нагляду.

5. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом може бути застосована судом щодо психічно

Відсутня

<p>хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, пов'язане з посяганням на життя інших осіб, а також щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння становить особливу небезпеку для суспільства і потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах суворого нагляду.</p> <p>6. Якщо не буде визнано за необхідне застосування до психічно хворого примусових заходів медичного характеру, а також у разі припинення застосування таких заходів, суд може передати його на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.</p>	
<p>Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру</p> <p>1. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру здійснюється судом за заявою представника закладу з надання психіатричної допомоги (лікаря-психіатра), який надає особі психіатричну допомогу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, що обґрунтовує необхідність продовження, зміни або припинення застосування таких примусових заходів.</p> <p>Зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру може здійснюватися судом також за заявою особи, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, її захисника або законного представника у разі, якщо така особа за станом свого здоров'я не може усвідомлювати свої дії (бездіяльність) чи керувати ними, в тому числі не може усвідомлено подати до суду відповідну заяву. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів закладу, в якому особі надається психіатрична допомога, або, у разі наявності, висновок обраного нею незалежного лікаря-психіатра.</p> <p>2. Особи, до яких застосовані примусові заходи медичного характеру, підлягають огляду комісією лікарів-психіатрів не рідше</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

одного разу на 6 місяців для вирішення питання про наявність підстав для звернення до суду із заявою про припинення або про зміну застосування такого заходу. У разі відсутності підстав для припинення або зміни застосування примусового заходу медичного характеру представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, направляє до суду заяву, до якої додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження застосування примусового заходу медичного характеру. У разі необхідності продовження застосування примусового заходу медичного характеру понад 6 місяців представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, повинен направити до суду за місцем знаходження закладу з надання психіатричної допомоги заяву про продовження застосування примусового заходу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження надання особі такої психіатричної допомоги. В подальшому продовження застосування примусового заходу медичного характеру проводиться кожного разу на строк, який не може перевищувати 6 місяців.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру, мають право звертатися до суду із заявою про зміну або припинення застосування примусових заходів медичного характеру не частіше одного разу на 6 місяців та незалежно від того, чи розглядалося судом це питання в зазначений період.

Особа, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, має право звернутися до обраного нею незалежного лікаря-психіатра з метою отримання висновку про стан свого психічного здоров'я. У висновку незалежного лікаря-психіатра мають бути зазначені підстави для зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. У разі відсутності таких підстав у висновку обґрунтовується необхідність продовження застосування примусових заходів медичного характеру.

3. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через змінення психічного стану особи на

<p>краще, суд може передати її на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.</p> <p>4. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через видужання особи, які вчинили кримінальні правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку, підлягають покаранню на загальних засадах, а особи, які захворіли на психічну хворобу під час відбування покарання, можуть підлягати подальшому відбуванню покарання.</p>	
<p>Стаття 96. Примусове лікування</p> <p>1. Примусове лікування може бути застосоване судом, незалежно від призначеного покарання, до осіб, які вчинили кримінальні правопорушення та мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб.</p> <p>2. У разі призначення покарання у виді позбавлення волі або обмеження волі примусове лікування здійснюється за місцем відбування покарання. У разі призначення інших видів покарань примусове лікування здійснюється у спеціальних лікувальних закладах.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 96¹. Спеціальна конфіскація</p> <p>1. Спеціальна конфіскація полягає у примусовому безоплатному вилученні за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим Кодексом, за умови вчинення умисного кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого <u>Особливою частиною</u> цього Кодексу, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбаченого <u>частиною першою статті 150, статтею 154, частинами другою і третьою статті 159¹, частиною першою статті 190, статтею 192, частиною першою статей 204, 209¹, 210, частинами першою і другою статей 212, 212¹, частиною першою статей 222, 229, 239¹,</u></p>	<p style="text-align: center;">Розділ Va</p> <p style="text-align: center;">Заходи щодо конфіскації та компенсації</p> <p>Стаття 44.</p> <p>§ 1. Суд призначає конфіскацію предметів, що походять безпосередньо від злочину.</p> <p>§ 2. Суд може прийняти рішення, а у випадках, зазначених у Законі, він призначає конфіскацію предметів, які слугували чи були призначені для вчинення злочину.</p> <p>§ 3. Якщо конфіскація, зазначена в § 2, була б непропорційною до тяжкості вчиненого діяння, суд може, замість конфіскації, призначити примусову компенсацію до Казначейства.</p>

<p><u>239</u>², частиною другою <u>статті 244</u>, частиною першою статей <u>248</u>, <u>249</u>, частинами першою і другою <u>статті 300</u>, частиною першою статей <u>301</u>, <u>302</u>, <u>310</u>, <u>311</u>, <u>313</u>, <u>318</u>, <u>319</u>, <u>362</u>, <u>статтею 363</u>, частиною першою статей <u>363</u>¹, <u>364</u>¹, <u>365</u>² цього Кодексу.</p> <p>2. Спеціальна конфіскація застосовується на підставі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) обвинувального вироку суду; 2) ухвали суду про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 3) ухвали суду про застосування примусових заходів медичного характеру; 4) ухвали суду про застосування примусових заходів виховного характеру. <p>3. У випадках, коли об'єктом спеціальної конфіскації є майно, вилучене з цивільного обороту, вона може бути застосована на підставі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ухвали суду про закриття кримінального провадження з інших підстав, аніж звільнення особи від кримінальної відповідальності; 2) ухвали суду, постановленої в порядку <u>частини дев'ятої</u> статті 100 Кримінального процесуального кодексу України, за клопотанням слідчого чи прокурора, якщо кримінальне провадження закривається ними. 	<p>§ 4. Якщо конфіскація, зазначена в § 1 або 2, неможлива, суд може призначити конфіскацію предметів рівних за вартістю з тими, що походять безпосередньо від злочину або з предметами, які слугували чи були призначені для вчинення злочину.</p> <p>§ 5. Конфіскація предметів, зазначених у § 1 або 2, не призначається, якщо вони підлягають поверненню потерпілій стороні або іншому уповноваженому органу.</p> <p>§ 6. У разі засудження за злочин, що полягає у порушенні заборони виготовлення, зберігання, збуту, передачі або транспортування зазначених предметів, суд може винести рішення, а у випадках, передбачених Законом, призначає їх конфіскацію</p> <p>§ 7. Якщо предмети, перелічені в § 2 або 6, не є власністю винного, їх конфіскація може бути призначена лише у випадках, передбачених законом; на випадок спільної власності призначається конфіскація частки, що належить винному, або конфіскація еквіваленту цієї частки.</p>
<p>Стаття 96². Випадки застосування спеціальної конфіскації</p> <p>1. Спеціальна конфіскація застосовується у разі, якщо гроші, цінності та інше майно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) одержані внаслідок вчинення кримінального правопорушення та/або є доходами від такого майна; 2) призначалися (використовувалися) для схиляння особи до вчинення кримінального правопорушення, фінансування та/або матеріального забезпечення кримінального правопорушення або винагороди за його вчинення; 3) були предметом кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), а у разі, коли його не встановлено, - переходять у власність держави; 4) були підшукані, виготовлені, пристосовані або використані як 	<p>Стаття 45.</p> <p>§ 1. Якщо винний одержав з учиненого злочину хоча б опосередковано матеріальну вигоду, що не підлягає конфіскації предметів, зазначених у ст. 44 § 1 або 6, суд вирішує питання про конфіскацію такої вигоди або її еквіваленту. Конфіскація не призначається повністю або частково, якщо ця вигода або еквівалент повертається потерпілій стороні або іншій особі.</p> <p>§ 1а. Враховується матеріальна вигода, отримана від вчинення злочину, а також від речей або прав, що становлять цю вигоду.</p> <p>§ 2. У разі винесення обвинувального вироку за злочин, внаслідок якого особою було одержано, навіть опосередковано, матеріальну вигоду значної вартості або за злочин, від якого вигода була або могла бути отримана, навіть опосередковано, що карається позбавленням волі, верхня межа якого не є нижчою менше 5 років,</p>

засоби чи знаряддя вчинення кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), який не знав і не міг знати про їх незаконне використання.

2. У разі якщо гроші, цінності та інше майно, зазначені у частині першій цієї статті, були повністю або частково перетворені в інше майно, спеціальній конфіскації підлягає повністю або частково перетворене майно. Якщо конфіскація грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у частині першій цієї статті, на момент прийняття судом рішення про спеціальну конфіскацію неможлива внаслідок їх використання або неможливості виділення з набутого законним шляхом майна, або відчуження, або з інших причин, суд виносить рішення про конфіскацію грошової суми, що відповідає вартості такого майна.

3. Спеціальна конфіскація застосовується також у разі, коли особа не підлягає кримінальній відповідальності у зв'язку з недосягненням віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, або неосудністю, або звільняється від кримінальної відповідальності чи покарання з підстав, передбачених цим Кодексом, крім звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

4. Гроші, цінності, в тому числі кошти, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових установах, інше майно, зазначені в цій статті, підлягають спеціальній конфіскації у третьої особи, якщо вона набула таке майно від підозрюваного, обвинуваченого, особи, яка переслідується за вчинення суспільно небезпечного діяння у віці, з якого не настає кримінальна відповідальність, або в стані неосудності, чи іншої особи безоплатно, за ринкову ціну або за ціну вищу чи нижчу ринкової вартості, і знала або повинна була і могла знати, що таке майно відповідає будь-якій із ознак, зазначених у пунктах 1-4 частини першої цієї статті.

Вищезазначені відомості щодо третьої особи повинні бути

або вчинений в організованій групі або об'єднанні, спрямованому на вчинення злочину, вважається перевагою, отриманою в результаті вчинення злочину; майно, яким злочинець заволодів або на яке він отримав будь-яке право власності протягом 5 років до вчинення злочину, поки, не дійсню судові рішення, крім випадків, коли винний або інша зацікавлена особа не надасть докази протилежного.

§ 3. Якщо майно, що становить вигоду, отриману в результаті вчинення злочину, зазначене в § 2, було передано фізичній або юридичній особі або її підрозділу фактично або на який-небудь правовій підставі, майно, що становить вигоду, одержану від злочину, вважається, що речі, які знаходяться у розпорядженні цієї особи чи організації і те, що надало їй право власності, належить злочинцю, якщо тільки особа або організація не надасть.

§ 4. (скасовано)

§ 5. У разі спільної власності конфіскація частки, що належить винному, або конфіскація еквівалентної частки.

Стаття 46.

§ 1. У разі винесення обвинувального вироку суд може прийняти рішення за поданням потерпілої сторони або іншої уповноваженої особи може покласти на особу обов'язок відшкодувати шкоду, завдану злочинцем, повністю або частково, або призначити компенсацію за завдану шкоду; положення цивільного законодавства щодо позовної давності і можливості призначення пенсії не застосовується.

§ 2. Якщо вирішення зобов'язання, зазначеного в § 1, є суттєво складним, суд може призначити штраф до 200 000 злотих на користь потерпілого, а також у разі його смерті в результаті засудженого злочину на користь найближчих родичів, чия життєва ситуація внаслідок смерті жертви значно погіршилася. Де встановлено більше однієї такої особи, компенсація виплачується на

встановлені в судовому порядку на підставі достатності доказів.

Спеціальна конфіскація не може бути застосована до майна, яке перебуває у власності добросовісного набувача.

5. Спеціальна конфіскація не застосовується до грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у цій статті, які згідно із законом підлягають поверненню власнику (законному володільцю) або призначені для відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.

користь кожної з них.

§ 3. Присудження компенсації або відшкодування за § 1 або відсотки згідно з § 2 не перешкоджають незадоволеному розслідуванню частини позову в порядку цивільного судочинства.

Стаття 47.

Якщо винного засуджено за умисний злочин проти життя чи здоров'я або за будь-який інший умисний злочин, що призвів до смерті людина, серйозної шкоди здоров'ю, порушення функцій органу тіла або розлад здоров'я, суд може призначити доплату до Фонду допомоги жертви та постпенітенціарної допомоги.

§ 2. Якщо винного засудять за злочин проти навколишнього середовища, суд може присудити примусову виплату на користь Національного фонду охорони навколишнього середовища та Водного господарства, як зазначено у ст. 400 Закону від 27 квітня 2001 р. – Закон охорони навколишнього середовища (Законодавчий журнал 2020 року, пункт 1219).

§ 2а. У випадках, зазначених у ст. 44а § 4-6, суд може прийняти рішення про виплату до 1 000 000 злотих на користь потерпілої сторони або Фонду допомоги жертвам та постпенітенціарної допомоги.

§ 3. Якщо винний засуджений за злочин, зазначений у ст. 173, ст. 174, ст. 177 або ст. 355, якщо винний був у стані алкогольного сп'яніння або перебував у стані наркотичного сп'яніння, або втік з місця події, суд присуджує виплату на користь потерпілої сторони, а також у разі його смерті в результаті злочину на користь найближчої людини, життєва ситуація якої в результаті смерті потерпілого значно погіршилася. Де виявляється більше ніж однієї такої особи, виплата присуджується на користь кожної з них. Якщо встановити таку особу неможливо, суд присуджує додаткові гроші для Фонду допомоги жертви та постпенітенціарної допомоги. Суд вирішує додаткову суму щонайменше 10 000 злотих.

	<p>§ 4. За особливо виправданих обставин, якщо присуджена виплата завдасть зловмисникові шкоди для необхідного утримання себе та сім'ї або якщо потерпіла сторона помирилася з винним, суд може призначити її в розмірі нижче ніж зазначено у § 3.</p> <p>§ 5. Положення § 3 не застосовується, якщо суд виніс обов'язок відновити ремонт майна, якому злочинном була заподіяна шкода, або відшкодування заподіяної шкоди на суму, що перевищує 10 000 злотих.</p> <p>Стаття 48. Примусова виплата встановлюється на суму до 100 000 злотих, якщо інше не передбачено законом.</p>
<i>Відсутня</i>	<p>Стаття 41а.</p> <p>§ 1. Суд може постановити заборону перебування в конкретних умовах або місцях, заборону мати контакт із певними людьми, наближатися до певних осіб або виїзду з певного місця проживання без згоди суду, а також наказ залишити місце, що передбачає перебування разом з потерпілим у разі засудження за злочин проти статевої свободи або пристойності проти малолітнього, або інший злочин проти свободи та у разі засудження за умисні насильницькі злочини, особливо з насильством над близьким родичом. Обов'язок або заборона можуть поєднуватися із зобов'язанням з'явлення в поліцію чи інший призначений орган через визначені проміжки часу та заборонаю наближення до конкретних людей, що також контролюється в системі електронного спостереження</p> <p>§ 2. Суд виносить рішення не перебувати в певних умовах або місцях, контактувати з конкретними людьми, підходити до конкретних людей або залишати зазначене місце проживання без згоди суду, а також наказ залишати місце проживання разом з потерпілою стороною у разі засудження особи до позбавлення волі без умовного звільнення від його виконання за злочин проти статевої свободи або пристойності проти неповнолітнього. Обов'язок або заборона можуть поєднуватися із зобов'язанням з'явлення до поліції чи іншого призначеного органу</p>

через визначені проміжки часу та заборонаю наближення до конкретних людей, що також контролюється в системі електронного спостереження.

§ 3. Суд може постановити заборону перебування в конкретних умовах або місцях, контактування з певними людьми, наближення до певних осіб або залишення певного місця проживання без погодження з судом назавжди у разі повторного засудження винного за умов, зазначених у § 2.

§ 3а. У разі визначення обов'язку залишити місце проживання спільно з потерпілим за злочини, зазначені в главах XXV та XXVI, суд постановляє на той самий період заборону наближатися до жертви.

§ 4. Вирішуючи заборону наближатися до певних осіб, суд вказує відстань від захищених осіб, до яких засуджений зобов'язаний не наближатися.

§ 5. При вирішенні звільнити спільно зайняті приміщення з потерпілою стороною суд визначає дату її виконання.

Стаття 41b.

§ 1. Суд може накласти заборону брати участь у масовому заході, якщо злочин було вчинено у зв'язку з таким заходом або засудженням за хуліганські проступки та участь злочинця у масових заходах загрожує цінностям, захищеним законом. Суд накладає заборону брати участь у масових заходах у випадках, зазначених у Законі.

§ 2. Заборона на участь у масових заходах охоплює всі масові заходи на території Республіки Польща та футбольні матчі, в яких грає Збірна Польщі або польський спортивний клуб за межами території Республіки Польща.

§ 3. Рішення щодо заборони на вхід на масовий захід за діяння, вчинене у зв'язку з проведенням масового спортивного заходу, суд

може покласти обов'язок проживання засудженого під час певних заборонених масових заходів у місці постійного проживання або в іншому визначеному місці, використовуючи систему електронного нагляду.

§ 4. Суд призначає заборону на участь у масових заходах та зобов'язання, зазначені в § 3, у разі повторного засудження винного за злочин, вчинений у зв'язку з масовим заходом.

§ 5. В особливо виправданих випадках суд може прийняти рішення про те, що після закінчення строку дії, протягом якого було винесено зобов'язання, зазначене в § 3, засуджена особа буде зобов'язана з'являтися під час деяких заборонених масових заходів до структурного підрозділу поліції або в місця, визначені компетентним органом, незалежно від місця проживання засудженої особи, до коменданта окружної, районної або муніципальної поліції.

§ 6. Загальна тривалість звернення до засудженого щодо зобов'язань, зазначених у § 3 та 5, не може перевищувати терміну, призначеного щодо заборони участі особи у масовому заході.

§ 7. Якщо обставини свідчать, що виконання зобов'язання, зазначеного у § 3, неможливе або його подальше виконання є безглуздим, замість цього обов'язку встановлюється зобов'язання з'явлення засудженого протягом усього терміну проведення певних масових заходів до структурного підрозділу поліції або в місця, визначені компетентним органом, незалежно від місця проживання засудженої особи, до коменданта окружної, районної або муніципальної поліції

§ 8. Накладаючи обов'язок, зазначений у § 3, 5 або 7, суд визначає масові заходи, під час яких цей обов'язок повинен бути виконаний із зазначенням, зокрема, назви спортивних дисциплін, назви спортивних клубів та сфери застосування територіальності, на які поширюється зобов'язання.

	<p>§ 9. Зобов'язання, призначені згідно з § 3, 5 та 7, визначаються у місяцях та роках.</p> <p>Зобов'язання, зазначене в § 3, виноситься на строк не менше 6 місяців і не довше 12 місяців, а зобов'язання, зазначене в § 7, визначається на період від 6 місяців до 6 років, не перевищуючи терміну, протягом якого заборонена участь у масових заходах.</p> <p>Стаття 41с.</p> <p>§ 1. Заборона входу в ігрові центри та участі в азартних іграх не включають участь у заохочувальних лотереях.</p> <p>§ 2. Суд може постановити заборону на вхід в ігрові центри та участь в азартних іграх у разі засудження за злочин, вчинений у зв'язку з організацією азартних ігор або участю в них.</p>
<i>Відсутня</i>	<p>Стаття 43.</p> <p>§ 1. Якщо законом не передбачено інше, позбавлення публічних прав та заборони і наказ, перелічені у ст. 39 пункти 2d та 2e, мають визначатися в роках – від одного року до 10 років; заборони, перелічені у ст. 39 пунктів 2–2b та 3, визначається в роках – від одного року до 15 років; заборона, згадана у ст. 39 пункт 2с, також в роках – від 2 до 6 років.</p> <p>§ 1a. Обов'язок, зазначений у ст. 41А § 1, вчинений повторно, та § 2, вчинений повторно, – у місяцях, найкоротший період – 3 місяці, і максимум 12 місяців</p> <p>§ 2. Позбавлення публічних прав, обов'язок або заборона та застосовуються на підставі судового Рішення.</p> <p>§ 2a. Період, протягом якого були видані заборони, не триває під час відбування покарання позбавленням волі, навіть за інший злочин.</p> <p>§ 2b. Період, на який було наказано позбавлення публічних прав, правопорушення не триває під час відбування за це покарання у виді позбавлення волі правопорушення.</p> <p>§ 3. При винесенні рішення про заборону, зазначену у ст. 42, суд</p>

покладає обов'язок повернути документ, що дозволяє керувати транспортним засобом; до виконання зобов'язання період, протягом якого була видана заборона, не триває.

Стаття 43а

§ 1. Утримання від накладення стягнення, а також у справах зазначених у Законі, суд може постановити вказану грошову допомогу в ст. 39 пункт 7 для Фонду допомоги жертвам Постпенітенціарна; сума цієї пільги не може перевищувати 60 000 злотих.

§ 2. Якщо винний засуджений за злочин, зазначений у ст. 178а § 1, ст. 179 або ст. 180, суд присуджує грошову допомогу, зазначену у ст. 39 пункт 7, для Фонду допомоги потерпілим та для постпенітенціарної допомоги на суму не менше 5000 злотих, і якщо винного засуджено за злочин, зазначений у ст. 178а § 4, – щонайменше 10 000 злотих до суми, зазначеної в § 1.

Стаття 43б

Суд може прийняти рішення про оприлюднення рішення певним чином, якщо він вважає це доцільним, зокрема, з огляду соціального впливу на засудженого, якщо воно не порушує інтересів жертви.

Стаття 43с

Суд, вважаючи доцільним позбавити або обмежити батьківські права або опікунські у разі вчинення злочину на шкоду неповнолітньої особи або у співпраці з ним, повідомляє про це компетентний сімейний суд.

**Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 р. (станом на 1 липня 2020 р.)
і Загальної частини Кримінального кодексу Республіки Узбекистан 1994 року**

Кримінальний кодекс України 2001 року Загальна частина	Кримінальний кодекс Республіки Узбекистан 1994 року Загальна частина
<p align="center">Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України</p> <p>1. Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від кримінально-протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання кримінальним правопорушенням.</p> <p>2. Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс України визначає, які суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили.</p>	<p>Стаття 2. Завдання Кодексу</p> <p>Кримінальний кодекс має своїм завданням охорону від злочинних посягань проти особи, її прав і свобод, інтересів суспільства і держави, власності, довкілля, миру, безпеки людства, а також запобігання злочинам, виховання громадян у дусі дотримання Конституції і законів Республіки.</p> <p>Для здійснення цих завдань Кодекс визначає підстави і принципи відповідальності, які суспільно небезпечні діяння є злочинами, встановлює покарання та інші заходи правового впливу, які можуть бути застосовані до осіб, що вчинили суспільно небезпечні діяння.</p>
<p>Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом.</p> <p>2. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.</p>	<p>Стаття 16. Відповідальність за злочин і її підстави</p> <p>Відповідальність за злочин є правовий наслідок вчинення суспільно небезпечного діяння, що виражається в засудженні, застосуванні покарання або інших заходів правового впливу судом до особи, винної у вчиненні злочину.</p> <p>Підставою відповідальності є вчинення діяння, яке містить всі ознаки складу злочину, передбаченого цим Кодексом.</p>

<p>3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.</p>	<p>Стаття 8. Принцип справедливості</p> <p>Покарання чи інша міра правового впливу, що застосовується до особи, яка винна у вчиненні злочину, повинні бути справедливими, тобто відповідати тяжкості злочину, ступеню вини і суспільної небезпеки його особи.</p> <p>Ніхто не може двічі нести відповідальність за один і той же злочин.</p> <p>Стаття 4. Принцип законності</p> <p>(2) Ніхто не може бути визнаний винним у вчиненні злочину і підданий покаранню інакше як за вироком суду і відповідно до закону. Особа, визнана винною у вчиненні злочину, користується правами і несе обов'язки, встановлені законом.</p>
<p><i>Відсутня</i></p>	<p>Стаття 9. Принцип винної відповідальності</p> <p>Особа підлягає відповідальності лише за ті суспільно небезпечні діяння, у вчиненні яких буде доведена її вина, в установленому законом порядку.</p>
<p>Розділ II</p> <p>ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p>Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність</p> <p>1. Законодавство України про кримінальну відповідальність становить Кримінальний кодекс України, який ґрунтується на <u>Конституції України</u> та загальноновизнаних принципах і нормах міжнародного права.</p> <p>2. Закони України про кримінальну відповідальність, прийняті після набрання чинності цим Кодексом, включаються до нього після набрання ними чинності.</p>	<p>Стаття 1. Кримінальне законодавство Республіки Узбекистан</p> <p>Кримінальне законодавство Республіки Узбекистан ґрунтується на Конституції та загальноновизнаних нормах міжнародного права і складається з цього Кодексу.</p> <p>Стаття 4. Принцип законності</p> <p>Злочинність, караність діяння та інші правові наслідки його вчинення визначаються тільки Кримінальним кодексом.</p>

<p>3. Кримінальна протиправність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом.</p> <p>4. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено.</p> <p>5. Закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням, що містяться в чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.</p> <p>6. Зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.</p>	
<p>Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.</p> <p>2. Кримінальна протиправність і караність, а також інші кримінально-правові наслідки діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, що діяв на час вчинення цього діяння.</p> <p>3. Часом вчинення кримінального правопорушення визнається час вчинення особою передбаченої законом про кримінальну відповідальність дії або бездіяльності.</p>	<p>Стаття 13. Дія закону в часі</p> <p>Злочинність і караність діяння визначається законом, який діяв на час його вчинення. Часом вчинення злочину визнається час виконання суспільно небезпечного діяння, якщо стаття цього Кодексу визначає момент закінчення злочину моментом вчинення дії або бездіяльності. Часом вчинення злочину визнається час настання злочинних наслідків, якщо стаття цього Кодексу визначає закінчення злочину моментом настання таких наслідків.</p> <p>Закон, який скасовує злочинність діяння, пом'якшує покарання або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідне діяння до набрання чинності таким законом, у тому числі на осіб, які відбувають чи відбули покарання, але мають судимість.</p> <p>Закон, що встановлює злочинність діяння, посилює покарання або іншим чином погіршує становище особи, зворотної дії не має.</p>

<p>Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.</p> <p>2. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює кримінальну протиправність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має зворотної дії в часі.</p> <p>3. Закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, має зворотну дію у часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p> <p>4. Якщо після вчинення особою діяння, передбаченого цим Кодексом, закон про кримінальну відповідальність змінювався кілька разів, зворотну дію в часі має той закон, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p>	
<p>Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України</p> <p>1. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на</p>	<p>Стаття 11. Чинність Кодексу щодо осіб, які вчинили злочини на території Узбекистану</p> <p>Особа, яка вчинила злочин на території Узбекистану, підлягає відповідальності за цим Кодексом.</p> <p>Злочином, вчиненим на території Узбекистану, слід визнавати</p>

<p>території України, якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України.</p> <p>4. Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які за законами України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не є підсудні у кримінальних справах судам України, в разі вчинення ними кримінального правопорушення на території України вирішується дипломатичним шляхом.</p>	<p>таке діяння, яке:</p> <p>а) розпочато, закінчено або припинено на території Узбекистану;</p> <p>б) вчинено за межами Узбекистану, а злочинний результат настав на її території;</p> <p>в) вчинено на території Узбекистану, а злочинний результат настав за її межами;</p> <p>г) утворює в сукупності або поряд з іншими діяннями злочин, частина якого вчинена на території Узбекистану.</p> <p>У разі вчинення злочину на повітряному, морському або річковому судні, що знаходиться поза межами Узбекистану і не на території іноземної держави, відповідальність настає за цим Кодексом, якщо назване судно перебуває під прапором або приписано до порту Узбекистану.</p> <p>Питання про відповідальність іноземних громадян, які згідно з чинними законами, міжнародними договорами або угодами не підсудні судам Узбекистану, в разі вчинення ними злочину на території Республіки Узбекистан вирішується на основі норм міжнародного права.</p>
<p>Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Громадяни України та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.</p> <p>2. Якщо особи, зазначені у частині першій цієї статті, за вчинені кримінальні правопорушення зазнали кримінального покарання за межами України, вони не можуть бути притягнені в Україні до кримінальної відповідальності за ці кримінальні</p>	<p>Стаття 12. Чинність Кодексу щодо осіб, які вчинили злочини поза межами Узбекистану</p> <p>Громадяни Республіки Узбекистан, а також особи без громадянства, які постійно проживають в Узбекистані, за злочини, вчинені на території іншої держави, підлягають відповідальності за цим Кодексом у разі, якщо вони не понесли покарання за вироком суду держави, на території якої було вчинено злочин.</p> <p>Громадянин Узбекистану не може бути виданий за злочин, вчинений на території іноземної держави, якщо інше не передбачено міжнародними договорами або угодами.</p> <p>Іноземні громадяни, а також особи без громадянства, що не</p>

<p>правопорушення.</p> <p>Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають в Україні відповідальності за цим Кодексом у випадках, передбачених міжнародними договорами або якщо вони вчинили передбачені цим Кодексом тяжкі або особливо тяжкі злочини проти прав і свобод громадян України або інтересів України.</p> <p>2. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, також підлягають в Україні відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо вони за межами України вчинили у співучасті із службовими особами, які є громадянами України, будь-яке кримінальне правопорушення, передбачене у <u>статтях 368, 3683, 3684, 369 і 3692</u> цього Кодексу, або якщо вони пропонували, обіцяли, надали неправомірну вигоду таким службовим особам, або прийняли пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди чи одержали від них таку вигоду.</p>	<p>проживають постійно в Узбекистані, за злочини, вчинені поза його межами, підлягають відповідальності за цим Кодексом лише у випадках, передбачених міжнародними договорами або угодами.</p>
<p>Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України</p> <p>1. Вирок суду іноземної держави може бути врахований, якщо громадянин України, іноземець або особа без громадянства були засуджені за кримінальне правопорушення, вчинене за межами України, та знову вчинили кримінальне правопорушення на території України.</p> <p>2. Відповідно до частини першої цієї статті рецидив кримінальних правопорушень, невідбуте покарання або інші правові наслідки вироку суду іноземної держави враховуються при кваліфікації нового кримінального правопорушення, призначенні</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

покарання, звільненні від кримінальної відповідальності або покарання.	
<p>Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами</p> <p>1. Громадяни України, які вчинили злочини поза межами України, не можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності та віддання до суду.</p> <p>2. Іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочини поза межами України і перебувають на території України, можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності і віддання до суду.</p> <p>3. Україна може перейняти кримінальне провадження, в якому судовими органами іноземної держави не ухвалено вирок, щодо громадян України та іноземців, які вчинили злочини за межами України і перебувають на території України, але які не можуть бути видані іноземній державі або у видачі яких відмовлено, якщо діяння, у зв'язку з яким запитується передача кримінального провадження, згідно з цим Кодексом визнається злочином.</p> <p>4. Виконання в Україні вироку іноземного суду чи міжнародної судової установи можливо, якщо діяння, внаслідок вчинення якого було ухвалено вирок, згідно з цим Кодексом визнається кримінальним правопорушенням або було б кримінальним правопорушенням у разі його вчинення на території України.</p>	<p>Стаття 12. Чинність Кодексу щодо осіб, які вчинили злочини поза межами Узбекистану</p> <p>Громадяни Республіки Узбекистан, а також особи без громадянства, які постійно проживають в Узбекистані, за злочини, вчинені на території іншої держави, підлягають відповідальності за цим Кодексом у разі, якщо вони не понесли покарання за вироком суду держави, на території якої було вчинено злочин.</p> <p>Громадянин Узбекистану не може бути виданий за злочин, вчинений на території іноземної держави, якщо інше не передбачено міжнародними договорами або угодами.</p> <p>Іноземні громадяни, а також особи без громадянства, що не проживають постійно в Узбекистані, за злочини, вчинені поза його межами, підлягають відповідальності за цим Кодексом лише у випадках, передбачених міжнародними договорами або угодами.</p>

Розділ III КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ

Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення

1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.

2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.

Стаття 14. Поняття злочину

Злочином визнається винне суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність), заборонене цим Кодексом під загрозою застосування покарання.

Суспільно небезпечним визнається діяння, яке заподіює або створює реальну загрозу заподіяння шкоди об'єктам, що охороняються цим Кодексом.

Стаття 35. Поняття обставин, що виключають злочинність діяння

Обставинами, що виключають злочинність діяння, визнаються обставини, при яких діяння, що містить передбачені цим Кодексом ознаки, не є злочином через відсутність суспільної небезпеки, протиправності або вини.

Обставинами, що виключають злочинність, визнаються: малозначність діяння; необхідна оборона; крайня необхідність; заподіяння шкоди при затриманні особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння; виконання наказу або іншого обов'язку; виправданий професійний або господарський ризик; вчинення діяння в результаті фізичного або психічного примусу чи погрози.

Стаття 36. Малозначність діяння

Не є злочином дія або бездіяльність, яка хоча і підпадає під ознаки діяння, передбаченого цим Кодексом як злочин, але не є суспільною небезпечною через малозначність.

Стаття 12. Класифікація кримінальних правопорушень

1. Кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини.

2. Кримінальним проступком є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.

3. Злочини поділяються на нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі.

4. Нетяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років.

5. Тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років.

6. Особливо тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі.

7. Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається виходячи зі строку покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.

Стаття 15. Класифікація злочинів

Злочини залежно від характеру і ступеня суспільної небезпечності поділяються на: такі, що не становлять великої суспільної небезпеки; менш тяжкі; тяжкі; особливо тяжкі.

До таких, що не становлять великої суспільної небезпеки, належать умисні злочини, за які законом передбачено покарання у виді позбавлення волі не більше трьох років, а також злочини, вчинені з необережності, за які законом передбачено покарання у виді позбавлення волі не більше п'яти років.

До менш тяжких належать умисні злочини, за які законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад три роки, але не більше п'яти років, а також злочини, вчинені з необережності, за які законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад п'ять років.

До тяжких належать умисні злочини, за які законом передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад п'ять, але не більше десяти років.

До особливо тяжких належать умисні злочини, за які законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк понад десять років або довічне позбавлення волі.

<p>Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>1. Закінченим кримінальним правопорушенням визнається діяння, яке містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу.</p> <p>2. Незакінченим кримінальним правопорушенням є готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення.</p> <p>Стаття 14. Готування до кримінального правопорушення</p> <p>1. Готуванням до кримінального правопорушення є підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення.</p> <p>2. Готування до кримінального проступку або злочину, за який статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років або інше, більш м'яке покарання, не тягне за собою кримінальної відповідальності.</p> <p>Стаття 15. Замах на кримінальне правопорушення</p> <p>1. Замахом на кримінальне правопорушення є вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо спрямованого на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу, якщо при цьому кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.</p> <p>2. Замах на вчинення кримінального правопорушення є закінченим, якщо особа виконала усі дії, які вважала необхідними для</p>	<p>Глава VI НЕЗАКІНЧЕНИЙ ЗЛОЧИН</p> <p>Стаття 25. Готування до злочину і замах на злочин</p> <p>Приготуванням до злочину визнається діяння особи, що створює умови для вчинення або приховування умисного злочину, перерваного до початку його здійснення за обставинами, які від неї не залежать.</p> <p>Замахом на злочин визнається початок здійснення умисного злочину, не закінченого з незалежних від особи обставин.</p> <p>Відповідальність за готування і замах настає за тією ж статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу, що і за закінчений злочин.</p>
---	--

<p>доведення кримінального правопорушення до кінця, але кримінальне правопорушення не було закінчено з причин, які не залежали від її волі.</p> <p>3. Замах на вчинення кримінального правопорушення є незакінченим, якщо особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила усіх дій, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.</p> <p>Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення і замах на кримінальне правопорушення настає за <u>статтею 14</u> або <u>15</u> і за тією статтею Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає відповідальність за закінчене кримінальне правопорушення.</p>	
<p>Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні</p> <p>1. Добровільною відмовою є остаточне припинення особою за своєю волею готування до кримінального правопорушення або замаху на кримінальне правопорушення, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення кримінального правопорушення до кінця.</p> <p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення.</p>	<p>Стаття 26. Добровільна відмова від вчинення злочину</p> <p>Добровільною відмовою від злочину визнається припинення особою підготовчих дій або припинення вчинення злочину, якщо особа усвідомлювала можливість закінчити злочин, а також запобігання настанню злочинного результату, якщо особа усвідомлювала можливість його настання.</p> <p>Добровільна відмова від вчинення злочину виключає відповідальність.</p> <p>Особа, яка добровільно відмовилася від доведення злочину до кінця, підлягає відповідальності за цим Кодексом, якщо фактично вчинене нею діяння містить у собі всі ознаки іншого складу злочину.</p>

Розділ IV
ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО
ПРАВОПОРУШЕННЯ)

Стаття 18. Суб'єкт кримінального правопорушення

1. Суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність.

2. Спеціальним суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, суб'єктом якого може бути лише певна особа.

3. Службовими особами є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом.

4. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), іноземні третейські судді, особи, уповноважені

Стаття 17. Відповідальність фізичних осіб

Відповідальності підлягають фізичні осудні особи, яким до вчинення злочину виповнилося шістнадцять років.

Особи, яким до вчинення злочину виповнилося тринадцять років, підлягають відповідальності лише за умисне вбивство при обтяжуючих обставинах (частина друга статті 97).

Особи, яким до вчинення злочину виповнилося чотирнадцять років, підлягають відповідальності за злочини, передбачені частиною першою статті 97, статтями 98, 104-106, 118, 119, 137, 164-166, 169, частин другої та третьої статті 173, статтями 220, 222, 247, 252, 263, 267, 271, частинами другою і третьою статті 277 цього Кодексу.

Відповідальності за злочини, передбачені статтями 122, 123, 125-1, 127, 127.1, 144, 146, 193-195, 205-210, 225, 226, 230-232, 234, 235, 279-302 цього Кодексу, підлягають особи, яким до вчинення злочину виповнилося вісімнадцять років.

Відповідальність осіб, які вчинили злочин у віці до вісімнадцяти років, настає відповідно до загальних положень і з урахуванням особливостей, передбачених розділом шостим Загальної частини цього Кодексу.

<p>вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), а також члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.</p>	
<p>Стаття 19. Осудність</p> <p>1. Осудною визнається особа, яка під час вчинення кримінального правопорушення могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними.</p> <p>2. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого цим Кодексом, перебувала в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки. До такої особи за рішенням суду можуть бути застосовані примусові заходи медичного характеру.</p> <p>3. Не підлягає покаранню особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але до постановлення вироку захворіла на психічну хворобу, що позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними. До такої особи за рішенням суду можуть застосовуватися примусові заходи медичного характеру, а після одужання така особа може підлягати покаранню.</p>	<p>Стаття 18. Осудність</p> <p>Осудною є особа, яка під час вчинення злочину усвідомлювала суспільно небезпечний характер своїх дій (бездіяльності) і керувала ними.</p> <p>Не підлягає відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння перебувала в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати значення своїх дій (бездіяльності) або керувати ними внаслідок хронічного або тимчасового психічного розладу, слабоумства або іншого психічного розладу.</p> <p>Особі, яка вчинила суспільно небезпечне діяння в стані неосудності, судом можуть бути призначені примусові заходи медичного характеру.</p>
<p>Стаття 20. Обмежена осудність</p> <p>1. Підлягає кримінальній відповідальності особа, визнана судом обмежено осудною, тобто така, яка під час вчинення кримінального правопорушення, через наявний у неї психічний розлад, не була здатна повною мірою усвідомлювати свої дії</p>	<p>Стаття 18¹. Відповідальність особи, яка страждає на психічний розлад, що не виключає осудності</p> <p>Осудна особа, яка під час вчинення злочину через психічний розлад не могла повною мірою усвідомлювати значення своїх дій (бездіяльності) або керувати ними, підлягає відповідальності.</p>

<p>(бездіяльність) та (або) керувати ними.</p> <p>2. Визнання особи обмежено осудною враховується судом при призначенні покарання і може бути підставою для застосування примусових заходів медичного характеру.</p>	<p>Особі, яка страждає на психічний розлад, що не виключає осудності, судом поряд з покаранням можуть бути призначені примусові заходи медичного характеру.</p>
<p>Стаття 21. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції</p> <p>Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, підлягає кримінальній відповідальності.</p>	<p>Стаття 19. Відповідальність за злочин, вчинений у стані сп'яніння</p> <p>Особа, яка вчинила злочин у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних засобів, їх аналогів, психотропних або інших речовин, що впливають на інтелектуально-вольову діяльність, не звільняється від відповідальності. Такий стан не може бути підставою для визнання особи неосудною.</p>
<p>Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність</p> <p>1. Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення кримінального правопорушення виповнилося шістнадцять років.</p> <p>2. Особи, що вчинили кримінальні правопорушення у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років, підлягають кримінальній відповідальності лише за умисне вбивство (<u>статті 115-117</u>), посягання на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави (<u>статті 112, 348, 379, 400, 443</u>), умисне тяжке тілесне ушкодження (<u>стаття 121, частина третя статей 345, 346, 350, 377, 398</u>), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (<u>стаття 122, частина друга статей 345, 346, 350, 377, 398</u>), диверсію (<u>стаття 113</u>), бандитизм (<u>стаття 257</u>), терористичний акт (<u>стаття 258</u>), захоплення заручників (<u>статті 147 і 349</u>), звалтування</p>	<p>Стаття 17. Відповідальність фізичних осіб</p> <p>Відповідальності підлягають фізичні, осудні особи, яким до вчинення злочину виповнилося шістнадцять років.</p> <p>Особи, яким до вчинення злочину виповнилося тринадцять років, підлягають відповідальності лише за умисне вбивство при обтяжуючих обставинах (частина друга статті 97).</p> <p>Особи, яким до вчинення злочину виповнилося чотирнадцять років, підлягають відповідальності за злочини, передбачені частиною першою статті 97, статтями 98, 104-106, 118, 119, 137, 164-166, 169, частин другої та третьої статті 173, статтями 220, 222, 247, 252, 263, 267, 271, частинами другою і третьою статті 277 цього Кодексу.</p> <p>Відповідальності за злочини, передбачені статтями 122, 123, 125-1, 127, 127.1, 144, 146, 193-195, 205-210, 225, 226, 230-232, 234, 235, 279-302 цього Кодексу, підлягають особи, яким до вчинення злочину виповнилося вісімнадцять років.</p> <p>Відповідальність осіб, які вчинили злочин у віці до вісімнадцяти років, настає відповідно до загальних положень і з урахуванням особливостей, передбачених розділом шостим</p>

<p>(стаття 152), сексуальне насильство (стаття 153), крадіжку (стаття 185, частина перша статей 262, 308), грабіж (статті 186, 262, 308), розбій (стаття 187, частина третя статей 262, 308), вимагання (статті 189, 262, 308), умисне знищення або пошкодження майна (частина друга статей 194, 347, 352, 378, частини друга та третя статті 399), пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (стаття 277), угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 278), незаконне заволодіння транспортним засобом (частини друга, третя статті 289), хуліганство (стаття 296).</p>	<p>Загальної частини цього Кодексу.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ V ВИНА ТА ЇЇ ФОРМИ</p> <p>Стаття 23. Вина</p> <p>Виною є психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи бездіяльності, передбаченої цим Кодексом, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності.</p>	<p style="text-align: center;">Стаття 20. Форми вини</p> <p>Винною у злочині може бути визнана особа, яка умисно або з необережності вчинила суспільно небезпечне діяння, передбачене цим Кодексом.</p>
<p>Стаття 24. Умисел і його види</p> <p>1. Умисел поділяється на прямий і непрямий.</p> <p>2. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.</p> <p>3. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.</p>	<p style="text-align: center;">Стаття 21. Умисний злочин</p> <p>Злочин, закінчення якого стаття цього Кодексу визначає моментом виконання суспільно небезпечного діяння, визнається умисним, якщо особа, яка його вчинила, усвідомлювала суспільно небезпечний характер діяння і бажала його вчинення.</p> <p>Злочин, закінчення якого стаття цього Кодексу визначає моментом настання суспільно небезпечних наслідків, може бути вчинено з прямим або непрямим умислом.</p> <p>Злочин визнається вчиненим з прямим умислом, якщо особа, яка його вчинила, усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.</p> <p>Злочин визнається вчиненим з непрямим умислом, якщо особа, яка його вчинила, усвідомлювала суспільно небезпечний</p>

	характер свого діяння, передбачала його суспільно небезпечні наслідки і свідомо допускала їх настання.
<p>Стаття 25. Необережність та її види</p> <p>1. Необережність поділяється на кримінальну протиправну самовпевненість та кримінальну протиправну недбалість.</p> <p>2. Необережність є кримінальною протиправною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення.</p> <p>3. Необережність є кримінальною протиправною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачити.</p>	<p>Стаття 22. Необережний злочин</p> <p>Необережним злочином визнається суспільно небезпечне діяння, вчинене через самовпевненість або недбалість.</p> <p>Злочин визнається вчиненим через самовпевненість, якщо особа, яка його вчинила, передбачала можливість настання передбачених законом суспільно небезпечних наслідків своєї поведінки і, свідомо не дотримуючись запобіжних заходів, безпідставно розраховувала, що ці наслідки не настануть.</p> <p>Злочин визнається вчиненим з недбалості, якщо особа, яка його вчинила, не передбачала можливості настання передбачених законом суспільно небезпечних наслідків своєї поведінки, хоча повинна була і могла їх передбачити.</p>
<p>Розділ VI</p> <p>СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ</p> <p>Стаття 26. Поняття співучасті</p> <p>Співучастю у кримінальному правопорушенні є умисна спільна участь декількох суб'єктів кримінального правопорушення у вчиненні умисного кримінального правопорушення.</p>	<p>Стаття 27. Поняття співучасті у злочині</p> <p>Співучастю визнається спільна участь двох або більше осіб у вчиненні умисного злочину.</p>
<p>Стаття 27. Види співучасників</p> <p>1. Співучасниками кримінального правопорушення, поряд із виконавцем, є організатор, підбурювач та пособник.</p> <p>2. Виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами кримінального правопорушення безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила</p>	<p>Стаття 28. Види співучасників злочину</p> <p>Співучасниками злочину поряд з виконавцями визнаються організатори, підбурювачі і пособники.</p> <p>Виконавцем визнається особа, яка повністю або частково безпосередньо вчинила злочин або злочин з використанням інших осіб, які за цим Кодексом не підлягають відповідальності, чи інших засобів.</p>

кримінальне правопорушення, передбачене цим Кодексом.

3. Організатором є особа, яка організувала вчинення кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організовувала приховування кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.

4. Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення.

5. Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню кримінального правопорушення іншими співучасниками, а також особа, яка заздалегідь обіцяла переховати особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, знаряддя чи засоби вчинення кримінального правопорушення, сліди кримінального правопорушення чи предмети, здобуті кримінально протиправним шляхом, придбати чи збути такі предмети або іншим чином сприяти приховуванню кримінального правопорушення.

6. Не є співучастю не обіцяне заздалегідь переховування особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, знарядь і засобів учинення кримінального правопорушення, слідів кримінального правопорушення чи предметів, здобутих кримінально протиправним шляхом, або придбання чи збут таких предметів. Особи, які вчинили такі діяння, підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, передбачених статтями 198 та 396 цього Кодексу.

7. Не є співучастю обіцяне до закінчення вчинення кримінального правопорушення повідомлення про достовірно відоме підготовлюване або вчинюване кримінальне правопорушення. Такі

Організатором визнається особа, яка керувала підготовкою або вчиненням злочину.

Підбурювачем визнається особа, що схилила до вчинення злочину.

Пособником визнається особа, яка сприяла вчиненню злочину порадами, вказівками, наданням засобів або усуненням перешкод, а також заздалегідь обіцяла переховати злочинця, знаряддя, сліди або засоби вчинення злочину, або предмети, здобуті злочинним шляхом, а так само заздалегідь обіцяла придбати чи збути такі предмети.

Стаття 31. Причетність до злочину

Заздалегідь не обіцяне повідомлення органам влади про достовірно відомий підготовлюваний, такий, що вчиняється, або вчинений злочин тягне за собою відповідальність лише у випадках, передбачених статтями 155¹ і 241 цього Кодексу.

Заздалегідь не обіцяне приховування злочинця, знарядь і засобів вчинення злочину, слідів злочину або предметів, здобутих злочинним шляхом, тягне за собою відповідальність лише у випадках, передбачених статтею 241 цього Кодексу.

Не підлягають відповідальності за заздалегідь не обіцяне повідомлення або приховування близькі родичі підозрюваного, обвинуваченого або підсудного.

<p>особи підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, коли вчинене ними діяння містить ознаки іншого кримінального правопорушення.</p>	
<p>Стаття 28. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією</p> <p>1. Кримінальне правопорушення визнається таким, що вчинене групою осіб, якщо у ньому брали участь декілька (два або більше) виконавців без попередньої змови між собою.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (дві або більше), які заздалегідь, тобто до початку кримінального правопорушення, домовилися про спільне його вчинення.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) кримінальних правопорушень, об'єднаних єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи.</p> <p>4. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим злочинною організацією, якщо він вчинений стійким ієрархічним об'єднанням декількох осіб (п'ять і більше), члени якого або структурні частини якого за попередньою змовою зорганізувалися для спільної діяльності з метою безпосереднього вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів учасниками цієї організації, або керівництва чи координації кримінально протиправної діяльності інших осіб, або забезпечення функціонування як самої злочинної організації, так і інших кримінально протиправних груп.</p>	<p>Стаття 29. Форми співучасті</p> <p>Формами співучасті в злочині визнаються: проста співучасть; складна співучасть; організована злочинна група; злочинне співтовариство.</p> <p>Простою співучастю визнається участь у вчиненні злочину двох або більше осіб без попередньої змови.</p> <p>Складною співучастю визнається участь у вчиненні злочину двох або більше осіб за попередньою змовою.</p> <p>Організованою групою визнається попереднє об'єднання двох або більше осіб у групу для спільної злочинної діяльності.</p> <p>Злочинним співтовариством визнається попереднє об'єднання двох або більше організованих груп для зайняття злочинною діяльністю.</p>

Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників

1. Виконавець (співвиконавець) підлягає кримінальній відповідальності за статтю Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає вчинене ним кримінальне правопорушення.

2. Організатор, підбурювач та пособник підлягають кримінальній відповідальності за відповідною частиною статті 27 і тією статтею (частиною статті) Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає кримінальне правопорушення, вчинене виконавцем.

3. Ознаки, що характеризують особу окремого співучасника кримінального правопорушення, ставляться в вину лише цьому співучасникові. Інші обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях Особливої частини цього Кодексу як ознаки кримінального правопорушення, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, ставляться в вину лише співучаснику, який усвідомлював ці обставини.

4. У разі вчинення виконавцем незакінченого кримінального правопорушення інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у незакінченому кримінальному правопорушенні.

5. Співучасники не підлягають кримінальній відповідальності за діяння, вчинене виконавцем, якщо воно не охоплювалося їхнім умислом.

Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації

1. Організатор організованої групи чи злочинної організації підлягає кримінальній відповідальності за всі кримінальні правопорушення, вчинені організованою групою чи злочинною організацією, якщо вони охоплювалися його умислом.

Стаття 30. Межі відповідальності за співучасть у злочині

Організатори, підбурювачі і пособники несуть відповідальність за тією ж статтею Особливої частини цього Кодексу, що і виконавці.

Організатори, а також члени груп за попередньою змовою, організованих груп і злочинних співтовариств несуть відповідальність за всі злочини, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь.

Особи, які створили організовану групу або злочинне співтовариство або керували ними, несуть відповідальність за всі вчинені злочинними формуваннями злочину, якщо вони охоплювалися їх умислом.

За діяння, що не охоплюється умислом інших співучасників, відповідальність несе особа, яка його вчинила.

Добровільна відмова організатора, підбурювача або пособника виключає відповідальність за співучасть у злочині, якщо особа своєчасно вжила всіх залежних від неї заходів для його запобігання.

<p>2. Інші учасники організованої групи чи злочинної організації підлягають кримінальній відповідальності за кримінальні правопорушення, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь, незалежно від тієї ролі, яку виконував у кримінальному правопорушенні кожен із них.</p> <p>Стаття 31. Добровільна відмова співучасників</p> <p>1. У разі добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення виконавець (співвиконавець) не підлягає кримінальній відповідальності за наявності умов, передбачених <u>статтею 17</u> цього Кодексу. У цьому випадку інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за готування до того кримінального правопорушення або замах на те кримінальне правопорушення, від вчинення якого добровільно відмовився виконавець.</p> <p>2. Не підлягають кримінальній відповідальності при добровільній відмові організатор, підбурювач чи пособник, якщо вони відвернули вчинення кримінального правопорушення або своєчасно повідомили відповідні органи державної влади про кримінальне правопорушення, що готується або вчиняється. Добровільною відмовою пособника є також ненадання ним засобів чи знарядь вчинення кримінального правопорушення або неусунення перешкод вчиненню кримінального правопорушення.</p> <p>3. У разі добровільної відмови будь-кого із співучасників виконавець підлягає кримінальній відповідальності за готування до кримінального правопорушення або за замах на кримінальне правопорушення, залежно від того, на якій із цих стадій його діяння було припинено.</p>	
<p align="center">Розділ VIII ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ</p>	

<p>Стаття 36. Необхідна оборона</p> <p>1. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>2. Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.</p> <p>3. Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту. Перевищення меж необхідної оборони тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у <u>статтях 118 та 124</u> цього Кодексу.</p> <p>4. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо через сильне душевне хвилювання, викликане суспільно небезпечним посяганням, вона не могла оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання чи обстановці захисту.</p> <p>5. Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.</p>	<p>Стаття 37. Необхідна оборона</p> <p>Не є злочином дія, вчинена у стані необхідної оборони, тобто при захисті особи або прав особи, яка захищається, або іншої особи, інтересів суспільства або держави від протиправного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>Перевищенням меж необхідної оборони визнається явна невідповідність захисту характеру і небезпечності посягання.</p> <p>Право на необхідну оборону належить особі незалежно від наявної можливості звернутися за допомогою до інших осіб чи органів державної влади чи уникнути посягання іншим способом.</p> <p>Не є необхідною обороною умисна провокація посягання з метою заподіяння шкоді.</p>
<p>Стаття 37. Уявна оборона</p> <p>1. Уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припустила наявність такого посягання.</p> <p>2. Уявна оборона виключає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду лише у випадках, коли обстановка, що склалася, давала особі достатні підстави вважати, що мало місце реальне посягання, і вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення.</p> <p>3. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення, але при цьому перевищила межі захисту, що дозволяються в умовах відповідного реального посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності як за перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>4. Якщо в обстановці, що склалася, особа не усвідомлювала, але могла усвідомлювати відсутність реального суспільно небезпечного посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності за заподіяння шкоди через необережність.</p>	
<p>Стаття 38. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення</p> <p>1. Не визнаються кримінально протиправними дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, і доставлення її відповідним органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання такої особи.</p> <p>2. Перевищенням заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, визнається умисне заподіяння особі, що вчинила кримінальне правопорушення, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила</p>	<p>Стаття 39. Затримання особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння</p> <p>Не є злочином заподіяння шкоди при затриманні особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, з метою передачі її органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання.</p> <p>Перевищенням заходів затримання є явна невідповідність засобів і методів затримання безпеці діяння і особи, яка його вчинила, а також обстановці затримання, внаслідок чого особі умисно заподіюється шкода, не викликана необхідністю затримання.</p> <p>При оцінці правомірності заподіяння шкоди при затриманні особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, враховуються її дії по уникненню затримання, сили і можливості того, хто затримує, його душевний стан і інші обставини, пов'язані з фактом затримання.</p>

кримінальне правопорушення, має наслідком відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у <u>статтях 118</u> та <u>124</u> цього Кодексу.	Право на затримання особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, поряд зі спеціально уповноваженими на те особами, мають також потерпілі та інші громадяни.
<p align="center">Стаття 39. Крайня необхідність</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.</p> <p>2. Перевищенням меж крайньої необхідності є умисне заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш значною, ніж відвернена шкода.</p> <p>3. Особа не підлягає кримінальній відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності, якщо внаслідок сильного душевного хвилювання, викликаного небезпекою, що загрозувала, вона не могла оцінити відповідність заподіяної шкоди цій небезпеці.</p>	<p align="center">Стаття 38. Крайня необхідність</p> <p>Не є злочином діяння, яке заподіяло шкоду правам і охоронюваним законом інтересам, вчинене в стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що загрозувала особі або правам цієї особи чи інших громадян, інтересам суспільства або держави, якщо небезпека за цих обставин не могла бути усунута іншими засобами і якщо заподіяна шкода є менш значною, ніж відвернена.</p> <p>Діяння, вчинене в стані крайньої необхідності, є правомірним, якщо особою не було допущено перевищення її меж.</p> <p>Перевищенням меж крайньої необхідності є заподіяння шкоди правам і охоронюваним законом інтересам, якщо небезпека могла бути усунута іншими засобами або якщо заподіяна шкода є більш значною, ніж відвернена.</p> <p>При оцінці правомірності діяння, вчиненого в стані крайньої необхідності, враховуються характер і ступінь відвернутої небезпеки, реальність і близькість її настання, фактична можливість особи щодо її запобігання, її душевний стан в ситуації, що склалася, й інші обставини справи.</p>
<p align="center">Стаття 40. Фізичний або психічний примус</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.</p> <p>2. Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа</p>	<p align="center">Стаття 41¹. Фізичний або психічний примус або погроза</p> <p>Не є злочином заподіяння шкоди правам і охоронюваним цим Кодексом інтересам, завданої через фізичний або психічний примус чи погрозу застосування такого примусу, якщо через такий примус або погрозу особа не могла керувати своїми діями (бездіяльністю).</p> <p>Питання про кримінальну відповідальність за заподіяння шкоди правам і охоронюваним цим Кодексом інтересам, завданої через фізичний або психічний примус чи погрозу застосування</p>

<p>заснала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень <u>статті 39</u> цього Кодексу.</p>	<p>такого примусу, внаслідок якого особа зберігала можливість керувати своїми діями (бездіяльністю), вирішується з урахуванням положень статті 38 цього Кодексу.</p>
<p>Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження</p> <p>1. Дія або бездіяльність особи, що заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, визнається правомірною, якщо вона була вчинена з метою виконання законного наказу або розпорядження.</p> <p>2. Наказ або розпорядження є законними, якщо вони віддані відповідною особою в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>3. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка відмовилася виконувати явно кримінально протиправний наказ або розпорядження.</p> <p>4. Особа, що виконала явно кримінально протиправний наказ або розпорядження, за діяння, вчинені з метою виконання такого наказу або розпорядження, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах.</p> <p>5. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати кримінально протиправного характеру наказу чи розпорядження, то за діяння, вчинене з метою виконання такого наказу чи розпорядження, відповідальності підлягає тільки особа, що віддала кримінально протиправний наказ чи розпорядження.</p>	<p>Стаття 40. Виконання наказу або іншого обов'язку</p> <p>Не є злочином заподіяння шкоди при правомірному виконанні особою наказу чи іншого розпорядження, а так само посадових обов'язків.</p> <p>Особа, яка вчинила злочин за завідомо злочинним наказом чи іншим розпорядженням, підлягає відповідальності на загальних підставах.</p> <p>Особа не підлягає відповідальності за невиконання або порушення наказу, розпорядження або посадових обов'язків, якщо вони були покладені на неї неправомірно. Відповідальність настає лише в тому випадку, якщо фактично вчинене нею діяння містить у собі всі ознаки іншого складу злочину.</p>
<p>Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням діяння (дія або бездіяльність), яке заподіяло шкоду правоохоронюваним інтересам, якщо це діяння було вчинене в умовах виправданого ризику для</p>	<p>Стаття 41. Виправданий професійний або господарський ризик</p> <p>Не є злочином заподіяння шкоди правам і охоронюваним законом інтересам при виправданому професійному або господарському ризику для досягнення суспільно корисної мети.</p>

<p>досягнення значної суспільно корисної мети.</p> <p>2. Ризик визнається виправданим, якщо мету, що була поставлена, не можна було досягти в даній обстановці дією (бездіяльністю), не поєднаною з ризиком, і особа, яка допустила ризик, обґрунтовано розраховувала, що вжиті нею заходи є достатніми для відвернення шкоди правоохоронюваним інтересам.</p> <p>3. Ризик не визнається виправданим, якщо він завідомо створював загрозу для життя інших людей або загрозу екологічної катастрофи чи інших надзвичайних подій.</p>	<p>Ризик визнається виправданим, якщо вчинене діяння відповідає сучасним науково-технічним знанням і досвіду, а поставлена мета не могла бути досягнута не пов'язаними з ризиком діями і особа, яка допустила ризик, вжила необхідних заходів для запобігання шкоді правам і охоронюваним законом інтересам.</p> <p>При виправданому професійному або господарському ризику відповідальність за заподіяну шкоду не настає і в тому разі, якщо бажаний суспільно корисний результат не був досягнутий і шкоду виявився більш значним, ніж поставлена суспільно корисна мета.</p> <p>Ризик не визнається виправданим, якщо він завідомо був пов'язаний із загрозою загибелі людей, екологічною катастрофою чи іншими тяжкими наслідками.</p> <p>Невиконання договірних зобов'язань суб'єктами підприємництва перед банками та іншими фінансовими організаціями за наданими їм послугами, в тому числі виданими кредитами, пов'язане з підприємницькими та іншими комерційними ризиками, не є підставою для притягнення до кримінальної відповідальності працівників банків та інших фінансових організацій.</p>
<p>Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням вимушене заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам особою, яка відповідно до закону виконувала спеціальне завдання, беручи участь в організованій групі чи злочинній організації з метою попередження чи розкриття їх кримінально протиправної діяльності.</p> <p>2. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, підлягає кримінальній відповідальності лише за вчинення у складі організованої групи чи злочинної організації особливо тяжкого</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>злочину, вчиненого умисно і поєднаного з насильством над потерпілим, або тяжкого злочину, вчиненого умисно і пов'язаного з спричиненням тяжкого тілесного ушкодження потерпілому або настанням інших тяжких або особливо тяжких наслідків.</p> <p>3. Особа, яка вчинила злочин, що передбачений частиною другою цієї статті, не може бути засуджена до довічного позбавлення волі, а покарання у виді позбавлення волі не може бути призначене їй на строк, більший, ніж половина максимального строку позбавлення волі, передбаченого законом за цей злочин.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ X ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ</p> <p>Стаття 50. Поняття покарання та його мета</p> <p>1. Покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.</p> <p>2. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами.</p> <p>3. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.</p>	<p style="text-align: center;">Стаття 42. Поняття і цілі покарання</p> <p>Покарання є захід примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні злочину, і полягає в передбачених законом позбавленні або обмеженні певних прав і свобод засудженого.</p> <p>Покарання застосовується з метою виправлення, перешкоджання продовженню злочинної діяльності, а також запобігання вчиненню нових злочинів як засудженим, так і іншими особами.</p>
<p>Стаття 51. Види покарань</p> <p>До осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, судом можуть бути застосовані такі види покарань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) штраф; 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 	<p>Стаття 43. Система покарань</p> <p>До осіб, визнаних винними у вчиненні злочинів, можуть застосовуватися такі основні покарання:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) штраф; б) позбавлення певного права; б.1) обов'язкові громадські роботи; в) виправні роботи; г) обмеження по службі;

<p>4) громадські роботи; 5) виправні роботи; 6) службові обмеження для військовослужбовців; 7) конфіскація майна; 8) арешт; 9) обмеження волі; 10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; 11) позбавлення волі на певний строк; 12) довічне позбавлення волі.</p> <p>Стаття 52. Основні та додаткові покарання</p> <p>1. Основними покараннями є громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі.</p> <p>2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна.</p> <p>3. Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання.</p> <p>4. За одне кримінальне правопорушення може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції частини статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом.</p> <p>5. Ухилення від покарання, призначеного вироком суду, має наслідком відповідальність, передбачену <u>статтями 389 та 390</u> цього Кодексу.</p>	<p>г) виключений; г.1) обмеження волі; д) направлення до дисциплінарної частини; е) позбавлення волі; є) довічне позбавлення волі.</p> <p>Крім основних, до засуджених може застосовуватися додаткове покарання у виді позбавлення військового або спеціального звання.</p> <p>Покарання у виді обмеження по службі або направлення до дисциплінарної частини застосовуються тільки до військовослужбовців.</p> <p>Позбавлення певного права може застосовуватися не тільки як основне, а й як додаткове покарання.</p>
---	---

<p>Стаття 53. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті.</p> <p>2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого кримінального правопорушення та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що таке кримінальне правопорушення вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу.</p> <p>3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.</p> <p>4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року.</p>	<p>Стаття 44. Штраф</p> <p>Штраф є грошове стягнення в дохід держави, що накладається на винного в розмірах, встановлених цим Кодексом.</p> <p>Штраф встановлюється в межах від п'яти до шестисот базових розрахункових величин.</p> <p>У разі ухилення засудженого від сплати штрафу, призначеного як покарання, у строки, встановлені для примусового виконання, або неможливості стягнення штрафу протягом строку, встановленого для примусового виконання, через відсутність у боржника майна, на яке може бути звернено стягнення, а рівно при несплаті штрафу після закінчення терміну відстрочки або порушення умов сплати штрафу в розстрочку, суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді обов'язкових громадських робіт, виправних робіт, обмеження по службі, обмеження волі або позбавлення волі. У цьому випадку обов'язкові громадські роботи призначаються з розрахунку дві з половиною години за суму штрафу, що відповідає одній базовій розрахунковій величині, але на строк не більше чотирьохсот вісімдесяти годин; виправні роботи, обмеження по службі, обмеження свободи або позбавлення волі – з розрахунку один місяць за суму штрафу, яка відповідає шістнадцяти базовим розрахунковим величинам, але на строк не більше трьох років.</p>
--	---

<p>5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років.</p> <p>У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у таких межах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) від одного до п'яти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення нетяжкого злочину; 2) від п'яти до десяти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину; 3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину. <p>Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.</p>	
<p>Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу</p> <p>Засуджена за тяжкий чи особливо тяжкий злочин особа, яка має військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, може бути позбавлена за вироком суду цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.</p>	<p>Стаття 52. Позбавлення військового або спеціального звання</p> <p>При засудженні за тяжкий або особливо тяжкий злочин особу, яка має військове або спеціальне звання, може бути за вироком суду позбавлено такого звання.</p> <p>При засудженні за тяжкий або особливо тяжкий злочин особа, яка має вище військове або спеціальне звання або державну нагороду Республіки Узбекистан, може бути за поданням суду, внесеного на підставі вироку, позбавлена такого звання або нагороди.</p>

<p>Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю</p> <p>1. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене як основне покарання на строк від двох до п'яти років або як додаткове покарання на строк від одного до трьох років.</p> <p>Позбавлення права обіймати певні посади як додаткове покарання у справах, передбачених <u>Законом України "Про очищення влади"</u>, призначається на строк п'ять років.</p> <p>2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання може бути призначене й у випадках, коли воно не передбачене в санкції статті (санкції частини статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу за умови, що з урахуванням характеру кримінального правопорушення, вчиненого за посадою або у зв'язку із заняттям певною діяльністю, особи засудженого та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за ним права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.</p> <p>3. При призначенні позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткового покарання до арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі на певний строк - воно поширюється на увесь час відбування основного покарання і, крім цього, на строк, встановлений вироком суду, що набрав законної сили. При цьому строк додаткового покарання обчислюється з моменту відбуття основного покарання, а при призначенні покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове до інших основних покарань, а також у разі застосування <u>статті 77</u> цього Кодексу - з моменту набрання законної сили вироком.</p>	<p>Стаття 45. Позбавлення певного права</p> <p>Позбавлення певного права особи полягає в забороні винному протягом призначеного судом строку обіймати ті чи інші посади на підприємствах, в установах чи організаціях або займатися тією чи іншою діяльністю. Вид такої посади або діяльності визначається судом при постановленні обвинувального вироку.</p> <p>Позбавлення певного права встановлюється за злочини, безпосередньо пов'язані з посадою, яку обіймає винний, або його діяльністю, на строк від одного року до п'яти років як основне покарання і на термін від одного року до трьох років як додаткове покарання.</p> <p>Якщо позбавлення певного права не призначено винному як основне покарання, воно може бути призначено судом як додаткове до будь-якого виду покарання, передбаченого відповідною статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу.</p> <p>При призначенні позбавлення певного права як додаткового покарання до позбавлення волі, направлення до дисциплінарної частини воно поширюється на весь час відбування засудженим основного покарання і, понад те, на термін, встановлений вироком. При призначенні цього покарання як додаткового до інших основних покарань і при умовному засудженні його строк обчислюється з моменту набрання вироком законної сили.</p> <p>Не призначається покарання у виді позбавлення права зайняття підприємницькою діяльністю щодо осіб, які займаються підприємницькою діяльністю, за винятком випадків, які спричинили смерть людини або інші тяжкі наслідки.</p>
<p>Стаття 56. Громадські роботи</p> <p>1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у</p>	<p>Стаття 45¹. Обов'язкові громадські роботи</p> <p>Обов'язкові громадські роботи полягають у примусовому</p>

<p>вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.</p> <p>2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяті до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день.</p> <p>3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним особами з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.</p>	<p>залученні засудженого до виконання безоплатних суспільно корисних робіт. У разі наявності у засудженого роботи або навчання обов'язкові громадські роботи відбуваються у вільний від роботи чи навчання час.</p> <p>Місця (об'єкти), на яких засуджені можуть відбувати обов'язкові громадські роботи, і вид обов'язкових громадських робіт визначаються органами, які видають виконанням цього покарання.</p> <p>Обов'язкові громадські роботи встановлюються на строк від ста двадцяти до чотирьохсот вісімдесяти годин і відбуваються не більш як чотири години на день протягом шести місяців, а при виникненні обставин, що не залежать від засудженого, – до одного року.</p> <p>Обов'язкові громадські роботи не застосовуються до осіб, які досягли пенсійного віку, які не досягли шістнадцяти років, вагітних жінок, жінок, які мають дітей у віці до трьох років, інвалідів першої та другої групи, військовослужбовців, іноземних громадян і осіб, які не проживають постійно в Республіці Узбекистан.</p> <p>У разі ухилення засудженого від відбування покарання суд замінює невідбутий строк обов'язкових громадських робіт покаранням у виді обмеження волі або позбавлення волі з розрахунку один день обмеження волі або позбавлення волі за чотири години обов'язкових громадських робіт. Час ухилення в строк відбутого покарання не зараховується.</p>
<p>Стаття 57. Виправні роботи</p> <p>1. Покарання у виді виправних робіт встановлюється на строк від шести місяців до двох років і відбувається за місцем роботи засудженого. Із суми заробітку засудженого до виправних робіт провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків.</p>	<p>Стаття 46. Виправні роботи</p> <p>Виправні роботи полягають в обов'язковому залученні особи до праці з утриманням від десяти до тридцяти відсотків заробітної плати в дохід держави і відбуваються відповідно до вироку суду за місцем роботи засудженого або в інших місцях, визначених органами, які видають виконанням цього покарання.</p>

<p>2. Виправні роботи не застосовуються до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, до непрацездатних, до осіб, що не досягли шістнадцяти років, та тих, що досягли пенсійного віку, а також до військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, працівників правоохоронних органів, нотаріусів, приватних виконавців, суддів, прокурорів, адвокатів, державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування.</p> <p>3. Особам, які стали непрацездатними після постановлення вироку суду, виправні роботи суд може замінити штрафом із розрахунку трьох встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за один місяць виправних робіт.</p>	<p>Виправні роботи встановлюються на строк від шести місяців до трьох років.</p> <p>Виправні роботи не застосовуються до осіб, які досягли пенсійного віку, непрацездатних, вагітних жінок і жінок, які мають дітей у віці до трьох років, військовослужбовців.</p> <p>У разі ухилення в цілому понад однієї десятої від призначеного строку відбування виправних робіт суд замінює невідбутий строк виправних робіт покаранням у виді обмеження волі або позбавлення волі на той самий строк. Час ухилення в строк відбутого покарання не зараховується.</p>
<p>Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді службового обмеження застосовується до засуджених військовослужбовців, крім військовослужбовців строкової служби, на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також у випадках, коли суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замість обмеження волі чи позбавлення волі на строк не більше двох років призначити службове обмеження на той самий строк.</p> <p>2. Із суми грошового забезпечення засудженого до службового обмеження провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків. Під час відбування цього покарання засуджений не може бути підвищений за посадою, у військовому званні, а строк покарання не зараховується йому в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання.</p>	<p>Стаття 47. Обмеження по службі</p> <p>Обмеження по службі полягає в тимчасовому, протягом визначеного судом строку, позбавленні військовослужбовця, що проходить військову службу за контрактом, визначених прав і пільг з утриманням в дохід держави в розмірі від десяти до тридцяти відсотків грошового утримання.</p> <p>Обмеження по службі застосовується на строк від двох місяців до трьох років у випадках, передбачених статтею Особливої частини цього Кодексу. За злочин, що не становить великої суспільної небезпеки, або необережний злочин, який не мав тяжких наслідків, суд може, враховуючи обставини справи та особу засудженого, замість позбавлення волі на строк не більше трьох років або виправних робіт застосувати обмеження по службі на той самий строк.</p> <p>Під час відбування покарання у виді обмеження по службі засуджений не може бути підвищений на посаді, військовому чи спеціальному званні та цей час не зараховується йому в строк вислуги років для присвоєння чергового військового або спеціального звання, а також для призначення пенсії.</p>

<p>Стаття 59. Конфіскація майна</p> <p>1. Покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються.</p> <p>2. Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки незалежно від ступеня їх тяжкості і може бути призначена лише у випадках, спеціально передбачених в Особливій частині цього Кодексу.</p> <p>3. Перелік майна, що не підлягає конфіскації, визначається законом України.</p>	
<p>Стаття 60. Арешт</p> <p>1. Покарання у виді арешту полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців.</p> <p>2. Військовослужбовці відбувають арешт на гауптвахті.</p> <p>3. Арешт не застосовується до осіб віком до шістнадцяти років, вагітних жінок та до жінок, які мають дітей віком до семи років.</p>	
<p>Стаття 61. Обмеження волі</p> <p>1. Покарання у виді обмеження волі полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці.</p> <p>2. Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років.</p>	<p>Стаття 48¹. Обмеження волі</p> <p>Обмеження свободи полягає у встановленні судом щодо засудженого повної заборони на залишення житла під тим або іншим приводом або обмеження на вихід з житла в певний час доби.</p> <p>Обмеження волі призначається на строк від одного місяця до п'яти років і відбувається під наглядом органів, визначених судом. Обмеження свободи, умови його відбування за місцем проживання засудженого визначаються судом з урахуванням характеру вчиненого діяння і запобігання ухиленню від виконання винесеного рішення суду.</p>

3. Обмеження волі не застосовується до неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до чотирнадцяти років, до осіб, що досягли пенсійного віку, військовослужбовців строкової служби та до осіб з інвалідністю першої і другої групи.

З урахуванням особливостей застосовуваної заборони (обмеження) суд може покласти на засудженого такі додаткові заборони (обмеження):

не відвідувати певні місця;

не брати участі в проведенні масових та інших заходів;

не займатися певною діяльністю;

не володіти або не зберігати у себе певні предмети;

не керувати транспортним засобом;

не змінювати місце проживання, місце роботи і (або) навчання, не виїжджати за межі відповідної адміністративної території без згоди органу, який здійснює нагляд за засудженими;

не встановлювати контакти з певними особами;

не використовувати засоби зв'язку, в тому числі Інтернет;

не вживати алкогольні напої.

Суд може покласти на засудженого до обмеження волі обов'язок відшкодувати заподіяну ним матеріальну та моральну шкоду, влаштуватися на роботу або навчання, а також інші обов'язки, що сприяють його виправленню.

У разі, якщо засуджений до обмеження волі в період відбування покарання усвідомив свої злочинні діяння, твердо став на шлях виправлення, відшкодував заподіяну матеріальну та моральну шкоду, суд може скасувати повністю або частково раніше встановлені засудженому заборони (обмеження).

У разі злісного ухилення засудженого від відбування покарання у вигляді обмеження волі, а також невиконання ним покладених на нього судом обов'язків, суд може замінити невідбутий строк обмеження свободи іншим видом покарання. Час ухилення в строк відбутого покарання не зараховується.

Обмеження волі не призначається військовослужбовцям, іноземним громадянам, а також особам, які не мають постійного місця проживання в Республіці Узбекистан.

<p>Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні призначається військовослужбовцям строкової служби, військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом, особам офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу, особам офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, військовослужбовцям, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім військовослужбовців-жінок), на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також якщо суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замінити позбавлення волі на строк не більше двох років триманням у дисциплінарному батальйоні на той самий строк.</p> <p>2. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців замість позбавлення волі не може застосовуватися до осіб, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі.</p>	<p>Стаття 49. Направлення до дисциплінарної частини</p> <p>Направлення до дисциплінарної частини полягає в тимчасовому протягом визначеного судом строку позбавленні військовослужбовця строкової військової служби певних прав і пільг шляхом поміщення його до спеціального військового підрозділу з більш суворим внутрішнім розпорядком.</p> <p>Направлення до дисциплінарної частини застосовується на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених статтею Особливої частини цього Кодексу. Суд може, з огляду на обставини справи та особу засудженого, замість позбавлення волі на строк не більше трьох років застосувати направлення до дисциплінарної частини на той самий строк.</p>
<p>Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк</p> <p>1. Покарання у виді позбавлення волі полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу.</p> <p>2. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених <u>Загальною частиною</u> цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 50. Позбавлення волі</p> <p>Позбавлення волі полягає в ізоляції засудженого від суспільства шляхом поміщення до колонії з виконання покарання або до в'язниці.</p> <p>Позбавлення волі встановлюється на строк від одного місяця до двадцяти років, крім випадків, передбачених частиною третьою цієї статті.</p> <p>Тривалий строк позбавлення волі встановлюється понад двадцяти, але не більше двадцяти п'яти років і може бути призначений лише за умисне вбивство за обтяжуючих обставин (частина друга статті 97) і тероризм (частина третя статті 155).</p>

Тривалий строк позбавлення волі не може бути призначений жінці, особі, яка вчинила злочин у віці до вісімнадцяти років, і чоловікові старше шістдесяти років.

Позбавлення волі на строк до двадцяти п'яти років може бути призначено при складанні покарань у випадках, передбачених статтею 60 цього Кодексу.

Засуджуваним до позбавлення волі чоловікам у віці понад шістдесят років і жінкам строк покарання не може перевищувати двох третин максимального строку позбавлення волі, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу.

Засуджуваним до позбавлення волі чоловікам відбування покарання призначається:

а) засудженим до позбавлення волі за злочини, які не становлять великої суспільної небезпеки, злочини, вчинені з необережності, і за умисні менш тяжкі злочини – у колоніях-поселеннях;

б) засудженим вперше до позбавлення волі за умисні тяжкі та особливо тяжкі злочини – у колоніях загального режиму;

в) які раніше відбували або відбувають покарання у виді позбавлення волі за умисний злочин і знову засудженим за вчинення умисного злочину – в колоніях суворого режиму;

г) особливо небезпечних рецидивістів – в колоніях особливого режиму. У колоніях особливого режиму також відбувають покарання засуджені до довічного позбавлення волі, а також особи, яким у порядку помилування довічне позбавлення волі замінено позбавленням волі.

Засуджуваним до позбавлення волі жінкам відбування покарання призначається:

а) за злочини, які не становлять великої суспільної небезпеки, злочини, вчинені з необережності, і за умисні менш тяжкі злочини – у колоніях-поселеннях;

б) за тяжкі та особливо тяжкі злочини у колоніях загального режиму;

	<p>в) які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі і знову засудженим за вчинення особливо тяжкого злочину, а також визнаним особливо небезпечними рецидивістами – у колоніях суворого режиму.</p> <p>Позбавлення волі у виді ув'язнення у в'язниці може бути призначено на частину строку покарання, але не більше ніж на п'ять років:</p> <p>а) особливо небезпечних рецидивістам; б) особам, які вчинили тяжкі або особливо тяжкі злочини і засудженим за них до позбавлення волі на строк понад п'ять років.</p> <p>Покарання у виді позбавлення волі за вчинення злочинів, які не становлять великої суспільної небезпеки, злочинів, вчинених з необережності, і умисних менш тяжких злочинів не призначається вагітним жінкам і жінкам, які мають дітей у віці до трьох років, а також особам, які мають відповідно до законодавства право на пенсію за віком.</p> <p>У разі визнання засудженого, якому судом призначено відбування покарання у колонії-поселенні, злісним порушником режиму утримання суд переводить його в колонію загального режиму на невідбутий строк.</p>
<p>Стаття 64. Довічне позбавлення волі</p> <p>1. Довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосовувати позбавлення волі на певний строк.</p> <p>2. Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку, а також у випадку, передбаченому <u>частиною четвертою</u> статті 68 цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 51. Довічне позбавлення волі</p> <p>Довічне позбавлення волі є винятковою мірою покарання, яка полягає в безстроковій ізоляції засудженого від суспільства шляхом приміщення до колонії з виконання покарання особливо режиму.</p> <p>Довічне позбавлення волі встановлюється лише за умисне вбивство за обтяжуючих обставин (частина друга статті 97) і тероризм (частина третя статті 155).</p> <p>Довічне позбавлення волі не може бути призначене жінці, особі, яка вчинила злочин у віці до вісімнадцяти років, і чоловікові старше шістдесяти років.</p>

<p style="text-align: center;">Розділ XIV ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ</p> <p>Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру</p> <p>Примусовими заходами медичного характеру є надання амбулаторної психіатричної допомоги, поміщення особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого <u>Особливою частиною</u> цього Кодексу, в спеціальний лікувальний заклад з метою її обов'язкового лікування, а також запобігання вчиненню нею суспільно небезпечних діянь.</p>	<p>Стаття 91. Цілі примусових заходів</p> <p>Примусові заходи медичного характеру можуть бути призначені особам, які страждають на психічні розлади, що вчинили суспільно небезпечні діяння, з метою лікування цих осіб і запобігання вчиненню ними нових суспільно небезпечних діянь.</p> <p>Примусові заходи медичного характеру можуть бути призначені судом поряд з покаранням особам, що страждають на алкоголізм, наркоманію чи токсикоманію або психічним розлад, який не виключає осудності, для лікування і створення умов, що сприяють досягненню цілей покарання.</p>
<p>Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру</p> <p>Примусові заходи медичного характеру можуть бути застосовані судом до осіб:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) які вчинили у стані неосудності суспільно небезпечні діяння; 2) які вчинили у стані обмеженої осудності кримінальні правопорушення; 3) які вчинили кримінальне правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку або під час відбування покарання. 	<p>Стаття 92. Загальна підстава застосування примусових заходів медичного характеру</p> <p>Особі, яка вчинила суспільно небезпечне діяння в стані неосудності або у якої до постановлення вироку або під час відбування покарання виник психічний розлад, який позбавляє її здатності усвідомлювати значення своїх дій або керувати ними, якщо вона за своїм психічним станом і з урахуванням характеру вчиненого нею діяння становить небезпеку для суспільства, судом можуть бути призначені примусові заходи медичного характеру.</p>
<p>Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру</p> <p>1. Залежно від характеру та тяжкості захворювання, тяжкості вчиненого діяння, з урахуванням ступеня небезпечності психічно хворого для себе або інших осіб, суд може застосувати такі примусові заходи медичного характеру:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку; 	<p>Стаття 93. Види примусових заходів медичного характеру</p> <p>До примусових заходів медичного характеру належать:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) примусове амбулаторне спостереження і лікування в психоневрологічному диспансері (кабінеті районного (міського) психіатра) за місцем проживання; б) примусове лікування у відділенні із загальним наглядом психіатричного закладу загального типу за місцем проживання; в) примусове лікування у спеціалізованому реабілітаційному

<p>2) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом;</p> <p>3) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом;</p> <p>4) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом.</p> <p>2. Надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку може бути застосоване судом стосовно особи, яка страждає на психічні розлади і вчинила суспільно небезпечне діяння, якщо особа за станом свого психічного здоров'я не потребує госпіталізації до закладу з надання психіатричної допомоги.</p> <p>3. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги і лікування у примусовому порядку.</p> <p>4. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, не пов'язане з посяганням на життя інших осіб, і за своїм психічним станом не становить загрози для суспільства, але потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах посиленого нагляду.</p> <p>5. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, пов'язане з посяганням на життя інших осіб, а також щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння становить особливу небезпеку для суспільства і потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та</p>	<p>відділенні психіатричного закладу загального типу;</p> <p>г) примусове лікування в психіатричній лікарні з інтенсивним спостереженням;</p> <p>г) примусове амбулаторне спостереження і лікування у відділах надання лікувально-профілактичної допомоги установ з виконання покарання і спеціалізованої лікарні для засуджених.</p> <p>Стаття 94. Призначення примусових заходів медичного характеру</p> <p>Примусове амбулаторне спостереження і лікування в психоневрологічному диспансері (кабінеті районного (міського) психіатра) за місцем проживання може бути призначено щодо осіб, які страждають психічними розладами без ознак загострення захворювання, а також осіб, які перенесли тимчасовий хворобливий психічний розлад, для запобігання рецидивам захворювання і здійснення ними нових суспільно небезпечних діянь.</p> <p>Примусове лікування у відділенні із загальним наглядом психіатричного закладу загального типу за місцем проживання може бути призначено щодо осіб, які страждають психічними розладами, суспільна безпека яких пов'язана зі станом, що вимагає лікування, яке може бути проведено на загальних підставах.</p> <p>Примусове лікування в спеціалізованому реабілітаційному відділенні психіатричного закладу загального типу може бути призначено щодо осіб, які страждають психічними розладами, суспільна безпека яких пов'язана зі станом, що вимагає переважно реабілітаційних заходів, які не можуть бути проведені в добровільному порядку.</p> <p>Примусове лікування в психіатричній лікарні з інтенсивним наглядом може бути призначено щодо осіб, які страждають психічними розладами, що являють особливу суспільну небезпеку або допускають порушення в поведінці, які унеможливають проведення необхідних лікувальних і реабілітаційних заходів в умовах психіатричної лікарні загального типу. У психіатричній лікарні з інтенсивним спостереженням особи, які страждають на</p>
--	---

<p>лікування в умовах суворого нагляду.</p> <p>6. Якщо не буде визнано за необхідне застосування до психічно хворого примусових заходів медичного характеру, а також у разі припинення застосування таких заходів, суд може передати його на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.</p>	<p>психічні розлади, тримаються в умовах суворої ізоляції і охороняються.</p> <p>Примусове амбулаторне спостереження і лікування у відділах надання лікувально-профілактичної допомоги установ з виконання покарання і спеціалізованої лікарні для засуджених може бути призначено поряд з покаранням щодо осіб, які страждають на психічні розлади, що не виключають осудності, які під час вчинення злочину внаслідок психічного розладу не могли в повній мірі усвідомлювати значення своїх дій (бездіяльності) або керувати ними.</p>
<p>Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру</p> <p>1. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру здійснюється судом за заявою представника закладу з надання психіатричної допомоги (лікаря-психіатра), який надає особі психіатричну допомогу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, що обґрунтовує необхідність продовження, зміни або припинення застосування таких примусових заходів.</p> <p>Зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру може здійснюватися судом також за заявою особи, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, її захисника або законного представника у разі, якщо така особа за станом свого здоров'я не може усвідомлювати свої дії (бездіяльність) чи керувати ними, в тому числі не може усвідомлено подати до суду відповідну заяву. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів закладу, в якому особі надається психіатрична допомога, або, у разі наявності, висновок обраного нею незалежного лікаря-психіатра.</p> <p>2. Особи, до яких застосовані примусові заходи медичного характеру, підлягають огляду комісією лікарів-психіатрів не рідше одного разу на 6 місяців для вирішення питання про наявність підстав для звернення до суду із заявою про припинення або про зміну застосування такого заходу. У разі відсутності підстав для припинення</p>	<p>Стаття 95. Продовження, зміна і припинення застосування примусових заходів медичного характеру</p> <p>Продовження, зміна і припинення застосування примусових заходів медичного характеру щодо осіб, які страждають на психічні розлади, здійснюється судом на підставі висновку комісії лікарів-психіатрів, а у відділах надання лікувально-профілактичної допомоги установ з виконання покарання і спеціалізованої лікарні для засуджених - на підставі висновку лікарсько-консультативної комісії.</p> <p>У випадках, коли особа, яка страждає на психічний розлад, не потребує застосування примусових заходів медичного характеру, а також при їх припиненні, суд може передати таку особу органам охорони здоров'я для вирішення питання про лікування на загальних підставах або направлення до установи соціального забезпечення.</p> <p>Припинення примусових заходів медичного характеру, призначених поряд з покаранням щодо осіб, які страждають на алкоголізм, наркоманію чи токсикоманію, здійснюється судом на підставі висновку лікарсько-консультативної комісії.</p> <p>Стаття 96. Застосування примусових заходів медичного характеру, що призначаються поряд з покаранням</p> <p>У разі вчинення злочину особами, які страждають на алкоголізм, наркоманію чи токсикоманію або психічні розлади, що не виключають осудності, суд за наявності медичного висновку поряд з покаранням може призначити їм примусові заходи медичного</p>

або зміни застосування примусового заходу медичного характеру представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, направляє до суду заяву, до якої додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження застосування примусового заходу медичного характеру. У разі необхідності продовження застосування примусового заходу медичного характеру понад 6 місяців представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, повинен направити до суду за місцем знаходження закладу з надання психіатричної допомоги заяву про продовження застосування примусового заходу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження надання особі такої психіатричної допомоги. В подальшому продовження застосовування примусового заходу медичного характеру проводиться кожного разу на строк, який не може перевищувати 6 місяців.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру, мають право звертатися до суду із заявою про зміну або припинення застосування примусових заходів медичного характеру не частіше одного разу на 6 місяців та незалежно від того, чи розглядалося судом це питання в зазначений період.

Особа, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, має право звернутися до обраного нею незалежного лікаря-психіатра з метою отримання висновку про стан свого психічного здоров'я. У висновку незалежного лікаря-психіатра мають бути зазначені підстави для зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. У разі відсутності таких підстав у висновку обґрунтовується необхідність продовження застосування примусових заходів медичного характеру.

3. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через змінення психічного стану особи на краще, суд може передати її на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.

характеру.

Особи, зазначені в частині першій цієї статті, засуджені до заходів покарання, не пов'язаних з позбавленням волі, підлягають примусовому лікуванню в медичних установах.

Особи, зазначені в частині першій цієї статті, засуджені до позбавлення волі, підлягають лікуванню за місцем відбування покарання, а після звільнення, в разі необхідності продовження лікування, – в медичних установах на загальних підставах.

<p>4. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через видужання особи, які вчинили кримінальні правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку, підлягають покаранню на загальних засадах, а особи, які захворіли на психічну хворобу під час відбування покарання, можуть підлягати подальшому відбуванню покарання.</p>	
<p>Стаття 96. Примусове лікування</p> <p>1. Примусове лікування може бути застосоване судом, незалежно від призначеного покарання, до осіб, які вчинили кримінальні правопорушення та мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб.</p> <p>2. У разі призначення покарання у виді позбавлення волі або обмеження волі примусове лікування здійснюється за місцем відбування покарання. У разі призначення інших видів покарань примусове лікування здійснюється у спеціальних лікувальних закладах.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 96¹. Спеціальна конфіскація</p> <p>1. Спеціальна конфіскація полягає у примусовому безоплатному вилученні за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим Кодексом, за умови вчинення умисного кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого <u>Особливою частиною</u> цього Кодексу, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбаченого <u>частиною першою</u> статті 150, <u>статтею</u> 154, частинами другою і третьою <u>статті</u> 1591, частиною першою <u>статті</u> 190, <u>статтею</u> 192, частиною першою статей <u>204, 2091, 210</u>, частинами першою і другою статей <u>212, 2121</u>, частиною першою статей <u>222, 229, 2391, 2392</u>, частиною другою <u>статті</u> 244, частиною першою статей <u>248, 249</u>, частинами першою і другою <u>статті</u> 300, частиною першою статей <u>301, 302, 310, 311, 313, 318, 319, 362, статтею</u> 363, частиною першою статей <u>3631, 3641, 3652</u> цього Кодексу.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>2. Спеціальна конфіскація застосовується на підставі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) обвинувального вироку суду; 2) ухвали суду про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 3) ухвали суду про застосування примусових заходів медичного характеру; 4) ухвали суду про застосування примусових заходів виховного характеру. <p>3. У випадках, коли об'єктом спеціальної конфіскації є майно, вилучене з цивільного обороту, вона може бути застосована на підставі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ухвали суду про закриття кримінального провадження з інших підстав, аніж звільнення особи від кримінальної відповідальності; 2) ухвали суду, постановленої в порядку <u>частини дев'ятої</u> статті 100 Кримінального процесуального кодексу України, за клопотанням слідчого чи прокурора, якщо кримінальне провадження закривається ними. <p>Стаття 96². Випадки застосування спеціальної конфіскації</p> <p>1. Спеціальна конфіскація застосовується у разі, якщо гроші, цінності та інше майно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) одержані внаслідок вчинення кримінального правопорушення та/або є доходами від такого майна; 2) призначалися (використовувалися) для схилення особи до вчинення кримінального правопорушення, фінансування та/або матеріального забезпечення кримінального правопорушення або винагороди за його вчинення; 3) були предметом кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), а у разі, коли його не встановлено, - переходять у власність держави; 4) були підшукані, виготовлені, пристосовані або використані як засоби чи знаряддя вчинення кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), який не знав і не міг знати про їх незаконне використання. <p>2. У разі якщо гроші, цінності та інше майно, зазначені у <u>частині</u></p>	
---	--

першій цієї статті, були повністю або частково перетворені в інше майно, спеціальній конфіскації підлягає повністю або частково перетворене майно. Якщо конфіскація грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у частині першій цієї статті, на момент прийняття судом рішення про спеціальну конфіскацію неможлива внаслідок їх використання або неможливості виділення з набутого законним шляхом майна, або відчуження, або з інших причин, суд виносить рішення про конфіскацію грошової суми, що відповідає вартості такого майна.

3. Спеціальна конфіскація застосовується також у разі, коли особа не підлягає кримінальній відповідальності у зв'язку з недосягненням віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, або неосудністю, або звільняється від кримінальної відповідальності чи покарання з підстав, передбачених цим Кодексом, крім звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

4. Гроші, цінності, в тому числі кошти, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових установах, інше майно, зазначені в цій статті, підлягають спеціальній конфіскації у третьої особи, якщо вона набула таке майно від підозрюваного, обвинуваченого, особи, яка переслідується за вчинення суспільно небезпечного діяння у віці, з якого не настає кримінальна відповідальність, або в стані неосудності, чи іншої особи безоплатно, за ринкову ціну або за ціну вищу чи нижчу ринкової вартості, і знала або повинна була і могла знати, що таке майно відповідає будь-якій із ознак, зазначених у пунктах 1-4 частини першої цієї статті.

Вищезазначені відомості щодо третьої особи повинні бути встановлені в судовому порядку на підставі достатності доказів.

Спеціальна конфіскація не може бути застосована до майна, яке перебуває у власності добросовісного набувача.

5. Спеціальна конфіскація не застосовується до грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у цій статті, які згідно із законом підлягають поверненню власнику (законному володільцю) або призначені для відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.

**Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 р. (станом на 1 липня 2020 р.)
і Загальної частини Кримінального кодексу Французької Республіки (станом на 1 січня 2017 року)**

Кримінальний кодекс України 2001 року Загальна частина	Кримінальний кодекс Французької Республіки Загальна частина
<p align="center">Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p><i>Стаття 1.</i> Завдання Кримінального кодексу України</p> <p>1. Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від кримінально-протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання кримінальним правопорушенням.</p> <p>2. Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс України визначає, які суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили.</p>	<p align="center">Розділ І ПРО КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН <i>Глава І</i> ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p align="center"><i>Відсутня</i></p>
<p align="center">Відсутня</p>	<p><i>Стаття 111-2.</i> Закон визначає, які суспільно небезпечні діяння є злочинами та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили.</p> <p><i>Стаття 111-4.</i> Кримінальний закон підлягає суворому дотриманню.</p>

<p>Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом.</p> <p>2. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.</p> <p>3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.</p>	<p>Стаття 111-3. Особа вважається невинною за вчинення злочину чи проступку і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку, чи за порушення, яке не визначене регламентом.</p> <p style="text-align: center;">Розділ II ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ <i>Глава I</i></p> <p>Стаття 121-1. Особа може бути притягнута до кримінальної відповідальності лише за своє власне злочинне діяння.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ II ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p>Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність</p> <p>1. Законодавство України про кримінальну відповідальність становить Кримінальний кодекс України, який ґрунтується на Конституції України та загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права.</p> <p>2. Закони України про кримінальну відповідальність, прийняті після набрання чинності цим Кодексом, включаються до нього після набрання ними чинності.</p> <p>3. Кримінальна протиправність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом.</p> <p>4. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ I ПРО КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН <i>Глава II</i> ЧИННІСТЬ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ЧАСІ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>5. Закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням, що містяться в чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.</p> <p>6. Зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.</p>	
<p>Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.</p> <p>2. Кримінальна протиправність і караність, а також інші кримінально-правові наслідки діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, що діяв на час вчинення цього діяння.</p> <p>3. Часом вчинення кримінального правопорушення визнається час вчинення особою передбаченої законом про кримінальну відповідальність дії або бездіяльності.</p>	<p>Стаття 112-1. Покаранню підлягають злочини, які мали злочинні діяння на момент вчинення цього діяння. Покаранню вони підлягають на момент вчинення злочину.</p>
<p>Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.</p>	<p>Стаття 112-1. Однак, нові положення застосовуються до злочинних діянь, які були вчинені до набрання цих положень чинності та які не стали предметом винесення вироку суду, за умови, якщо вони менш суворі за попередні положення.</p> <p>Стаття 112-4. Негайне застосування нового закону не порушує дійсність актів, прийнятих у відповідності до раніше чинного закону. Однак особа звільняється від відбування покарання у випадку,</p>

<p>2. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює кримінальну протиправність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має зворотної дії в часі.</p> <p>3. Закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, має зворотню дію у часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p> <p>4. Якщо після вчинення особою діяння, передбаченого цим Кодексом, закон про кримінальну відповідальність змінювався кілька разів, зворотню дію в часі має той закон, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p>	<p>якщо воно було призначене за діяння, яке, відповідно до закону, чинного після винесення вироку, не має більше характеру злочинного діяння.</p>
<p>Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України</p> <p>1. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України.</p> <p>4. Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які за законами України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не є підсудні у кримінальних справах судам</p>	<p style="text-align: center;">Глава III</p> <p style="text-align: center;">ЧИННІСТЬ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ПРОСТОРИ</p> <p>Стаття 113-1. Територія Республіки включає в себе морський та повітряний простір, які з нею пов'язані.</p> <p>Розділ I. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо злочинних діянь, вчинених, чи які були визнані вчиненими, на території Республіки.</p> <p>Стаття 113-2. Кримінальний кодекс Республіки Франції застосовується до злочинних діянь, вчинених на території Республіки. Злочинне діяння визнається вчиненим на території Республіки лише тоді, коли одне з його діянь мало місце на її території.</p>

України, в разі вчинення ними кримінального правопорушення на території України вирішується дипломатичним шляхом.	<p>Стаття 113-5. Кримінальний кодекс Республіки Франції застосовується до будь-якої особи, яка вчинила злочинне діяння на території Республіки у якості співучасника якого-небудь злочину або проступку, вчиненого за кордоном, якщо злочин або проступок одночасно карається французьким законом та законом іноземної держави і якщо злочин або проступок визнані остаточним вироком суду іноземної країни.</p>
<i>Відсутня</i>	<p>Стаття 113-3. Кримінальний кодекс Республіки Франції застосовується до злочинних діянь, вчинених на борту кораблів, що знаходяться під французьким прапором, або проти таких кораблів, де б вони не перебували. Він застосовується до злочинних діянь, вчинених на борту кораблів французького військово-морського флоту, або проти таких кораблів, де б вони не перебували.</p> <p>Стаття 113-4. Кримінальний кодекс Республіки Франції застосовується до злочинних діянь, вчинених на борту повітряних суден, які є власністю Франції, або проти таких повітряних суден, де б вони не перебували. Він застосовується до злочинних діянь, вчинених на борту суден французького військово-повітряного флоту або проти таких повітряних суден, де б вони не перебували.</p> <p>Стаття 113-11. Французький кримінальний закон застосовується до злочинів та проступків, вчинених на борту повітряних суден, що не є власністю Франції, або проти таких судів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Якщо виконавець або потерпілий мають французьке громадянство. 2. Якщо судно приземляється у Франції після злочину або проступку; 3. Якщо повітряне судно було віддано в оренду без екіпажу особі, яка його орендує на території Республіки або має на цій території своє постійне місце проживання. <p>У випадку, передбаченому п. 1, громадянство виконавця чи</p>

	потерпілого від злочинного діяння оцінюється відповідно до статті 113-6 (останній абзац) та статті 113-7.
<p>Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Громадяни України та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.</p> <p>2. Якщо особи, зазначені у частині першій цієї статті, за вчинені кримінальні правопорушення зазнали кримінального покарання за межами України, вони не можуть бути притягнені в Україні до кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення.</p>	
<p>Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають в Україні відповідальності за цим Кодексом у випадках, передбачених міжнародними договорами або якщо вони вчинили передбачені цим Кодексом тяжкі або особливо тяжкі злочини проти прав і свобод громадян України або інтересів України.</p> <p>2. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, також підлягають в Україні відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо вони за межами України вчинили у співучасті із службовими особами, які є громадянами України, будь-яке кримінальне правопорушення, передбачене у статтях 368, 368³, 368⁴, 369 і 369² цього Кодексу, або якщо вони пропонували, обіцяли, надали неправомірну вигоду таким службовим особам, або прийняли пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди чи одержали від них таку вигоду.</p>	<p>Стаття 113-10</p> <p>Кримінальний кодекс Республіки Франції застосовується до злочинів і проступків, що кваліфікуються як посягання на основні інтереси нації і підлягають покаранню згідно з розділом першим, до фальсифікації та підробки державної печатки, монет, банківських документів або цінних паперів, що підлягають покаранню за статтями 442-1, 443-1 і 444-1, а також до будь-якого злочину або проступку проти високопосадовців Франції чи французьких дипломатичних або консульських установ, вчинених за межами Республіки.</p>

<p>Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України</p> <p>1. Вирок суду іноземної держави може бути врахований, якщо громадянин України, іноземець або особа без громадянства були засуджені за кримінальне правопорушення, вчинене за межами України, та знову вчинили кримінальне правопорушення на території України.</p> <p>2. Відповідно до частини першої цієї статті рецидив кримінальних правопорушень, невідбуте покарання або інші правові наслідки вироку суду іноземної держави враховуються при кваліфікації нового кримінального правопорушення, призначенні покарання, звільненні від кримінальної відповідальності або покарання.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами</p> <p>1. Громадяни України, які вчинили злочини поза межами України, не можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності та віддання до суду.</p> <p>2. Іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочини поза межами України і перебувають на території України, можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності і віддання до суду.</p> <p>3. Україна може перейняти кримінальне провадження, в якому судовими органами іноземної держави не ухвалено вирок, щодо громадян України та іноземців, які вчинили злочини за межами України і перебувають на території України, але які не можуть бути видані іноземній державі або у видачі яких відмовлено, якщо діяння, у зв'язку з яким запитується передача кримінального провадження, згідно з цим Кодексом визнається злочином.</p> <p>4. Виконання в Україні вироку іноземного суду чи міжнародної</p>	<p>Стаття 113-8-1</p> <p>Без шкоди статтям 113-6 та 113-8 Кримінальний кодекс Республіки Франції застосовується до будь-якого злочину або проступку, що карається п'ятьма роками тюремного ув'язнення та що були вчинені за межами території Республіки іноземцем, в екстрадиції якого було відмовлено.</p>

<p>судової установи можливо, якщо діяння, внаслідок вчинення якого було ухвалено вирок, згідно з цим Кодексом визнається кримінальним правопорушенням або було б кримінальним правопорушенням у разі його вчинення на території України.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ III КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ</p> <p>Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення</p> <p>1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.</p> <p>2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 12. Класифікація кримінальних правопорушень</p> <p>1. Кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини.</p> <p>2. Кримінальним проступком є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.</p> <p>3. Злочини поділяються на нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі.</p> <p>4. Нетяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів</p>	<p style="text-align: center;">Розділ I ПРО КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН</p> <p style="text-align: center;"><i>Глава I</i> ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 111-1 Залежно від ступеня тяжкості кримінальні правопорушення поділяються на злочини, правопорушення та проступки.</p> <p style="text-align: center;">Розділ II ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p>Стаття 121-3 Злочин або проступок не мають місця в разі відсутності</p>

<p>доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років.</p> <p>5. Тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років.</p> <p>6. Особливо тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі.</p> <p>7. Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається виходячи зі строку покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.</p>	<p>умислу на їх вчинення.</p> <p>Однак, якщо закон це передбачає, у разі ненавмисного завдання шкоди життю іншої людини має місце проступок.</p> <p>Проступок має місце, якщо це передбачено законом, у разі необережності, порушення безпеки, передбачених законом або регламентом, крім випадків, коли виконавець виконував свої професійні функції.</p> <p>Порушення не є дійсним в разі дії певної сили.</p>
<p>Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>1. Закінченим кримінальним правопорушенням визнається діяння, яке містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу.</p> <p>2. Незакінченим кримінальним правопорушенням є готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 14. Готування до кримінального правопорушення</p> <p>1. Готуванням до кримінального правопорушення є підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>2. Готування до кримінального проступку або злочину, за який статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років або інше, більш м'яке покарання, не тягне за собою кримінальної відповідальності.</p>	
<p>Стаття 15. Замах на кримінальне правопорушення</p> <p>1. Замахом на кримінальне правопорушення є вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо спрямованого на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу, якщо при цьому кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.</p> <p>2. Замах на вчинення кримінального правопорушення є закінченим, якщо особа виконала усі дії, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця, але кримінальне правопорушення не було закінчено з причин, які не залежали від її волі.</p> <p>3. Замах на вчинення кримінального правопорушення є незакінченим, якщо особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила усіх дій, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.</p>	<p>Стаття 121-5</p> <p>Замахом на злочин є вчинення особою з прямим умислом діяння, безпосередньо спрямованого на вчинення злочину, якщо при цьому злочин не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.</p>
<p>Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення і замах на кримінальне правопорушення настає за статтею 14 або 15 і за тією статтею Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає відповідальність за закінчене кримінальне правопорушення.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні</p> <p>1. Добровільною відмовою є остаточне припинення особою за</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>своєю волею готування до кримінального правопорушення або замаху на кримінальне правопорушення, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення кримінального правопорушення до кінця.</p> <p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ IV ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ)</p> <p>Стаття 18. Суб'єкт кримінального правопорушення</p> <p>1. Суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність.</p> <p>2. Спеціальним суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, суб'єктом якого може бути лише певна особа.</p> <p>3. Службовими особами є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом.</p> <p>4. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), а також члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.</p>	
<p>Стаття 19. Осудність</p> <p>1. Осудною визнається особа, яка під час вчинення кримінального правопорушення могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними.</p> <p>2. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого цим Кодексом, перебувала в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки. До такої особи за рішенням суду можуть бути застосовані примусові заходи медичного характеру.</p> <p>3. Не підлягає покаранню особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але до постановлення вироку захворіла на психічну хворобу, що позбавляє її можливості</p>	<p style="text-align: center;">Глава II</p> <p style="text-align: center;">ПІДСТАВИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЧИ ЇЇ ПОМ'ЯКШЕННЯ</p> <p style="text-align: center;">Стаття 122-1</p> <p>Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення діяння перебувала в стані розладу нервово-психічної діяльності, що позбавив її здатності усвідомлювати або контролювати свої дії.</p>

<p>усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними. До такої особи за рішенням суду можуть застосовуватися примусові заходи медичного характеру, а після одужання така особа може підлягати покаранню.</p>	
<p>Стаття 20. Обмежена осудність</p> <p>1. Підлягає кримінальній відповідальності особа, визнана судом обмежено осудною, тобто така, яка під час вчинення кримінального правопорушення, через наявний у неї психічний розлад, не була здатна повною мірою усвідомлювати свої дії (бездіяльність) та (або) керувати ними.</p> <p>2. Визнання особи обмежено осудною враховується судом при призначенні покарання і може бути підставою для застосування примусових заходів медичного характеру.</p>	<p>Стаття 122-1</p> <p>Особа, яка в момент вчинення діяння перебувала у стані розладу психічної або нервово-психічної діяльності, що знизив її здатність усвідомлювати або завадив її здатності контролювати свої дії, підлягає кримінальній відповідальності; однак суд враховує цю обставину при визначенні покарання і встановлення режиму його виконання.</p>
<p>Стаття 21. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції</p> <p>Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, підлягає кримінальній відповідальності.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність</p> <p>1. Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення кримінального правопорушення виповнилося шістнадцять років.</p> <p>2. Особи, що вчинили кримінальні правопорушення у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років, підлягають кримінальній відповідальності лише за умисне вбивство (статті 115-117), посягання</p>	<p>Стаття 122-8</p> <p>Цей Закон передбачає також умови, за яких неповнолітнім особам віком старше 13 років може бути призначене покарання.</p> <p>Стаття 121-2</p> <p>Юридичні особи, за винятком Держави, підлягають кримінальній відповідальності відповідно до положень статей зі 121-4 по 121-7 і у випадках, передбачених законом або регламентом, за злочинні діяння, вчинені органами або представниками юридичної особи заради власної вигоди.</p>

<p>на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави (статті 112, 348, 379, 400, 443), умисне тяжке тілесне ушкодження (стаття 121, частина третя статей 345, 346, 350, 377, 398), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (стаття 122, частина друга статей 345, 346, 350, 377, 398), диверсію (стаття 113), бандитизм (стаття 257), терористичний акт (стаття 258), захоплення заручників (статті 147 і 349), зґвалтування (стаття 152), сексуальне насильство (стаття 153), крадіжку (стаття 185, частина перша статей 262, 308), грабіж (статті 186, 262, 308), розбій (стаття 187, частина третя статей 262, 308), вимагання (статті 189, 262, 308), умисне знищення або пошкодження майна (частина друга статей 194, 347, 352, 378, частини друга та третя статті 399), пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (стаття 277), угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 278), незаконне заволодіння транспортним засобом (частини друга, третя статті 289), хуліганство (стаття 296).</p>	<p>Однак органи місцевого самоврядування та їх об'єднання підлягають кримінальній відповідальності лише за злочинні діяння, вчинені при виконанні службових повноважень.</p> <p>Кримінальна відповідальність юридичних осіб застосовується й для фізичних осіб – виконавців або співучасників тих самих діянь.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ V ВИНА ТА ЇЇ ФОРМИ</p> <p>Стаття 23. Вина</p> <p>Виною є психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи бездіяльності, передбаченої цим Кодексом, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 24. Умисел і його види</p> <p>1. Умисел поділяється на прямий і непрямий. 2. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.</p> <p>3. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.</p>	
<p>Стаття 25. Необережність та її види</p> <p>1. Необережність поділяється на кримінальну протиправну самовпевненість та кримінальну протиправну недбалість.</p> <p>2. Необережність є кримінальною протиправною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення.</p> <p>3. Необережність є кримінальною протиправною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачити.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p style="text-align: center;">Розділ VI СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ</p> <p>Стаття 26. Поняття співучасті</p> <p>Співучастю у кримінальному правопорушенні є умисна спільна участь декількох суб'єктів кримінального правопорушення у вчиненні умисного кримінального правопорушення.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 27. Види співучасників</p> <p>1. Співучасниками кримінального правопорушення, поряд із виконавцем, є організатор, підбурювач та пособник.</p> <p>2. Виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з</p>	<p style="text-align: center;">РОЗДІЛ II ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ <i>Глава I</i> ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 121-4</p>

іншими суб'єктами кримінального правопорушення безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене цим Кодексом.

3. Організатором є особа, яка організувала вчинення кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організовувала приховування кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.

4. Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення.

5. Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню кримінального правопорушення іншими співучасниками, а також особа, яка заздалегідь обіцяла переховати особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, знаряддя чи засоби вчинення кримінального правопорушення, сліди кримінального правопорушення чи предмети, здобуті кримінально протиправним шляхом, придбати чи збути такі предмети або іншим чином сприяти приховуванню кримінального правопорушення.

6. Не є співучастю не обіцяне заздалегідь переховування особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, знарядь і засобів учинення кримінального правопорушення, слідів кримінального правопорушення чи предметів, здобутих кримінально протиправним шляхом, або придбання чи збут таких предметів. Особи, які вчинили такі діяння, підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, передбачених статтями 198 та 396 цього Кодексу.

7. Не є співучастю обіцяне до закінчення вчинення кримінального

Виконавцем злочинного діяння є особа, яка:
п. 1. вчинила інкриміноване діяння;
п. 2. має замах на злочин або у випадках, передбачених законом, проступок.

Стаття 121-6

Співучасник злочинного діяння у визначенні статті 121-7 карається як його виконавець.

Стаття 121-7

Співучасником злочину або проступку є особа, яка свідомо своєю допомогою чи сприянням полегшила його підготовку або завершення.

Співучасником також є особа, яка за допомогою дарунків, обіцянок, погроз, вимог, зловживання владою або повноваженнями спровокувала злочинне діяння або дала вказівки на його вчинення.

<p>правопорушення неповідомлення про достовірно відоме підготовлюване або вчинюване кримінальне правопорушення. Такі особи підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, коли вчинене ними діяння містить ознаки іншого кримінального правопорушення.</p>	
<p>Стаття 28. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією</p> <p>1. Кримінальне правопорушення визнається таким, що вчинене групою осіб, якщо у ньому брали участь декілька (два або більше) виконавців без попередньої змови між собою.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (дві або більше), які заздалегідь, тобто до початку кримінального правопорушення, домовилися про спільне його вчинення.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) кримінальних правопорушень, об'єднаних єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи.</p> <p>4. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим злочинною організацією, якщо він вчинений стійким ієрархічним об'єднанням декількох осіб (п'ять і більше), члени якого або структурні частини якого за попередньою змовою зорганізувалися для спільної діяльності з метою безпосереднього вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів учасниками цієї організації, або керівництва чи координації кримінально протиправної діяльності інших осіб, або забезпечення функціонування як самої злочинної організації, так і інших кримінально протиправних груп.</p>	<p style="text-align: center;">РОЗДІЛ III ВИЗНАЧЕННЯ ДЕЯКИХ ОБСТАВИН, ЩО СПРИЧИНЮЮТЬ ОБТЯЖЕННЯ ПОКАРАНЬ</p> <p>Стаття 132-71 Організовану банду, за змістом закону, утворює будь-яка сформована група або будь-яка змова, спрямовані на підготовку одного або декількох злочинних діянь, якщо така підготовка характеризується одним або декількома об'єктивними діями.</p>

<p>Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників</p> <p>1. Виконавець (співвиконавець) підлягає кримінальній відповідальності за статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу, яка передбачає вчинене ним кримінальне правопорушення.</p> <p>2. Організатор, підбурювач та пособник підлягають кримінальній відповідальності за відповідною частиною <u>статті 27</u> і тією статтею (частиною статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу, яка передбачає кримінальне правопорушення, вчинене виконавцем.</p> <p>3. Ознаки, що характеризують особу окремого співучасника кримінального правопорушення, ставляться в вину лише цьому співучасникові. Інші обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях <u>Особливої частини</u> цього Кодексу як ознаки кримінального правопорушення, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, ставляться в вину лише співучаснику, який усвідомлював ці обставини.</p> <p>4. У разі вчинення виконавцем незакінченого кримінального правопорушення інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у незакінченому кримінальному правопорушенні.</p> <p>5. Співучасники не підлягають кримінальній відповідальності за діяння, вчинене виконавцем, якщо воно не охоплювалося їхнім умислом.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації</p> <p>1. Організатор організованої групи чи злочинної організації підлягає кримінальній відповідальності за всі кримінальні правопорушення, вчинені організованою групою чи злочинною організацією, якщо вони охоплювалися його умислом.</p> <p>2. Інші учасники організованої групи чи злочинної організації підлягають кримінальній відповідальності за кримінальні</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>правопорушення, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь, незалежно від тієї ролі, яку виконував у кримінальному правопорушенні кожен із них.</p>	
<p>Стаття 31. Добровільна відмова співучасників</p> <p>1. У разі добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення виконавець (співвиконавець) не підлягає кримінальній відповідальності за наявності умов, передбачених <u>статтею 17</u> цього Кодексу. У цьому випадку інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за готування до того кримінального правопорушення або замах на те кримінальне правопорушення, від вчинення якого добровільно відмовився виконавець.</p> <p>2. Не підлягають кримінальній відповідальності при добровільній відмові організатор, підбурювач чи пособник, якщо вони відвернули вчинення кримінального правопорушення або своєчасно повідомили відповідні органи державної влади про кримінальне правопорушення, що готується або вчиняється. Добровільною відмовою пособника є також ненадання ним засобів чи знарядь вчинення кримінального правопорушення або неусунення перешкод вчиненню кримінального правопорушення.</p> <p>3. У разі добровільної відмови будь-кого із співучасників виконавець підлягає кримінальній відповідальності за готування до кримінального правопорушення або за замах на кримінальне правопорушення, залежно від того, на якій із цих стадій його діяння було припинено.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p style="text-align: center;">Розділ VIII</p> <p style="text-align: center;">ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ</p> <p>Стаття 36. Необхідна оборона</p> <p>1. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту</p>	<p style="text-align: center;">Глава II</p> <p style="text-align: center;">ПІДСТАВИ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЧИ ЇЇ ПОМ'ЯКШЕННЯ</p> <p>Стаття 122-5</p> <p>Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка за наявності необґрунтованого посягання щодо неї самої або іншої</p>

<p>охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>2. Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.</p> <p>3. Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту. Перевищення меж необхідної оборони тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.</p> <p>4. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо через сильне душевне хвилювання, викликане суспільно небезпечним посяганням, вона не могла оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання чи обстановці захисту.</p> <p>5. Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.</p>	<p>особи здійснює в той самий час будь-яку дію, викликану необхідністю правомірного захисту самої себе або іншої особи, за винятком випадків явної невідповідності між використовуваними засобами захисту і небезпечністю посягання.</p> <p>Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка для припинення вчинення злочину або проступку проти власності здійснює необхідну дію щодо захисту, за винятком умисного вбивства, якщо використовувані засоби захисту відповідають небезпечності злочинного діяння.</p> <p>Стаття 122-6 Таким, що діє у стані правомірного захисту, вважається той, хто здійснює дії:</p> <p>п. 1. З метою відвернути проникнення, здійснюване шляхом зламу, насильства або обманного вторгнення вночі у житло;</p> <p>п. 2. З метою захистити власне життя від осіб, що вчиняють крадіжку чи пограбування, що супроводжуються застосуванням насильства.</p>
<p>Стаття 37. Уявна оборона</p> <p>1. Уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала наявність такого посягання.</p>	<p>Стаття 122-3 Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка надала докази того, що в силу правової помилки, якої вона не могла уникнути, вона вважала, що має законну підставу на вчинення діяння.</p>

<p>2. Уявна оборона виключає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду лише у випадках, коли обстановка, що склалася, давала особі достатні підстави вважати, що мало місце реальне посягання, і вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення.</p> <p>3. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення, але при цьому перевищила межі захисту, що дозволяються в умовах відповідного реального посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності як за перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>4. Якщо в обстановці, що склалася, особа не усвідомлювала, але могла усвідомлювати відсутність реального суспільно небезпечного посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності за заподіяння шкоди через необережність.</p>	
<p>Стаття 38. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення</p> <p>1. Не визнаються кримінально протиправними дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, і доставлення її відповідним органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання такої особи.</p> <p>2. Перевищенням заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, визнається умисне заподіяння особі, що вчинила кримінальне правопорушення, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, має наслідком відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у <u>статтях 118 та 124</u> цього Кодексу.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 39. Крайня необхідність</p>	<p>Стаття 122-7 Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка в умовах</p>

<p>1. Не є кримінальним правопорушенням заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.</p> <p>2. Перевищенням меж крайньої необхідності є умисне заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш значною, ніж відвернена шкода.</p> <p>3. Особа не підлягає кримінальній відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності, якщо внаслідок сильного душевного хвилювання, викликаного небезпекою, що загрозувала, вона не могла оцінити відповідність заподіяної шкоди цій небезпеці.</p>	<p>невідвратної небезпеки або небезпеки, що вже настала, яка загрожує їй чи іншій особі, чи власності, здійснює необхідне для свого захисту, захисту іншої особи або власності діяння, якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.</p>
<p>Стаття 40. Фізичний або психічний примус</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.</p> <p>2. Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень <u>статті 39</u> цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 122-2</p> <p>Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка діяла під впливом певної сили або примусу, яким вона не могла протидіяти.</p>
<p>Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження</p> <p>1. Дія або бездіяльність особи, що заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, визнається правомірною, якщо вона була вчинена з метою виконання законного наказу або розпорядження.</p>	<p>Стаття 122-4</p> <p>Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка вчинила певне діяння, прописане або дозволене положеннями закону або регламенту.</p> <p>Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка вчинила певне діяння на вимогу законної влади, за виключенням випадків, коли це діяння є явно незаконним.</p>

<p>2. Наказ або розпорядження є законними, якщо вони віддані відповідною особою в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>3. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка відмовилася виконувати явно кримінально протиправний наказ або розпорядження.</p> <p>4. Особа, що виконала явно кримінально протиправний наказ або розпорядження, за діяння, вчинені з метою виконання такого наказу або розпорядження, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах.</p> <p>5. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати кримінально протиправного характеру наказу чи розпорядження, то за діяння, вчинене з метою виконання такого наказу чи розпорядження, відповідальності підлягає тільки особа, що віддала кримінально протиправний наказ чи розпорядження.</p>	
<p>Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням діяння (дія або бездіяльність), яке заподіяло шкоду правоохоронюваним інтересам, якщо це діяння було вчинене в умовах виправданого ризику для досягнення значної суспільно корисної мети.</p> <p>2. Ризик визнається виправданим, якщо мету, що була поставлена, не можна було досягти в даній обстановці дією (бездіяльністю), не поєднаною з ризиком, і особа, яка допустила ризик, обґрунтовано розраховувала, що вжиті нею заходи є достатніми для відвернення шкоди правоохоронюваним інтересам.</p> <p>3. Ризик не визнається виправданим, якщо він завідомо створював загрозу для життя інших людей або загрозу екологічної катастрофи чи інших надзвичайних подій.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням вимушене заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам особою, яка відповідно до закону виконувала спеціальне завдання, беручи участь в організованій групі чи злочинній організації з метою попередження чи розкриття їх кримінально протиправної діяльності.</p> <p>2. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, підлягає кримінальній відповідальності лише за вчинення у складі організованої групи чи злочинної організації особливо тяжкого злочину, вчиненого умисно і поєднаного з насильством над потерпілим, або тяжкого злочину, вчиненого умисно і пов'язаного з спричиненням тяжкого тілесного ушкодження потерпілому або настанням інших тяжких або особливо тяжких наслідків.</p> <p>3. Особа, яка вчинила злочин, що передбачений частиною другою цієї статті, не може бути засуджена до довічного позбавлення волі, а покарання у виді позбавлення волі не може бути призначене їй на строк, більший, ніж половина максимального строку позбавлення волі, передбаченого законом за цей злочин.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p style="text-align: center;">Розділ X ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ</p> <p>Стаття 50. Поняття покарання та його мета</p> <p>1. Покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.</p> <p>2. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами.</p>	<p style="text-align: center;">РОЗДІЛ III ПРО ПОКАРАННЯ</p> <p><i>Відсутня</i></p>

<p>3. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.</p>	
<p>Стаття 51. Види покарань</p> <p>До осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, судом можуть бути застосовані такі види покарань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) штраф; 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 4) громадські роботи; 5) виправні роботи; 6) службові обмеження для військовослужбовців; 7) конфіскація майна; 8) арешт; 9) обмеження волі; 10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; 11) позбавлення волі на певний строк; 12) довічне позбавлення волі. 	<p>Стаття 131-1</p> <p>Кримінальні покарання, що призначаються фізичним особам, є наступні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) позбавлення волі на певний строк чи довічне позбавлення волі; 2) позбавлення волі на певний строк чи довічне позбавлення волі строком, проте не більше тридцяти років; 3) позбавлення волі на певний строк чи довічне позбавлення волі, проте строком не більше двадцяти років; 4) позбавлення волі на певний строк чи довічне позбавлення волі, проте строком не більше п'ятнадцяти років. <p>Стаття 131-12</p> <p>Покарання, що застосовуються до фізичних осіб за вчинення порушення, є:</p> <ol style="list-style-type: none"> п. 1. Штраф; п. 2. Покарання, передбачені в статті 131-14, що позбавляють певних прав або їх обмежують; п. 3. Покарання у виді відшкодування збитку, передбачені ст. 131-5-1. <p>Ці покарання не виключають одного або декількох додаткових покарань, передбачених статтями 131-16 і 131-17.</p> <p>Стаття 131-3</p> <p>Виправні покарання, яким піддаються фізичні особи:</p> <ol style="list-style-type: none"> п. 1. Позбавлення волі; п. 2. Штраф; п. 3. Штрафодні; п. 4. Громадські роботи; п. 5. Покарання, що позбавляють прав або обмежують права, передбачені статтею 131-6; п. 6. Додаткові покарання, передбачені статтею 131-10. п. 7. Відшкодування збитку.

Стаття 52. Основні та додаткові покарання

1. Основними покараннями є громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі.

2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна.

3. Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання.

4. За одне кримінальне правопорушення може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом.

5. Ухилення від покарання, призначеного вироком суду, має наслідком відповідальність, передбачену статтями 389 та 390 цього Кодексу.

Стаття 131-2

Покарання у виді позбавлення волі на певний строк або довічного позбавлення волі не виключають покарань у виді штрафу і одного або декількох додаткових покарань, передбачених статтею 131-10.

Стаття 131-10

Якщо це передбачено законом, фізичним особам за злочин чи проступок може призначатися одне чи декілька додаткових покарань, що включає в себе заборону на заняття певною діяльністю позбавлення якого-небудь права, приведення в нерухомий стан, конфіскацію якого-небудь майна, тварини, закриття закладу чи оголошення винесеного вироку друкованими засобами чи іншими аудіо, відеозасобами зв'язку.

Стаття 131-11

Якщо який-небудь проступок підлягає одному чи декільком додатковим покаранням, згаданим у статті 131-10, суд може призначити тільки додаткове покарання, чи одне, чи декілька додаткових покарань, які становлять основне покарання.

Стаття 131-16

У регламенті, що передбачає відповідальність за будь-яке порушення, вчинене фізичною особою, може бути передбачено одне або декілька таких додаткових покарань:

п. 1. Позбавлення водійських прав на строк не більше трьох років, причому таке позбавлення прав може бути обмежено за професійною діяльністю;

п. 2. Заборона зберігання або носіння зброї, на яку потрібен дозвіл, на строк не більше трьох років;

п. 3. Конфіскація однієї або декількох одиниць зброї, що належить засудженому або перебуває у його вільному розпорядженні;

п. 4. Вилучення дозволу на полювання із заборотою клопотати про видачу нового дозволу на строк не більше трьох років;

п. 5. Конфіскація речі, яка застосовувалася або була призначена для вчинення злочинного діяння, або речі, яка була

	<p>отримана в результаті вчинення злочинного діяння.</p> <p>п.6. Заборона керувати декількома сухопутними транспортними засобами, тобто тими, які потребують водійських прав, строком не більше трьох років.</p> <p>п.7. Зобов'язання вивчити правила дорожнього руху.</p> <p>п.8. Зобов'язання виконувати свій громадський обов'язок.</p> <p>п. 9. Обов'язок виконувати свої батьківські права відповідно до статті 131-35-1.</p> <p>п.10. Конфіскація тварини, яка була використана для вчинення злочину.</p> <p>п.11. Заборона на строк не більше трьох років тримати тварину.</p> <p>п. 12. Анулювання на строк не більше одного року прав керувати водними видами транспорту.</p> <p>Стаття 131-17 Регламент, який передбачає відповідальність за порушення 5-го класу, може також призначити додаткове покарання у виді заборони на строк не більше трьох років вводити в обіг чеки, інші ніж ті, які дозволяють отримувати кошти векселедавцем у присутності платника за переказним векселем або простим.</p> <p>Регламент, який передбачає відповідальність за будь-яке порушення п'ятого класу, може також передбачити як додаткове покарання суспільно корисні роботи на строк від двадцяти до ста двадцяти годин.</p> <p>Стаття 131-18 Якщо будь-яке порушення карається одним або декількома додатковими покараннями, вказаними у статтях 131-16 і 131-17, суд може призначити тільки додаткове покарання або одне або декілька передбачених додаткових покарань.</p>
<p>Стаття 53. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті.</p>	<p>Стаття 131-7. Покарання, перераховані у статті 131-6, що позбавляють права чи обмежують їх, можуть бути також призначені за проступок, який карається штрафом.</p>

2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого кримінального правопорушення та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що таке кримінальне правопорушення вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу.

3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.

4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року.

5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними

Стаття 131-12

Покарання, що застосовуються до фізичних осіб за вчинення порушення, є:

1) штраф;

//ДИВ.: стаття 131-12 п.1

Стаття 131-13

Покарання у виді штрафу призначаються за злочини, які караються штрафом, що не перевищує €3,000. Розмір штрафу складає:

п. 1. Не більше €38 за порушення 1-го класу;

п. 2. Не більше €150 за порушення 2-го класу;

п. 3. Не більше €450 за порушення 3-го класу;

п. 4. Не більше €750 за порушення 4-го класу;

п. 5. Не більше €1500 за порушення 5-го класу. Розмір штрафу за порушення 5-го класу може бути збільшений до €3,000 у разі рецидиву, якщо це передбачено регламентом, за винятком випадків, передбачених законом, якщо повторне порушення веде до злочину.

Стаття 131-15

Покарання у виді штрафу не може бути призначено одночасно з покараннями, перерахованими у статті 131-14, що позбавляє прав або обмежує права.

Покарання, що позбавляють прав або обмежують права, перераховані у зазначеній статті, можуть бути призначені одночасно.

Стаття 131-15-1

За порушення 5-го класу суд може призначити замість покарання у виді штрафу чи одночасно з ним покарання у виді відшкодування збитку згідно з умовами, передбаченими у ст. 131-8-1.

У такому разі суд призначає максимальне збільшення штрафу, що не може перевищувати €1500, який суддя зараховує як часткове чи повне відшкодування збитку за умов, передбачених статтею 712-6 Кримінально-процесуального кодексу, якщо засуджений не здійснює відшкодування.

<p>роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років.</p> <p>У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у таких межах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) від одного до п'яти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення нетяжкого злочину; 2) від п'яти до десяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину; 3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину. <p>Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.</p>	
<p>Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу</p> <p>Засуджена за тяжкий чи особливо тяжкий злочин особа, яка має військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, може бути позбавлена за вироком суду цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.</p>	<i>Відсутня</i>
<p>Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю</p> <p>1. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене як основне покарання на строк від двох до п'яти років або як додаткове покарання на строк від одного до трьох років.</p>	<p>Стаття 131-27</p> <p>У разі, якщо заборона призначається як додаткове покарання за злочин або проступок, заборона обіймати державну посаду або займатися професійною або громадською діяльністю є або безстроковою, або тимчасовою; в останньому випадку вона не може призначатися на строк не більше п'яти років.</p> <p>Заборона займатися комерційною чи промисловою діяльністю,</p>

<p>Позбавлення права обіймати певні посади як додаткове покарання у справах, передбачених <u>Законом України "Про очищення влади"</u>, призначається на строк п'ять років.</p> <p>Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання за вчинення кримінального правопорушення проти виборчих прав і свобод громадянина, передбачених <u>статтями 157-160</u> цього Кодексу, призначається на строк п'ять років.</p> <p>2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання може бути призначене й у випадках, коли воно не передбачене в санкції статті (санкції частини статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу за умови, що з урахуванням характеру кримінального правопорушення, вчиненого за посадою або у зв'язку із заняттям певною діяльністю, особи засудженого та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за ним права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.</p> <p>3. При призначенні позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткового покарання до арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі на певний строк – воно поширюється на увесь час відбування основного покарання і, крім цього, на строк, встановлений вироком суду, що набрав законної сили. При цьому строк додаткового покарання обчислюється з моменту відбуття основного покарання, а при призначенні покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове до інших основних покарань, а також у разі застосування <u>статті 77</u> цього Кодексу – з моменту набрання законної сили вироком.</p>	<p>керувати, адмініструвати, контролювати, на певних засадах, безпосередньо чи опосередковано, заради власної вигоди чи заради вигоди інших, комерційною чи промисловою установою, або комерційним товариством є безстроковою або тимчасовою; в останньому випадку, вона не може призначатися на строк не більше десяти років..</p> <p>Ця заборона не поширюється на діяльність, пов'язану із здійсненням обов'язків виборної посади, і профспілкову діяльність. Вона також не призначається за проступки, вчинені у сфері засобів масової інформації.</p> <p>Стаття 131-28</p> <p>Заборона займатися професійною або соціальною діяльністю поширюється на професійну чи соціальну діяльність, при виконанні або у зв'язку з виконанням якої злочинне діяння було вчинено, або на будь-яку іншу професійну або громадську діяльність, визначену законом, які зупинили злочинне діяння.</p> <p>Стаття 131-29</p> <p>Якщо заборона користуватися всіма правами, перерахованими у статті 131-26, або заборона обіймати державну посаду чи здійснювати професійну або соціальну діяльність супроводжується покаранням у виді позбавлення волі, така заборона набирає чинності з моменту початку позбавлення волі та його виконання, триває протягом строку, встановленого вироком, до закінчення строку позбавлення волі.</p>
<p>Стаття 56. Громадські роботи</p> <p>1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.</p>	<p>Стаття 131-8</p> <p>Покарання у виді безоплатних суспільно корисних робіт не може бути призначене підсудному, який від них відмовляється чи є відсутнім на судовому засіданні. Голова суду до винесення вироку ознайомлює підсудного з його правом відмовитися від виконання суспільно корисних робіт та приймає його відповідь.</p>

2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день.

3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним особами з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.

Стаття 131-22

Суд, що призначає покарання у виді громадських робіт, встановлює строк, протягом якого вони повинні бути виконані, в межах вісімнадцяти місяців. Строк закінчується повним виконанням суспільно корисних робіт; він може бути тимчасово призупинений за наявності вагомих підстав медичного, сімейного, професійного чи соціального порядку. Цей строк призупиняється на час перебування засудженого під вартою або під час виконання обов'язку з несення військової служби. Однак громадські роботи можуть виконуватися одночасно з постійними викликами за місцем проживання за наявності електронного браслету, перебуванням за територією в'язниці, тобто необхідне постійне слідкування за допомогою електронного браслету.

Особливості виконання суспільно корисних робіт та їх припинення призначаються суддею з виконання покарань постійного місця проживання засудженого чи, якщо він постійно не проживає у Франції, суддею виконання покарань першої інстанції.

У разі, якщо особа була засуджена за проступок, пов'язаний з порушенням правил дорожнього руху, чи за проступок, передбачений статтями 221-6-1, 222-19-1, 222-20-1 та 434-10, вона карається суспільно корисними роботами в одному зі спеціальних закладів, що призначений для допомоги пораненим внаслідок дорожньо-транспортних пригод.

Протягом призначеного строку, передбаченого цією статтею, засуджений повинен знаходитися під контролем, визначеним статтею 132-55.

Стаття 131-23

Громадські роботи, згідно із законами та регламентом, підпорядковуються правилам роботи в нічний час, правилам гігієни, безпеки, праці жінок та молоді. Громадські роботи можуть супроводжуватися виконанням професійної діяльності.

Стаття 131-24

Держава несе відповідальність за збиток або певну його частину, завданий засудженим іншій особі, який зобов'язаний

	<p>виконувати громадські роботи.</p> <p>До держави переходять у порядку суброгації права особи, якій завдано шкоди.</p> <p>Позов про відшкодування збитків і регресний позов подаються до судів загальної судової компетенції.</p>
<p>Стаття 57. Виправні роботи</p> <p>1. Покарання у виді виправних робіт встановлюється на строк від шести місяців до двох років і відбувається за місцем роботи засудженого. Із суми заробітку засудженого до виправних робіт провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків.</p> <p>2. Виправні роботи не застосовуються до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, до непрацездатних, до осіб, що не досягли шістнадцяти років, та тих, що досягли пенсійного віку, а також до військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, працівників правоохоронних органів, нотаріусів, приватних виконавців, суддів, прокурорів, адвокатів, державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування.</p> <p>3. Особам, які стали непрацездатними після постановлення вироку суду, виправні роботи суд може замінити штрафом із розрахунку трьох встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за один місяць виправних робіт.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді службового обмеження застосовується до засуджених військовослужбовців, крім військовослужбовців строкової служби, на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також у випадках, коли суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замість обмеження волі чи позбавлення волі на строк не</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>більше двох років призначити службове обмеження на той самий строк.</p> <p>2. Із суми грошового забезпечення засудженого до службового обмеження провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків. Під час відбування цього покарання засуджений не може бути підвищений за посадою, у військовому званні, а строк покарання не зараховується йому в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання.</p>	
<p>Стаття 59. Конфіскація майна</p> <p>1. Покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються.</p> <p>2. Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки незалежно від ступеня їх тяжкості і може бути призначена лише у випадках, спеціально передбачених в Особливій частині цього Кодексу.</p> <p>3. Перелік майна, що не підлягає конфіскації, визначається законом України.</p>	<p>Стаття 131-21</p> <p>Додаткове покарання у вигляді конфіскації майна призначається у випадках, передбачених законом чи регламентом. Воно призначається за проступки чи злочини, які караються позбавленням волі строком не більше одного року, за винятком проступків у сфері засобів масової інформації.</p> <p>Конфіскація призначається на все рухоме та нерухоме майно, якою б не була природа його походження, що передбачалося для вчинення злочину, яке належить засудженому на праві власності чи знаходилося в його вільному користуванні.</p> <p>Вона призначається на майно, яке є об'єктом чи результатом вчинення злочину.</p> <p>Конфіскація може накладатися на рухоме чи нерухоме майно, що призначається згідно із законом чи регламентом за вчинення злочину.</p> <p>У разі вчинення злочину чи проступку, які караються позбавленням волі строком на п'ять років, конфіскація призначається на рухоме чи нерухоме майно, яке належить засудженому на праві власності чи знаходиться в його вільному користуванні.</p> <p>У випадках, передбачених законом, конфіскація може також призначатися на все майно або на певну його частину, яка належить засудженому на праві власності або знаходиться в його вільному користуванні.</p>

	<p>Конфіскація є обов'язковою у випадках, якщо майно згідно із законом або регламентом є небезпечним чи шкідливим або володіння яким є забороненим.</p> <p>Конфіскація може бути оцінена в грошовому еквіваленті. Для виплати суми конфіскації майна застосовуються судові санкції.</p> <p>Конфісковане майно, за винятком особливих випадків, які передбачають його руйнування чи присвоєння, переходить у власність держави, але згідно зі своєю ціною може законно переходити у власність до третіх осіб.</p> <p>У разі, якщо конфісковане майно є транспортним засобом, що не був арештований чи відігнаний на штрафмайданчик під час слідства, засуджений повинен передати цей транспортний засіб до сервісу чи установи, відповідальних за його знищення чи продаж.</p>
<p>Стаття 60. Арешт</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Покарання у виді арешту полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців. 2. Військовослужбовці відбувають арешт на гауптвахті. 3. Арешт не застосовується до осіб віком до шістнадцяти років, вагітних жінок та до жінок, які мають дітей віком до семи років. 	<p>Стаття 131-25</p> <p>У разі засудження до покарання у виді штрафоднів загальний розмір суми підлягає стягуванню після закінчення строку відповідної кількості призначених штрафоднів.</p> <p>Повна або часткова несплата цієї суми карається арештом засудженого на строк, що відповідає половині кількості несплачених штрафоднів. Він здійснюється в тому ж порядку, що й заходи примусу щодо боржника. Такого роду арешт відбувається в режимі тюремного ув'язнення.</p>
<p>Стаття 61. Обмеження волі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Покарання у виді обмеження волі полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці. 2. Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років. 3. Обмеження волі не застосовується до неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до чотирнадцяти років, до осіб, 	<p>Стаття 131-5</p> <p>У разі, якщо певний проступок підлягає покаранню у виді обмеження волі, суд може призначити покарання у вигляді штрафоднів, що передбачають обов'язок засудженого внести до державного бюджету суму, загальний розмір якої залежить від встановленого суддею щоденного внеску, що сплачується протягом певної кількості днів.</p> <p>Розмір щоденного внеску встановлюється з урахуванням доходів і майнових обов'язків підсудного; він не може перевищувати 2000 франків. Кількість штрафоднів визначається з урахуванням обставин злочинного діяння, вона не може перевищувати 360 днів.</p>

що досягли пенсійного віку, військовослужбовців строкової служби та до осіб з інвалідністю першої і другої групи.	
<p>Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні призначається військовослужбовцям строкової служби, військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом, особам офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу, особам офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, військовослужбовцям, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім військовослужбовців-жінок), на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також якщо суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замінити позбавлення волі на строк не більше двох років триманням у дисциплінарному батальйоні на той самий строк.</p> <p>2. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців замість позбавлення волі не може застосовуватися до осіб, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі.</p>	Відсутня
<p>Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк</p> <p>1. Покарання у виді позбавлення волі полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу.</p> <p>2. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною цього Кодексу</p>	<p>Стаття 131-1 Кримінальні покарання, що призначаються фізичним особам, є наступні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) позбавлення волі на певний строк чи довічне позбавлення волі; 2) позбавлення волі на певний строк чи довічне позбавлення волі строком не більше тридцяти років; 3) позбавлення волі на певний строк чи довічне позбавлення волі строком не більше двадцяти років; 4) позбавлення волі на певний строк чи довічне позбавлення волі строком не більше п'ятнадцяти років. <p>Стаття 131-2 Покарання у виді позбавлення волі на певний строк або</p>

довічного позбавлення волі не виключають покарань у виді штрафу і одного або декількох додаткових покарань, передбачених статтею 131-10.

Стаття 131-3

Виправні покарання, яким піддаються фізичні особи:

1) позбавлення волі;

//ДИВ.:ст.131-1, 131-2, 131-3 п.1

Стаття 131-4

Позбавлення волі призначається на строк:

1) більше десяти років;

2) не більше семи років;

3) не більше п'яти років;

4) не більше трьох років;

5) не більше двох років;

6) не більше одного року;

7) не більше шести місяців.

8) не більше двох місяців.

Стаття 131-5-1

Якщо проступок карається тюремним ув'язненням, суд може замість ув'язнення приписати засудженому виконання громадського обов'язку, тривалість та зміст якого зафіксовані Державним декретом, метою якого є нагадати йому про такі республіканські цінності, як толерантність, повага до людської гідності, на яких тримається суспільство.

Стаття 131-46

Якщо певний проступок підлягає покаранню у виді позбавлення волі, можуть бути призначені одне чи декілька додаткових покарань, які позбавляють прав чи обмежують їх:

1) позбавлення водійських прав на строк не більше п'яти років, причому таке позбавлення прав може бути обмежено водінням за рамками професійної діяльності згідно з положеннями декрету

- Державної Ради;
- 2) заборона керувати деякими транспортними засобами на строк не більше п'яти років;
 - 3) анулювання водійських прав із заборonoю клопотати про видачу нових прав, строком не більше п'яти років;
 - 4) конфіскація одного чи декількох транспортних засобів, власником яких є засуджений;
 - 5) приведення в нерухомий стан одного чи декількох транспортних засобів, власником яких є засуджений, строком не більше одного року згідно з положеннями декрету Державної Ради;
 - 6) заборона зберігати чи носити зброю, яка потребує дозволу, строком не більше п'яти років;
 - 7) конфіскація однієї чи декількох одиниць зброї, яка знаходиться у вільному використанні чи є власністю засудженого;
 - 8) вилучення дозволу на полювання із заборonoю клопотати про видачу нового дозволу, строком не більше п'яти років;
 - 9) заборона строком не більше п'яти років вводити в обіг чеки чи інші засоби векселювання, у присутності платника по векселю, чи користування кредитними картками;
 - 10) конфіскація речі, яка була призначена для вчинення злочинного діяння, або речі, яка була отримана в результаті злочинного діяння. Однак ця конфіскація не може бути призначеною у справах про проступки у сфері засобів масової інформації;
 - 11) заборона на строк не більше п'яти років займатися будь-якою професійною діяльністю, якщо можливості, які вона надає, були свідомо використані для підготовки чи вчинення злочинного діяння. Ця заборона, однак, не застосовується до здійснення виборчої чи профспілкової діяльності. Вона також не застосовується у справах про проступки у сфері засобів масової інформації;
 - 12) заборона строком не більше трьох років з'являтися в місцях юрисдикції, та в місцях вчинення злочину;
 - 13) строком не більше трьох років відвідувати засуджених, визнаних винними судом чи виконавцями, або причетних до злочину;
 - 14) заборона строком не більше трьох років підтримувати

	<p>відносини з особами, визнаними судом жертвам злочину;</p> <p>15) заборона строком не більше п'яти років займатися комерційною чи промисловою діяльністю, керувати, завідувати, контролювати на певній підставі, безпосередньо чи опосередковано, заради себе чи заради інших, комерційним чи промисловим закладом та товариством.</p> <p>Стаття 131-8</p> <p>Якщо проступок карається позбавленням волі, суд може призначити замість даного покарання виконання безоплатних суспільно корисних робіт строком від двадцяти до двохсот десяти годин на користь юридичної особи суспільного права чи організації, яка уповноважена використовувати роботу в суспільних інтересах.</p>
<p>Стаття 64. Довічне позбавлення волі</p> <p>1. Довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосовувати позбавлення волі на певний строк.</p> <p>2. Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку, а також у випадку, передбаченому <u>частиною четвертою</u> статті 68 цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 131-1</p> <p>Кримінальні покарання, що призначаються фізичним особам, є наступні:</p> <p>1) позбавлення волі на певний строк чи довічне позбавлення волі;</p>

<p style="text-align: center;">Розділ XIV ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ</p> <p>Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру</p> <p>Примусовими заходами медичного характеру є надання амбулаторної психіатричної допомоги, поміщення особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого <u>Особливою частиною</u> цього Кодексу, в спеціальний лікувальний заклад з метою її обов'язкового лікування, а також запобігання вчиненню нею суспільно небезпечних діянь.</p>	<p style="text-align: center;">Підрозділ 6 Про соціально-судовий нагляд</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру</p> <p>Примусові заходи медичного характеру можуть бути застосовані судом до осіб:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) які вчинили у стані неосудності суспільно небезпечні діяння; 2) які вчинили у стані обмеженої осудності кримінальні правопорушення; 3) які вчинили кримінальне правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку або під час відбування покарання. 	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру</p> <p>1. Залежно від характеру та тяжкості захворювання, тяжкості вчиненого діяння, з урахуванням ступеня небезпечності психічно хворого для себе або інших осіб, суд може застосувати такі примусові заходи медичного характеру:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку; 2) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом; 3) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з 	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

посиленим наглядом;

4) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом.

2. Надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку може бути застосоване судом стосовно особи, яка страждає на психічні розлади і вчинила суспільно небезпечне діяння, якщо особа за станом свого психічного здоров'я не потребує госпіталізації до закладу з надання психіатричної допомоги.

3. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги і лікування у примусовому порядку.

4. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленним наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, не пов'язане з посяганням на життя інших осіб, і за своїм психічним станом не становить загрози для суспільства, але потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах посиленого нагляду.

5. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, пов'язане з посяганням на життя інших осіб, а також щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння становить особливу небезпеку для суспільства і потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах суворого нагляду.

6. Якщо не буде визнано за необхідне застосування до психічно хворого примусових заходів медичного характеру, а також у разі припинення застосування таких заходів, суд може передати його на

підклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.	
<p>Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру</p> <p>1. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру здійснюється судом за заявою представника закладу з надання психіатричної допомоги (лікаря-психіатра), який надає особі психіатричну допомогу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, що обґрунтовує необхідність продовження, зміни або припинення застосування таких примусових заходів.</p> <p>Зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру може здійснюватися судом також за заявою особи, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, її захисника або законного представника у разі, якщо така особа за станом свого здоров'я не може усвідомлювати свої дії (бездіяльність) чи керувати ними, в тому числі не може усвідомлено подати до суду відповідну заяву. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів закладу, в якому особі надається психіатрична допомога, або, у разі наявності, висновок обраного нею незалежного лікаря-психіатра.</p> <p>2. Особи, до яких застосовані примусові заходи медичного характеру, підлягають огляду комісією лікарів-психіатрів не рідше одного разу на 6 місяців для вирішення питання про наявність підстав для звернення до суду із заявою про припинення або про зміну застосування такого заходу. У разі відсутності підстав для припинення або зміни застосування примусового заходу медичного характеру представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, направляє до суду заяву, до якої додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження застосування примусового заходу медичного характеру. У разі необхідності продовження застосування примусового заходу</p>	Відсутня

медичного характеру понад 6 місяців представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, повинен направити до суду за місцем знаходження закладу з надання психіатричної допомоги заяву про продовження застосування примусового заходу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження надання особі такої психіатричної допомоги. В подальшому продовження застосування примусового заходу медичного характеру проводиться кожного разу на строк, який не може перевищувати 6 місяців.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру, мають право звертатися до суду із заявою про зміну або припинення застосування примусових заходів медичного характеру не частіше одного разу на 6 місяців та незалежно від того, чи розглядалося судом це питання в зазначений період.

Особа, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, має право звернутися до обраного нею незалежного лікаря-психіатра з метою отримання висновку про стан свого психічного здоров'я. У висновку незалежного лікаря-психіатра мають бути зазначені підстави для зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. У разі відсутності таких підстав у висновку обґрунтовується необхідність продовження застосування примусових заходів медичного характеру.

3. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через змінення психічного стану особи на краще, суд може передати її на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.

4. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через видужання особи, які вчинили кримінальні правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку, підлягають покаранню на загальних засадах, а особи, які захворіли на психічну хворобу під час відбування покарання, можуть підлягати подальшому відбуванню покарання.

<p>Стаття 96. Примусове лікування</p> <p>1. Примусове лікування може бути застосоване судом, незалежно від призначеного покарання, до осіб, які вчинили кримінальні правопорушення та мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб.</p> <p>2. У разі призначення покарання у виді позбавлення волі або обмеження волі примусове лікування здійснюється за місцем відбування покарання. У разі призначення інших видів покарань примусове лікування здійснюється у спеціальних лікувальних закладах.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 96¹. Спеціальна конфіскація</p> <p>1. Спеціальна конфіскація полягає у примусовому безоплатному вилученні за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим Кодексом, за умови вчинення умисного кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого <u>Особливою частиною</u> цього Кодексу, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбаченого <u>частиною першою</u> статті 150, <u>статтею 154</u>, частинами другою і третьою <u>статті 159¹</u>, частиною першою <u>статті 190</u>, <u>статтею 192</u>, частиною першою статей <u>204</u>, <u>209¹</u>, <u>210</u>, частинами першою і другою статей <u>212</u>, <u>212¹</u>, частиною першою статей <u>222</u>, <u>229</u>, <u>239¹</u>, <u>239²</u>, частиною другою <u>статті 244</u>, частиною першою статей <u>248</u>, <u>249</u>, частинами першою і другою <u>статті 300</u>, частиною першою статей <u>301</u>, <u>302</u>, <u>310</u>, <u>311</u>, <u>313</u>, <u>318</u>, <u>319</u>, <u>362</u>, <u>статтею 363</u>, частиною першою статей <u>363¹</u>, <u>364¹</u>, <u>365²</u> цього Кодексу.</p> <p>2. Спеціальна конфіскація застосовується на підставі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) обвинувального вироку суду; 2) ухвали суду про звільнення особи від кримінальної відповідальності; 3) ухвали суду про застосування примусових заходів медичного 	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>характеру;</p> <p>4) ухвали суду про застосування примусових заходів виховного характеру.</p> <p>3. У випадках, коли об'єктом спеціальної конфіскації є майно, вилучене з цивільного обороту, вона може бути застосована на підставі:</p> <p>1) ухвали суду про закриття кримінального провадження з інших підстав, аніж звільнення особи від кримінальної відповідальності;</p> <p>2) ухвали суду, постановленої в порядку <u>частини дев'ятої</u> статті 100 Кримінального процесуального кодексу України, за клопотанням слідчого чи прокурора, якщо кримінальне провадження закривається ними.</p>	
<p>Стаття 96². Випадки застосування спеціальної конфіскації</p> <p>1. Спеціальна конфіскація застосовується у разі, якщо гроші, цінності та інше майно:</p> <p>1) одержані внаслідок вчинення кримінального правопорушення та/або є доходами від такого майна;</p> <p>2) призначалися (використовувалися) для схиляння особи до вчинення кримінального правопорушення, фінансування та/або матеріального забезпечення кримінального правопорушення або винагороди за його вчинення;</p> <p>3) були предметом кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), а у разі, коли його не встановлено, – переходять у власність держави;</p> <p>4) були підшукані, виготовлені, пристосовані або використані як засоби чи знаряддя вчинення кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), який не знав і не міг знати про їх незаконне використання.</p> <p>2. У разі якщо гроші, цінності та інше майно, зазначені у <u>частині першій</u> цієї статті, були повністю або частково перетворені в інше майно, спеціальній конфіскації підлягає повністю або частково перетворене майно. Якщо конфіскація грошей, цінностей та іншого</p>	

майна, зазначених у частині першій цієї статті, на момент прийняття судом рішення про спеціальну конфіскацію неможлива внаслідок їх використання або неможливості виділення з набутого законним шляхом майна, або відчуження, або з інших причин, суд виносить рішення про конфіскацію грошової суми, що відповідає вартості такого майна.

3. Спеціальна конфіскація застосовується також у разі, коли особа не підлягає кримінальній відповідальності у зв'язку з недосягненням віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, або неосудністю, або звільняється від кримінальної відповідальності чи покарання з підстав, передбачених цим Кодексом, крім звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

4. Гроші, цінності, в тому числі кошти, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових установах, інше майно, зазначені в цій статті, підлягають спеціальній конфіскації у третьої особи, якщо вона набула таке майно від підозрюваного, обвинуваченого, особи, яка переслідується за вчинення суспільно небезпечного діяння у віці, з якого не настає кримінальна відповідальність, або в стані неосудності, чи іншої особи безоплатно, за ринкову ціну або за ціну вищу чи нижчу ринкової вартості, і знала або повинна була і могла знати, що таке майно відповідає будь-якій із ознак, зазначених у пунктах 1-4 частини першої цієї статті.

Вищезазначені відомості щодо третьої особи повинні бути встановлені в судовому порядку на підставі достатності доказів. Спеціальна конфіскація не може бути застосована до майна, яке перебуває у власності добросовісного набувача.

5. Спеціальна конфіскація не застосовується до грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у цій статті, які згідно із законом підлягають поверненню власнику (законному володільцю) або призначені для відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.

Відсутня

Стаття 131-36-1

У випадках, передбачених законом, суд може призначити соціально-судовий нагляд.

Соціально-судовий нагляд передбачає для засудженого обов'язок підкорятися під контролем судді з виконання покарань заходам нагляду та сприяння на строк, визначений судом, з метою запобігання рецидиву. Тривалість соціально-судового нагляду не може перевищувати десяти років у разі засудження за проступок чи двадцяти років у разі засудження за злочин. Однак ця тривалість може бути збільшена до двадцяти років спеціальним судовим рішенням; якщо йдеться про злочин, що карається тридцятьма роками тюремного ув'язнення, тривалість збільшується до тридцяти років; якщо йдеться про злочин, що карається довічним позбавленням волі, то суд може призначити судовий нагляд.

У обвинувальному вирокі одночасно встановлюється максимальний строк тюремного ув'язнення, якому буде підданий засуджений у разі недотримання покладених на нього обов'язків. Таке тюремне ув'язнення не може перевищувати трьох років у разі засудження за проступок і семи років у разі засудження за злочин.

Стаття 131-36-2

Міри нагляду, що застосовуються до засудженої особи в порядку соціально-судового нагляду, є такими ж, що передбачені у статті 132-44.

На засудженого також можуть бути покладені обвинувальним вирокі або суддею з виконання покарань обов'язки, передбачені у статті 132-45.

Стаття 131-36-3

Міри нагляду, які встановлюються засудженій особі в порядку соціально-судового нагляду, мають на меті сприяти її зусиллям зі своєї соціальної реадптації.

Стаття 131-36-4

Соціально-судовий нагляд для засудженого може включати припис певного догляду за умов, зазначених у статті L. 3711-1

Відсутня

Кодексу законів про охорону здоров'я, та призначається судом, якщо медичною експертизою, проведеною в порядку, передбаченому Кримінально-процесуальним кодексом, буде встановлено, що обвинувачений може бути об'єктом такого лікування. Головуючий роз'яснює засудженому, що жодне лікування не може бути розпочато без його згоди, але якщо він відмовиться від заходів медичного догляду, які йому пропонуються, тюремне ув'язнення, призначене відповідно до абзацу 3 статті 131-36-1, може набрати чинності.

Якщо суд виносить припис про певний догляді і якщо особа була одночасно засуджена до позбавлення волі без відстрочки його виконання, головуючий інформує засудженого про можливість початку такого лікування протягом строку виконання даного покарання.

Стаття 131-36-5

Якщо соціально-судовий нагляд супроводжується позбавленням волі без відстрочки його виконання, то воно застосовується протягом періоду, встановленого обвинувальним вироком, починаючи з дня, коли позбавлення волі закінчилося.

Соціально-судовий нагляд призупиняється у разі арешту, що мав місце в період його виконання.

Тюремне ув'язнення, призначене у зв'язку з невиконанням обов'язків, що впливають із соціально-судового нагляду, поєднується, без можливості складання, з покараннями, пов'язаними з позбавленням волі, призначеними за злочинні діяння, вчинені в період виконання цієї міри.

Стаття 131-36-6

Соціально-судовий нагляд не може бути призначено одночасно з покаранням у виді тюремного ув'язнення, поєднаного повністю або частково з відстрочкою виконання покарання з випробувальним режимом.

Стаття 131-36-7

По справах про проступки соціально-судовий нагляд може бути призначений як основне покарання.

Стаття 131-36-8

Особливості виконання соціально-судового нагляду встановлені Розділом VII біс книги V Кримінально-процесуального кодексу.

Підрозділ 7**Про призначення електронного нагляду****Стаття 131-36-9**

Соціально-судовий нагляд може також призначити електронний нагляд, відповідно до положень даного підрозділу.

Стаття 131-36-10

Призначення електронного нагляду може бути можливим лише стосовно повнолітньої особи, яка засуджена до тюремного ув'язнення строком на сім років або, якщо особа була засуджена за вчинення злочину або проступку вчиненого за рецидивом.

Стаття 131-36-12

Призначення електронного нагляду зобов'язує засудженого носити протягом двох років спеціальний прилад, який дозволить у будь-який момент визначити місце положення засудженого.

Головуючий суддя попереджає засудженого, що призначення електронного нагляду можливе лише за згодою засудженого.

Стаття 131-36-12-1

У порушення положень статті 131-36-10, призначення електронного нагляду може бути призначене стосовно повнолітньої особи.

Стаття 131-36-13

Особливості призначення електронного нагляду зафіксовані в розділі VII книги V Кримінального кодексу.

**Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (станом на 1 липня 2020 р.)
і Кримінального кодексу Федеративної Республіки Німеччина (RStGB) (станом на 15 березня 2009 р.)**

Кримінальний кодекс України 2001 року	Кримінальний кодекс Федеративної Республіки Німеччина (RStGB)
<p align="center">Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України</p> <p>1. Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від кримінально-протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання кримінальним правопорушенням.</p> <p>2. Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс України визначає, які суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили.</p>	<p align="center"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом.</p> <p>2. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.</p> <p>3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.</p>	

<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p style="text-align: center;">Розділ перший КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН <i>Глава перша</i> СФЕРА ДІЇ</p> <p style="text-align: center;">§ 1 Немає покарання без закону</p> <p>Діяння може бути кримінально караним лише у разі, якщо його караність була законодавчо встановлена до його вчинення.</p> <p style="text-align: center;">§ 11 Термінологія, що використовується щодо осіб та предметів</p> <p>п. 5. Протиправними визнаються: лише такі діяння, що утворюють склад злочинного діяння, передбачений кримінальним законом</p>
<p style="text-align: center;">Розділ II ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p>Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність</p> <p>1. Законодавство України про кримінальну відповідальність становить Кримінальний кодекс України, який ґрунтується на <u>Конституції України</u> та загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права.</p> <p>2. Закони України про кримінальну відповідальність, прийняті після набрання чинності цим Кодексом, включаються до нього після набрання ними чинності.</p> <p>3. Кримінальна протиправність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом.</p> <p>4. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ перший КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН <i>Глава перша</i> СФЕРА ДІЇ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>5. Закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням, що містяться в чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.</p> <p>6. Зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього Кодексу та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.</p>	
<p>Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.</p> <p>2. Кримінальна протиправність і караність, а також інші кримінально-правові наслідки діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, що діяв на час вчинення цього діяння.</p> <p>3. Часом вчинення кримінального правопорушення визнається час вчинення особою передбаченої законом про кримінальну відповідальність дії або бездіяльності.</p>	<p>§ 2. Дія кримінального закону у часі</p> <p>(1) Покарання та його додаткові наслідки визначаються законом, що діяв на час вчинення діяння.</p> <p>§8. Час вчинення діяння</p> <p>Діяння визнається вчиненим у той час, коли виконавець або інший співучасник діяв або у разі бездіяльності мав би діяти. Час настання наслідків значення не має.</p>
<p>Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотню дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.</p> <p>2. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює кримінальну протиправність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має</p>	<p>§ 2. Дія кримінального закону у часі.</p> <p>(2) Якщо санкція закону змінюється під час вчинення діяння, то застосовується закон, що діяв на час закінчення вчинення діяння.</p> <p>(3) Якщо закон, що діяв на час закінчення дії, змінюється перед винесенням рішення, то застосовується найбільш м'який закон.</p> <p>(4) Закон, дія якого обмежена певним терміном, слід застосовувати щодо діянь, вчинених під час його дії, і тоді, коли він втратив силу. Це положення не застосовується, якщо в самому законі визначено інакше.</p>

<p>зворотної дії в часі.</p> <p>3. Закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, має зворотню дію у часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p> <p>4. Якщо після вчинення особою діяння, передбаченого цим Кодексом, закон про кримінальну відповідальність змінювався кілька разів, зворотню дію в часі має той закон, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p>	<p>(5) У разі конфіскації здобутого злочинним шляхом, вилучення та знищення предметів та засобів вчинення злочину застосовуються відповідні положення абз. 1-4.</p> <p>(6) Якщо законодавством не передбачено інше, щодо заходів виправлення і безпеки застосовується закон, що діяв на час ухвалення судового рішення.</p>
<p>Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України</p> <p>1. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України.</p> <p>4. Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які за законами України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не є підсудні у кримінальних справах судам України, в разі вчинення ними кримінального правопорушення на території України вирішується дипломатичним шляхом.</p>	<p>§ 3. Дія кримінального закону щодо діянь, що вчиняються на території Німеччини</p> <p>Дія німецького кримінального права поширюється на діяння, вчинені на території Німеччини.</p> <p>§ 4. Дія кримінального закону щодо діянь, що вчиняються на морських і повітряних судах Німеччини</p> <p>Дія німецького кримінального права розповсюджується незалежно від права, що діяло у місці вчинення діяння, на діяння, вчинені на морському або повітряному судні, на яке розповсюджується право носіння державного прапора або знаку приналежності Федеративній Республіці Німеччина.</p> <p>§9. Місце вчинення діяння</p> <p>(1) Діяння визнається вчиненим у тому місці, в якому діяв виконавець, або в разі бездіяльності – мав би діяти, або те місце, в якому настали чи в уявленні виконавця – повинні були настати наслідки вчиненого кримінального правопорушення.</p> <p>(2) Місцем вчинення кримінального правопорушення визнається як</p>

<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p>те місце, в якому діяння було вчинено, так і інше місце, в якому діяв учасник або у разі бездіяльності мав би діяти, або в якому, за його розумінням, мало б бути вчинено діяння. Якщо учасник, який брав участь у вчиненні діяння, що вчинялося за межами території ФРН, діяв при цьому на німецькій території, то на таку участь поширюється дія німецького кримінального права навіть у тому випадку, якщо відповідне діяння не карається за законодавством країни – місця вчинення кримінального правопорушення.</p>
<p>Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Громадяни України та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.</p> <p>2. Якщо особи, зазначені у частині першій цієї статті, за вчинені кримінальні правопорушення зазнали кримінального покарання за межами України, вони не можуть бути притягнені в Україні до кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення.</p>	<p>§ 7. Дія закону щодо діянь, вчинених за кордоном в інших випадках</p> <p>(1) Дія німецького кримінального права поширюється на діяння, вчинені за межами території ФРН проти особи, що має німецьке громадянство, якщо діяння карається в місці його вчинення або якщо місце вчинення діяння не перебуває під будь-якою кримінально-правовою юрисдикцією.</p> <p>(2) Щодо інших діянь, що вчиняються за межами території ФРН, німецьке кримінальне право діє у разі, якщо діяння карається в місці його вчинення або якщо місце вчинення діяння не знаходиться під будь-якою кримінально-правовою юрисдикцією і якщо особа, яка вчинила діяння,</p> <p>1. під час вчинення діяння мала німецьке громадянство або отримала громадянство ФРН після вчинення діяння.</p>
<p>Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають в Україні відповідальності за цим Кодексом у випадках, передбачених міжнародними договорами або якщо вони вчинили передбачені цим Кодексом тяжкі або особливо тяжкі злочини проти прав і свобод громадян України або інтересів України.</p> <p>2. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, також підлягають в Україні відповідальності</p>	<p>§ 5. Діяння, вчинені поза межами території Німеччини, спрямовані проти внутрішньодержавних інтересів</p> <p>Дія німецького кримінального права поширюється незалежно від права, що діяло у місці вчинення діяння, на наступні діяння, вчинені поза межами території Німеччини:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка агресивної війни (§ 80); 2. Державна зрада (§§ 81-83); 3. Створення загрози демократичній правовій державі <ol style="list-style-type: none"> а) у випадках, зазначених в §§ 89, 90а, абз. 1, і 90б, якщо виконавцем є громадянин ФРН і основа його життєдіяльності знаходиться на території дії цього Закону, і

згідно з цим Кодексом, якщо вони за межами України вчинили у співучасті із службовими особами, які є громадянами України, будь-яке кримінальне правопорушення, передбачене у статтях 368, 368³, 368⁴, 369 і 369² цього Кодексу, або якщо вони пропонували, обіцяли, надали неправомірну вигоду таким службовим особам, або прийняли пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди чи одержали від них таку вигоду.

b) у випадках, зазначених в §§90 і 90а, абз. 2;

4. Шпигунство та створення загрози для зовнішньої безпеки (§§ 94-100а);

5. Злочинні діяння, спрямовані проти державної оборони

a) у випадках, передбачених §§ 109 і 109Е-109g, і

b) у випадках, передбачених §§ 109а, 109g і 109h, якщо особою, яка вчинила діяння, є громадянин ФРН і основа його життєдіяльності знаходиться на території дії цього Закону;

6. Викрадення людини і створення підозри, що тягне політичні переслідування (§§ 234а, 241а), якщо діяння спрямоване проти громадянина Німеччини, який має місце проживання або постійного перебування на німецькій території;

6а. Викрадення дитини у випадках, передбачених § 235, абз.2, № 2, якщо діяння спрямоване проти особи, місце проживання або постійного перебування якої знаходиться у ФРН;

7. Розголошення виробничої або комерційної таємниць підприємства, що знаходиться у просторі дії цього Закону, корпорації, що знаходиться у просторі дії цього Закону, або корпорації, органи управління якої знаходяться за кордоном, але яка залежить від корпорації, що знаходиться у просторі дії цього Закону і утворює з нею концерн;

8. Злочинні діяння, спрямовані проти статевого самовизначення особи

a) у випадках, передбачених § 174, абз. 1 і 3, якщо виконавець та особа, проти якої спрямоване діяння, до часу його вчинення є громадянами Німеччини і їх соціально-економічна діяльність знаходиться у просторі дії цього Закону

b) у випадках, передбачених в §§ 176-176b і 182, якщо виконавець має німецьке громадянство;

9. Переривання вагітності (§ 218), якщо особа на час вчинення нею діяння має німецьке громадянство і основа його життєдіяльності знаходиться на території дії цього Закону;

10. Неправдиве показання без присяги, лжеприсяга і неправдиве заповнення, що дається замість присяги (§ 153-156), у процесі, який знаходиться у просторі дії цього Закону, судом або

іншою німецькою установою, уповноваженою приймати присягу або запевнення, що дається замість присяги;

11. Злочинні діяння проти навколишнього середовища у випадках, передбачених §§ 324,326,330 і 330а, що вчиняються у виключній економічній зоні Німеччини, у випадках, якщо їх кримінальне переслідування допускається на підставі міжнародної Конвенції про захист моря;

11а. Злочинні діяння, передбачені § 328, абз. 2, № 3 та 4, абз. 4 і 5 у сукупності з § 330, якщо виконавець під час вчинення діяння має німецьке громадянство;

12. Діяння, вчинені під час службового відрядження або у зв'язку зі службою німецькою службовою особою або особою, спеціально уповноваженою на виконання обов'язків публічної служби;

13. Діяння, вчинені іноземцем, який є службовою особою або особою, спеціально уповноваженою на виконання публічної служби;

14. Діяння, спрямовані проти службової особи, особи, спеціально уповноваженої на виконання публічної служби, або військовослужбовця бундесверу під час своєї службової діяльності або у зв'язку зі службою;

14а. Підкуп депутата (§ 108е), якщо виконавець під час вчинення діяння має німецьке громадянство або діяння спрямоване проти особи, що має німецьке громадянство.

15. Торгівля органами та тканинами людини (§ 18 Закону про трансплантацію), якщо виконавець під час вчинення ним діяння має німецьке громадянство.

§ 6. Діяння, вчинені за межами території ФРН проти правових благ, що охороняються міжнародними угодами

Дія німецького кримінального права поширюється незалежно від права місця вчинення діяння на наступні дії, що вчиняються за кордоном:

1. геноцид (§220а);

2. пов'язані з ядерною енергією, вибуховими речовинами та іонізуючим випромінюванням у випадках, передбачених §§ 307 і

	<p>308, абз. 1-4, § 309, абз. 2, і §310;</p> <p>3. напад на судно повітряного або морського сполучення (§ 316с);</p> <p>4. торгівля людьми з метою сексуальної експлуатації або з метою експлуатації робочої сили, а також сприяння торгівлі людьми (§232-233а);</p> <p>5. незаконний збут наркотичних засобів;</p> <p>6. розповсюдження порнографічних матеріалів у випадках, передбачених § 184, абз. 3 і 4;</p> <p>7. підробка грошей і цінних паперів (§§ 146,151 і 152), підробка платіжних карт і бланків єврочеків (§ 152а, абз. 1-4), а також готування до вчинення таких діянь (§§ 149,151, 152і152а, абз.5);</p> <p>8. шахрайство, спрямоване на отримання субсидій шахрайським шляхом (§264);</p> <p>9. діяння, які підлягають переслідуванню на підставі міждержавної угоди, обов'язкової для виконання Федеративною Республікою Німеччина, навіть якщо вони вчинені за межами території ФРН.</p>
<p>Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України</p> <p>1. Вирок суду іноземної держави може бути врахований, якщо громадянин України, іноземець або особа без громадянства були засуджені за кримінальне правопорушення, вчинене за межами України, та знову вчинили кримінальне правопорушення на території України.</p> <p>2. Відповідно до частини першої цієї статті рецидив кримінальних правопорушень, невідбуте покарання або інші правові наслідки вироку суду іноземної держави враховуються при кваліфікації нового кримінального правопорушення, призначенні покарання, звільненні від кримінальної відповідальності або покарання.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>1. Громадяни України, які вчинили злочини поза межами України, не можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності та віддання до суду.</p> <p>2. Іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочини поза межами України і перебувають на території України, можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності і віддання до суду.</p> <p>3. Україна може перейняти кримінальне провадження, в якому судовими органами іноземної держави не ухвалено вирок, щодо громадян України та іноземців, які вчинили злочини за межами України і перебувають на території України, але які не можуть бути видані іноземній державі або у видачі яких відмовлено, якщо діяння, у зв'язку з яким запитується передача кримінального провадження, згідно з цим Кодексом визнається злочином.</p> <p>4. Виконання в Україні вироку іноземного суду чи міжнародної судової установи можливо, якщо діяння, внаслідок вчинення якого було ухвалено вирок, згідно з цим Кодексом визнається кримінальним правопорушенням або було б кримінальним правопорушенням у разі його вчинення на території України.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ III КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЙОГО ВИДИ ТА СТАДІЇ</p> <p>Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення</p> <p>1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.</p> <p>2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ перший КРИМІНАЛЬНИЙ ЗАКОН</p> <p style="text-align: center;"><i>Глава друга</i> ПОНЯТТЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ЗАКОНІ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p>§ 11. Вчинення 5. протиправними діяннями є: Лише ті, що утворюють склад злочинного діяння, передбаченого кримінальним кодексом.</p> <p>§ 13. Вчинення діяння шляхом бездіяльності</p> <p>(1) Той, хто, не діючи, не запобігає настанню наслідків, що відносяться до складу діяння, передбаченого кримінальним законом, підлягає покаранню за цим законом лише у разі, коли він юридично зобов'язаний не допустити настання таких наслідків, і якщо бездіяльність відповідає здійсненню передбаченого законом складу діяння шляхом дії.</p> <p>(2) Покарання може бути пом'якшено згідно з § 49, абз.1.</p>
<p>Стаття 12. Класифікація кримінальних правопорушень</p> <p>1. Кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини.</p> <p>2. Кримінальним проступком є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.</p> <p>3. Злочини поділяються на нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі.</p> <p>4. Нетяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років.</p> <p>5. Тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років.</p>	<p>§12. Злочини та кримінальні проступки</p> <p>(1) Злочинами є протиправні діяння, за вчинення яких в якості мінімального покарання передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від одного року і більше.</p> <p>(2) Кримінальними проступками є протиправні діяння, за вчинення яких мінімальне покарання передбачає більш короткий строк позбавлення волі або грошовий штраф.</p> <p>(3) Обтяжуючі або пом'якшуючі покарання обставини, передбачені в приписах Загальної частини або для особливо тяжких чи менш тяжких випадків, у наведеній класифікації не беруться до уваги.</p>

<p>6. Особливо тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі.</p> <p>7. Ступінь тяжкості злочину, за вчинення якого передбачене одночасно основне покарання у виді штрафу та позбавлення волі, визначається виходячи зі строку покарання у виді позбавлення волі, передбаченого за відповідний злочин.</p>	
<p>Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>1. Закінченим кримінальним правопорушенням визнається діяння, яке містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу.</p> <p>2. Незакінченим кримінальним правопорушенням є готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення.</p>	Відсутня
<p>Стаття 14. Готування до кримінального правопорушення</p> <p>1. Готуванням до кримінального правопорушення є підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення.</p> <p>2. Готування до кримінального проступку або злочину, за який статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років або інше, більш м'яке покарання, не тягне за собою кримінальної відповідальності.</p>	Відсутня
<p>Стаття 15. Замах на кримінальне правопорушення</p> <p>1. Замахом на кримінальне правопорушення є вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо спрямованого на вчинення кримінального правопорушення,</p>	<p>Розділ другий ДІЯННЯ Глава друга ЗАМАХ</p>

<p>передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу, якщо при цьому кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.</p> <p>2. Замах на вчинення кримінального правопорушення є закінченим, якщо особа виконала усі дії, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця, але кримінальне правопорушення не було закінчено з причин, які не залежали від її волі.</p> <p>3. Замах на вчинення кримінального правопорушення є незакінченим, якщо особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила усіх дій, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.</p>	<p>§ 22. Визначення поняття</p> <p>Замах на вчинення кримінально караного діяння вчиняє той, хто відповідно до свого уявлення про діяння безпосередньо приступає до виконання складу діяння.</p>
<p>Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення і замах на кримінальне правопорушення настає за <u>статтею 14</u> або <u>15</u> і за тією статтею Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає відповідальність за закінчене кримінальне правопорушення.</p>	<p>§ 23. Кримінальна відповідальність за замах</p> <p>(1) Замах на вчинення злочину є караним завжди, замах на вчинення кримінального проступку є караним лише у разі, коли караність прямо передбачена законом.</p> <p>(2) Покарання за замах може бути більш м'яким, ніж за закінчене діяння (§ 49, абз. 1).</p> <p>(3) Якщо особа через своє невігластво не усвідомлювала, що замах або через об'єкт, на який вона вчиняє замах, або через засоби, за допомогою яких вчиняється діяння, взагалі не міг призвести діяння до його завершення, то суд може відмовитися від покарання або на свій розсуд пом'якшити покарання (§ 49, абз. 2).</p>
<p>Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні</p> <p>1. Добровільною відмовою є остаточне припинення особою за своєю волею готування до кримінального правопорушення або замаху на кримінальне правопорушення, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення кримінального правопорушення до кінця.</p> <p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення.</p>	<p>§ 24. Добровільна відмова</p> <p>(1) За замах не підлягає покаранню той, хто добровільно припиняє подальше виконання діяння або перешкоджає його доведенню до кінця. Якщо діяння не завершується без сприяння особи, що відмовляється, то вона не підлягає покаранню, якщо вона добровільно і наполегливо перешкоджає його доведенню до кінця.</p> <p>(2) Якщо у вчиненні діяння беруть участь кілька осіб, то покаранню не підлягає той, хто добровільно перешкоджає його виконанню. Однак для звільнення від покарання достатнім є добровільне і щиросердне прагнення такої особи, спрямоване на</p>

	перешкоджання доведення діяння до кінця, якщо воно без його участі не завершується або відбувається незалежно від його попередньої участі.
<p style="text-align: center;">Розділ IV.</p> <p style="text-align: center;">ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ</p> <p style="text-align: center;">(СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ)</p> <p style="text-align: center;">Стаття 18. Суб'єкт кримінального правопорушення</p> <p>1. Суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ другий</p> <p style="text-align: center;">ДІЯННЯ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p style="text-align: center;">Стаття 19. Осудність</p> <p>1. Осудною визнається особа, яка під час вчинення кримінального правопорушення могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними.</p> <p>2. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого цим Кодексом, перебувала в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки. До такої особи за рішенням суду можуть бути застосовані примусові заходи медичного характеру.</p> <p>3. Не підлягає покаранню особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але до постановлення вироку захворіла на психічну хворобу, що позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними. До такої особи за рішенням суду можуть застосовуватися примусові заходи медичного характеру, а після одужання така особа може підлягати покаранню.</p>	<p style="text-align: center;">§ 20. Неосудність внаслідок психічних розладів</p> <p>Без вини діє той, хто, здійснюючи діяння, внаслідок хворобливого психічного розладу, глибокого розладу свідомості або недоумства чи іншого тяжкого психічного відхилення не здатний усвідомлювати неправомірність діяння або діяти відповідно до цього усвідомлення.</p>

<p>Стаття 20. Обмежена осудність</p> <p>1. Підлягає кримінальній відповідальності особа, визнана судом обмежено осудною, тобто така, яка під час вчинення кримінального правопорушення, через наявний у неї психічний розлад, не була здатна повною мірою усвідомлювати свої дії (бездіяльність) та (або) керувати ними.</p> <p>2. Визнання особи обмежено осудною враховується судом при призначенні покарання і може бути підставою для застосування примусових заходів медичного характеру.</p>	<p>§ 21. Обмежена осудність</p> <p>Якщо здатність особи усвідомлювати неправомірність свого діяння або діяти відповідно до цього усвідомлення значно зменшена внаслідок однієї з причин, вказаних в § 20, то покарання може бути пом'якшене відповідно до § 49, абз. 1.</p>
<p>Стаття 21. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції</p> <p>Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, підлягає кримінальній відповідальності.</p>	<p>Глава шоста</p> <p>ЗАСОБИ ВИПРАВЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ</p> <p>§ 64. Поміщення у лікарняний заклад, що спеціалізується на лікуванні від алкогольної та наркотичної залежності</p> <p>(1) Якщо будь-хто має схильність до надмірного вживання алкогольних напоїв або інших одурманюючих речовин та засуджений, протиправне діяння, яке він вчинив у стані сп'яніння або внаслідок схильності до такого, або у разі, якщо особа не засуджена лише тому, що її неосудність доведена або не виключена, то суд має призначити поміщення такої особи до лікарняного закладу, що спеціалізується на лікуванні від алкогольної та наркотичної залежності, якщо існує небезпека, що внаслідок своєї схильності така особа буде в подальшому вчиняти серйозні протиправні діяння.</p> <p>(2) Призначення цього заходу відбувається лише у разі, якщо існує достатньо конкретна ймовірність того, що лікування даної особи у закладі, що спеціалізується на лікуванні від алкогольної та наркотичної залежності, приведе до її одужання або запобігання рецидиву на тривалий період чи до утримання особи від вчинення протиправних діянь, пов'язаних із вказаною схильністю.</p>

<p>Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність</p> <p>1. Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення кримінального правопорушення виповнилося шістнадцять років.</p> <p>2. Особи, що вчинили кримінальні правопорушення у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років, підлягають кримінальній відповідальності лише за умисне вбивство (<u>статті 115-117</u>), посягання на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави (<u>статті 112, 348, 379, 400, 443</u>), умисне тяжке тілесне ушкодження (<u>стаття 121, частина третя статей 345, 346, 350, 377, 398</u>), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (<u>стаття 122, частина друга статей 345, 346, 350, 377, 398</u>), диверсію (<u>стаття 113</u>), бандитизм (<u>стаття 257</u>), терористичний акт (<u>стаття 258</u>), захоплення заручників (<u>статті 147 і 349</u>), зґвалтування (<u>стаття 152</u>), сексуальне насильство (<u>стаття 153</u>), крадіжку (<u>стаття 185, частина перша статей 262, 308</u>), грабіж (<u>статті 186, 262, 308</u>), розбій (<u>стаття 187, частина третя статей 262, 308</u>), вимагання (<u>статті 189, 262, 308</u>), умисне знищення або пошкодження майна (<u>частина друга статей 194, 347, 352, 378, частини друга та третя статті 399</u>), пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (<u>стаття 277</u>), угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (<u>стаття 278</u>), незаконне заволодіння транспортним засобом (<u>частини друга, третя статті 289</u>), хуліганство (<u>стаття 296</u>).</p>	<p>§ 19. Неосудність дитини</p> <p>Неосудним є той, хто при вчиненні діяння ще не досяг чотирнадцятирічного віку.</p>
---	--

<p style="text-align: center;">Розділ V ВИНА ТА ЇЇ ФОРМИ</p> <p>Стаття 23. Вина</p> <p>Виною є психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи бездіяльності, передбаченої цим Кодексом, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності.</p>	<p style="text-align: center;">Розділ другий ДІЯННЯ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 24. Умисел і його види</p> <p>1. Умисел поділяється на прямий і непрямий.</p> <p>2. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.</p> <p>3. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.</p> <p>Стаття 25. Необережність та її види</p> <p>1. Необережність поділяється на кримінальну протиправну самовпевненість та кримінальну протиправну недбалість.</p> <p>2. Необережність є кримінальною протиправною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення.</p> <p>3. Необережність є кримінальною протиправною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачити.</p>	<p>§ 15. Вчинення діяння умисно та з необережності</p> <p>Кримінальна відповідальність настає лише за умисні діяння, якщо закон прямо не передбачає покарання за вчинення діяння з необережності.</p>

<p style="text-align: center;">Розділ VI СПІВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ</p> <p>Стаття 26. Поняття співучасті</p> <p>Співучастю у кримінальному правопорушенні є умисна спільна участь декількох суб'єктів кримінального правопорушення у вчиненні умисного кримінального правопорушення.</p>	<p style="text-align: center;">Глава третя ВИКОНАВСТВО І СПІВУЧАСТЬ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 27. Види співучасників</p> <p>1. Співучасниками кримінального правопорушення, поряд із виконавцем, є організатор, підбурювач та пособник.</p> <p>2. Виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами кримінального правопорушення безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене цим Кодексом.</p>	<p>§ 25. Виконавство</p> <p>(1) Як виконавець карається той, хто здійснює злочинне діяння сам або за допомогою іншої особи.</p> <p>(2) Якщо злочинне діяння здійснюють спільно кілька осіб, то підлягає покаранню кожен з них як виконавець (співвиконавець).</p>
<p>Стаття 27. Види співучасників</p> <p>...</p> <p>4. Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення.</p>	<p>§ 26. Підбурювання</p> <p>Так само як виконавець підлягає кримінальному покаранню підбурювач, який умисно схилив іншу особу до умисного вчинення протиправного діяння.</p>
<p>Стаття 27. Види співучасників</p> <p>...</p> <p>5. Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню кримінального правопорушення іншими співучасниками, а також особа, яка заздалегідь обіцяла переховати особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, знаряддя чи засоби вчинення кримінального правопорушення, сліди кримінального правопорушення чи предмети, здобуті кримінально протиправним шляхом, придбати чи збути такі предмети або іншим чином сприяти приховуванню кримінального правопорушення.</p>	<p>§ 27. Пособництво</p> <p>(1) Як пособник підлягає кримінальному покаранню той, хто умисно сприяв іншій особі в умисному вчиненні протиправного діяння.</p> <p>(2) Кримінальне покарання пособнику визначається санкцією, передбаченою для виконавця. Воно підлягає пом'якшенню згідно з § 49, абз. 1.</p>

<p>Стаття 28. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією</p> <p>1. Кримінальне правопорушення визнається таким, що вчинене групою осіб, якщо у ньому брали участь декілька (два або більше) виконавців без попередньої змови між собою.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (дві або більше), які заздалегідь, тобто до початку кримінального правопорушення, домовилися про спільне його вчинення.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) кримінальних правопорушень, об'єднаних єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи.</p> <p>4. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим злочинною організацією, якщо він вчинений стійким ієрархічним об'єднанням декількох осіб (п'ять і більше), члени якого або структурні частини якого за попередньою змовою зорганізувалися для спільної діяльності з метою безпосереднього вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів учасниками цієї організації, або керівництва чи координації кримінально протиправної діяльності інших осіб, або забезпечення функціонування як самої злочинної організації, так і інших кримінально протиправних груп.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників</p> <p>1. Виконавець (співвиконавець) підлягає кримінальній відповідальності за статтею <u>Особливої частини</u> цього Кодексу, яка передбачає вчинене ним кримінальне правопорушення.</p> <p>2. Організатор, підбурювач та пособник підлягають кримінальній</p>	<p>§ 28. Особливі індивідуальні ознаки</p> <p>(1) Якщо особливі індивідуальні ознаки (§ 14, абз. 1), які обґрунтовують караність виконавця, відсутні у іншого співучасника (підбурювача або пособника), то його покарання може бути пом'якшене згідно з § 49, абз. 1.</p>

<p>відповідальності за відповідною частиною статті 27 і тією статтею (частиною статті) Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає кримінальне правопорушення, вчинене виконавцем.</p> <p>3. Ознаки, що характеризують особу окремого співучасника кримінального правопорушення, ставляться в вину лише цьому співучасникові. Інші обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях Особливої частини цього Кодексу як ознаки кримінального правопорушення, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, ставляться в вину лише співучаснику, який усвідомлював ці обставини.</p> <p>4. У разі вчинення виконавцем незакінченого кримінального правопорушення інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у незакінченому кримінальному правопорушенні.</p> <p>5. Співучасники не підлягають кримінальній відповідальності за діяння, вчинене виконавцем, якщо воно не охоплювалося їхнім умислом.</p>	<p>(2) Якщо закон встановлює, що особливі індивідуальні ознаки обтяжують, пом'якшують або виключають покарання, то це положення стосується лише того співучасника, у якого наявні ці ознаки.</p> <p style="text-align: center;">§ 29. Самостійна кримінальна відповідальність співучасників</p> <p>Кожен співучасник підлягає кримінальному покаранню виходячи зі своєї вини, незалежно від вини інших осіб.</p>
<p>Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації.</p> <p>1. Організатор організованої групи чи злочинної організації підлягає кримінальній відповідальності за всі кримінальні правопорушення, вчинені організованою групою чи злочинною організацією, якщо вони охоплювалися його умислом.</p> <p>2. Інші учасники організованої групи чи злочинної організації підлягають кримінальній відповідальності за кримінальні правопорушення, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь, незалежно від тієї ролі, яку виконував у кримінальному правопорушенні кожен із них.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 31. Добровільна відмова співучасників</p> <p>1. У разі добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення виконавець (співвиконавець) не підлягає</p>	<p>§ 31. Добровільна відмова від замаху на співучасть</p> <p>(1) Відповідно до § 30 не підлягає покаранню той, хто добровільно:</p>

<p>кримінальній відповідальності за наявності умов, передбачених <u>статтею 17</u> цього Кодексу. У цьому випадку інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за готування до того кримінального правопорушення або замах на те кримінальне правопорушення, від вчинення якого добровільно відмовився виконавець.</p> <p>2. Не підлягають кримінальній відповідальності при добровільній відмові організатор, підбурювач чи пособник, якщо вони відвернули вчинення кримінального правопорушення або своєчасно повідомили відповідні органи державної влади про кримінальне правопорушення, що готується або вчиняється. Добровільною відмовою пособника є також ненадання ним засобів чи знарядь вчинення кримінального правопорушення або неусунення перешкод вчиненню кримінального правопорушення.</p> <p>3. У разі добровільної відмови будь-кого із співучасників виконавець підлягає кримінальній відповідальності за готування до кримінального правопорушення або за замах на кримінальне правопорушення, залежно від того, на якій із цих стадій його діяння було припинено.</p>	<p>1. відмовляється від спроби схилити іншого до вчинення злочину і усуває існуючу можливу небезпеку вчинення діяння іншою особою,</p> <p>2. після того, як уже погодився на вчинення злочину, відмовляється від свого наміру його вчинити</p> <p>3. запобігає вчиненню злочину після того, як він домовився про його спільне вчинення з іншою особою або після того, як прийняв пропозицію іншої особи вчинити таке діяння.</p> <p>(2) Якщо діяння залишається не вчиненим незалежно від дій особи, яка відмовилася від його здійснення, або якщо воно відбувається незалежно від його минулих дій, то для некараності таких діянь достатньою. визнається наявність добровільних і наполегливих зусиль цієї особи для запобігання вчиненню такого діяння</p>
<p style="text-align: center;">Розділ VIII ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ</p> <p>Стаття 36. Необхідна оборона</p> <p>1. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>2. Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від</p>	<p style="text-align: center;">Глава четверта НЕОБХІДНА ОБОРОНА ТА КРАЙНЯ НЕОБХІДНІСТЬ</p> <p>§ 32. Необхідна оборона</p> <p>(1) Хто вчиняє діяння, що вимагається для необхідної оборони, діє не протиправно.</p> <p>(2) Необхідною обороною є захисні дії, які потрібні для відбиття від наявного протиправного нападу на себе або іншу особу.</p>

<p>можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.</p> <p>...</p> <p>4. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо через сильне душевне хвилювання, викликане суспільно небезпечним посяганням, вона не могла оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання чи обстановці захисту.</p> <p>5. Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.</p>	
<p>Стаття 36. Необхідна оборона</p> <p>3. Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту. Перевищення меж необхідної оборони тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у <u>статтях 118 та 124</u> цього Кодексу</p>	<p>§ 33. Перевищення меж необхідної оборони</p> <p>Якщо особа, яка вчиняє діяння, перевищує межі необхідної оборони через страх чи переляк, то така особа не підлягає кримінальному покаранню.</p>
<p>Стаття 37. Уявна оборона</p> <p>1. Уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала наявність такого посягання.</p> <p>2. Уявна оборона виключає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду лише у випадках, коли обстановка, що склалася, давала особі достатні підстави вважати, що мало місце реальне посягання, і вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення.</p> <p>3. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати</p>	<p>§ 35. Крайня необхідність, що виключає винність діяння</p> <p>(2) Якщо особа при вчиненні діяння неправильно розуміє обставини, які виключили б її вину, згідно з абз. 1, то вона карається тільки в разі, якщо вона могла уникнути помилки. Згідно з § 49, абз. 1 покарання може бути пом'якшене.</p>

<p>помилковості свого припущення, але при цьому перевищила межі захисту, що дозволяються в умовах відповідного реального посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності як за перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>4. Якщо в обстановці, що склалася, особа не усвідомлювала, але могла усвідомлювати відсутність реального суспільно небезпечного посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності за заподіяння шкоди через необережність.</p>	
<p>Стаття 39. Крайня необхідність</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.</p> <p>2. Перевищенням меж крайньої необхідності є умисне заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш значною, ніж відвернена шкода.</p> <p>3. Особа не підлягає кримінальній відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності, якщо внаслідок сильного душевного хвилювання, викликаного небезпекою, що загрозувала, вона не могла оцінити відповідність заподіяної шкоди цій небезпеці.</p>	<p>§ 34. Крайня необхідність, що виключає протиправність діяння</p> <p>Той, хто вчиняє діяння з огляду на наявну, невідворотну іншим способом небезпеку для життя, фізичної недоторканності, свободи, честі, власності, іншого правового блага, з метою запобігти такій небезпеці для себе чи іншої особи, діє не протиправно, якщо при зважуванні інтересів, що протистоять один одному залежно від значущості самих благ та ступеня виниклої для їх існування небезпеки, та інтерес, що захищається, визнається значною мірою більш вагомим у порівнянні з інтересом, якому завдається шкода. Вказане положення, однак, може бути застосоване лише у разі, якщо діяння виступає спів розмірним засобом для усунення небезпеки.</p> <p>§ 35. Крайня необхідність, що виключає винність діяння</p> <p>(1) Той, хто вчиняє діяння з огляду на наявну, невідворотну іншим способом небезпеку для життя, фізичної недоторканності або свободи, вчиняє протиправне діяння з метою відвернути небезпеку від себе, свого родича або іншої близької йому особи, діє невиновно. Цей припис не діє щодо особи, яка вчинила діяння, виходячи з обставин, особливо у разі, якщо вона сама спровокувала причину небезпеки або тому, що знаходилася в особливих правовідносинах, та від неї можна було вимагати не допускати цієї небезпеки, проте покарання може бути пом'якшене згідно з § 49, абз. 1, якщо особа, яка вчинила діяння, не повинна була наражатися на небезпеку, з огляду на її особливі правовідносини.</p>

<p>Стаття 40. Фізичний або психічний примус</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.</p> <p>2. Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень <u>статті 39</u> цього Кодексу.</p> <p>Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження</p> <p>1. Дія або бездіяльність особи, що заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, визнається правомірною, якщо вона була вчинена з метою виконання законного наказу або розпорядження.</p> <p>2. Наказ або розпорядження є законними, якщо вони віддані відповідною особою в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>3. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка відмовилася виконувати явно кримінально протиправний наказ або розпорядження.</p> <p>4. Особа, що виконала явно кримінально протиправний наказ або розпорядження, за діяння, вчинені з метою виконання такого наказу або розпорядження, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах.</p> <p>5. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати кримінально протиправного характеру наказу чи розпорядження, то за діяння, вчинене з метою виконання такого наказу чи розпорядження, відповідальності підлягає тільки особа, що віддала кримінально протиправний наказ чи розпорядження.</p>	Відсутня
---	----------

Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком

1. Не є кримінальним правопорушенням діяння (дія або бездіяльність), яке заподіяло шкоду правоохоронюваним інтересам, якщо це діяння було вчинене в умовах виправданого ризику для досягнення значної суспільно корисної мети.

2. Ризик визнається виправданим, якщо мету, що була поставлена, не можна було досягти в даній обстановці дією (бездіяльністю), не поєднаною з ризиком, і особа, яка допустила ризик, обґрунтовано розраховувала, що вжиті нею заходи є достатніми для відвернення шкоди правоохоронюваним інтересам.

3. Ризик не визнається виправданим, якщо він завідомо створював загрозу для життя інших людей або загрозу екологічної катастрофи чи інших надзвичайних подій.

Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації

1. Не є кримінальним правопорушенням вимушене заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам особою, яка відповідно до закону виконувала спеціальне завдання, беручи участь в організованій групі чи злочинній організації з метою попередження чи розкриття їх кримінально протиправної діяльності.

2. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, підлягає кримінальній відповідальності лише за вчинення у складі організованої групи чи злочинної організації особливо тяжкого злочину, вчиненого умисно і поєданого з насильством над потерпілим, або тяжкого злочину, вчиненого умисно і пов'язаного з спричиненням тяжкого тілесного ушкодження потерпілому або настанням інших тяжких або особливо тяжких наслідків.

3. Особа, яка вчинила злочин, що передбачений частиною другою

<p>цієї статті, не може бути засуджена до довічного позбавлення волі, а покарання у виді позбавлення волі не може бути призначене їй на строк, більший, ніж половина максимального строку позбавлення волі, передбаченого законом за цей злочин.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ X ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ</p> <p>Стаття 50. Поняття покарання та його мета</p> <p>1. Покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.</p> <p>2. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами.</p> <p>3. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.</p> <p>Стаття 51. Види покарань</p> <p>До осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, судом можуть бути застосовані такі види покарань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) штраф; 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 4) громадські роботи; 5) виправні роботи; 6) службові обмеження для військовослужбовців; 7) конфіскація майна; 8) арешт; 9) обмеження волі; 	<p style="text-align: center;">Розділ третій ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ДІЯННЯ</p> <p style="text-align: center;"><i>Глава перша</i> ПОКАРАННЯ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; 11) позбавлення волі на певний строк; 12) довічне позбавлення волі.</p> <p>Стаття 52. Основні та додаткові покарання</p> <p>1. Основними покараннями є громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі.</p> <p>2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна.</p> <p>3. Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання.</p> <p>4. За одне кримінальне правопорушення може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції частини статті) <u>Особливої частини</u> цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом.</p> <p>5. Ухилення від покарання, призначеного вироком суду, має наслідком відповідальність, передбачену <u>статтями 389 та 390</u> цього Кодексу.</p>	
<p>Стаття 53. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з урахуванням положень частини другої цієї статті.</p> <p>2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого кримінального правопорушення та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних</p>	<p>Грошовий штраф</p> <p>§ 40. Призначення у денних ставках</p> <p>(1) Грошовий штраф призначається в денних ставках. Він становить мінімум п'ять і, якщо закон не встановлює іншого, максимум триста шістдесят повних денних ставок.</p> <p>(2) Розмір денної ставки суд визначає з урахуванням особистого</p>

мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що таке кримінальне правопорушення вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу.

3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.

4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року.

5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років.

У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі

і матеріального становища особи, яка вчинила діяння. Суд при цьому виходить із чистого доходу, який винний має або міг би мати у середньому за день. Денна ставка встановлюється у розмірі від одного до п'яти тисяч євро.

(3) Підлягають оцінці доходи особи, її майно та інші джерела існування.

(4) У рішенні суду вказується кількість і розмір денних ставок.

§ 41. Грошовий штраф поряд з позбавленням волі

Якщо винний збагатився або намагався збагатитися в результаті вчинення діяння, то поряд з позбавленням волі йому може бути призначений такий, що зазвичай не призначається або призначається альтернативно, грошовий штраф, якщо таке можливе з огляду на особисті та матеріальні умови особи, яка вчинила діяння. *Цей припис не діє, якщо суд призначає майновий штраф відповідно до § 43а.*

§ 42. Полегшення платежу

Якщо засуджений не в змозі негайно виплатити грошовий штраф через свої особисті і матеріальні умови, то суд призначає йому термін платежу або дозволяє виплачувати грошовий штраф певними частинами. Суд при цьому може скасувати пільгу щодо виплат грошового штрафу частинами, якщо засуджений несвоєчасно виплачує частину платежу.

§ 43. Заміна грошового штрафу позбавленням волі

Невиплачений грошовий штраф підлягає заміні на позбавлення волі. Одній денній ставці відповідає один день позбавлення волі. Мінімальний термін заміни грошового штрафу позбавленням волі становить один день.

<p>неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у таких межах:</p> <p>1) від одного до п'яти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення нетяжкого злочину;</p> <p>2) від п'яти до десяти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину;</p> <p>3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі - у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину.</p> <p>Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.</p>	
<p>Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу</p> <p>Засуджена за тяжкий чи особливо тяжкий злочин особа, яка має військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, може бути позбавлена за вироком суду цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.</p>	<i>Відсутня</i>
<p>Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю</p> <p>1. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене як основне покарання на строк від двох до п'яти років або як додаткове покарання на строк від одного до трьох років.</p> <p>Позбавлення права обіймати певні посади як додаткове покарання у справах, передбачених <u>Законом України "Про очищення влади"</u>,</p>	<p><i>Додаткове покарання</i></p> <p>§ 44. Заборона на керування автотранспортним засобом</p> <p>(1) Якщо особа вчинила кримінальне правопорушення, за яке призначено покарання у вигляді позбавлення волі або штрафу, та вчинила його під час керування транспортним засобом або у зв'язку з керуванням транспортним засобом, або з порушенням обов'язків водія транспортного засобу, то суд може заборонити такій особі на строк від одного до трьох місяців управляти транспортним засобом</p>

призначається на строк п'ять років.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання за вчинення кримінального правопорушення проти виборчих прав і свобод громадянина, передбачених статтями 157-160 цього Кодексу, призначається на строк п'ять років.

2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання може бути призначене й у випадках, коли воно не передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу за умови, що з урахуванням характеру кримінального правопорушення, вчиненого за посадою або у зв'язку із заняттям певною діяльністю, особи засудженого та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за ним права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

3. При призначенні позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткового покарання до арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі на певний строк - воно поширюється на увесь час відбування основного покарання і, крім цього, на строк, встановлений вироком суду, що набрав законної сили. При цьому строк додаткового покарання обчислюється з моменту відбуття основного покарання, а при призначенні покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове до інших основних покарань, а також у разі застосування статті 77 цього Кодексу - з моменту набрання законної сили вироком.

будь-якого або певного виду. Заборона керуванням автотранспортним засобом не призначається, як правило, у випадках, передбачених в § 315с, абз. 1, № 1 «а», абз. 3 або § 316, коли відбулося вилучення посвідчення водія на керування транспортним засобом.

(2) Заборона на керування транспортним засобом діє з моменту набрання вироком законної сили. Протягом усього терміну заборони на керування транспортним засобом вилучені національні та міжнародні водійські посвідчення підлягають адміністративному зберіганню на весь час заборони. Цей припис діє і в тому випадку, якщо водійські посвідчення видані органом держави – члена Європейського союзу або іншої держави – члена Договору про європейський економічний простір, якщо постійним місцем проживання власника прав є ФРН. В інших випадках у закордонних водійських посвідченнях робиться відмітка про заборону керувати автотранспортним засобом.

(3) Якщо посвідчення водія підлягає адміністративному зберіганню або необхідно зробити позначку в закордонному водійському посвідченні про заборону керувати транспортним засобом, то термін заборони обчислюється тільки з того дня, коли ця відмітка зроблена. У строк заборони керувати транспортним засобом не зараховується час перебування особи, яка вчинила діяння, в установі, до якої її було поміщено за розпорядженням влади.

Додаткові наслідки

§ 45. Позбавлення права обіймати посади, права бути обраним і права голосу

(1) Якщо хто-небудь внаслідок вчинення злочину піддається покаранню у вигляді позбавлення волі на строк не менше року, то він позбавляється правової спроможності протягом п'яти років обіймати державні посади та отримувати права, що впливають з

	<p>публічних виборів.</p> <p>(2) Суд може позбавити засудженого на строк від двох до п'яти років правових обмежень, зазначених в абз. 1, якщо закон передбачає це окремо.</p> <p>(3) Із втратою правової спроможності займати державні посади засуджений одночасно позбавляється відповідного правового статусу та прав, які він мав.</p> <p>(4) Із втратою правової спроможності реалізації прав, що впливають з публічних виборів, засуджений одночасно позбавляється відповідного правового статусу та прав, які він мав, якщо закон не визначає нічого іншого.</p> <p>(5) Суд може позбавити засудженого на строк від двох до п'яти років права публічно обирати або голосувати, якщо закон передбачає це особливо.</p>
<p>Стаття 56. Громадські роботи</p> <p>1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.</p> <p>2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день.</p> <p>3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним особами з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.</p> <p>Стаття 57. Виправні роботи</p> <p>1. Покарання у виді виправних робіт встановлюється на строк від шести місяців до двох років і відбувається за місцем роботи засудженого. Із суми заробітку засудженого до виправних робіт провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків.

2. Виправні роботи не застосовуються до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, до непрацевдатних, до осіб, що не досягли шістнадцяти років, та тих, що досягли пенсійного віку, а також до військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, працівників правоохоронних органів, нотаріусів, приватних виконавців, суддів, прокурорів, адвокатів, державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування.

3. Особам, які стали непрацевдатними після постановлення вироку суду, виправні роботи суд може замінити штрафом із розрахунку трьох встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за один місяць виправних робіт.

Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців

1. Покарання у виді службового обмеження застосовується до засуджених військовослужбовців, крім військовослужбовців строкової служби, на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також у випадках, коли суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замість обмеження волі чи позбавлення волі на строк не більше двох років призначити службове обмеження на той самий строк.

2. Із суми грошового забезпечення засудженого до службового обмеження провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків. Під час відбування цього покарання засуджений не може бути підвищений за посадою, у військовому званні, а строк покарання не зараховується йому в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання.

<p>Стаття 59. Конфіскація майна</p> <p>1. Покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються.</p> <p>2. Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки незалежно від ступеня їх тяжкості і може бути призначена лише у випадках, спеціально передбачених в Особливій частині цього Кодексу.</p> <p>3. Перелік майна, що не підлягає конфіскації, визначається законом України.</p>	<p>Майновий штраф</p> <p>§ 43а. Призначення майнового штрафу</p> <p>(1) Якщо закон відсилає до цього припису, то суд поряд з довічним позбавленням волі або тимчасовим позбавленням волі на строк понад два роки може засудити особу, яка вчинила діяння, до сплати грошової суми, розмір якої обмежений вартістю майна цієї особи (майновий штраф). Майнові вигоди, про вилучення яких ухвалюється судове рішення, не враховуються при оцінці майна. Вартість майна може бути оцінена.</p> <p>(2) § 42 діє відповідно.</p> <p>(3) Суд виносить рішення про покарання у вигляді позбавлення волі, яке виконується в разі неможливості виплати грошового штрафу (ерзац позбавлення волі). Верхня межа заміни грошового штрафу позбавленням волі становить два роки, нижня межа – один місяць.</p> <p>//Рішенням Конституційного суду ФРН від 02.03.2002. цей вид майнового покарання визнаний недійсним</p>
<p>Стаття 60. Арешт</p> <p>1. Покарання у виді арешту полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців.</p> <p>2. Військовослужбовці відбувають арешт на гауптвахті.</p> <p>3. Арешт не застосовується до осіб віком до шістнадцяти років, вагітних жінок та до жінок, які мають дітей віком до семи років.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 61. Обмеження волі</p> <p>1. Покарання у виді обмеження волі полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці.</p> <p>2. Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>3. Обмеження волі не застосовується до неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до чотирнадцяти років, до осіб, що досягли пенсійного віку, військовослужбовців строкової служби та до осіб з інвалідністю першої і другої групи.</p>	
<p>Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні призначається військовослужбовцям строкової служби, військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом, особам офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу, особам офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, військовослужбовцям, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім військовослужбовців-жінок), на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також якщо суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замінити позбавлення волі на строк не більше двох років триманням у дисциплінарному батальйоні на той самий строк.</p> <p>2. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців замість позбавлення волі не може застосовуватися до осіб, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк</p> <p>1. Покарання у виді позбавлення волі полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу.</p> <p>2. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених <u>Загальною частиною</u> цього Кодексу.</p>	<p>Позбавлення волі</p> <p>§ 38. Тривалість позбавлення волі</p> <p>(1) Позбавлення волі тимчасове, якщо законом не передбачено довічне позбавлення волі.</p> <p>(2) Максимальний термін позбавлення волі – п'ятнадцять років, мінімальний термін – один місяць.</p> <p>§ 39. Обчислення тривалості позбавлення волі</p> <p>Позбавлення волі на термін менше одного року обчислюється</p>

	цілими тижнями і місяцями, позбавлення волі на більш тривалий термін – цілими місяцями і роками.
<p>Стаття 64. Довічне позбавлення волі</p> <p>1. Довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосувати позбавлення волі на певний строк.</p> <p>2. Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку, а також у випадку, передбаченому <u>частиною четвертою</u> статті 68 цього Кодексу</p>	<p>§ 38. Тривалість позбавлення волі.</p> <p>(1) Позбавлення волі тимчасове, якщо законом не передбачено довічне позбавлення волі.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ XIV</p> <p style="text-align: center;">ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ</p> <p>Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру</p> <p>1. Залежно від характеру та тяжкості захворювання, тяжкості вчиненого діяння, з урахуванням ступеня небезпечності психічно хворого для себе або інших осіб, суд може застосувати такі примусові заходи медичного характеру:</p> <p>1) надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку;</p> <p>2) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом;</p> <p>3) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом;</p> <p>4) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом.</p> <p>2. Надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку може бути застосоване судом стосовно особи, яка страждає</p>	<p style="text-align: center;">Глава шоста</p> <p style="text-align: center;">ЗАСОБИ ВИПРАВЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ</p> <p>§ 61. Перелік</p> <p>Заходами виправлення і безпеки є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. поміщення в психіатричну лікарню; 2. поміщення в установу ізоляції для алкоголіків чи наркоманів; 3. превентивне ув'язнення; 4. встановлення нагляду; 5. позбавлення права керувати автотранспортним засобом; 6. заборона на професію. <p>§ 62. Принцип пропорційності</p> <p>Засіб виправлення і безпеки не може бути призначена, якщо вона не відповідає тяжкості вчинених особою або таких, що вона може вчинити діянь, та ступеню її суспільної небезпечності</p> <p style="text-align: center;">Заходи, пов'язані з ізоляцією</p> <p>§ 63. Поміщення в психіатричну лікарню</p>

на психічні розлади і вчинила суспільно небезпечне діяння, якщо особа за станом свого психічного здоров'я не потребує госпіталізації до закладу з надання психіатричної допомоги.

3. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги і лікування у примусовому порядку.

4. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, не пов'язане з посяганням на життя інших осіб, і за своїм психічним станом не становить загрози для суспільства, але потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах посиленого нагляду.

5. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, пов'язане з посяганням на життя інших осіб, а також щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння становить особливу небезпеку для суспільства і потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах суворого нагляду.

6. Якщо не буде визнано за необхідне застосування до психічно хворого примусових заходів медичного характеру, а також у разі припинення застосування таких заходів, суд може передати його на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.

Якщо особа вчинила протиправне діяння в стані неосудності (§ 20) або зменшеної осудності (§ 21), то суд виносить рішення про поміщення в психіатричну лікарню, якщо з сукупної оцінки правопорушника і його діяння випливає, що внаслідок його стану від нього можна очікувати серйозних протиправних діянь і тому він становить небезпеку для суспільства.

Стаття 96. Примусове лікування

1. Примусове лікування може бути застосоване судом, незалежно від призначеного покарання, до осіб, які вчинили кримінальні правопорушення та мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб.

§ 64. Поміщення в установу ізоляції

(1) Якщо особа, схильна до вживання алкогольних напоїв або інших одурманюючих речовин, засуджується за вчинення протиправного діяння, яке вона вчинила у стані сп'яніння чи внаслідок схильності до такого, або, якщо не підлягає засудженню

<p>2. У разі призначення покарання у виді позбавлення волі або обмеження волі примусове лікування здійснюється за місцем відбування покарання. У разі призначення інших видів покарань примусове лікування здійснюється у спеціальних лікувальних закладах.</p>	<p>тільки тому, що її неосудність доведена або не може бути виключена, то суд направляє таку особу в установу ізоляції, якщо існує небезпека, що внаслідок своєї схильності вона буде вчиняти серйозні протиправні діяння.</p> <p>Призначення даного засобу застосовується лише у разі, якщо існує достатньо конкретна ймовірність того, що лікування винного у закладі, що спеціалізується на лікуванні від наркотичної або алкогольної залежності, приведе до його одужання або стане запобіжником на значний період рецидиву та сприятиме утриманню від вчинення протиправних дій, пов'язаних із відповідною схильністю винного.</p>
<p><i>Відсутня</i></p>	<p>§ 66. Превентивне ув'язнення</p> <p>1. Якщо будь-хто засуджений за вчинення умисного діяння до покарання у вигляді позбавлення волі на строк не менше двох років, то суд, поряд з покаранням, призначає превентивне ув'язнення у разі, якщо:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) виконавець уже двічі був засуджений за умисні злочинні діяння, які він вчинив до нового діяння, на строк не менше одного року позбавлення волі за кожне з таких діянь; 2) особа за одне або кілька з таких діянь, до вчинення нового діяння, відбула покарання у вигляді позбавлення волі не менше двох років, або до такої особи застосовувалися інші заходи виправлення і безпеки, пов'язані з ізоляцією; 3) із сукупної оцінки виконавця та вчинених ним діянь випливає, що внаслідок своєї схильності до вчинення серйозних злочинних діянь, зокрема таких, внаслідок яких потерпілим завдається тяжка моральна або фізична шкода або завдається значна матеріальна шкода, він є небезпечним для суспільства; <p>2. Якщо хто-небудь вчинив три умисні протиправні діяння, за які він був позбавлений волі на строк не менше одного року, і, якщо за одне або кілька з таких діянь засуджувався до позбавлення волі на строк не менше трьох років, то суд на підставі положень, зазначених в абз. 1 (№ 3), крім покарання може призначити превентивне ув'язнення і в разі відсутності попереднього засудження або заходів ізоляції (абз. 1, № 1 і 2).</p>

3. Якщо будь-хто засуджений за вчинення кримінального злочину або за вчинення кримінально караного діяння відповідно до §§ 174-174с, 176, 179 (абз.1-4), §§ 180, 182,224,225 (абз.1-2) або відповідно до § 323а, оскільки діяння, вчинене у стані сп'яніння, було кримінальним злочином або одним з вищезазначених протиправних діянь, то суд до покарання у вигляді позбавлення волі на строк не менше двох років може призначити превентивне ув'язнення, якщо особа за одне або кілька з таких діянь, вчинених ним до здійснення нового діяння, раніше вже була засуджена до позбавлення волі на строк не менше трьох років, і є передумови, зазначені в абз. 1 (№ 2 і 3). Якщо хто-небудь вчинив два протиправні діяння, зазначені в передумові 1-го виду, за кожне з яких він відбув не менше двох років позбавлення волі і за одне або кілька з таких діянь засуджений до позбавлення волі на строк не менше трьох років, то суд, дотримуючись вимог, передбачених абз. 1 (№ 3), поряд з покаранням може призначити превентивне ув'язнення навіть у разі відсутності попередньої судимості або відсутності ізоляції від суспільства (абз. 1, № 1 і 2). Положення, зазначені у абз. 1 та 2 цієї статті, не застосовуються.

(4) За змістом абз. 1 (№ 1) засудження до сукупного покарання вважається одним покаранням. Якщо має місце попереднє ув'язнення або застосування іншого засобу, пов'язаного з ізоляцією, то вони зараховуються у строк відбування покарання у вигляді позбавлення волі відповідно до абз. 1 (№ 2.3) Раніше вчинене діяння не береться до уваги, якщо в період між ним і наступним вчиненим діянням пройшло більше п'яти років. У цей строк не зараховується час, протягом якого особа перебувала у певному закладі, відповідно до адміністративного припису. Діяння, за яке особу було засуджено поза межами юрисдикції цього Закону, прирівнюється до діяння, за яке особу було засуджено в межах дії цього Закону, якщо відповідно до німецького кримінального права воно відноситься до умисних діянь, або у випадках, передбачених абз. 3, є одним з протиправних діянь виду, зазначеного в абз. 3, речення 1.

<p style="text-align: center;">Відсутня</p>	<p style="text-align: center;">Нагляд за поведінкою § 68. Умови нагляду</p> <p>(1) Якщо будь-хто піддається покаранню у вигляді позбавлення волі на певний строк та на термін не менше шести місяців за вчинення протиправного діяння, за яке закон спеціально передбачає встановлення нагляду за поведінкою особи, то суд може поряд з покаранням встановити нагляд за цією особою, якщо існує небезпека, що вона в подальшому може вчинити інші кримінально карані діяння.</p> <p>(2) Положення закону, які регламентують нагляд за поведінкою особи (§§ 67b, 67c, 67d, абз. 2, 3 і 5, а також § 68f), застосовуються без змін.</p>
<p style="text-align: center;">Стаття 96¹. Спеціальна конфіскація</p> <p>1. Спеціальна конфіскація полягає у примусовому безоплатному вилученні за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим Кодексом, за умови вчинення умисного кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого <u>Особливою частиною</u> цього Кодексу, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбачено <u>частиною першою</u> статті 150, <u>статтею 154</u>, частинами другою і третьою <u>статті 159¹</u>, частиною першою <u>статті 190</u>, <u>статтею 192</u>, частиною першою статей <u>204</u>, <u>209¹</u>, <u>210</u>, частинами першою і другою статей <u>212</u>, <u>212¹</u>, частиною першою статей <u>222</u>, <u>229</u>, <u>239¹</u>, <u>239²</u>, частиною другою <u>статті 244</u>, частиною першою статей <u>248</u>, <u>249</u>, частинами першою і другою <u>статті 300</u>, частиною першою статей <u>301</u>, <u>302</u>, <u>310</u>, <u>311</u>, <u>313</u>, <u>318</u>, <u>319</u>, <u>362</u>, <u>статтею 363</u>, частиною першою статей <u>363¹</u>, <u>364¹</u>, <u>365²</u> цього Кодексу.</p>	<p style="text-align: center;">§ 73. Передумови конфіскації</p> <p>(1) Якщо вчинене протиправне діяння і виконавець або співучасник отримав що-небудь від вчинення такого діяння або за допомогою нього, то суд призначає конфіскацію цього придбання. Це положення не діє в частині, в якій потерпілий в результаті вчиненого проти нього діяння отримав право на претензію, виконання якої позбавило б виконавця або учасника вартості того, що було набуто в результаті діяння.</p> <p>(2) Призначення конфіскації поширюється на отриману вигоду. Воно може поширюватися і на предмети, які отримали виконавець або учасник шляхом відчуження отриманого предмета або як компенсацію за його руйнування, пошкодження або вилучення, або на основі придбаного права.</p> <p>(3) Якщо виконавець або учасник діяли в інтересах іншої особи і в результаті цього остання отримала якусь майнову вигоду, то проти неї спрямовується призначення конфіскації відповідно до абз. 1 і 2.</p>

	<p>(4) Конфіскація предмета призначається і тоді, коли він належить або перебуває в розпорядженні третьої особи, яка отримала його в результаті діяння або якимось іншим чином, знаючи про обставини діяння.</p>
<p>Стаття 96². Випадки застосування спеціальної конфіскації</p> <p>1. Спеціальна конфіскація застосовується у разі, якщо гроші, цінності та інше майно:</p> <p>1) одержані внаслідок вчинення кримінального правопорушення та/або є доходами від такого майна;</p> <p>2) призначалися (використовувалися) для схиляння особи до вчинення кримінального правопорушення, фінансування та/або матеріального забезпечення кримінального правопорушення або винагороди за його вчинення;</p> <p>3) були предметом кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), а у разі, коли його не встановлено, - переходять у власність держави;</p> <p>4) були підшукані, виготовлені, пристосовані або використані як засоби чи знаряддя вчинення кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), який не знав і не міг знати про їх незаконне використання.</p> <p>2. У разі якщо гроші, цінності та інше майно, зазначені у <u>частині першій</u> цієї статті, були повністю або частково перетворені в інше майно, спеціальній конфіскації підлягає повністю або частково перетворене майно. Якщо конфіскація грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у <u>частині першій</u> цієї статті, на момент прийняття судом рішення про спеціальну конфіскацію неможлива внаслідок їх використання або неможливості виділення з набутого законним шляхом майна, або відчуження, або з інших причин, суд виносить рішення про конфіскацію грошової суми, що відповідає вартості такого майна.</p> <p>3. Спеціальна конфіскація застосовується також у разі, коли особа не підлягає кримінальній відповідальності у зв'язку з недосягненням віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, або неосудністю,</p>	<p>§ 73а. Конфіскація грошової суми замість майна</p> <p>У тому обсязі, в якому конфіскація певного предмета неможлива внаслідок стану отриманого предмета або з якоїсь іншої причини – згідно § 73, абз. 2, п. 2, то суд призначає конфіскацію грошової суми, яка відповідає вартості отриманого. Такий припис суд виносить також поряд з конфіскацією предмета, якщо його вартість нижче отриманої вигоди.</p> <p>§ 73б Оцінка</p> <p>Може оцінюватися обсяг придбаного і його вартість, так само як розмір вимог, задоволення яких могло б зменшити вартість, що впливає зі здобутого збагачення виконавця й учасника.</p>

<p>або звільняється від кримінальної відповідальності чи покарання з підстав, передбачених цим Кодексом, крім звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.</p> <p>4. Гроші, цінності, в тому числі кошти, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових установах, інше майно, зазначені в цій статті, підлягають спеціальній конфіскації у третьої особи, якщо вона набула таке майно від підозрюваного, обвинуваченого, особи, яка переслідується за вчинення суспільно небезпечного діяння у віці, з якого не настає кримінальна відповідальність, або в стані неосудності, чи іншої особи безоплатно, за ринкову ціну або за ціну вищу чи нижчу ринкової вартості, і знала або повинна була і могла знати, що таке майно відповідає будь-якій із ознак, зазначених у пунктах 1-4 частини першої цієї статті.</p> <p>Вищезазначені відомості щодо третьої особи повинні бути встановлені в судовому порядку на підставі достатності доказів.</p> <p>Спеціальна конфіскація не може бути застосована до майна, яке перебуває у власності добросовісного набувача.</p> <p>5. Спеціальна конфіскація не застосовується до грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у цій статті, які згідно із законом підлягають поверненню власнику (законному володільцю) або призначені для відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ XIV¹</p> <p style="text-align: center;">ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ</p> <p>Стаття 96³. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру</p> <p>1. Підставами для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру є:</p> <p>1) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 209 і 306, частинах першій і другій статті 368³,</p>	<p>§ 14. Вчинення дії за іншого</p> <p>(1) Якщо будь-хто діє</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. як представник повноважного органу юридичної особи або як член такого органу, 2. як повноважний член господарюючого товариства або 3. як законний представник іншої особи, то закон, згідно з яким караність ґрунтується на особливих індивідуальних властивостях особи, відносинах або обставинах (особливі індивідуальні ознаки), застосовується також і до представника, навіть якщо ці ознаки у нього відсутні, але наявні у особи, яку він представляє. <p>(2) Якщо власником підприємства або уповноваженою на це</p>

частинах першій і другій статті 368⁴, статтях 369 і 369² цього Кодексу;

2) незабезпечення виконання покладених на її уповноважену особу законом або установчими документами юридичної особи обов'язків щодо вжиття заходів із запобігання корупції, що призвело до вчинення будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 209 і 306, частинах першій і другій статті 368³, частинах першій і другій статті 368⁴, статтях 369 і 369² цього Кодексу;

3) вчинення її уповноваженою особою від імені юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених у статтях 258-258⁵ цього Кодексу;

4) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 109, 110, 113, 146, 147, частинами другою – четвертою статті 159¹, статтями 160, 260, 262, 436, 437, 438, 442, 444, 447 цього Кодексу;

5) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи будь-якого із кримінальних правопорушень, передбачених статтями 255, 343, 345, 347, 348, 349, 376-379, 386 цього Кодексу.

Примітка 1. Під уповноваженими особами юридичної особи слід розуміти службових осіб юридичної особи, а також інших осіб, які відповідно до закону, установчих документів юридичної особи чи договору мають право діяти від імені юридичної особи.

2. Кримінальні правопорушення, передбачені статтями 109, 110, 113, 146, 147, частинами другою – четвертою статті 159¹, статтями 160, 209, 255, 260, 262, 306, 343, 345, 347, 348, 349, частинами першою і другою статті 368³, частинами першою і другою статті 368⁴, статтями 369, 369², 376-379, 386, 436, 437, 438, 442, 444, 447 цього Кодексу, визнаються вчиненими в інтересах юридичної особи, якщо вони призвели до отримання нею неправомірної вигоди або створили умови для отримання такої вигоди, або були спрямовані на ухилення від передбаченої законом відповідальності.

особою будь-кому:

1. доручено управління підприємством повністю або частково або
2. чітко, під особисту відповідальність доручено виконання обов'язків, що входять в компетенцію власника підприємства, і якщо ця особа діє на підставі такого доручення, то закон, згідно з яким особливі ознаки особи є підставою для караності, підлягає застосуванню і щодо особи, яка прийняла таке доручення, навіть якщо відповідні ознаки у неї відсутні, але притаманні власнику підприємства.

До підприємства, за змістом речення 1, прирівнюється корпорація. Якщо хто-небудь діє на підставі відповідного доручення діє для адміністративної установи, то за змістом підлягає застосуванню речення 1.

(3) Абзаци 1 та 2 підлягають застосуванню також і у випадках, коли юридична дія як підстава поручительства або представництва недійсна.

**Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (станом на 1 липня 2020 р.)
і Кримінального кодексу Швейцарії від 21 грудня 1937 року**

Кримінальний кодекс України Загальна частина	Кримінальний кодекс Швейцарії Загальна частина
<p>Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 1. Завдання Кримінального кодексу України</p> <p>1. Кримінальний кодекс України має своїм завданням правове забезпечення охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України від кримінально-протиправних посягань, забезпечення миру і безпеки людства, а також запобігання кримінальним правопорушенням.</p> <p>2. Для здійснення цього завдання Кримінальний кодекс України визначає, які суспільно небезпечні діяння є кримінальними правопорушеннями та які покарання застосовуються до осіб, що їх вчинили.</p>	<p>Перша книга ЗАГАЛЬНІ ПОСТАНОВИ <i>Перша частина</i> ЗЛОЧИНИ І ПРОСТУПКИ Перший розділ СФЕРА ДІЇ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ</p> <p><i>Відсутня</i></p>
<p><i>Відсутня</i></p>	<p>Стаття 1. Немає покарання без вказівки на це в законі</p> <p>Караним є тільки той, хто здійснює діяння, яке точно заборонене законом під загрозою покарання.</p>
<p>Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності</p> <p>1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

Продовження табл. 9

<p>2. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.</p> <p>3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ II</p> <p style="text-align: center;">ЗАКОН ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ</p> <p>Стаття 3. Законодавство України про кримінальну відповідальність</p> <p>1. Законодавство України про кримінальну відповідальність становить Кримінальний кодекс України, який ґрунтується на Конституції України та загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права.</p> <p>2. Закони України про кримінальну відповідальність, прийняті після набрання чинності цим Кодексом, включаються до нього після набрання ними чинності.</p> <p>3. Кримінальна протиправність діяння, а також його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом.</p> <p>4. Застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено.</p> <p>5. Закони України про кримінальну відповідальність повинні відповідати положенням, що містяться в чинних міжнародних договорах, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.</p> <p>6. Зміни до законодавства України про кримінальну відповідальність можуть вноситися виключно законами про внесення змін до цього</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>Кодексу та/або до кримінального процесуального законодавства України, та/або до законодавства України про адміністративні правопорушення.</p>	
<p>Стаття 4. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування.</p> <p>2. Кримінальна протиправність і караність, а також інші кримінально-правові наслідки діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, що діяв на час вчинення цього діяння.</p> <p>3. Часом вчинення кримінального правопорушення визнається час вчинення особою передбаченої законом про кримінальну відповідальність дії або бездіяльності.</p>	<p>2. Дія закону в часі</p> <p>Стаття 2.</p> <p>За цим законом засуджується той, хто вчиняє злочин або проступок після набуття законної чинності.</p> <p>...</p>
<p>Стаття 5. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі</p> <p>1. Закон про кримінальну відповідальність, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання таким законом чинності, у тому числі на осіб, які відбувають покарання або відбули покарання, але мають судимість.</p> <p>2. Закон про кримінальну відповідальність, що встановлює кримінальну протиправність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має зворотної дії в часі.</p> <p>3. Закон про кримінальну відповідальність, що частково пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, а частково посилює кримінальну відповідальність</p>	<p>Стаття 2.</p> <p>...</p> <p>Якщо хто-небудь вчиняє злочин або проступок до набуття чинності цим законом, то цей закон застосовується для засудження особи тільки у тому разі, якщо він є пом'якшувальним.</p>

<p>або іншим чином погіршує становище особи, має зворотну дію у часі лише в тій частині, що пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p> <p>4. Якщо після вчинення особою діяння, передбаченого цим Кодексом, закон про кримінальну відповідальність змінювався кілька разів, зворотну дію в часі має той закон, що скасовує кримінальну протиправність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи.</p>	
<p>Стаття 6. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінального правопорушення, вчиненого на території України</p> <p>1. Особи, які вчинили кримінальні правопорушення на території України, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його було почато, продовжено, закінчено або припинено на території України.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим на території України, якщо його виконавець або хоча б один із співучасників діяв на території України.</p> <p>4. Питання про кримінальну відповідальність дипломатичних представників іноземних держав та інших громадян, які за законами України і міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не є підсудні у кримінальних справах судам України, в разі вчинення ними кримінального правопорушення на території України вирішується дипломатичним шляхом.</p>	<p>3. Дія закону у просторі</p> <p>Стаття 3. Злочин або проступок, вчинені на території Швейцарії</p> <p>4. Цей закон застосовується до всіх, хто вчиняє у Швейцарії злочин чи проступок.</p> <p>Якщо особа за вчинення злочинного діяння повністю або частково відбула покарання за кордоном, то швейцарський суддя при призначенні покарання зараховує йому відбуте покарання.</p> <p>Якщо іноземець переслідувався за кордоном за клопотанням швейцарських органів влади, то він не карається за цей злочин в Швейцарії в другий раз:</p> <p>якщо відносно нього іноземним судом був остаточно ухвалений виправдувальний вирок,</p> <p>якщо покарання, до якого він був засуджений за кордоном, відбуто, він був звільнений від покарання або минув строк давності. Якщо особа за кордоном не відбула покарання або відбула його частково, то в Швейцарії виконується це покарання або його не відбула частина.</p> <p>Стаття 7. Місце вчинення злочинного діяння</p> <p>Злочин або проступок вважається вчиненим там, де особа його вчиняє, і там, де настав злочинний результат.</p> <p>Замах вважається вчиненим там, де особа його вчинила, і там, де за її наміром мав настати злочинний результат.</p>

	<p>Стаття 8. Дія закону за колом осіб</p> <p>Цей закон не застосовується до осіб, яких мають судити за військовим кримінальним правом.</p>
<p>Стаття 7. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Громадяни України та особи без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають кримінальній відповідальності за цим Кодексом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.</p> <p>2. Якщо особи, зазначені у частині першій цієї статті, за вчинені кримінальні правопорушення зазнали кримінального покарання за межами України, вони не можуть бути притягнені в Україні до кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення.</p>	<p>Стаття 6. Злочин чи проступок, вчинені швейцарцем за кордоном</p> <p>1. Швейцарець, який вчиняє злочин або проступок за кордоном, відносно кого швейцарське право допускає видачу, якщо діяння є караним в місці його вчинення, підлягає відповідальності за цим законом, коли він знаходиться в Швейцарії або коли він був виданий Союзу Конфедерації за вчинення цього злочину. Якщо в місці вчинення злочину діє більш м'який закон, то саме він підлягає застосуванню.</p> <p>2. Особа більше не карається на території Швейцарії: якщо стосовно неї іноземним судом було остаточно ухвалено виправдувальний вирок, якщо покарання, до якого її було засуджено за кордоном, відбуто, її було звільнено від покарання або минули строки давності. Якщо особа за кордоном відбула покарання тільки частково, то ця частина покарання зараховується їй при призначенні покарання в Швейцарії.</p>
<p>Стаття 8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених іноземцями або особами без громадянства за межами України</p> <p>1. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили кримінальні правопорушення за її межами, підлягають в Україні відповідальності за цим Кодексом у випадках, передбачених міжнародними договорами або якщо вони вчинили передбачені цим Кодексом тяжкі або особливо тяжкі злочини проти прав і свобод громадян України або інтересів України.</p> <p>2. Іноземці або особи без громадянства, що не проживають постійно в Україні, також підлягають в Україні відповідальності згідно з цим Кодексом, якщо вони за межами України вчинили у співучасті із службовими особами, які є громадянами України, будь-</p>	<p>Стаття 4. Злочин чи проступок, вчинені за кордоном проти держави</p> <p>Цей закон застосовується також відносно тих, хто вчиняє за кордоном злочин або проступок проти держави (ст. 265, 266, 266bis, 267, 268, 270, 271, 275, 275bis, 275ter), а також здійснює заборонену розвідувальну діяльність (ст. ст. 272-274) або порушує військову безпеку (ст. 276-277).</p> <p>Якщо особа за скоєне за кордоном діяння повністю або частково відбула покарання, то швейцарський суддя зараховує йому відбуте покарання при призначенні покарання.</p> <p>Стаття 5. Злочини чи проступки, вчинені за кордоном проти швейцарця</p> <p>Якщо хто-небудь вчиняє за кордоном проти швейцарця злочин</p>

<p>яке кримінальне правопорушення, передбачене у статтях 368, 368-3, 368-4, 369 і 369-2 цього Кодексу, або якщо вони пропонували, обіцяли, надали неправомірну вигоду таким службовим особам, або прийняли пропозицію, обіцянку неправомірної вигоди чи одержали від них таку вигоду.</p>	<p>або проступок, якщо діяння є караним також і в місці його вчинення, то застосовується швейцарський закон, коли він знаходиться в Швейцарії і не видається за кордон, або коли він був виданий Союзу Конфедерації за вчинення цього діяння. Якщо в місці вчинення діяння діє більш м'який закон, то саме він підлягає застосуванню.</p> <p>За вчинення злочину або проступку особа не може бути більше засуджена, якщо покарання, до якого вона була засуджена за кордоном, відбуто, її було звільнено від покарання або минули строки давності.</p> <p>Якщо особа не відбула покарання за кордоном або відбула його частково, то в Швейцарії виконується це покарання або його невідбута частина.</p> <p>Стаття 6bis. Інші злочини чи проступки, вчинені за кордоном</p> <p>1. Хто вчиняє за кордоном злочин чи проступок, переслідувати які в кримінальному порядку Швейцарія зобов'язана на підставі міжнародної угоди, якщо діяння є караним в місці його вчинення, підлягає відповідальності за цим законом, якщо особа знаходиться в Швейцарії і не була видана за кордон. Якщо в місці вчинення злочину діє більш м'який закон, то саме він підлягає застосуванню.</p> <p>2. Особа більше не карається на території Швейцарії: якщо відносно неї іноземним судом був остаточно ухвалено виправдувальний вирок, якщо покарання, до якого її було засуджено за кордоном, відбуто, її було звільнено від покарання або минули строки давності.</p> <p>Якщо особа за кордоном відбула покарання тільки частково, то ця частина покарання зараховується їй при призначенні покарання в Швейцарії.</p>
<p>Стаття 9. Правові наслідки засудження особи за межами України</p> <p>1. Вирок суду іноземної держави може бути врахований, якщо громадянин України, іноземець або особа без громадянства були засуджені за кримінальне правопорушення, вчинене за межами України, та знову вчинили кримінальне правопорушення на території України.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>2. Відповідно до частини першої цієї статті рецидив кримінальних правопорушень, невідбуте покарання або інші правові наслідки вироку суду іноземної держави враховуються при кваліфікації нового кримінального правопорушення, призначенні покарання, звільненні від кримінальної відповідальності або покарання.</p>	
<p>Стаття 10. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами</p> <p>1. Громадяни України, які вчинили злочини поза межами України, не можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності та віддання до суду.</p> <p>2. Іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочини поза межами України і перебувають на території України, можуть бути видані іноземній державі для притягнення до кримінальної відповідальності і віддання до суду.</p> <p>3. Україна може перейняти кримінальне провадження, в якому судовими органами іноземної держави не ухвалено вирок, щодо громадян України та іноземців, які вчинили злочини за межами України і перебувають на території України, але які не можуть бути видані іноземній державі або у видачі яких відмовлено, якщо діяння, у зв'язку з яким запитується передача кримінального провадження, згідно з цим Кодексом визнається злочином.</p> <p>4. Виконання в Україні вироку іноземного суду чи міжнародної судової установи можливо, якщо діяння, внаслідок вчинення якого було ухвалено вирок, згідно з цим Кодексом визнається кримінальним правопорушенням або було б кримінальним правопорушенням у разі його вчинення на території України.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

**Розділ III.
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЙОГО ВИДИ
ТА СТАДІЇ**

Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення

1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.

2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.

Стаття 12. Класифікація кримінальних правопорушень

1. Кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини.

2. Кримінальним проступком є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі.

3. Злочини поділяються на нетяжкі, тяжкі та особливо тяжкі.

4. Нетяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше п'яти років.

5. Тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи

**Другий розділ:
КАРАНІСТЬ**

1. Злочин і проступок

Стаття 9.

Злочином є злочинне діяння, що підлягає покаранню каторжною в'язницею.

Проступком є злочинне діяння, що підлягає покаранню в'язницею в якості найбільш тяжкого.

**Друга частина
ПОРУШЕННЯ**

Стаття 101. Порухення

Порухенням є злочинні діяння, які караються арештом або одним тільки штрафом.

Стаття 102. Застосування загальних визначень Першої частини

Визначення першої частини діють для всіх порушень із урахуванням встановлених в Кодексі змін, що їх стосуються.

<p>бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк не більше десяти років.</p> <p>6. Особливо тяжким злочином є передбачене цим Кодексом діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі понад двадцять п'ять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, позбавлення волі на строк понад десять років або довічного позбавлення волі.</p>	
<p>Стаття 13. Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>1. Закінченим кримінальним правопорушенням визнається діяння, яке містить усі ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу.</p> <p>2. Незакінченим кримінальним правопорушенням є готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення.</p>	<i>Відсутня</i>
<p>Стаття 14. Готування до кримінального правопорушення</p> <p>1. Готуванням до кримінального правопорушення є підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення.</p> <p>2. Готування до кримінального проступку або злочину, за який статтею Особливої частини цього Кодексу передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років або інше, більш м'яке покарання, не тягне за собою кримінальної відповідальності. більше одного разу.</p>	<i>Відсутня</i>
<p>Стаття 15. Замах на кримінальне правопорушення</p> <p>1. Замахом на кримінальне правопорушення є вчинення особою з прямим умислом діяння (дії або бездіяльності), безпосередньо</p>	<p><i>Перша частина</i> ЗЛОЧИНИ І ПРОСТУПКИ Другий розділ: КАРАНІСТЬ</p>

<p>спрямованого на вчинення кримінального правопорушення, передбаченого відповідною статтею Особливої частини цього Кодексу, якщо при цьому кримінальне правопорушення не було доведено до кінця з причин, що не залежали від її волі.</p> <p>2. Замах на вчинення кримінального правопорушення є закінченим, якщо особа виконала усі дії, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця, але кримінальне правопорушення не було закінчено з причин, які не залежали від її волі.</p> <p>3. Замах на вчинення кримінального правопорушення є незакінченим, якщо особа з причин, що не залежали від її волі, не вчинила усіх дій, які вважала необхідними для доведення кримінального правопорушення до кінця.</p>	<p style="text-align: center;">4. Замах</p> <p>Стаття 21. Незакінчений замах. Відмова від злочину</p> <p>Якщо особа після того, як вона почала вчинення злочину або проступку, не доводить свою злочинну діяльність до кінця, то вона може бути покарана м'якше (ст. 65).</p> <p>...</p> <p>Стаття 22. Закінчений замах. Дійове каяття</p> <p>Якщо злочинну діяльність було доведено до кінця, але злочинний результат, що характеризує закінчення злочину або проступку, не настав, то особа може бути покарана м'якше (ст. 65).</p> <p>Якщо особа за власною ініціативою сприяла тому, щоб злочинний результат не настав або запобігла його настанню, то суддя може пом'якшити покарання на власний розсуд (ст. 66).</p> <p>Стаття 23. Непридатний замах</p> <p>Якщо засіб, за допомогою якого будь-хто намагається вчинити злочин або проступок, або предмет, проти якого він спрямований, мають такі властивості, що з їх використанням або відносно них злочинне діяння взагалі не могло би бути вчинене, то суддя може пом'якшити покарання на власний розсуд (ст. 66).</p> <p>Якщо особа діяла через неуцтво, то суддя взагалі може звільнити її від покарання.</p>
<p>Стаття 16. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення</p> <p>Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення і замах на кримінальне правопорушення настає за статтею 14 або 15 і за тією статтею Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає відповідальність за закінчене кримінальне правопорушення.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>Стаття 17. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні</p> <p>1. Добровільною відмовою є остаточне припинення особою за своєю волею готування до кримінального правопорушення або замаху на кримінальне правопорушення, якщо при цьому вона усвідомлювала можливість доведення кримінального правопорушення до кінця.</p> <p>2. Особа, яка добровільно відмовилася від доведення кримінального правопорушення до кінця, підлягає кримінальній відповідальності лише в тому разі, якщо фактично вчинене нею діяння містить склад іншого кримінального правопорушення.</p>	<p>Стаття 21. Незакінчений замах. Відмова від злочину</p> <p>...</p> <p>Якщо особа за власною ініціативою не доводить злочинну діяльність до кінця, суддя може взагалі відмовитися від призначення покарання за замах.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ IV</p> <p style="text-align: center;">ОСОБА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ КРИМІНАЛЬНІЙ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ (СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ)</p> <p>Стаття 18. Суб'єкт кримінального правопорушення</p> <p>1. Суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність.</p> <p>2. Спеціальним суб'єктом кримінального правопорушення є фізична осудна особа, яка вчинила у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність, кримінальне правопорушення, суб'єктом якого може бути лише певна особа.</p> <p>3. Службовими особами є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом.</p> <p>4. Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), а також члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді і посадові особи міжнародних судів.</p>	
<p>Стаття 19. Осудність</p> <p>1. Осудною визнається особа, яка під час вчинення кримінального правопорушення могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) і керувати ними.</p> <p>2. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка під час вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого цим Кодексом, перебувала в стані неосудності, тобто не могла усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними внаслідок хронічного психічного захворювання, тимчасового розладу психічної діяльності, недоумства або іншого хворобливого стану психіки. До такої особи за рішенням суду можуть бути застосовані примусові заходи медичного характеру.</p>	<p>Другий розділ: КАРАНІСТЬ</p> <p>2. Осудність</p> <p>Стаття 10. Неосудність</p> <p>Хто внаслідок душевної хвороби, недоумства або тяжкого помутніння свідомості на момент вчинення злочинного діяння не був здатний усвідомлювати протиправність свого злочинного діяння або діяти з усвідомленням цієї протиправності, є некараним. Винятком є заходи, передбачені ст. ст. 43 і 44.</p>

<p>3. Не підлягає покаранню особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але до постановлення вироку захворіла на психічну хворобу, що позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними. До такої особи за рішенням суду можуть застосовуватися примусові заходи медичного характеру, а після одужання така особа може підлягати покаранню.</p>	
<p>Стаття 20. Обмежена осудність</p> <p>1. Підлягає кримінальній відповідальності особа, визнана судом обмежено осудною, тобто така, яка під час вчинення кримінального правопорушення, через наявний у неї психічний розлад, не була здатна повною мірою усвідомлювати свої дії (бездіяльність) та (або) керувати ними.</p> <p>2. Визнання особи обмежено осудною враховується судом при призначенні покарання і може бути підставою для застосування примусових заходів медичного характеру.</p>	<p>Стаття 11. Обмежена осудність</p> <p>Якщо під час вчинення злочинного діяння особа внаслідок розладу душевної діяльності або розладу свідомості або внаслідок недостатнього психічного розвитку мала знижену здатність усвідомлювати протиправність свого злочинного діяння або діяти з усвідомленням цієї протиправності, суддя може на власний розсуд пом'якшити покарання (ст. 66). Винятком є заходи, передбачені ст. ст. 42-44 і ст. 100bis.</p> <p>Стаття 12. Винятки</p> <p>Приписи ст. ст. 10 і 11 не застосовуються до осіб, які самі приводять себе в стан тяжкого розладу або помутніння свідомості з наміром вчинити в такому стані злочинне діяння.</p> <p>Стаття 13. Сумніви щодо душевного стану обвинуваченого</p> <p>Органи попереднього розслідування або судові органи призначають обстеження обвинуваченого, якщо у них є сумніви щодо його осудності або коли для вирішення про призначення заходів безпеки потрібні висновки про його фізичний або душевний стан.</p> <p>Експерти висловлюють свою думку про осудність</p>

	обвинуваченого, а також про те, чи є доцільним і в якій формі призначення міри, передбаченої ст. ст. 42-44.
<p>Стаття 21. Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції</p> <p>Особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, підлягає кримінальній відповідальності.</p>	<i>Відсутня</i>
<p>Стаття 22. Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність</p> <p>1. Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення кримінального правопорушення виповнилося шістнадцять років.</p> <p>2. Особи, що вчинили кримінальні правопорушення у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років, підлягають кримінальній відповідальності лише за умисне вбивство (статті 115-117), посягання на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави (статті 112, 348, 379, 400, 443), умисне тяжке тілесне ушкодження (стаття 121, частина третя статей 345, 346, 350, 377, 398), умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (стаття 122, частина друга статей 345, 346, 350, 377, 398), диверсію (стаття 113), бандитизм (стаття 257), терористичний акт (стаття 258), захоплення заручників (статті 147 і 349), зґвалтування (стаття 152), сексуальне насильство (стаття 153), крадіжку (стаття 185, частина перша статей 262, 308), грабіж (статті 186, 262, 308), розбій (стаття 187, частина третя статей 262, 308), вимагання (статті 189, 262,</p>	<p style="text-align: center;">Четвертий розділ: НЕПОВНОЛІТНІ <i>Перша глава ДІТИ</i></p> <p>Стаття 82. Вікові межі</p> <p>До дитини, яка не досягла семирічного віку, даний закон не застосовується.</p> <p>Якщо дитина, що досягла семи років, але ще не досягла п'ятнадцяти років, вчиняє діяння, каране за цим законом, то щодо нього застосовуються нижченаведені приписи.</p> <p style="text-align: center;"><i>Друга глава: ПІДЛІТКИ</i></p> <p>Стаття 89. Вікові межі</p> <p>Якщо підліток, який досяг п'ятнадцяти, але не досяг вісімнадцяти років, здійснює діяння, каране за цим законом, то щодо нього застосовуються нижченаведені приписи.</p>

<p>308), умисне знищення або пошкодження майна (частина друга статей 194, 347, 352, 378, частини друга та третя статті 399), пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (стаття 277), угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (стаття 278), незаконне заволодіння транспортним засобом (частини друга, третя статті 289), хуліганство (стаття 296).</p>	<p>П'ята глава: МОЛОДЬ</p> <p>Стаття 100. Вікові межі. Збір відомостей</p> <p>Якщо особа до моменту вчинення діяння досягла вісімнадцяти, але не досягла 25 років, то з урахуванням приписів ст. 100 і ст. 100ter діють загальні визначення цього закону.</p> <p>Якщо це потрібно, то суддя збирає відомості про поведінку особи, його виховання і умови його життя, збирає повідомлення і висновки про його фізичний і психічний стан, а також чи піддається він вихованню роботою.</p>
<p>Розділ V. ВИНА ТА ЇЇ ФОРМИ</p> <p>Стаття 23. Вина</p> <p>Виною є психічне ставлення особи до вчинюваної дії чи бездіяльності, передбаченої цим Кодексом, та її наслідків, виражене у формі умислу або необережності.</p>	<p>Другий розділ: КАРАНІСТЬ</p> <p>3. Вина</p> <p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 24. Умисел і його види</p> <p>1. Умисел поділяється на прямий і непрямий.</p> <p>2. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання.</p> <p>3. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання.</p> <p>Стаття 25. Необережність та її види</p> <p>1. Необережність поділяється на кримінальну протиправну</p>	<p>Стаття 18. Намір (умисел) і необережність</p> <p>Якщо закон точно не встановлює інше, то карається тільки той, хто вчиняє злочин або проступок умисно.</p> <p>Умисно вчиняє злочин або проступок той, хто вчиняє злочинне діяння з проявом свідомості і волі.</p> <p>Якщо злочинне діяння здійснюється таким чином, що особа внаслідок необачності, що суперечить обов'язку, не враховує наслідки своєї злочинної поведінки і не бере їх до уваги, то вона вчиняє злочин або проступок з необережності. Необачність є такою, що суперечить боргу, коли особа не дотримується запобіжних заходів, які вона зобов'язана вжити через обставини або її особисті стосунки.</p>

<p>самовпевненість та кримінальну протиправну недбалість.</p> <p>2. Необережність є кримінальною протиправною самовпевненістю, якщо особа передбачала можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), але легковажно розраховувала на їх відвернення.</p> <p>3. Необережність є кримінальною протиправною недбалістю, якщо особа не передбачала можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння (дії або бездіяльності), хоча повинна була і могла їх передбачити.</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p>Стаття 19. Помилкове уявлення про обставини справи</p> <p>Якщо особа діє під впливом помилкового уявлення про обставини справи, то суддя засуджує особу за вчинення діяння, трактуючи обставини справи так, як особа уявляла їх собі.</p> <p>Якщо особа могла уникнути помилки, вживши необхідних запобіжних заходів, то вона карається за необережне злочинне діяння, якщо таке знаходиться під загрозою покарання.</p> <p>Стаття 20. Помилка в забороні</p> <p>Якщо особа, що вчинила злочинне діяння, виходила з достатніх підстав вважати, що вона діє правомірно, то суддя на власний розсуд може пом'якшити покарання (ст. 66) або звільнити від нього.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ VI. СПВУЧАСТЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ</p> <p>Стаття 26. Поняття співучасті</p> <p>Співучастю у кримінальному правопорушенні є умисна спільна участь декількох суб'єктів кримінального правопорушення у вчиненні умисного кримінального правопорушення.</p>	<p style="text-align: center;">Другий розділ: КАРАНІСТЬ 5. Співучасть</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

Стаття 27. Види співучасників

1. Співучасниками кримінального правопорушення, поряд із виконавцем, є організатор, підбурювач та пособник.

2. Виконавцем (співвиконавцем) є особа, яка у співучасті з іншими суб'єктами кримінального правопорушення безпосередньо чи шляхом використання інших осіб, що відповідно до закону не підлягають кримінальній відповідальності за скоєне, вчинила кримінальне правопорушення, передбачене цим Кодексом.

3. Організатором є особа, яка організувала вчинення кримінального правопорушення (кримінальних правопорушень) або керувала його (їх) підготовкою чи вчиненням. Організатором також є особа, яка утворила організовану групу чи злочинну організацію або керувала нею, або особа, яка забезпечувала фінансування чи організовувала приховування кримінально протиправної діяльності організованої групи або злочинної організації.

4. Підбурювачем є особа, яка умовлянням, підкупом, погрозою, примусом або іншим чином схилила іншого співучасника до вчинення кримінального правопорушення.

5. Пособником є особа, яка порадами, вказівками, наданням засобів чи знарядь або усуненням перешкод сприяла вчиненню кримінального правопорушення іншими співучасниками, а також особа, яка задалегідь обіцяла переховати особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, знаряддя чи засоби вчинення кримінального правопорушення, сліди кримінального правопорушення чи предмети, здобуті кримінально протиправним шляхом, придбати чи збути такі предмети або іншим чином сприяти приховуванню кримінального правопорушення.

6. Не є співучастю не обіцяне задалегідь переховування особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, знарядь і засобів учинення кримінального правопорушення, слідів кримінального правопорушення чи предметів, здобутих кримінально протиправним

Стаття 24. Підбурювання

Той, хто умисно схиляє іншу особу до вчинення злочину або проступку, підлягає такому ж покаранню, яке загрожує і виконавцю.

Той, хто намагається схилити іншу особу до вчинення злочину, карається за замах на злочин.

Стаття 25. Пособництво

Хто умисне надає допомогу при вчиненні злочину або проступку, підлягає передбаченому покаранню, яке може бути пом'якшене (ст. 65).

<p>шляхом, або придбання чи збут таких предметів. Особи, які вчинили такі діяння, підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, передбачених статтями 198 та 396 цього Кодексу.</p>	
<p>Стаття 28. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією</p> <p>1. Кримінальне правопорушення визнається таким, що вчинене групою осіб, якщо у ньому брали участь декілька (два або більше) виконавців без попередньої змови між собою.</p> <p>2. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (дві або більше), які заздалегідь, тобто до початку кримінального правопорушення, домовилися про спільне його вчинення.</p> <p>3. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) кримінальних правопорушень, об'єднаних єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи.</p> <p>4. Кримінальне правопорушення визнається вчиненим злочинною організацією, якщо він скоєний стійким ієрархічним об'єднанням декількох осіб (п'ять і більше), члени якого або структурні частини якого за попередньою змовою зорганізувалися для спільної діяльності з метою безпосереднього вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів учасниками цієї організації, або керівництва чи координації кримінально протиправної діяльності інших осіб, або забезпечення функціонування як самої злочинної організації, так і інших кримінально протиправних груп.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 29. Кримінальна відповідальність співучасників</p>	<p>Стаття 26. Особисті стосунки</p>

1. Виконавець (співвиконавець) підлягає кримінальній відповідальності за статтею Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає вчинене ним кримінальне правопорушення.

2. Організатор, підбурювач та пособник підлягають кримінальній відповідальності за відповідною частиною статті 27 і тією статтею (частиною статті) Особливої частини цього Кодексу, яка передбачає кримінальне правопорушення, вчинене виконавцем.

3. Ознаки, що характеризують особу окремого співучасника кримінального правопорушення, ставляться в вину лише цьому співучасникові. Інші обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях Особливої частини цього Кодексу як ознаки кримінального правопорушення, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, ставляться в вину лише співучаснику, який усвідомлював ці обставини.

4. У разі вчинення виконавцем незакінченого кримінального правопорушення інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у незакінченому кримінальному правопорушенні.

5. Співучасники не підлягають кримінальній відповідальності за діяння, вчинене виконавцем, якщо воно не охоплювалося їхнім умислом

Особливі особисті стосунки, властивості і обставини, які підвищують, пом'якшують або виключають покарання, враховуються при призначенні покарання тільки щодо виконавця, підбурювача або пособника, яких вони характеризують.. Час настання наслідків значення не має.

Другий розділ: КАРАНІСТЬ

6. Караність преси

Стаття 27. Караність преси

Якщо злочинне діяння вчиняється шляхом опублікування у пресі і вичерпується цією публікацією, то караним є тільки автор, враховуючи нижченаведені положення.

Якщо автор не може бути виявлений або не може постати в Швейцарії перед судом, то карається на підставі ст. 322bis відповідальний редактор. Якщо відповідального редактора немає, то на підставі ст. 322bis карається та особа, яка є відповідальною за публікацію.

Якщо публікація відбулася без відома або проти волі автора, то як виконавець карається редактор або, якщо його немає, особа, відповідальна за публікацію.

Достовірні повідомлення про офіційні розгляди справ і службові повідомлення органів не підлягають переслідуванню.

Стаття 27bis. Захист джерел

Якщо особи, які професійно займаються публікацією інформації в періодичній пресі, або їх допоміжний персонал відмовляються свідчити про ідентичність автора або про зміст або джерела їх інформації, то таким особам не можуть бути призначені ані покарання, ані примусові заходи.

Абзац 1 не діє, якщо суддя встановлює, що:

а) для того, щоб врятувати особу від небезпеки, що безпосередньо загрожує її життю і здоров'ю, вимагаються показання

	<p>свідка; або</p> <p>б) без показань свідків не можуть бути розкриті вбивства, передбачені ст. ст. 111-113, або інший злочин, за який передбачається покарання каторжною в'язницею на термін не менше трьох років, або злочинне діяння, передбачене ст. ст. 187, 189, 190, 191, 197, п. 3, 260ter, 305bis, 305ter, 322ter-322septies чинного закону, а також ст. 19, п. 2 Закону про наркотичні речовини від 3 жовтня 1951 р., або не може бути затриманий винний у вчиненні цих злочинів.</p>
<p>Стаття 30. Кримінальна відповідальність організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації</p> <p>1. Організатор організованої групи чи злочинної організації підлягає кримінальній відповідальності за всі кримінальні правопорушення, вчинені організованою групою чи злочинною організацією, якщо вони охоплювалися його умислом.</p> <p>2. Інші учасники організованої групи чи злочинної організації підлягають кримінальній відповідальності за кримінальні правопорушення, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь, незалежно від тієї ролі, яку виконував у кримінальному правопорушенні кожен із них.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 31. Добровільна відмова співучасників</p> <p>1. У разі добровільної відмови від вчинення кримінального правопорушення виконавець (співвиконавець) не підлягає кримінальній відповідальності за наявності умов, передбачених статтею 17 цього Кодексу. У цьому випадку інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за готування до того кримінального правопорушення або замах на те кримінальне правопорушення, від вчинення якого добровільно відмовився виконавець.</p> <p>2. Не підлягають кримінальній відповідальності при добровільній відмові організатор, підбурювач чи пособник, якщо вони відвернули вчинення кримінального правопорушення або своєчасно повідомили відповідні органи державної влади про кримінальне правопорушення,</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>що готується або вчиняється. Добровільною відмовою пособника є також ненадання ним засобів чи знарядь вчинення кримінального правопорушення або неусунення перешкод вчиненню кримінального правопорушення.</p> <p>3. У разі добровільної відмови будь-кого із співучасників виконавець підлягає кримінальній відповідальності за готування до кримінального правопорушення або за замах на кримінальне правопорушення, залежно від того, на якій із цих стадій його діяння було припинено.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ VIII. ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ КРИМІНАЛЬНУ ПРОТИПРАВНІСТЬ ДІЯННЯ</p> <p>Стаття 36. Необхідна оборона</p> <p>1. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>2. Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.</p> <p>3. Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту. Перевищення меж необхідної оборони тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.</p>	<p style="text-align: center;">Другий розділ: КАРАНІСТЬ 8. Правомірні дії</p> <p>Стаття 33. Необхідна оборона</p> <p>Якщо на когось неправомірно нападають або комусь безпосередньо погрожують нападом, то він або будь-хто інший мають право відбити посягання способом, співрозмірним обставинам.</p> <p>Якщо той, хто обороняється, перевищує межі необхідної оборони, то суддя пом'якшує покарання на власний розсуд (ст. 66). Якщо той, хто обороняється, перевищує межі необхідної оборони внаслідок пробачливого хвилювання або розгубленості, викликаних посяганням, то він не карається.</p>

<p>4. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо через сильне душевне хвилювання, викликане суспільно небезпечним посяганням, вона не могла оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання чи обстановці захисту.</p> <p>5. Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.</p>	
<p>Стаття 37. Уявна оборона</p> <p>1. Уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала наявність такого посягання.</p> <p>2. Уявна оборона виключає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду лише у випадках, коли обстановка, що склалася, давала особі достатні підстави вважати, що мало місце реальне посягання, і вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення.</p> <p>3. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення, але при цьому перевищила межі захисту, що дозволяються в умовах відповідного реального посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності як за перевищення меж необхідної оборони.</p> <p>4. Якщо в обстановці, що склалася, особа не усвідомлювала, але могла усвідомлювати відсутність реального суспільно небезпечного посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності за заподіяння шкоди через необережність.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>Стаття 38. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення</p> <p>1. Не визнаються кримінально протиправними дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, і доставлення її відповідним органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання такої особи.</p> <p>2. Перевищенням заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, визнається умисне заподіяння особі, що вчинила кримінальне правопорушення, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, має наслідком відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 39. Крайня необхідність</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо цю небезпеку в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.</p> <p>2. Перевищенням меж крайньої необхідності є умисне заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш значною, ніж відвернена шкода.</p> <p>3. Особа не підлягає кримінальній відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності, якщо внаслідок сильного душевного хвилювання, викликаного небезпекою, що загрозувала, вона не могла оцінити відповідність заподіяної шкоди цій небезпеці.</p>	<p>Стаття 34. Крайня необхідність</p> <p>1. Якщо особа вчиняє діяння для того, щоб запобігти безпосередній і невідворотній іншими засобами небезпеці, що загрожує благу, що належить особі, власному життю, здоров'ю, честі, волі, майну, то вона є некараною, якщо така небезпека не була винно створена цією особою і якщо за обставинами справи не можна було вимагати від неї принесення в жертву блага, якому загрожує небезпека.</p> <p>Якщо небезпеку було винно створено цією особою або якщо за обставинами справи можна було вимагати від неї принесення в жертву блага, якому загрожує небезпека, то суддя пом'якшує покарання на власний розсуд (ст. 66).</p> <p>2. Якщо особа вчиняє діяння для того, щоб запобігти безпосередній і невідворотній іншими засобами небезпеці, що загрожує благу, що належить іншій особі, власному життю, здоров'ю, честі, волі, майну, то воно є некараним. Якщо особа могла усвідомлювати, що від того,</p>

	кому належало благо, можна було вимагати принесення в жертву блага, якому загрожує небезпека, то суддя пом'якшує покарання на власний розсуд (ст. 66).
<p>Стаття 40. Фізичний або психічний примус</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.</p> <p>2. Питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень статті 39 цього Кодексу.</p>	<i>Відсутня</i>
<p>Стаття 41. Виконання наказу або розпорядження</p> <p>1. Дія або бездіяльність особи, що заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, визнається правомірною, якщо вона була вчинена з метою виконання законного наказу або розпорядження.</p> <p>2. Наказ або розпорядження є законними, якщо вони віддані відповідною особою в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням конституційних прав та свобод людини і громадянина.</p> <p>3. Не підлягає кримінальній відповідальності особа, яка відмовилася виконувати явно кримінально протиправний наказ або розпорядження.</p> <p>4. Особа, що виконала явно кримінально протиправний наказ або розпорядження, за діяння, вчинені з метою виконання такого наказу або розпорядження, підлягає кримінальній відповідальності на загальних підставах.</p> <p>5. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати кримінально протиправного характеру наказу чи розпорядження, то за діяння, вчинене з метою виконання такого наказу чи розпорядження, відповідальності підлягає тільки особа, що віддала кримінально протиправний наказ чи розпорядження.</p>	<p>Стаття 32. Дозвіл закону, службовий або професійний обов'язок</p> <p>Діяння, яке передбачене законом або службовим або професійним обов'язком, або яке закон оголошує дозволенним або некараним, не є злочином або проступком.</p>

<p>Стаття 42. Діяння, пов'язане з ризиком</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням діяння (дія або бездіяльність), яке заподіяло шкоду правоохоронюваним інтересам, якщо це діяння було вчинене в умовах виправданого ризику для досягнення значної суспільно корисної мети.</p> <p>2. Ризик визнається виправданим, якщо мету, що була поставлена, не можна було досягти в даній обстановці дією (бездіяльністю), не поєднаною з ризиком, і особа, яка допустила ризик, обґрунтовано розраховувала, що вжиті нею заходи є достатніми для відвернення шкоди правоохоронюваним інтересам.</p> <p>3. Ризик не визнається виправданим, якщо він завідомо створював загрозу для життя інших людей або загрозу екологічної катастрофи чи інших надзвичайних подій.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 43. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації</p> <p>1. Не є кримінальним правопорушенням вимушене заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам особою, яка відповідно до закону виконувала спеціальне завдання, беручи участь в організованій групі чи злочинній організації з метою попередження чи розкриття їх кримінально протиправної діяльності.</p> <p>2. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, підлягає кримінальній відповідальності лише за вчинення у складі організованої групи чи злочинної організації особливо тяжкого злочину, вчиненого умисно і поєднаного з насильством над потерпілим, або тяжкого злочину, вчиненого умисно і пов'язаного з спричиненням тяжкого тілесного ушкодження потерпілому або настанням інших тяжких або особливо тяжких наслідків.</p> <p>3. Особа, яка вчинила злочин, що передбачений частиною другою цієї статті, не може бути засуджена до довічного позбавлення волі, а покарання у виді позбавлення волі не може бути призначене їй на</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>строк, більший, ніж половина максимального строку позбавлення волі, передбаченого законом за цей злочин.</p>	
<p align="center">Розділ X. ПОКАРАННЯ ТА ЙОГО ВИДИ</p> <p>Стаття 50. Поняття покарання та його мета</p> <p>1. Покарання є заходом примусу, що застосовується від імені держави за вироком суду до особи, визнаної винною у вчиненні кримінального правопорушення, і полягає в передбаченому законом обмеженні прав і свобод засудженого.</p> <p>2. Покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених, а також запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами.</p> <p>3. Покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.</p>	<p align="center">Третій розділ: ПОКАРАННЯ, ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ТА ІНШІ ЗАХОДИ</p> <p align="center">Перша глава: ОКРЕМІ ПОКАРАННЯ ТА ЗАХОДИ</p> <p align="center"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 51. Види покарань</p> <p>До осіб, визнаних винними у вчиненні кримінального правопорушення, судом можуть бути застосовані такі види покарань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) штраф; 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 4) громадські роботи; 5) виправні роботи; 6) службові обмеження для військовослужбовців; 7) конфіскація майна; 8) арешт; 9) обмеження волі; 10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; 	<p align="center"><i>Відсутня</i></p>

<p>11) позбавлення волі на певний строк; 12) довічне позбавлення волі.</p>	
<p>Стаття 52. Основні та додаткові покарання</p> <p>1. Основними покараннями є громадські роботи, виправні роботи, службові обмеження для військовослужбовців, арешт, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі.</p> <p>2. Додатковими покараннями є позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та конфіскація майна.</p> <p>3. Штраф та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю можуть застосовуватися як основні, так і як додаткові покарання.</p> <p>4. За одне кримінальне правопорушення може бути призначено лише одне основне покарання, передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу. До основного покарання може бути приєднане одне чи кілька додаткових покарань у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом.</p> <p>5. Ухилення від покарання, призначеного вироком суду, має наслідком відповідальність, передбачену статтями 389 та 390 цього Кодексу.</p>	<p style="text-align: center;">Третій розділ: ПОКАРАННЯ, ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ТА ІНШІ ЗАХОДИ</p> <p style="text-align: center;">Перша глава: ОКРЕМІ ПОКАРАННЯ ТА ЗАХОДИ</p> <p style="text-align: center;"><i>5. Додаткові покарання</i></p> <p><i>Стаття 51. Звільнення з посади</i> <i>Стаття 53. Позбавлення батьківської або опікунської влади</i> <i>Стаття 54. Заборона займатися певною професією, ремеслом або укладати торговельні угоди</i> <i>Стаття 55. Висилка за межі країни</i> <i>Стаття 56. Заборона відвідувати конкретний ресторан</i></p>
<p>Стаття 53. Штраф</p> <p>1. Штраф – це грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині цього Кодексу, з</p>	<p style="text-align: center;">Третій розділ: ПОКАРАННЯ, ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ТА ІНШІ ЗАХОДИ</p> <p style="text-align: center;">Перша глава: ОКРЕМІ ПОКАРАННЯ ТА ЗАХОДИ</p>

урахуванням положень частини другої цієї статті.

2. Розмір штрафу визначається судом залежно від тяжкості вчиненого кримінального правопорушення та з урахуванням майнового стану винного в межах від тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до п'ятдесяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, якщо статтями Особливої частини цього Кодексу не передбачено вищого розміру штрафу. За вчинення кримінального правопорушення, за яке передбачене основне покарання у виді штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, розмір штрафу, що призначається судом, не може бути меншим за розмір майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу, незалежно від граничного розміру штрафу, передбаченого санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу. Суд, встановивши, що таке кримінальне правопорушення вчинено у співучасті і роль виконавця (співвиконавця), підбурювача або пособника у його вчиненні є незначною, може призначити таким особам покарання у виді штрафу в розмірі, передбаченому санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини цього Кодексу, без урахування розміру майнової шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, або отриманого внаслідок вчинення кримінального правопорушення доходу.

3. Штраф як додаткове покарання може бути призначений лише тоді, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу.

4. З урахуванням майнового стану особи суд може призначити штраф із розстрочкою виплати певними частинами строком до одного року.

5. У разі несплати штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу

4. Штраф

Стаття 48. Розмір

1. Якщо закон чітко не визначає іншого, то максимальний розмір штрафу складає 40 000 франків.

Якщо особа діє з корисливих мотивів, то суддя не зв'язаний цим максимальним розміром штрафу.

2. Суддя визначає розмір штрафу залежно від становища особи, але так, щоб майнова невігода, яку зазнає особа внаслідок призначення цього покарання, була співрозмірною його вині.

Для визначення становища особи мають значення такі обставини, як його дохід і його майно, сімейний стан і сімейні обов'язки, професія і заробіток, вік і стан здоров'я.

3. Якщо засуджений помирає, то штраф не стягується.

Стаття 49. Виконання

1. Компетентний орган визначає засудженому строк для виплати від одного до трьох місяців. Якщо засуджений не має постійного місця проживання в Швейцарії, то він повинен відразу сплатити штраф або надати забезпечення.

Компетентний орган може дозволити засудженому виплачувати штраф частинами, розмір і строк виплати яких компетентний орган визначає залежно від становища особи. Компетентний орган може дозволити засудженому також відпрацювати штраф шляхом виконання безоплатних робіт, а саме на користь держави або громади. У цьому випадку компетентний орган може продовжити строк виконання.

2. Якщо засуджений у встановлений для нього строк не виплачує штраф і іншим чином його не відпрацьовує, то компетентний орган призначає стягнення з нього боргу, якщо від цього можна чекати якого-небудь результату.

<p>покаранням у виді громадських робіт із розрахунку одна година громадських робіт за один установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян або виправними роботами із розрахунку один місяць виправних робіт за двадцять установлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але на строк не більше двох років.</p> <p>У разі несплати штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, призначеного як основне покарання, та відсутності підстав для розстрочки його виплати суд замінює несплачену суму штрафу покаранням у виді позбавлення волі із розрахунку один день позбавлення волі за вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у таких межах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) від одного до п'яти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення нетяжкого злочину; 2) від п'яти до десяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення тяжкого злочину; 3) від десяти до дванадцяти років позбавлення волі – у випадку призначення штрафу за вчинення особливо тяжкого злочину. <p>Якщо під час розрахунку строку позбавлення волі цей строк становить більше встановлених цією частиною статті меж, суд замінює покарання у виді штрафу покаранням у виді позбавлення волі на максимальний строк, передбачений для злочину відповідної тяжкості цією частиною статті.</p>	<p>3. Якщо засуджений взагалі не виплачує штраф і іншим чином його не відпрацьовує, то суддя замінює штраф арештом.</p> <p>Суддя може у вирокі самостійно або в додатковому рішенні відмінити заміну штрафу, якщо засуджений доведе йому, що без вини знаходиться в стані, коли він не може заплатити штраф. При додатковій відміні заміни штрафу процес є безоплатним.</p> <p>У разі заміни штрафу арештом тридцять франків штрафу прирівнюються до одного дня арешту, причому замінене покарання не може перевищувати строк в три місяці. Приписи про умовне застосування покарання застосовуються до заміненого покарання.</p> <p>4. Якщо є передумови ст. 41 п. 1, то суддя у вирокі може визначити, що занесення засудження до виплати грошового штрафу в реєстр обліку судимості може бути анульоване, якщо засуджена особа до закінчення встановленого суддею випробувального строку від одного до двох років була засуджена за вчинення в цей період злочинного діяння і якщо штраф виплачений, іншим чином відпрацьований або засуджений є звільненим від штрафу. Стаття 41 п. 2 і п. 3 діє стосовно конкретних випадків.</p> <p>Анулювання повинне виконуватися компетентним органом кантону, якому доручається виконання покарання офіційно.</p> <p style="text-align: center;">Штраф поряд із позбавленням волі</p> <p>Стаття 50.</p> <p>Якщо особа діє з корисливих мотивів, то суддя може призначити їй разом з позбавленням волі штраф.</p> <p>Якщо в законі альтернативно передбачено позбавлення волі і штраф, то суд у кожному випадку може призначити обидва ці покарання.</p>
<p>Стаття 54. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу</p> <p>Засуджена за тяжкий чи особливо тяжкий злочин особа, яка має</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

військове, спеціальне звання, ранг, чин або кваліфікаційний клас, може бути позбавлена за вироком суду цього звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.	
<i>Відсутня</i>	<p style="text-align: center;">Третій розділ: ПОКАРАННЯ, ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ТА ІНШІ ЗАХОДИ</p> <p style="text-align: center;">Перша глава: ОКРЕМІ ПОКАРАННЯ ТА ЗАХОДИ</p> <p style="text-align: center;">5. Додаткові покарання</p> <p style="text-align: center;">Стаття 51. Звільнення з посади</p> <p>1. Той, хто, будучи членом виборного органу або чиновником, вчиненням злочину або проступку негідно зловживає наданою йому довірою, оголошується суддею не здатним на строк від двох до десяти років бути членом виборного органу або чиновником.</p> <p>2. Той, хто засуджується до каторжної в'язниці або ув'язнення, може бути позбавлений суддею на строк від двох до десяти років права бути обраним членом виборного органу або чиновником, якщо він своїм діянням негідно зловживає наданою йому довірою.</p> <p>Той, хто, будучи «звичним» злочинцем, на підставі ст. 42 направляється до закладу для ізоляції «звичних» злочинців, на десять років поспіль втрачає право бути обраним.</p> <p>3. Наслідки звільнення від посади настають разом з набуттям вироку законної сили.</p> <p>Строк обчислюється з того дня, як відбуто позбавлення волі або особу було звільнено від нього; при умовному звільненні для особи, яка добре поводить себе під час випробувального строку, строк обчислюється з того дня, коли вона умовно звільняється; при ізоляції «звичних» злочинців – з дня остаточного звільнення.</p>
<i>Відсутня</i>	<p style="text-align: center;">Стаття 53. Позбавлення батьківської або опікунської влади</p> <p>Якщо хто-небудь порушує свої батьківські або опікунські, або піклувальні обов'язки скоєнням злочину або проступку, за який йому призначається покарання у виді позбавлення волі, то суддя</p>

	<p>може позбавити його батьківської або опікунської, або піклувальної влади і оголосити його нездатним здійснювати батьківську владу або бути опікуном, або піклувальником.</p> <p>В інших випадках, коли суддя вважає, що засуджений внаслідок вчинення злочину або проступку негідний здійснювати батьківську або опікунську, або піклувальну владу, він направляє повідомлення про це органу опіки і піклування.</p>
<p>Стаття 55. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю</p> <p>1. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю може бути призначене як основне покарання на строк від двох до п'яти років або як додаткове покарання на строк від одного до трьох років.</p> <p>Позбавлення права обіймати певні посади як додаткове покарання у справах, передбачених Законом України "Про очищення влади", призначається на строк п'ять років.</p> <p>2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове покарання може бути призначене й у випадках, коли воно не передбачене в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу за умови, що з урахуванням характеру кримінального правопорушення, вчиненого за посадою або у зв'язку із заняттям певною діяльністю, особи засудженого та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за ним права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.</p> <p>3. При призначенні позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткового покарання до арешту, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або позбавлення волі на певний строк - воно поширюється на увесь час відбування основного покарання і, крім цього, на строк, встановлений вироком суду, що набрав законної сили.</p>	<p>Стаття 54. Заборона займатися певною професією, ремеслом або укладати торговельні угоди</p> <p>Якщо хтось, маючи відповідний дозвіл владного органу, займаючись професією, ремеслом або укладаючи торговельні угоди, скоїв злочин або проступок, за що йому було призначено покарання у виді позбавлення волі на строк, що перевищує три місяці, і існує небезпека подальших зловживань, то суддя може заборонити йому займатися певною професією, ремеслом або укладати торговельні угоди на строк від шести місяців до п'яти років.</p> <p>Заборона набуває чинності з моменту набрання законної сили вироком. Якщо засуджений умовно звільняється, то компетентний орган вирішує, чи може він і на яких умовах задля випробування займатися певною професією, ремеслом або укладати торговельні угоди.</p> <p>Якщо умовно звільненому задля випробування було дозволено подальше зайняття певною професією, ремеслом або укладення торговельних угод, і він добре поводиться до закінчення випробувального терміну, то додаткове покарання більше не виконується. Якщо цього дозволено не було, то тривалість заборони обчислюється з дня умовного звільнення.</p> <p>Якщо умови звільнення не були дотримані або умовно звільнений не витримав випробувального терміну, то тривалість заборони обчислюється з того дня, з якого відбуто позбавлення волі або його частину або особу було звільнено від покарання.</p>

<p>При цьому строк додаткового покарання обчислюється з моменту відбуття основного покарання, а при призначенні покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткове до інших основних покарань, а також у разі застосування статті 77 цього Кодексу - з моменту набрання законної сили вироком.</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p>Стаття 55. Висилка за межі країни</p> <p>Суддя може призначити іноземцеві, який був засуджений до каторжної в'язниці або ув'язнення, висилку на термін від 3 до 15 років. При рецидиві висилка з країни може бути довічною.</p> <p>Якщо засуджений умовно звільняється, то компетентний орган вирішує, чи може і за яких умов висилка з країни з випробуванням бути відстрочена.</p> <p>Якщо умовно звільнений добре поводиться до закінчення випробувального терміну, то відстрочена висилка з країни більше не діє. Якщо умовне звільнення не було призначене, то тривалість висилки з країни обчислюється з того дня, з якого умовно звільнений покинув Швейцарію.</p> <p>Якщо умовне звільнення не було призначене або умовно звільнений не витримав випробувального терміну, то припис діє з того дня, з якого відбуто позбавлення волі або його частину чи особу було звільнено від покарання.</p>
<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p>Стаття 56. Заборона відвідувати конкретний ресторан</p> <p>Якщо надмірне зловживання спиртними напоями призвело до вчинення особою злочину або проступку, то суддя разом з призначенням покарання може заборонити винному відвідувати конкретний ресторан, у якому споживаються алкогольні напої, на строк від шести місяців до двох років. В особливих випадках дія заборони може бути обмежена певною вказаною місцевістю.</p> <p>Кантони приймають приписи про публікацію цієї заборони.</p> <p>Заборона набуває чинності з моменту набрання законної сили вироком. Якщо у вироку призначається покарання у виді позбавлення волі, то тривалість заборони рахується з того дня, з якого відбуто</p>

	<p>позбавлення волі або його частину або особу було звільнено від покарання. Якщо умовно звільнений добре поводиться під час випробувального терміну, то тривалість заборони рахується з дня умовного звільнення. Після закінчення встановленого випробувального терміну суддя може відмінити заборону відвідувати конкретний ресторан.</p>
<p>Стаття 56. Громадські роботи</p> <p>1. Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування.</p> <p>2. Громадські роботи встановлюються на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день.</p> <p>3. Громадські роботи не призначаються особам, визнаним особами з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, особам, які досягли пенсійного віку, а також військовослужбовцям строкової служби.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 57. Виправні роботи</p> <p>1. Покарання у виді виправних робіт встановлюється на строк від шести місяців до двох років і відбувається за місцем роботи засудженого. Із суми заробітку засудженого до виправних робіт провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків.</p> <p>2. Виправні роботи не застосовуються до вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною, до непрацездатних, до осіб, що не досягли шістнадцяти років, та тих, що досягли пенсійного віку, а також до військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, працівників правоохоронних органів, нотаріусів, приватних виконавців, суддів, прокурорів, адвокатів, державних службовців, посадових осіб органів місцевого</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>самоврядування.</p> <p>3. Особам, які стали непрацездатними після постановлення вироку суду, виправні роботи суд може замінити штрафом із розрахунку трьох встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за один місяць виправних робіт.</p>	
<p>Стаття 58. Службові обмеження для військовослужбовців</p> <p>1. Покарання у виді службового обмеження застосовується до засуджених військовослужбовців, крім військовослужбовців строкової служби, на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також у випадках, коли суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замість обмеження волі чи позбавлення волі на строк не більше двох років призначити службове обмеження на той самий строк.</p> <p>2. Із суми грошового забезпечення засудженого до службового обмеження провадиться відрахування в доход держави у розмірі, встановленому вироком суду, в межах від десяти до двадцяти відсотків. Під час відбування цього покарання засуджений не може бути підвищений за посадою, у військовому званні, а строк покарання не зараховується йому в строк вислуги років для присвоєння чергового військового звання.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 59. Конфіскація майна</p> <p>1. Покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого. Якщо конфіскується частина майна, суд повинен зазначити, яка саме частина майна конфіскується, або перелічити предмети, що конфіскуються.</p> <p>2. Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки незалежно від ступеня їх тяжкості і може бути призначена лише у випадках, спеціально</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

<p>передбачених в Особливій частині цього Кодексу.</p> <p>3. Перелік майна, що не підлягає конфіскації, визначається законом України.</p>	
<p>Стаття 60. Арешт</p> <p>1. Покарання у виді арешту полягає в триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до шести місяців.</p> <p>2. Військовослужбовці відбувають арешт на гауптвахті.</p> <p>3. Арешт не застосовується до осіб віком до шістнадцяти років, вагітних жінок та до жінок, які мають дітей віком до семи років.</p>	<p style="text-align: center;">Третій розділ: ПОКАРАННЯ, ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ТА ІНШІ ЗАХОДИ Перша глава: ОКРЕМІ ПОКАРАННЯ ТА ЗАХОДИ</p> <p style="text-align: center;">1. Позбавлення волі</p> <p>Стаття 39. Арешт</p> <p>1. Арешт є найлегшим видом покарання, пов'язаним з позбавленням волі. Якщо в законі разом з тюремним ув'язненням альтернативно передбачений штраф, то суддя може замість ув'язнення призначити арешт.</p> <p>2. Арешт виконується в особливій установі, у будь-якому випадку в приміщеннях, які не призначені для виконання інших покарань, пов'язаних з позбавленням волі або заходами.</p> <p>3. Особа, що відбуває арешт, повинна працювати. Їй дозволяється самій обрати відповідну роботу. Якщо вона не використовує це право, то вона зобов'язана виконувати роботу, яка їй призначається. Якщо це виправдовують обставини, то особа може бути поза установою зайнята роботою, яка їй призначається.</p>
<p>Стаття 61. Обмеження волі</p> <p>1. Покарання у виді обмеження волі полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці.</p> <p>2. Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

<p>3. Обмеження волі не застосовується до неповнолітніх, вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до чотирнадцяти років, до осіб, що досягли пенсійного віку, військовослужбовців строкової служби та до осіб з інвалідністю першої і другої групи.</p>	
<p>Стаття 62. Тримання в дисциплінарному батальйоні військово-службовців</p> <p>1. Покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні призначається військовослужбовцям строкової служби, військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом, особам офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу, особам офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, військовослужбовцям, призваним на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім військовослужбовців-жінок), на строк від шести місяців до двох років у випадках, передбачених цим Кодексом, а також якщо суд, враховуючи обставини справи та особу засудженого, вважатиме за можливе замінити позбавлення волі на строк не більше двох років триманням у дисциплінарному батальйоні на той самий строк.</p> <p>2. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців замість позбавлення волі не може застосовуватися до осіб, які раніше відбували покарання у виді позбавлення волі.</p>	<p><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 63. Позбавлення волі на певний строк</p> <p>1. Покарання у виді позбавлення волі полягає в ізоляції засудженого та поміщенні його на певний строк до кримінально-виконавчої установи закритого типу.</p> <p>2. Позбавлення волі встановлюється на строк від одного до п'ятнадцяти років, за винятком випадків, передбачених Загальною частиною цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 36. Тюремне ув'язнення</p> <p>Мінімальний термін покарання у виді тюремного ув'язнення складає три дні. Там, де закон однозначно не встановлює інше, максимальний термін цього виду покарання складає три роки.</p> <p>Стаття 35. Каторжна в'язниця</p> <p>Каторжна в'язниця є найтяжчим покаранням, пов'язаним з позбавленням волі. Його тривалість складає мінімум один рік і максимум двадцять років. Там, де закон це особливо встановлює, воно може бути довічним.</p>

	<p>Стаття 37. Виконання покарань у виді каторжної в'язниці і тюремного ув'язнення</p> <p>1. Виконання покарань у виді каторжної в'язниці і тюремного ув'язнення повинне чинити виховний вплив на ув'язненого і готувати його до повернення до життя на волі.</p> <p>Виконання покарання повинне сприяти тому, щоб шкода, яка була заподіяна потерпілому, була відновлена.</p> <p>Ув'язнений зобов'язаний працювати, як йому це передбачається. По можливості він має бути зайнятий роботою, яка відповідає його здібностям і яка дозволить йому на волі заробляти на своє утримання.</p> <p>Стаття 37bis. Виконання короткострокового ув'язнення</p> <p>1. Якщо за карані дії засудженого щодо нього виконується ув'язнення на термін не більше трьох місяців, то застосовуються приписи про арешт.</p>
<p>Стаття 64. Довічне позбавлення волі</p> <p>1. Довічне позбавлення волі встановлюється за вчинення особливо тяжких злочинів і застосовується лише у випадках, спеціально передбачених цим Кодексом, якщо суд не вважає за можливе застосувати позбавлення волі на певний строк.</p> <p>2. Довічне позбавлення волі не застосовується до осіб, що вчинили злочини у віці до 18 років і до осіб у віці понад 65 років, а також до жінок, що були в стані вагітності під час вчинення злочину або на момент постановлення вироку, а також у випадку, передбаченому частиною четвертою статті 68 цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 35. Каторжна в'язниця</p> <p>...</p> <p>Там, де закон це особливо встановлює, воно може бути довічним.</p>
<p>Розділ XIII¹. ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ</p> <p>Стаття 91¹. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство</p> <p>1. В інтересах потерпілого від злочину, пов'язаного з домашнім насильством, одночасно з призначенням покарання, не пов'язаного з</p>	<p><i>Відсутня</i></p>

позбавленням волі, або звільненням з підстав, передбачених цим Кодексом, від кримінальної відповідальності чи покарання, суд може застосувати до особи, яка вчинила домашнє насильство, один або декілька обмежувальних заходів, відповідно до якого (яких) на засудженого можуть бути покладені такі обов'язки:

1) заборона перебувати в місці спільного проживання з особою, яка постраждала від домашнього насильства;

2) обмеження спілкування з дитиною у разі, якщо домашнє насильство вчинено стосовно дитини або у її присутності;

3) заборона наблизатися на визначену відстань до місця, де особа, яка постраждала від домашнього насильства, може постійно чи тимчасово проживати, тимчасово чи систематично перебувати у зв'язку з роботою, навчанням, лікуванням чи з інших причин;

4) заборона листування, телефонних переговорів з особою, яка постраждала від домашнього насильства, інших контактів через засоби зв'язку чи електронних комунікацій особисто або через третіх осіб;

5) направлення для проходження програми для кривдників або пробаційної програми.

2. Заходи, передбачені частиною першою цієї статті, застосовуються до особи, яка на момент вчинення домашнього насильства досягла 18-річного віку.

3. Заходи, передбачені частиною першою цієї статті, можуть застосовуватися на строк від одного до трьох місяців і за потреби можуть бути продовжені на визначений судом строк, але не більше як на 12 місяців.

4. Контроль за поведінкою засуджених, до яких застосовано

<p>обмежувальні заходи, здійснює орган пробації за місцем проживання засудженого, а в разі вчинення злочину військовослужбовцем - командир військової частини.</p>	
<p style="text-align: center;">Розділ XIV. ІНШІ ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ</p> <p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p style="text-align: center;">Третій розділ: ПОКАРАННЯ, ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ТА ІНШІ ЗАХОДИ</p> <p style="text-align: center;">Перша глава: ОКРЕМІ ПОКАРАННЯ ТА ЗАХОДИ</p> <p style="text-align: center;">2. Заходи безпеки</p> <p style="text-align: center;">Стаття 42. Інтернування «звичних» злочинців</p> <p>1. Якщо особа вже умисно вчинила численні злочини або проступки і позбавлялася волі в цілому щонайменше на два роки у зв'язку із застосуванням до неї покарань у вигляді каторжної в'язниці, або ув'язнення, або виховно-трудових заходів, або вона була інтернована як «звичний» злочинець органом, що виконує покарання у виді позбавлення волі, і вчиняє впродовж п'яти років після остаточного звільнення новий умисний злочин або проступок, що свідчить про її схильність до вчинення злочину або проступку, то суддя як орган, що виконує покарання у виді каторжних робіт або ув'язнення, може призначити інтернування.</p> <p>Якщо це потрібно, то суддя пропонує оцінити душевний стан особи.</p> <p>2. Інтернування виконується у відкритих або закритих установах, але ні в якому разі не в установах для осіб, що уперше вчинили злочин, в арештних будинках, у виховно-трудовах установах і в лікувальних установах для алкоголіків.</p> <p>3. Особа, щодо якої застосовується інтернування, зобов'язана виконувати роботу, яка їй пропонується.</p> <p>Особа, щодо якої застосовується інтернування, яка відбула щонайменше половину строку покарання і яка провела як мінімум два роки в установі і добре поведилася, може працювати поза установою. У виняткових випадках це полегшення режиму може</p>

	<p>поширюватися і на інших осіб, щодо яких застосовується інтернування, якщо це потрібно, з урахуванням їх стану.</p> <p>4. Особа, щодо якої застосовується інтернування, залишається в установі щонайменше до спливу двох третин строку покарання і як мінімум три роки. При цьому суддею на основі ст. 69 в строк покарання зараховується попереднє ув'язнення.</p> <p>У кінці мінімального строку інтернування компетентний орган приймає рішення про умовне звільнення на три роки, якщо він вважає, що ізоляція більше не є необхідною, і передає того, хто звільняється, під охоронний нагляд.</p> <p>У разі повернення його до установи мінімальна тривалість нової ізоляції складає, як правило, п'ять років.</p> <p>5. За клопотанням компетентного органу у виняткових випадках інтернування може бути скасоване суддею вже перед закінченням мінімального строку в три роки, якщо немає більше підстав для застосування інтернування і пройшли дві третини строку покарання.</p>
<p>Стаття 92. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру</p> <p>Примусовими заходами медичного характеру є надання амбулаторної психіатричної допомоги, поміщення особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого Особливою частиною цього Кодексу, в спеціальний лікувальний заклад з метою її обов'язкового лікування, а також запобігання вчиненню нею суспільно небезпечних діянь.</p> <p>Стаття 93. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.</p> <p>Примусові заходи медичного характеру можуть бути застосовані судом до осіб:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) які вчинили у стані неосудності суспільно небезпечні діяння; 2) які вчинили у стані обмеженої осудності кримінальні правопорушення; 3) які вчинили кримінальне правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку або під час відбування покарання. 	<p>Стаття 43. Заходи, вживані до душевно хворих</p> <p>1. Якщо душевний стан особи, що вчинила діяння, яке на підставі закону знаходиться під загрозою покарання каторжною в'язницею або ув'язненням, вимагає лікарського спостереження або особливого догляду і можливо вважати, що тим самим буде відвернена або зменшена небезпека вчинення нових діянь, що знаходяться під загрозою покарання, то суддя може направити припис про поміщення хворого до лікувальної установи або в притулок. Якщо хворий не становить загрозу для третіх осіб, можна обмежитися амбулаторним лікуванням.</p> <p>Якщо особа внаслідок свого душевного стану істотним чином становить загрозу суспільній безпеці, то суддя розпоряджається про застосування інтернування, якщо цей захід є необхідним для того, щоб запобігти подальшій небезпеці для інших осіб. Інтернування виконується в спеціальній установі.</p> <p>Суддя приймає своє рішення на підставі обліку фізичного і душевного стану особи, враховуючи необхідність інтернування, лікарського лікування або потреби у догляді.</p>

Стаття 94. Види примусових заходів медичного характеру

1. Залежно від характеру та тяжкості захворювання, тяжкості вчиненого діяння, з урахуванням ступеня небезпечності психічно хворого для себе або інших осіб, суд може застосувати такі примусові заходи медичного характеру: 1) надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку; 2) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом; 3) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом; 4) госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом.

2. Надання амбулаторної психіатричної допомоги в примусовому порядку може бути застосоване судом стосовно особи, яка страждає на психічні розлади і вчинила суспільно небезпечне діяння, якщо особа за станом свого психічного здоров'я не потребує госпіталізації до закладу з надання психіатричної допомоги.

3. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із звичайним наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги і лікування у примусовому порядку.

4. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги з посиленням наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, не пов'язане з посяганням на життя інших осіб, і за своїм психічним станом не становить загрози для суспільства, але потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах посиленого нагляду.

5. Госпіталізація до закладу з надання психіатричної допомоги із суворим наглядом може бути застосована судом щодо психічно хворого, який вчинив суспільно небезпечне діяння, пов'язане з

2. Якщо суддя направляє розпорядження до лікувальної установи або притулку або для застосування інтернування, то у разі призначення покарання у виді позбавлення волі його виконання відстрочується.

З метою амбулаторного лікування суддя може відстрочити виконання покарання, щоб врахувати вид лікування. У цьому випадку відповідно до ст. 41 п. 2 він може дати вказівки і, якщо це є необхідним, призначити охоронний нагляд.

3. Якщо лікування в установі виявилось безрезультатним, то суддя приймає рішення, чи повинні ще і як довго виконуватися скасовані покарання.

Якщо амбулаторне лікування не досягне мети або становитиме небезпеку для інших осіб, проте для душевного стану особи знадобиться лікарське спостереження або особлива соціальна опіка, то на підставі розпорядження судді особа спрямовується до лікувальної установи або до притулку. Якщо лікування у вказаній установі не є необхідним, то суддя приймає рішення, чи повинні і як довго ще виконуватися скасовані покарання.

Замість виконання покарання суддя може призначити інші заходи безпеки, якщо їх передумови повинні виконуватися.

4. Компетентний орган приймає рішення про відміну заходу, якщо відповідають підстави його призначення.

Якщо підстава призначення заходу не повністю відпала, то компетентний орган може призначити випробувальне звільнення з установи або від лікування. Він може призначити звільненому охоронний нагляд. Випробувальний строк і охоронний нагляд можуть бути ним скасовані, якщо більше не потрібні.

Перед звільненням компетентний орган зобов'язаний повідомити про своє рішення суддю.

5. Після бесіди з лікарем суддя приймає рішення про те, чи повинні ще і як довго на момент звільнення або після закінчення лікування виконуватися скасовані покарання. Він може повністю відмовитися від виконання покарання, якщо є підстави побоюватися,

посяганням на життя інших осіб, а також щодо психічно хворого, який за своїм психічним станом і характером вчиненого суспільно небезпечного діяння становить особливу небезпеку для суспільства і потребує тримання у закладі з надання психіатричної допомоги та лікування в умовах суворого нагляду.

6. Якщо не буде визнано за необхідне застосування до психічно хворого примусових заходів медичного характеру, а також у разі припинення застосування таких заходів, суд може передати його на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.

Стаття 95. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру

1. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру здійснюється судом за заявою представника закладу з надання психіатричної допомоги (лікаря-психіатра), який надає особі психіатричну допомогу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, що обґрунтовує необхідність продовження, зміни або припинення застосування таких примусових заходів.

Зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру може здійснюватися судом також за заявою особи, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, її захисника або законного представника у разі, якщо така особа за станом свого здоров'я не може усвідомлювати свої дії (бездіяльність) чи керувати ними, в тому числі не може усвідомлено подати до суду відповідну заяву. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів закладу, в якому особі надається психіатрична допомога, або, у разі наявності, висновок обраного нею незалежного лікаря-психіатра.

2. Особи, до яких застосовані примусові заходи медичного

що це істотно погрожує результативності застосування заходу.

Тривалість позбавлення волі під час виконання заходу в установі зараховується в строк скасованого при її призначенні покарання.

Компетентний орган при повідомленні свого рішення висловлює власну думку з питання, чи згоден він з тим, що виконання покарання є шкідливим для звільненого.

характеру, підлягають огляду комісією лікарів-психіатрів не рідше одного разу на 6 місяців для вирішення питання про наявність підстав для звернення до суду із заявою про припинення або про зміну застосування такого заходу. У разі відсутності підстав для припинення або зміни застосування примусового заходу медичного характеру представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, направляє до суду заяву, до якої додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження застосування примусового заходу медичного характеру. У разі необхідності продовження застосування примусового заходу медичного характеру понад 6 місяців представник закладу з надання психіатричної допомоги (лікар-психіатр), який надає особі таку психіатричну допомогу, повинен направити до суду за місцем знаходження закладу з надання психіатричної допомоги заяву про продовження застосування примусового заходу. До заяви додається висновок комісії лікарів-психіатрів, який містить обґрунтування про необхідність продовження надання особі такої психіатричної допомоги. В подальшому продовження застосовування примусового заходу медичного характеру проводиться кожного разу на строк, який не може перевищувати 6 місяців.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру, мають право звертатися до суду із заявою про зміну або припинення застосування примусових заходів медичного характеру не частіше одного разу на 6 місяців та незалежно від того, чи розглядалося судом це питання в зазначений період.

Особа, до якої застосовуються примусові заходи медичного характеру, має право звернутися до обраного нею незалежного лікаря-психіатра з метою отримання висновку про стан свого психічного здоров'я. У висновку незалежного лікаря-психіатра мають бути зазначені підстави для зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру. У разі відсутності таких підстав у висновку обґрунтовується необхідність продовження

<p>застосування примусових заходів медичного характеру.</p> <p>3. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через змінення психічного стану особи на краще, суд може передати її на піклування родичам або опікунам з обов'язковим лікарським наглядом.</p> <p>4. У разі припинення застосування примусових заходів медичного характеру через видужання особи, які вчинили кримінальні правопорушення у стані осудності, але захворіли на психічну хворобу до постановлення вироку, підлягають покаранню на загальних засадах, а особи, які захворіли на психічну хворобу під час відбування покарання, можуть підлягати подальшому відбуванню покарання.</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p>Стаття 44. Лікування осіб, що зловживають спиртними напоями і наркотичними речовинами</p> <p>1. Якщо особа страждає алкоголізмом і вчинене нею злочинне діяння знаходиться в залежності від цього, то суддя може направити її до лікувальної установи для алкоголіків або, якщо це є необхідним, до іншої лікувальної установи, щоб запобігти небезпеці вчинення нею нового злочину або проступку. Суддя може призначити також амбулаторне лікування. Стаття 43 п. 2 застосовується відповідно.</p> <p>Суддя, наскільки це потрібно, витребує висновок про фізичний і психічний стан особи, а також про доцільність лікування.</p> <p>2. Лікувальна установа для алкоголіків має бути відокремлена від інших установ, передбачених цим законом.</p> <p>3. Якщо з'ясується, що особа не може бути вилікувана або ще не настали передумови для умовного звільнення після двох років перебування в установі, то суддя після надання йому звіту керівництва установи приймає рішення, чи повинні ще і як довго виконуватися скасовані штрафи.</p> <p>Замість виконання покарання суддя може призначити інші заходи безпеки, якщо для цього є підстави.</p> <p>4. Якщо компетентний орган вважає особу такою, що вилікувалася, то він приймає рішення про її звільнення з установи.</p>

	<p>Компетентний орган може умовно звільнити особу на термін від одного до трьох років і призначити їй на цей час охоронний нагляд.</p> <p>Перед звільненням компетентний орган зобов'язаний повідомити про своє рішення суддю.</p> <p>Суддя приймає рішення, чи повинні і як довго на момент звільнення з установи або після закінчення лікування ще виконуватися скасовані покарання. Компетентний орган висловлює свою думку з цього питання при повідомленні свого рішення. Тривалість позбавлення волі під час виконання заходу в установі зараховується в строк скасованого при його призначенні покарання.</p> <p>5. Ця стаття діє щодо конкретних випадків стосовно осіб, що страждають наркоманією.</p> <p>Якщо особа, що страждає наркоманією, якій було призначено покарання, виявляється такою, що ще і додатково потребує лікування, є придатною до лікування і бажає лікуватися, то суддя за клопотанням особи може направити її до установи для осіб, що страждають наркоманією, і відстрочити виконання ще не відбутого покарання.</p>
<p>Стаття 96. Примусове лікування</p> <p>1. Примусове лікування може бути застосоване судом, незалежно від призначеного покарання, до осіб, які вчинили кримінальні правопорушення та мають хворобу, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб.</p> <p>2. У разі призначення покарання у виді позбавлення волі або обмеження волі примусове лікування здійснюється за місцем відбування покарання. У разі призначення інших видів покарань примусове лікування здійснюється у спеціальних лікувальних закладах.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>
<p>Стаття 96¹. Спеціальна конфіскація</p> <p>1. Спеціальна конфіскація полягає у примусовому безоплатному вилученні за рішенням суду у власність держави грошей, цінностей та іншого майна у випадках, визначених цим Кодексом, за умови вчинення умисного кримінального правопорушення або суспільно небезпечного діяння, що підпадає під ознаки діяння, передбаченого</p>	<p style="text-align: center;">Третій розділ: ПОКАРАННЯ, ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ТА ІНШІ ЗАХОДИ Перша глава: ОКРЕМІ ПОКАРАННЯ ТА ЗАХОДИ</p> <p style="text-align: center;">6. Інші заходи</p>

Особливою частиною цього Кодексу, за які передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а так само передбаченого частиною першою статті 150, статтю 154, частинами другою і третьою статті 159¹, частиною першою статті 190, статтю 192, частиною першою статей 204, 209¹, 210, частинами першою і другою статей 212, 212¹, частиною першою статей 222, 229, 239¹, 239², частиною другою статті 244, частиною першою статей 248, 249, частинами першою і другою статті 300, частиною першою статей 301, 302, 310, 311, 313, 318, 319, 362, статтю 363, частиною першою статей 363¹, 364¹, 365² цього Кодексу.

2. Спеціальна конфіскація застосовується на підставі:

- 1) обвинувального вироку суду;
- 2) ухвали суду про звільнення особи від кримінальної відповідальності;
- 3) ухвали суду про застосування примусових заходів медичного характеру;
- 4) ухвали суду про застосування примусових заходів виховного характеру.

Стаття 96². Випадки застосування спеціальної конфіскації

1. Спеціальна конфіскація застосовується у разі, якщо гроші, цінності та інше майно:

- 1) одержані внаслідок вчинення кримінального правопорушення та/або є доходами від такого майна;
- 2) призначалися (використовувалися) для схиляння особи до вчинення кримінального правопорушення, фінансування та/або матеріального забезпечення кримінального правопорушення або винагороди за його вчинення;
- 3) були предметом кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), а у разі, коли його не встановлено, – переходять у власність держави;
- 4) були підшукані, виготовлені, пристосовані або використані як

Конфіскація

Стаття 58.

а) Конфіскація небезпечних предметів

Незалежно від караності певної особи суддя розпоряджається про конфіскацію предметів, які служили для вчинення злочинного діяння або були для цього визначені, або були отримані в результаті вчинення злочинного діяння, якщо ці предмети загрожують безпеці людей, моральності або громадському порядку.

Суддя може наказати привести в непридатність конфісковані предмети або знищити їх.

Стаття 59.

б) Конфіскація майнових вигод

1. Суддя розпоряджається про конфіскацію майнових вигод, які були отримані в результаті вчинення злочинного діяння, або були призначені для того, щоб дати привід для злочинного діяння, або винагородити за його здійснення, оскільки вони не передаються потерпілому для відновлення правомірного стану.

Конфіскація виключається, якщо третя особа придбала майнові вигоди, не знаючи про підстави конфіскації, і оскільки вона заплатила рівноцінну винагороду, або конфіскація може становити неспіврозмірну суворість.

Давність конфіскації становить п'ять років; якщо на умовне переслідування злочинного діяння поширюються більш тривалі строки давності, то ці строки застосовуються і до конфіскації. Конфіскація оголошується офіційно. Претензії потерпілого і третіх осіб приймаються впродовж п'яти років після офіційного оголошення.

засоби чи знаряддя вчинення кримінального правопорушення, крім тих, що повертаються власнику (законному володільцю), який не знав і не міг знати про їх незаконне використання.

2. У разі якщо гроші, цінності та інше майно, зазначені у частині першій цієї статті, були повністю або частково перетворені в інше майно, спеціальній конфіскації підлягає повністю або частково перетворене майно. Якщо конфіскація грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у частині першій цієї статті, на момент прийняття судом рішення про спеціальну конфіскацію неможлива внаслідок їх використання або неможливості виділення з набутого законним шляхом майна, або відчуження, або з інших причин, суд виносить рішення про конфіскацію грошової суми, що відповідає вартості такого майна.

3. Спеціальна конфіскація застосовується також у разі, коли особа не підлягає кримінальній відповідальності у зв'язку з недосягненням віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, або неосудністю, або звільняється від кримінальної відповідальності чи покарання з підстав, передбачених цим Кодексом, крім звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

4. Гроші, цінності, в тому числі кошти, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових установах, інше майно, зазначені в цій статті, підлягають спеціальній конфіскації у третьої особи, якщо вона набула таке майно від підозрюваного, обвинуваченого, особи, яка переслідується за вчинення суспільно небезпечного діяння у віці, з якого не настає кримінальна відповідальність, або в стані неосудності, чи іншої особи безоплатно, за ринкову ціну або за ціну вищу чи нижчу ринкової вартості, і знала або повинна була і могла знати, що таке майно відповідає будь-якій із ознак, зазначених у пунктах 1-4 частини першої цієї статті.

Вищезазначені відомості щодо третьої особи повинні бути

2. Якщо майнових вигод, що підлягають конфіскації, більше немає в наявності, то суддя визнає заміну вимоги держави по відшкодуванню збитків рівній по відношенню до вимог третіх осіб тільки тоді, коли це не виключено на підставі п. 1, абз. 2. Суддя може повністю або частково відмовитися від заміни вимог по відшкодуванню збитків, якщо передбачається, що вони не підлягали стягненню або серйозно перешкоджали б ресоціалізації потерпілого.

Органи попереднього розслідування з метою виконання заміни вимог по відшкодуванню збитків потерпілому можуть накласти арешт на майно. Арешт на майно при примусовому виконанні заміни вимог по відшкодуванню збитків не обґрунтовує переважне право держави.

3. Суддя розпоряджається про конфіскацію усіх майнових вигод, які перебувають у розпорядженні злочинної організації. При майнових вигодах особи, яка є членом злочинної організації або підтримує її (ст. 260), реалізується право розпорядження для доказу протилежного.

4. Якщо обсяг конфіскаційних майнових вигод не можна встановити взагалі або тільки з несумірними витратами, то суддя може сам його оцінити.

<p>встановлені в судовому порядку на підставі достатності доказів.</p> <p>Спеціальна конфіскація не може бути застосована до майна, яке перебуває у власності добросовісного набувача.</p> <p>5. Спеціальна конфіскація не застосовується до грошей, цінностей та іншого майна, зазначених у цій статті, які згідно із законом підлягають поверненню власнику (законному володільцю) або призначені для відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням.</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>	<p>Стаття 60. Компенсація потерпілому</p> <p>Якщо комусь злочином або проступком заподіюється шкода, яка не покривається відшкодуванням і передбачається, що особа, яка спричиняє шкоду, не відшкодує її, то суддя на вимогу потерпілого присуджує розмір компенсації шкоди в судовому порядку або шляхом компенсації з:</p> <ul style="list-style-type: none"> А. виплаченого засудженим штрафу; В. конфіскованих предметів і майнових вигод або їх прибутку від реалізації з урахуванням витрат з реалізації; С. заміненних вимог по відшкодуванню збитків; Д. засобів поручительства. <p>Суддя може призначити це тільки у тому випадку, якщо потерпілий поступається відповідною частиною своєї вимоги державі.</p> <p>Для випадку, коли це встановити у вироку неможливо, кантони передбачають простий і швидкий процес.</p>
<p style="text-align: center;">Розділ XIV¹.</p> <p style="text-align: center;">ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ</p> <p style="text-align: center;">ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ</p> <p>Стаття 96⁴. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру</p> <p>1. Заходи кримінально-правового характеру, у випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 96³ цього Кодексу,</p>	<p style="text-align: center;"><i>Відсутня</i></p>

можуть бути застосовані судом до підприємства, установи чи організації, крім державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, організацій, створених ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного чи місцевого бюджетів, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, а також міжнародних організацій.

2. Заходи кримінально-правового характеру, у випадках, передбачених пунктами 3-5 частини першої статті 96³ цього Кодексу, можуть бути застосовані судом до суб'єктів приватного та публічного права резидентів та нерезидентів України, включаючи підприємства, установи чи організації, державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, організації, створені ними у встановленому порядку, фонди, а також міжнародні організації, інші юридичні особи, що створені у відповідності до вимог національного чи міжнародного права.

Якщо держава або суб'єкт державної власності володіє часткою більше 25 відсотків в юридичній особі або юридична особа знаходиться під ефективним контролем держави чи суб'єкта державної власності, то дана юридична особа несе цивільну відповідальність у повному обсязі за неправомірно отриману вигоду та шкоду, заподіяну кримінальним правопорушенням, що вчинене державою, суб'єктами державної власності або державного управління.

3. У разі реорганізації юридичних осіб, зазначених у частинах першій та другій цієї статті, заходи кримінально-правового характеру можуть бути застосовані до їх правонаступників, до яких перейшли майно, права та обов'язки, пов'язані з вчиненням злочинів, зазначених пунктами 1-5 частини першої статті 96³ цього Кодексу.

Стаття 96⁶. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб

1. До юридичних осіб судом можуть бути застосовані такі заходи

<p>кримінально-правового характеру:</p> <ol style="list-style-type: none">1) штраф;2) конфіскація майна;3) ліквідація. <p>2. До юридичних осіб штраф та ліквідація можуть застосовуватися лише як основні заходи кримінально-правового характеру, а конфіскація майна – лише як додатковий. При застосуванні заходів кримінально-правового характеру юридична особа зобов’язана відшкодувати нанесені збитки та шкоду в повному обсязі, а також розмір отриманої неправомірної вигоди, яка отримана або могла бути отримана юридичною особою.</p>	
---	--

ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Кримінальний кодекс України (станом на 15.12.2020 р.). Київ: Андронум, 2020. 216 с.
2. Карне законодавство ФРН /пер. А. І.Зігора. Київ: ВАІТЕ, 2016. 408 с.
3. Кримінальний кодекс Королівства Іспанія /під ред. В. Л. Менчинського; пер. на укр. мову О. В. Лішевської. Київ: ОВК, 2016. 284 с.
4. Кримінальний кодекс Республіки Польща /під ред.. В. Л. Менчинського; пер. на укр. мову В. С. Ставіч. Київ: ОВК, 2016. 138 с.
5. Кримінальний кодекс Французької Республіки /під ред. В. Л. Менчинського; пер. на укр. мову К. І. Мазуренко. Київ: ОВК, 2017. 348 с.
6. Кримінальний кодекс Республіки Узбекистан /під ред. В. Л. Менчинського; пер. на укр. мову О. В. Іванов. Київ: ОВК, 2019. 194 с.
7. Закон об уголовном праве Израиля. Москва: Директ-Медиа, 2010. 262 с.

Інтернет-ресурси

[http:// www. legislationline.org /Criminal codes](http://www.legislationline.org/Criminal_codes) - веб-сторінка забезпечує доступ до кримінальних кодексів держав-учасниць ОБСЄ.

З М І С Т

Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 р. (станом на 1 липня 2020 р.) і Загальної частини Кримінального кодексу Грузії (станом на 03.09.2020 р.) (таблиця 1, асист. Т.М. Гуд).....	3
Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (станом на 1 липня 2020 року) і Загальної частини Закону про кримінальне право Ізраїлю 1977 року (станом на 23 липня 2010 року) (таблиця 2, доц. В.В. Гальцова).....	68
Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (станом на 1 липня 2020 року) і Загальної частини Кримінального кодексу Королівства Іспанія (станом на 1 січня 2017 рік) (таблиця 3, доц. І.О. Зінченко).....	106
Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (станом на 1 липня 2020 року) і Загальної частини Кримінального кодексу Латвійської Республіки 1998 року (станом на 22 червня 2017 року) (таблиця 4, доц. І.В. Самощенко).....	144
Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 р. (станом на 1 липня 2020 р.) і Загальної частини Кримінального кодексу Республіки Польща (станом на 1 січня 2020 року) (таблиця 5, доц. С.О. Харитонов).....	197
Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 р. (станом на 1 липня 2020 р.) і Загальної частини Кримінального кодексу Республіки Узбекистан 1994 року (таблиця 6, асист. К.М. Оробець).....	243
Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 р. (станом на 1 липня 2020 р.) і Загальної частини Кримінального кодексу Французької Республіки (станом на 1 січня 2017 року) (таблиця 7, доц. О.О. Володіна).....	287
Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (станом на 1 липня 2020 р.) і Кримінального кодексу Федеративної Республіки Німеччина (RStGB) (станом на 15 березня 2009 р.) (таблиця 8, доц. Ю.П. Дзюба).....	335
Витяги із Загальної частини Кримінального кодексу України 2001 року (станом на 1 липня 2020 р.) і Кримінального кодексу Швейцарії від 21 грудня 1937 року (таблиця 9, доц. В.В. Ємельяненко).....	376
Література.....	426

Науково-практичне видання

Електронне видання

КРИМІНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

**порівняльні таблиці статей (параграфів) Загальної частини
Кримінального кодексу України 2001 року
та Кримінальних кодексів зарубіжних країн**

для студентів II курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальності 293 «Міжнародне право»

У к л а д а ч і : ХАРИТОНОВ Сергій Олександрович,
ВОЛОДИНА Оксана Олександрівна,
ГАЛЬЦОВА Вікторія Володимирівна,
ГУД Тетяна Миколаївна,
ДЗЮБА Юрій Павлович,
ЄМЕЛЬЯНЕНКО Володимир Віталійович,
ЗІНЧЕНКО Ірина Олександрівна,
ОРОБЕЦЬ Костянтин Миколайович,
САМОЩЕНКО Ігор Вікторович

Відповідальний за випуск *С. О. Харитонов*

Редактори: *В. В. Арнаутова,
О. І. Борисенко,
Л. М. Рибалко*

Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*